DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

SAYI 16
NİSAN 83

3 DM
3.75 HFL
3 SFR
24 ÖS

Nr. 16
Gültig von 20 April
bis 15 Mai

G 2008 E POSTVERTRIEBSTÜCK GEBÜHR BEZAHLT

Güdümlü politika dönemi başladı

Partileri Paşalar kuruyor

✱ *Halk seyirci! İcazetsiz politika yasak.*

✱ *Kendileri çalıp kendileri oynuyor.*

Ankara'dan

Başbakan Bülent Ulusu'nun Merkez Partisi hazırlıklarından vazgeçtiğini açıklaması, Ankara'nın siyasi ve diplomatik kulislerini bir hayli canlandırdı. Bu gelişmenin hemen ardından eski paşalardan Turgut Sunalp'in siyaset sahnesine çıkması en az Ulusu'nun durumu kadar ilginç bir olay oldu.

Bir çok kişi, bu **"hızlı"** *gelişmenin nedenleri ve sonuçları hakkında tam ve sağlıklı bir yorum yapamıyor. Çünkü, sağlıklı bir yorum için gerekli veriler yok. Birçok şey, belki de bilinçli olarak bir belirsizlik ve bilinmezlik havası içinde olup bitiyor. Ankara kulislerindeki yaygın kanaat, bu belirsizlik havasının bizzat MGK tarafından yayıldığı şeklinde.*

Ulusu'nun Merkez Partisi Başkanlığının suya düştüğü, Evren'in Ege gezisinde sezinlenmeye başlandı. Evren, Ulusu'yu bu gezi sırasında yanına almayınca, bazı uyanık basın mensupları vaziyeti çaktılar. Bunlardan Cüneyt Arcayürek, bir-iki gün süren özel bir çabadan sonra Ulusu'nun ağzındaki baklayı çıkarttı. Ulusu **"12 Eylül'ün felsefesine uygun düşecek bir parti kurmak için yaptığı girişimlerin sonuç vermediğini bu nedenle parti faaliyetlerinin dışında kalmaya karar verdiğini"** *açıkladı.*

AP, MHP tabanını bir partide toplamaya çalışan Ulusu'ya en büyük engelin AP kurmayları tarafından çıkarıldığı söylenmektedir. Demirel ve çevresi ile, bir sağ parti için kolları sıvayan diğer güçleri birleştirmeye çalışan Ulusu'nun bu girişimi, daha ilk günlerde Tercüman Gazetesi tarafından **"Devlet Partisi"** *şeklinde adlandırılmıştı. Bir kısım gözlemciler bu durumu, Demirel'in Ulusu'ya ya da Merkez Partisi'ne onay vermediği biçiminde yorumlamıştı.*

Ulusu'nun Demirel'i, Mehmet Yazar'ı, Turgut Özal'ı ikna etme çabaları sonuçsuz kalma tehlikesi gösterince, cunta, AP'lilere Kuşatma Harekatı uygulamaya başladı. Bunun sonucunda, bazı AP'lilerin **"askerlerle şerefli bir uzlaşma ve işbirliği yapılması gerekir"** *demeye başladıkları görüldü. Örneğin AP kurucularından Mehmet Yorgancıoğlu, Ankara'da yayyınlanan MAYA Dergisine yazdığı bir yazıda askerlerle sivillerin ahenkli bir çalışma içinde olmaları halinde rejimin ayakta kalabileceğini ve yüzde 60-65 oy potansiyeline sahip olan sağ kitlenin birleştirilebileceğini belirtiyordu. Kimileri bunu, AP içinde Demirel'e karşı olanların cuntaya yeşil ışık yaktığı şeklinde yorumladı.*

Ulusu'nun görevini devraldığı bilinen emekli general Turgut Sunalp'in, cunta ile AP'lilerin bir bölümü arasında varılan uzlaşma sonucu mu sahneye çıktığı sorusu şimdi en sık sorulanlardan birisi. Tercüman yazarı Ilıcak, **"Ulusu'nun parti kurmaktan vazgeçmesi fevkalade sevindiricidir."** *diye başladığı 17 Nisan'daki yazısında, Başbakanın parti girişimi için* **"milliyetçi ve muhafazakar tabanın birliğine zarar verecektir"** *diyordu. Aynı tehlikeyi Evren'in de gördüğünü belirten Ilıcak, Cumhurbaşkanının Ege gezisinde* **"tarafsız kalacağını, herhangi bir partiye oy verin demeyeceğini"** *söylemesini sevindirici buluyordu.*

Nazlı Ilıcak, Turgut Sunalp'in durumuna ilişkin ise şöyle yazıyordu: **"12 Eylül yönetimiyle uyum içinde bulunmak, kurulacak partinin zaafı değil, kuvveti olacaktır. Bu uyum partinin ve mensuplarının şahsiyetine ve mevcut farklılıkları elbette ortadan kaldırmamalıdır. Sunalp göreve talip olurken, yıllardır yürütülen bir büyük davaya talip olduğunun şuuru içinde hareket etmelidir."** *demektedir. Bu satırların cunta ile AP-MHP'liler arasında bir uzlaşmanın*

DEVAMI 2. SAYFA'DA

İşçiler pazarlık masasında

Alman yönetimiyle cunta arasında trafik sıklaştı

10. SAYFA'DA

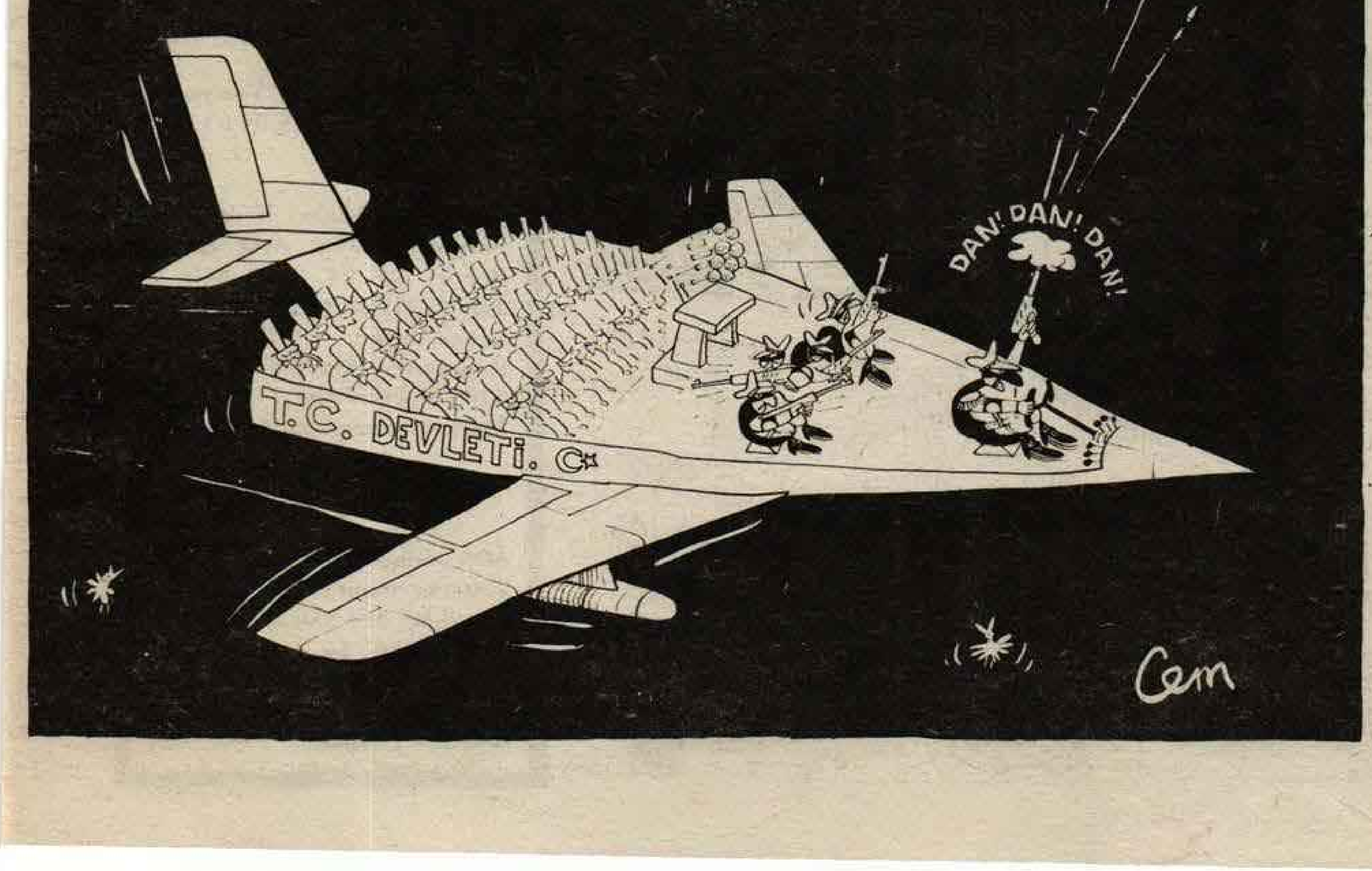

Gazetelerden: Delinin biri uçak kaçırdı.

DAN! DAN! DAN!
T.C. DEVLETİ.
Cem

Demokrat Türkiye kültür ve sanat geceleri

Gelecek güzel günlere merhaba

Tülay German

Melike Demirağ

Şıvan

Fuat Saka

* * *

Folklor Ekipleri

* * *

Demokrat Türkiye yazar ve sanatçılarından konuşmalar, şiirler

* * *

Mayıs ayının 2. haftasından itibaren HANNOVER, HAMBURG, BERLIN, KÖLN, NÜRNBERG, STUTTGART, MÜNIH'te

Gecelerin tarih ve yer adresleri bölgesel olarak ayrıca duyurulacaktır.

İÇ SAYFALARDA

Devlet onuru ve kuyu bekçiliği..........3
Tülay German ile röportaj..........21
Alem gider Mersine..........7
Yılmaz Güney ile bir konuşma..........20
Ölülerimiz bizi seyrediyor..........8
Evren Paşa ile Zeynep Deve..........8
Cihat Arın anlatıyor..........14
Yalana dair..........6
Hakkari'de Bir Mevsim..........17
Dünya kadın mücadelelerinin geçmişi..........15
Almanya'da yok olan bir kuşak..........arka sayfa

sağlandığı anlamına mı geldiği, yoksa bir manevra mı olduğunu zaman gösterecek.

Turgut Sunalp'i AP içindeki MHP'ye yakın çevrelerle MHP'lilerin açıktan desteklediği söyleniyor.

*"**Sağ**" oyları toparlıyacak bir parti için sürdürülen kavganın nasıl sonuçlanacağı henüz belli değil. Örneğin, Turgut Özal'ın ve Özal'ı destekleyen iş çevrelerinin faaliyetleri devam ediyor. Ulusu'nun uyarısına rağmen Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın, Turgut Özal'ın başında olacağı bir parti için işverenlerle ve AP önde gelenleriyle sürekli toplantılar yaptığı biliniyor. Hatta Mehmet Yazar,* "**Demirel de eninde sonunda Turgut Özal'ı destekleyecek.**" *diyor. Bazı AP'liler Demirel'in Özal'ı desteklemesinin zor olacağını söylüyorlar.*

*Turgut Sunalp Paşa'nın Merkez Partisi için mi, yoksa, "**sağ**"ı birleştirecek AP'nin devamı bir parti için mi sahneye çıktığı henüz tam netlik kazanmış değil. Ulusu'nun ise Meclis Başkanı olacağına kesin gözüyle bakılıyor.*

"SOL" CENAHTA NE OLUYOR?

*Eski CHP'lilerin parti hazırlıkları da AP'lilerin ki kadar karışık görünüyor. "**Sol**" cenahtaki gelişmeler şöyle:*

Birkaç grubun ayrı ayrı sürdürdüğü hazırlıklar sırasında yeni bir gelişme ortaya çıktı. Başbakan Ulusu'nun Müsteşarı Necdet Çalp istifa ederek emekliliğini istedi. Necdet Çalp, İsmet İnönü'nün özel kalem müdürlüğünü yaptığı için, CHP içinde tanınan birisi. Çalp CHP'nin 12 Eylül öncesi hükümeti döneminde İzmir Valiliği yapıyordu. 12 Eylül darbesinden sonra Başbakanlık Müsteşarlığına getirildi. Necdet Çalp'ın CHP'lileri birleştirmek amacıyla sürdürdüğü çalışmalarda, Mucip Ataklı gibi bir eski Milli Birlik Komitesi üyesi ile 12 Eylül sonrasının bazı emekli paşaları da görev alıyor. CHP hükümetleri sırasında üst düzeylerde görev alan bürokratların bir bölümü Çalp'le birlikte davranıyorlar. Kadınlar Derneği Başkanı Günseli Özkaya, Ankara Hastanesi doktorlarından Turhan Timuçin ve geçmişte Ecevit'e yakınlığı ile tanınan bazı CHP milletvekilleri de Çalp'i destekliyor. Çalp'in "**Merkez Sol Parti**" *için başladığı çalışmaların cuntanın izni ve onayıyla gündeme geldiği söyleniyor.*

CHP'liler arasında süren diğer çalışmaları da şöyle özetlemek mümkün:

- Batı bölgesindeki iller ağırlıklı olmak üzere birlikte hareket eden 23 il örgütü var. Bunlar kimsenin liderliğini kabul etmiyorlar. CHP'nin 11 Eylül 1980 itibariyle canlandırılmasını doğru buluyorlar. Bugünlerde Ankara'da bir büro açarak ağırlıklarını duyurmak çabasındalar. Bu grubun başka gruplarla ittfak yapmak zorunda olduğu belirtiliyor. İller grubunun Ali Topuz, Aytekin Kotil ağırlıklı grup ile İsmail Hakkı Birler'in liderliğine karşı olduğu söyleniyor.

- Ankara'da sendikalara dayalı hareket: Bu grubun sözcüsü Halil Tunç. Önde gelen isimler arasında, Yol İş Federasyonu Başkanı Muzaffer Saraç, Tez-Büro İş Başkanı Uğur Batmaz, Petrol İş Başkanı Cevdet Selvi var. Bu grup mutlaka partileşmek gerektiği düşüncesinde.

- İsmail Hakkı Birler yasak kapsamına girmeyen birisi ve tanınmış bir CHP'li olarak çalışmalarını rahatça sürdürüyor. Topuz-Kotil grubu ile Ankara'daki Kent-Koop'a dayanan grubun desteğini almış görünüyor.

- Mustafa Üstündağ'la Hikmet Çetin ise, Birler'e karşı değillermiş gibi bir izlenim yaratıyorlar. Bu ikili, örgütlenmeye eski CHP'nin damgasını vurmaya çalışıyor. Kafalarında lider olarak hala Erdal İnönü var. İnönü'den umudu kesmis değiller.

- Deniz Baykal, İsmail Hakkı Birler'in çalışmalarına cephe almış durumda. Baykal, birlikte hareket etmeye karar veren 23 il örgütünü kendi politikasına dayanak yapmak istiyor. Ancak, Antalya ve Kocaeli'nin dışındakiler Baykal'a pek yatkın görünmüyorlar.

İsmail Cem, partileşme yolunda sistemli bir çalışma yürütüyor. İsimleri henüz açıklanmayan bazı eski paşalarla ve İstanbul'da bazı sendikacılarla birlikte çalışıyor. Cem'in sosyalist bir parti oluşturacağı söyleniyor.

*Özetle, "**sol**"da en az iki örgütlenme olacak gibi. Birinci örgütlenme CHP'yi anımsatacak kadroların ağırlığında. İkincisi ise CHP'nin daha solunda gibi görülen bir örgütlenme.*

Ecevit'in ise bütün bu çalışmaların dışında kalmayı yeğlediği ve hemen partileşme yerine toplumsal örgütlenme önerisinde direndiği belirtiliyor.

Böylece, bir yandan Avrupa'ya demokrasinin niteliği ile ilgili güvence verilirken, bir yandan da sol taban bölünmüş olacak. Böyle bir durumun bizzat MGK tarafından empoze edilmeye çalışıldığı söyleniyor.

BAZI BELİRLEMELER

Bu gelişmeler, henüz Siyasi Partiler Yasası MGK tarafından onaylanmadan önce yaşanan olaylar. Siyasal faaliyete henüz izin verilmediği için, birçok şey henüz tam olarak ortaya çıkmış değil. Siyasi faaliyetlerin iki aşamalı serbest bırakılabileceği söyleniyor. Siyasi Partiler Yasası'nın Resmi Gazete'de yayımından sonra parti çalışmaları serbest bırakılabilir. Ancak, bu durumda örgütlenme çalışmaları ile siyasal faaliyetler arasında bir ayrım yapılacak. Örgütlenme çalışmalarının siyasal faaliyet olmadığı açık biçimde belirtilecek. Yani, parti hazırlıkları sürdürülürken hiç kimse siyaset yapamıyacak. Siyasal faaliyetlerin serbest bırakılması için Seçim Yasası beklenecek. Böyle olunca, kurulacak siyasi partilerin hepsi, seçimlere ciddi bir siyasal çalışma yaparak giremiyecek. Yani, siyasal örgütlenme ile seçimler arasındaki zaman aralığı mümkün olduğunca kısa tutulmaya çalışılıyor.

Bazı gelişmeler, Generallerde yeni eğilimlerin ortaya çıktığını gösteriyor. Evren ve arkadaşları, 12 Eylül'ü sadece bir tane Merkez Partisi ile yaşatmak ve devam ettirmek yerine, kurulacak bütün partilerin Merkez Partisi niteliğinde olmasını istiyorlar. İster sağ, ister sol, isterse ortacı olsun, bu durumda kurulacak bütün partiler hem programları yönünden, hem de kadroları yönünden cunta partisi olacak gibi. Iki örnek: Partilerin programları ve çalışmaları hiçbir şekilde 12 Eylül uygulamalarını eleştiremeyecek. (Bu seçim yasasının en önemli maddesi oluyor.) Bütün partileşme çalışmalarında ağırlık hem emekli askerler, hem de siviller açısından cuntadan yana. Bütün parti çalışmalarında paşalar önemli yerler tutuyorlar.

Gözlemcilerin kanısı, adları ve görünüşleri ne olursa olsun, kurulacak partilerin çoğunluğunun cunta partisi olacağı, her birisinin cunta ile organik ve politik bağlarının sürdürecekleri biçiminde. [illegible]

Evren'in Ege gezisinde sivil siyasal güçlere eşit mesafede davranacağını açıklaması buna kanıt olarak gösteriliyor.

Şimdi sahnede bir tane değil, birkaç tane Merkez Partisi, yani cunta partisi olacak.

Kitleler böylece en az birkaç yıl siyaset dışı tutulmaya çalışılıyor. Bunun olanaklı olup olmadığını ise zaman gösterecek.

Türkiye'de NE VAR NE YOK

BASINLA İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER DE GÜNDEME GELDİ

Sıkıyönetim albaylarının uyarıları ve emirleriyle sürekli kontrol altında bulunan basın, şimdi de yeni bir yasayla tümüyle denetim altına alınmak isteniyor. Adalet Bakanlığının hazırladığı yeni Basın Yasa Tasarısında bir dizi yeni kısıtlamalar ve basın cezalarında artışlar öngörülüyor.

Şu anda büyük tekellerin ya doğrudan, ya da ilan mekanizmasıyla etki altında tuttukları basın, bu yeni yasa tasarısıyla kısmi özgürlüğünü de yitirecek.

Adalet Bakanlığının yeni yasa tasarısına göre Devlet Güvenlik Mahkemelerinden mahkum olanlar ya da kamu hizmetinden yasaklı olanlar gazetecilik yapamayacak. Bu duruma göre gazeteciler birer devlet memuru statüsünde görülüyor. Herhalde bakanlık yetkilileri "**gazetecilik kamu hizmetidir**" sözünü böyle yorumladılar. Bu arada yazı işleri müdürleri için de hapis cezası getirildi. Yasa tasarısı 142. ve 163. maddelerden hüküm giyen gazetelerin 3 ay süreyle kapatılmasını ve valilere "**basın ve yayımı**" durdurma yetkisi verilmesini de öneriyor.

SİLAH KAÇAKÇILIĞININ İÇİNDE MİT Mİ VAR?

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan silah ve mermi kaçakçılığı davasında sanıklardan Abuzer Uğurlu ilginç iddialarda bulundu. On sanıklı davanın 4 Nisan günü yapılan duruşmasında söz alan Abuzer Uğurlu, "**Milli İstihbarat, yurtiçine kimin silah soktuğunu başından sonuna kadar bilmektedir. Eğer icab ediyorsa oradan bilgi alınabilir**" şeklinde konuştu. Uğurlu'nun bu sözleri hakim tarafından geçiştirildi, bu konuda herhangi bir işlem yapılmasına karar verilmedi.

ÜNİVERSİTELERDEN SONRA TASFİYE SIRASI DİĞER KAMU KURULUŞLARINA GELDİ

"**Kamu kesiminde aksayan hususların düzeltilmesi**" adı altında Başbakanlık eşgüdümünde sürdürülen çalışmalar sonuçlandı.

Başbakanlıkça yayınlanan 2 Mayıs tarihine kadar tamamlanacak işleri belirleyen "**kısa vadede alınacak önlemler**" genelgesinde personel taraması yapılacağı açıklanıyor. Bu genelgeye göre "**merkezi idareden başlayarak, alt birimlere doğru MİT ve İçişleri Bakanlığınca bir personel taraması yapılacak, özellikle yöneticilerin mazileri incelenecek**". Bu genelge Kamu kuruluşlarında yeni bir tasfiyenin habercisi olarak değerlendiriliyor.

YİNE GRİZU PATLADI: 10 ÖLÜ

Geçtiğimiz ay içerisinde Zonguldak'ta meydana gelen ve 106 işçinin ölümüyle sonuçlanan grizu patlamasında EKİ'nin yüzde yüz sorumlu olduğu raporunun kamuya açıklandığı günün hemen ardından Zonguldak'ta yeni bir patlama oldu. Kozlu İhsaniye ocağında meydana gelen bu grizu patlamasında ilk anda 9 kişi öldü, 10 kişi yaralandı. Yaralılardan birinin ölmesiyle ölü sayısı 10'a yükseldi.

Kozlu İhsaniye ocağında meydana gelen patlamanın, ocaktaki yangını önlemek için beton baraj kurma çabaları sırasında olduğu bildiriliyor. Patlama sırasında ocakta üretimin olmaması ölü sayısını azalttı.

Öte yandan geçtiğimiz ay meydana gelen ve 106 işçinin ölümüyle sonuçlanan grizu patlamasının soruşturması tamamlandı. Cumhuriyet savcılığınca atanan üç kişilik heyetin hazırladığı rapora göre Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) olaydan yüzde yüz sorumlu. Raporda havzada alınması gereken güvenlik önlemlerinin alınmadığı belirtilirken, patlamanın meydana geldiği panoda havalandırma sisteminin ters kurulmuş olduğu belirtiliyor.

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

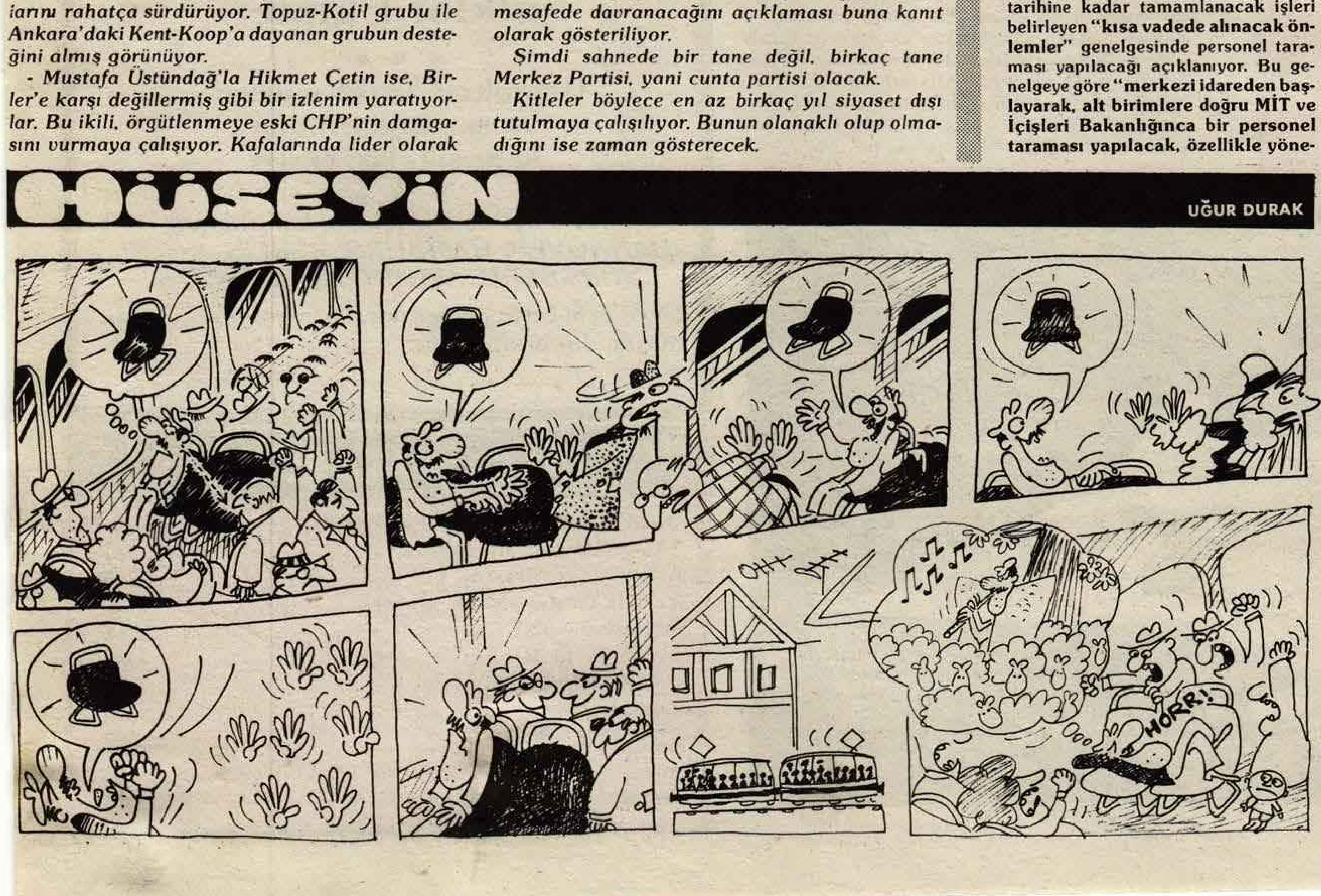

IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi : ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : Postfach 25 04 63. 5000 Köln 1

Verantowortlicher Redakteur/ Sorumlu Müdür: Ayşe Danış. Bonner Str. 24. 5000 Köln 1. Tel: (0221) 21 90 64
Druck/Baskı:
Kon-Stahl-Stiftung KG. 5309 Meckenheim.
Erscheint monatlich/Aylık Dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlags-und Handels GmbH
Postscheckamt Köln
Konto Nr. 321 568 -508
BLZ 370 100 50
Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ 370 700 60

Üretim zorlaması nedeniyle meydana gelen kazaların önlenmesi amacıyla çeşitli çevrelerden ilginç tedbirler önerilmeye başlandı. Bunların arasında, Zonguldak ve Havalisi Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer'inki en ilginci. Tezer, tedbir(!) olarak **"Ankara Hacıbayram Camiinde Mevlut okutulacağını ve her kömür ocağının başında kurban keseceklerini"** açıkladı. Anlaşılan yıllardır kurban edilen işçiler yetmedi.

E-5 YOLUNDA ARTIK KAZA OLMAYACAK !

İçişleri Bakanlığının E-5 Karayolu üzerindeki binaların beyaza boyanmasını istemesi üzerine yediden yetmişe herkes boyacı kesildi. Evlerinin duvarlarını, bahçe korkuluklarını boyayanlar aralarında **"bundan böyle bu yol üzerinde kaza da olmaz artık"** diye şakalaşıyorlar.

Boyama, herkesin boyunun yettiği, kesesinin elverdiği ölçüde yapıldığından, işler halkımızın deyimiyle **"altı kaval üstü şişhane"**ye döndü.

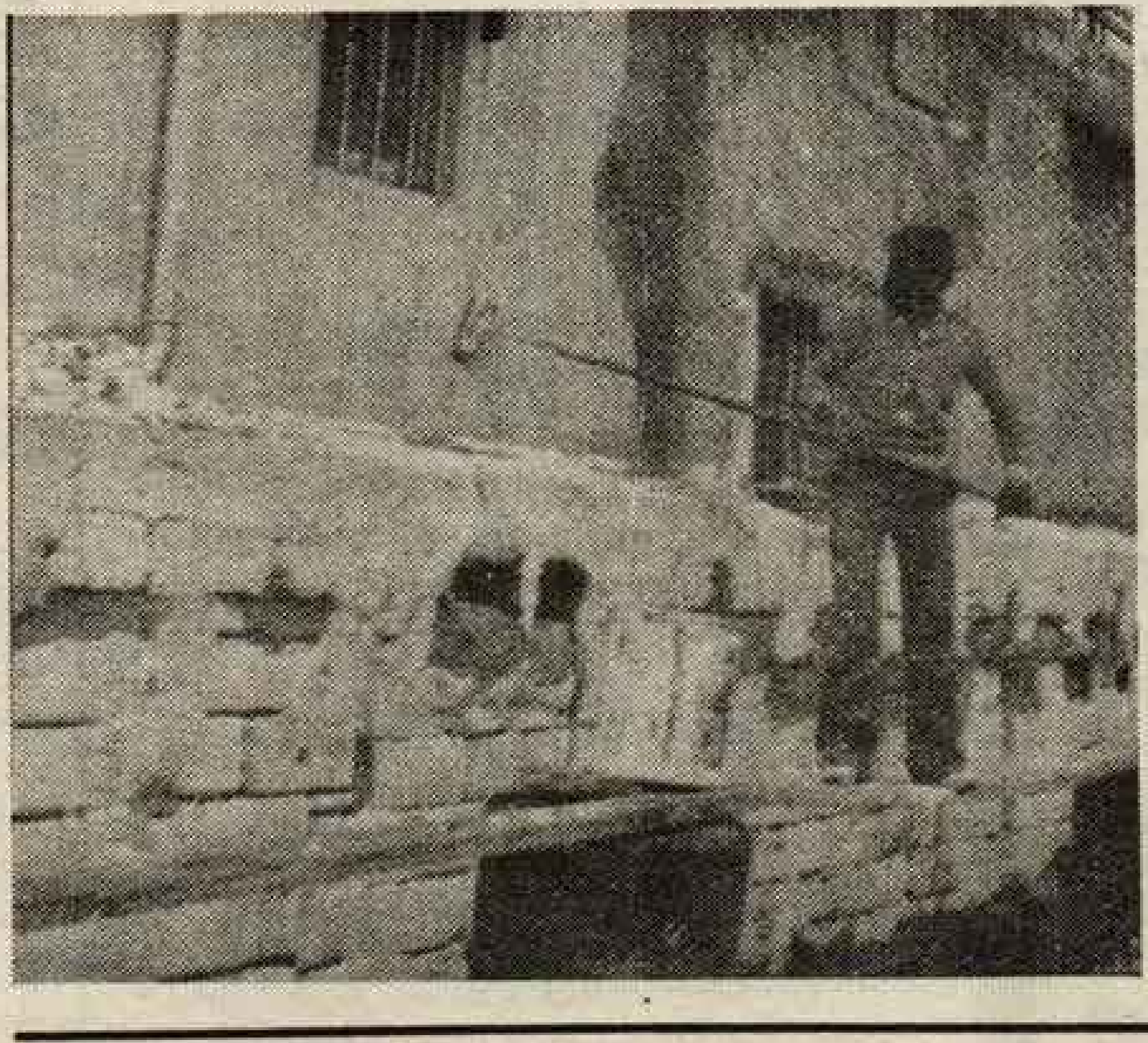

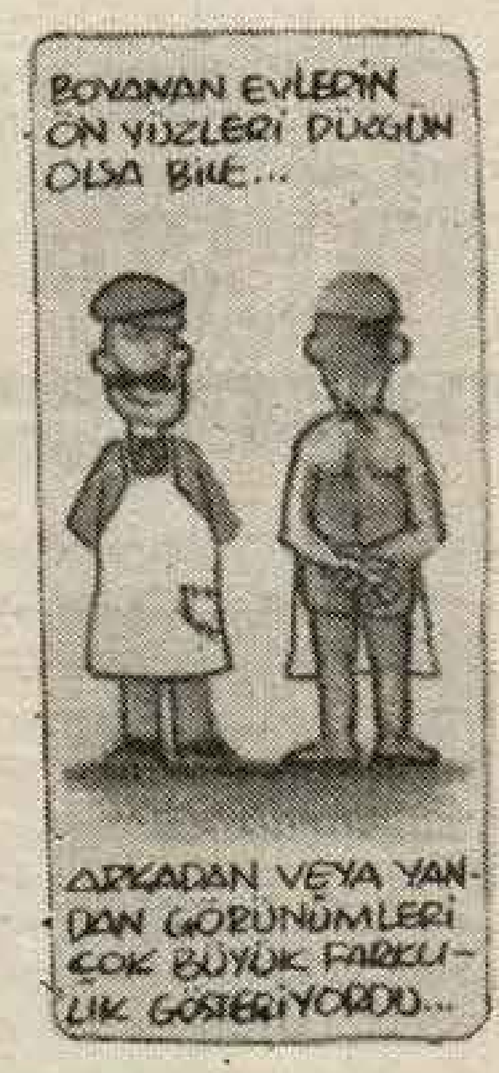
BOYANAN EVLERİN ÖN YÜZLERİ DÜĞÜN OLSA BİLE...
ARKADAN VEYA YANDAN GÖRÜNÜMLERİ ÇOK BÜYÜK FARKLILIK GÖSTERİYORDU...

ÖZGÜR TÜRKİYE'NİN SESİ RADYOSU BU KEZ ANKARA'DAN YAYIN YAPTI

Ankara'da 8 Nisan 1983 akşamı, saat 20.30 civarında televizyondan korsan bir radyo yayını yapıldı. TRT'nin Televizyon yayınını keserek devreye giren **"Burası Özgür Türkiye'nin Sesi! Devrimci Yol direnişçileri sesleniyor,"** sözleriyle başlayan yayın 10 dakika sürdü.

Yayında özetle Cuntanın uygulamaları, mahkemeler işten atılmalar, üniversitelerdeki kıyımlar ve Cunta'nın demokrasi oyunu sergilendi.

Yayın, Ulus, Bahçelievler, Emek, Keçiören, Altındağ, Etlik, Ayvalı, Aşağı Eylence, Aydınlıkevler semtlerinde net bir şekilde dinlenebildi.

Olayın kamuoyuna yansımasını engellemek amacı ile Sıkıyönetim basına yayın yasağı koydu.

İDAM SAYISI 43'E İŞKENCEDE ÖLDÜRÜLENLERİN SAYISI 136'YA YÜKSELDİ

Geçtiğimiz ay içerisinde infaz edilen iki yeni idam kararıyla birlikte, Cunta'nın uyguladığı idam sayısı 43'e yükseldi. Öte yandan Cunta'nın güvenlik kuvvetleri operasyon adını verdikleri devrimci avı ve işkence sırasında da cinayetlerine devam ediyorlar. Son olarak Elazığ'da **Mazlum Güder**, Sivas'ta **Niyazi Gündoğdu** ve İstanbul'da **Mustafa Hayrullahoğlu** işkencede öldürüldüler. Ayrıca İstanbul'da üç devrimci çeşitli çatışmalarda öldürüldü.

KAÇAKÇILAR ÖDÜLLENDİRİLDİ

Kanundışı yollardan elde edilen servetler, çıkarılan **"Servet Affı Yasası"**yla aklanıyor. Kendisine, eşine ve çocuklarına ait beyan edilmemiş serveti Ziraat Bankasına beyan edenler, bu miktar için sadece yüzde 1 oranında vergi ödeyecekler. Daha sonra bu serveti **"meşru para"** olarak istedikleri gibi kullanabilecekler.

Servet Affı kapsamına yurt dışında ve içinde bulunan dövizler de dahil. Bugüne kadar **"herhangi"** bir nedenle kayıt veya beyan dışı kalmış dövizler, yabancı hisse senedi ve tahviller için de sadece yüzde 1 vergi ödenecek. Bu dövizler Ziraat Bankası'na yatırılarak döviz tevdiat hesabı açılacak. Döviz tevdiat hesabı sahipleri, dövizlerini istedikleri zaman yurtdışına transfer edebilecek, uluslararası bankaların ortak faiz oranının yüzde 1.25 üstünde faiz alacak, diledikleri zaman da ogünkü kurdan Türk Lirasına çevirebilecekler.

Hürriyet gazetesi yazarlarından Oktay Ekşi, konuyla ilgili yazısında, **"Toplumumuz, kanunları istemediği şekilde düşünenlerin cezalandırıldığını, ama kanunların istemediği şekilde servet yapanların oh! dediğini bir kez daha görecek"** şeklinde yorum yaptı.

MECLİSE KÜÇÜK PARTİLER GİREMİYECEK

Anayasa Komisyonu, nihayet **"Seçim Yasa Tasarısı"** üzerindeki çalışmalarını tamamladı. Siyasi Partiler Yasasına konulan **"35 ilde örgütlenme zorunluluğu"** ve seçim yasa tasarısına konan baraj sistemiyle generallerin kurduracağı iki büyük parti dışında küçük partilerin kurulması ve değişik eğilimlerin mecliste temsil edilmesi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.

Gerek siyasi Partiler Yasası, gerekse Seçim Yasa Tasarısı bütünüyle, iki partili bir meclisin oluşturulmasını amaçlıyor. Böylelikle aradan istenmeyen (!) bir partinin çıkması engelleniyor.

Yeni Seçim Yasa Tasarısının en çok tartışılan hükümleri **"seçim sistemi"**yle ilgili hükümler oldu. Başlangıçta, komisyon üyeleri arasında **"parti enflasyonunun önlenmesi ve mecliste güçlü parti temsil edilmesine olanak tanınması"** amacıyla baraj konulması konusunda görüş birliği vardı. Ancak bu baraj oranı uzun süre tartışıldı. Sonuçta Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığından alınan bilgiler değerlendirilerek yüzde 10'luk bir baraj kabul edildi. Buna göre, toplam geçerli olanların yüzde 10'unu aşmayan partiler parlamentoda temsil edilmeyecekler.

GÖREV ULUSU'DAN SUNALP'E DEVREDİLDİ

Uzun süreden beri kurulacak bir Merkez Parti'nin başkan adayı olarak adından söz edilen Başbakan Ulusu, **"Parti lideri olmayacağını"** açıkladı. Bu açıklamayı bir emekli orgeneral olan Turgut Sunalp'in **"Nabız yoklu yorum"** biçimindeki sözleri izledi. Bu durum Ankara politika kulislerinde kulislerinde, **"Ulusu aradığı desteği bulamayınca görevi Sunalp'e devretti"** biçiminde değerlendirildi.

Ulusu'nun önümüzdeki çok partili dönemde **"Meclis Başkanı olarak hükümetle Çankaya arasında köprü görevi üstleneceği"** söylentileri de oldukça yaygın. **"Milletvekili seçimlerine gireceğim"** diyen Ulusu'nun bu ifadesi söylentileri doğrulamaktadır.

KÜRTAJ SERBEST BIRAKILDI

Ülkemizde üzerinde pek tartışılmayan ama gayri resmi araştırmalara göre yasaklanmış olmasına rağmen pek çok aile tarafından uygulanan kürtaj serbest bırakılıyor. Danışma Meclisi'nin 15 Nisan 1983 tarihli oturumunda kürtajı serbest bırakan bir yasa kabul edildi. Yasa hamileliğin ilk 10 haftasının sonuna kadar, tıbbi bir sakıncası olmaması koşuluyla, isteğe bağlı olarak kürtaj yapılabilecek.

Ayrıca, 10 haftadan sonra da **"doğacak çocuğun sakat veya sonraki nesillerin ağır sakatlanması olasılığının doktor raporuyla saptanması"** durumunda da kürtaj yapılabilecek.

90 KİŞİNİN ALINACAĞI İŞE 8 BİN 500 KİŞİ TALİP OLDU

Türkiye'de işsizlik olağanüstü boyutlara ulaştı. Geçtiğimiz günlerde, Doğu Karadeniz bölgesindeki PTT müdürlüklerine alınacak adayların sınavı, başka uygun yer bulunamayınca, Giresun Şehir Stadında yapıldı. Buradaki sınava kadın ve erkek 4465 kişi katıldı. Giresun'daki sınavın bir benzeri de Çorum'da yapıldı. **Bu iki sınava toplam 8 bin 500 kişi katıldı. İşe alınacak memur sayısı ise 90.**

YAYIN YASAKLAMALARI SÜRÜYOR

Türkiye'de bilimsel yayınlara karşı uygulanan yasak devam ediyor.

Karl Marks'ın MAY Yayınları tarafından 1977 yılında yayınlanan **"Devlet ve Hukuk Üzerine"** adlı kitabı toplattırıldı. Bu yasakla MAY Yayınlarının toplatılan kitap sayısı 14'e ulaştı.

Ayrıca yurt dışında yayınlanan 35 yayının Türkiye'ye girmesini Bakanlar Kurulu yasakladı. Yasaklanan yayınların bazılarının adları şöyle: Tek Yol Devrim, İşçi Gerçeği, Bağımsızlık Demokrasi Sosyalizm Yolunda Gerçek, Halkçı Demokratik Sol Dergi, Bolşevik İşçi-Köylü Kurtuluşu, Uyanış Der Weg, Yorum, Devrimci Tavır, Direniş Yolu, Devrimci İşçi, Dayanışma, Newroz, Folter in der Türkei (Für eine Alternative Türkei Hilfe), Gaziya Welat, Riya Azadi, Tekoşin, Stinet E Jeteş.

Devlet onuru ve kuyu bekçiliği

Güner Güneş

Türkiye'ye yapılması öngörülen askeri yardımın, ABD Temsilciler Meclisi Alt Komisyonunda kısıntıya uğraması, ülkemizde ilginç tartışmalara neden oldu. Bu konuda verilen demeçler, yayınlanan haber, fıkra, makale ve yorumlar, bağımlılığın birer ibret belgeleri olarak tarihe geçecektir kuşkusuz. **"gerekirse biz Nato'suz, ABD'siz de yaşayabiliriz!"** *diyen tek bir ses, bağımsızlık özlemini dile getiren onurlu bir söz çıkmadı kimsenin ağzından! Bu ne teslimiyetçilik, bu ne aşağılaşmadır böyle!..*

Bir ülke yoksul olabilir, ekonomik sıkıntıları, dertleri çok çok büyük olabilir. Ama hiçbir şey insan onurunun, devlet onurunun aşağılanmasına neden olamaz, paravan yapılamaz. Aç gezen fakat onuru ile yaşayan eli öpülesi insanlar vardır, tok gezen fakat suratına tükürülecek semizler de... Devlet onuru, özenle korunması gereken yüce bir değerdir. Çünkü onun onuru milyonlarca yurttaşın onurunu simgeler. Onun için bugün ülkemizde devletin sözcüsü durumunda olan mandacı kafalar ve onların şakşakçılığını yapan satılık kalemler, hiç bir zaman ülkemizin ve onurlu halklarımızın sözcüsü olamazlar.

Olayı anımsayalım önce. Regan yönetiminin Türkiye'ye yapacağı 1984 askeri yardımının tutarı, iki ülke arasında yapılan pazarlıktan sonra saptanmıştı. Varılan anlaşma uyarınca ABD, Türkiye'ye Nato dışı ek bir görev daha vermişti. Buna göre Türkiye ABD'nin sanayi patronlarına petrol verecek olan Basra körfezindeki kuyuları bekleyecekti. Bekçilik görevinin, güvenlikle yürütülmesi amacı ile de Doğu Anadolu'da hava alanları ABD'ye peşkeş çekildi ve ABD Çevik Kuvvetlerinin tehlike anında bu alanlarda üstlenmesine evet denildi. Böylece Sovyetler Birliği, Iran üstünden Basra körfezindeki kuyulara saldırırsa, bu saldırıyı önce kuyuların bekçisi durdurmaya çalışacak, sonra da Çevik Kuvvetler yardıma yetişecekti.

Işte toplam 755 milyon dolar olarak önerilen ABD askeri yardımının içinde kuyu bekçiliği ek görev ücreti de üstü kapalı olarak vardır. Bu anlaşma bir ölçüde gizli tutulduğu için ek ücret de ayrı bir fon olarak gösterilmemiştir.

Gelgelelim, Temsilciler Meclisi Alt Komisyonunda, toplam yardımdan 40 milyon dolar indirim yapılması, Yunanistan yardımının da 280 milyon dolardan 500 milyon dolara çıkarılması, gürültülerin kopmasına neden oldu. Niçin bizim azaltıdı da Yunanistan'ın çoğaltıldı! Sitem daha çok ABD'ye...

Ne var ki Türkiye, Yunanistan ve ABD arasındaki bu cilveleşme ne ilktir, ne de sonuncusu olacaktır. Bilindiği gibi Türkiye, Yunanistan, ABD'nin güdümünde iki ülke, iki ileri karakol. İkisi de ABD'nin verdiği silahlarla karşılıklı horozlanır, sidik yarışına girerler. ABD, ikisinin de başında hakem. Ne birinden olur, ne ötekinden. Bazan dalaştırır, bazan birinin kulağını çeker, bazan ötekinin...Işin içinden çıkamzsa askerlere darbe yaptırır, kukla hükümetler kurdurur. Ama durum ne olursa olsun, kavga bitmez. Hele bir Kıbrıs oyuncağı var ki evlere şenlik!.. Dalaşmak için tutamaklar her zaman var. Her dalaşmada ikisi de ABD'ye naz yapar, perçem kıvırtır. Tıpkı bir kocanın iki karısı gibi, birbirini kıskanan iki kuma gibi. Kumanın birisi biraz oynak. Işine gelmediği zaman başkalarıyla flört yaparak **"Boşanırım ha!"** *diyerek efendisine gözdağı verir. Oteki ise nikahına ahdı vefa ile bağlı! Ne flört yapmayı düşünür, ne de boşanarak tek başına yaşamayı... Sitemi daha çok bu vefasının omuzladığı ağır görevlerin efendisi tarafından takdir edilmemesi ve yetmezmiş gibi oynak kuma ile aynı kefeye konulması, zaman zaman da geri plana itilmesi!..*

Nitekim, son yardım ayarlamasında ileri sürülen itirazlar da aşağı yukarı aynı düzeyde. **"Biz Ortadoğu'da sizin çıkarlarınızı koruyoruz. Ayrıca Basra Körfezindeki petrol kuyularını da bekliyoruz. Yunanistan gibi kaypak ve oynak değiliz, sözümüze, sözleşmemize her zaman bağlı kaldık. Nato içinde en çok asker bizimdir. Nüfusumuz, toprağımız Yunanistan'dan kat kat fazla. Neden yapılan yardım da o denli fazla olmaz, önemli görevimiz ve konumumuz dikkate alınmaz..."** *gibilerinden hepsi de sitem ve gözyaşı üstüne, vefa üstüne ve segah peşrevinde bir hüzzam şarkıdır sürer gider.* **"Ölürsem de senden ayrı yaşayamam!"**

Bu teslimiyetçiliği, bu mandacılğı onurlu halklarımız adına üzülerek izlemekteyiz.

Türkiye bu denli sahipsiz olamaz. Güzel yurdumuz emperyalist uşakların, mandacı kafaların elinden er geç kurtulacak, bağımsız, onurlu demokratik bir düzen mutlaka ve mutlaka kurulacaktır.

Bir babanın dünya kamuoyuna seslenişi

"Oğlumun öldürülmesi üzerindeki esrar perdesi kaldırılmalıdır"

Sivas'ta Emniyet Müdürlüğü 1. Şube ekiplerince gözaltına alınınan ve daha sonra intihar ettiği ileri sürülen **Niyazi Gündoğdu**'nun babası Hasan Gündoğdu, **"Dünya Kamuoyuna"** başlıklı bir bildiri yayınladı. Bildiride oğlunun gözaltına alınmasından ölü olarak teslim edilmesine kadar geçen olayları anlatan gözü yaşlı baba, oğlunun ölüdürülmesi üzerindeki esrar perdesinin kaldırılması için tüm insanlığı yardıma çağırıyor. Bildiriyi aynen yayınlıyoruz.

DÜNYA KAMUOYUNA

Size gönderdiğim bu sesleniş çok hem de pek çok bağrı yanık babaların seslenişinden farklı birşey değildir. Artık herkesin de kabul ettiği, ülkemizde İŞKENCENİN-ACIMASIZLIĞIN ve ZULMÜN yeni bir kanıtını, yeni bir halkasını sizlere sunmak istiyorum.

Takvim 1 MART gününü gösteriyordu. Saat gece yarısını ancak geçmişti ki Sivas 1. Şube ekipleri eve gelip operasyon yapıyorlar. Tabi ki oğlumu alıp gitmeden önce evi talan edercesine aradılar. Sonuçta tutanaklarına -şüphe dahi uyandıracak- bir suç unsuruna rastlayamadıklarını yazmak zorunda kaldılar. Evden ayrılırken sanki olacakları önceden sezercesine -isterseniz bir babanın önsezisi isterseniz bir altıncı his sayın- Ekip amirine **"Evi aradınız, oğlumu götürüyorsunuz yalnız oğluma İŞKENCE yapmayacağınıza söz verin."** dedim. Söz vermeleri bir yana **"Seni de bu sözlerinden dolayı içeri atarım gözünü altı ayda zor açarsın"** diyerek tehdit edildim.

Ve nihayet her gün günde iki kez olmak kaydıyla, kendisine ulaşamıyacağını seze seze yemeklerini götürüyordum. Gün oldu götürdüğüm yemekler olduğu gibi geri geldi. Yine gün oldu yemeklerin tadına önceden bana baktırılarak alınıyordu. Geçen 15 gün süresince 1. Şube müdürüne yaptığım sürekli müracaatlarım neticesiz kaldı. Sürekli bugün-yarın göndereceğiz diyerek beni oyalıyorlardı.

Şimdi bu denli **"EMNİYET"** tedbirleri varken böylesine hassas bir olayda suçu **"görevlinin"** basit bir suistimaline yüklemek kanımızca bu sis perdesini daha da kalınlaştıracaktır. Bu esrar perdesi mutlaka aralanmalı, gerekenler paylarına düşeni mutlaka almalıdırlar.

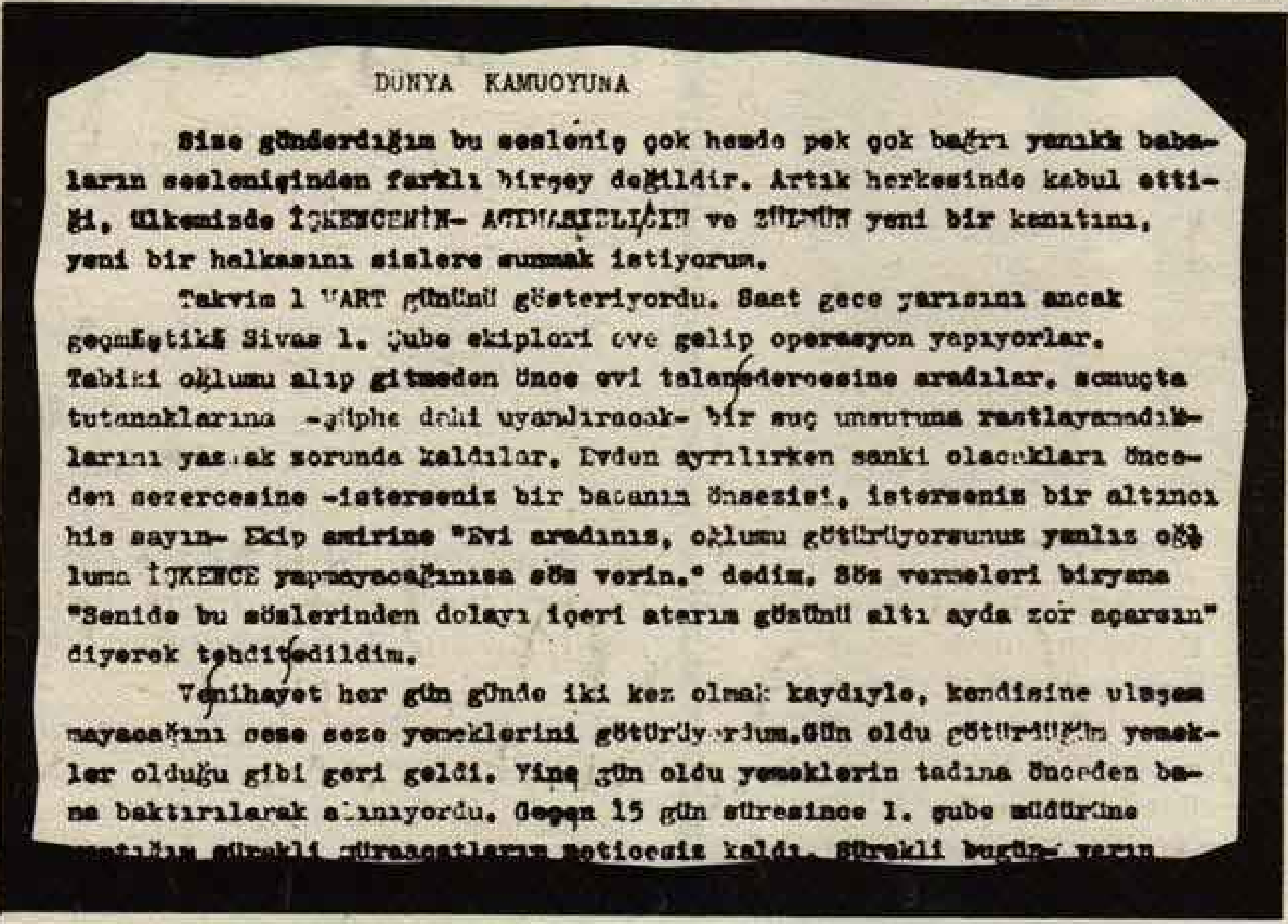

DÜNYA KAMUOYUNA

Size gönderdiğim bu sesleniş çok hemde pek çok bağrı yanık babaların seslenişinden farklı birşey değildir. Artık herkesinde kabul ettiği, ülkemizde İŞKENCENİN- ACIMASIZLIĞIN ve ZULMÜN yeni bir kanıtını, yeni bir halkasını sizlere sunmak istiyorum.

Takvim 1 MART gününü gösteriyordu. Saat gece yarısını ancak geçmiştiki Sivas 1. Şube ekipleri eve gelip operasyon yapıyorlar. Tabiki oğlumu alıp gitmeden önce evi talanedercesine aradılar, sonuçta tutanaklarına -şüphe dahi uyandıracak- bir suç unsuruna rastlayamadıklarını yazmak zorunda kaldılar. Evden ayrılırken sanki olacakları önceden sezercesine -isterseniz bir babanın önsezisi, isterseniz bir altıncı his sayın- Ekip amirine "Evi aradınız, oğlumu götürüyorsunuz yanlız oğluma İŞKENCE yapmayacağınıza söz verin." dedim. Söz vermeleri biryana "Senide bu sözlerinden dolayı içeri atarım gözünü altı ayda zor açarsın" diyerek tehdit edildim.

Venihayet her gün günde iki kez olmak kaydıyla, kendisine ulaşamayacağını seze seze yemeklerini götürüyorum.Gün oldu götürdüğüm yemekler olduğu gibi geri geldi. Yine gün oldu yemeklerin tadına önceden bana baktırılarak alınıyordu. Geçen 15 gün süresince 1. şube müdürüne yaptığım sürekli müracaatlarım neticesiz kaldı. Sürekli bugün- yarın

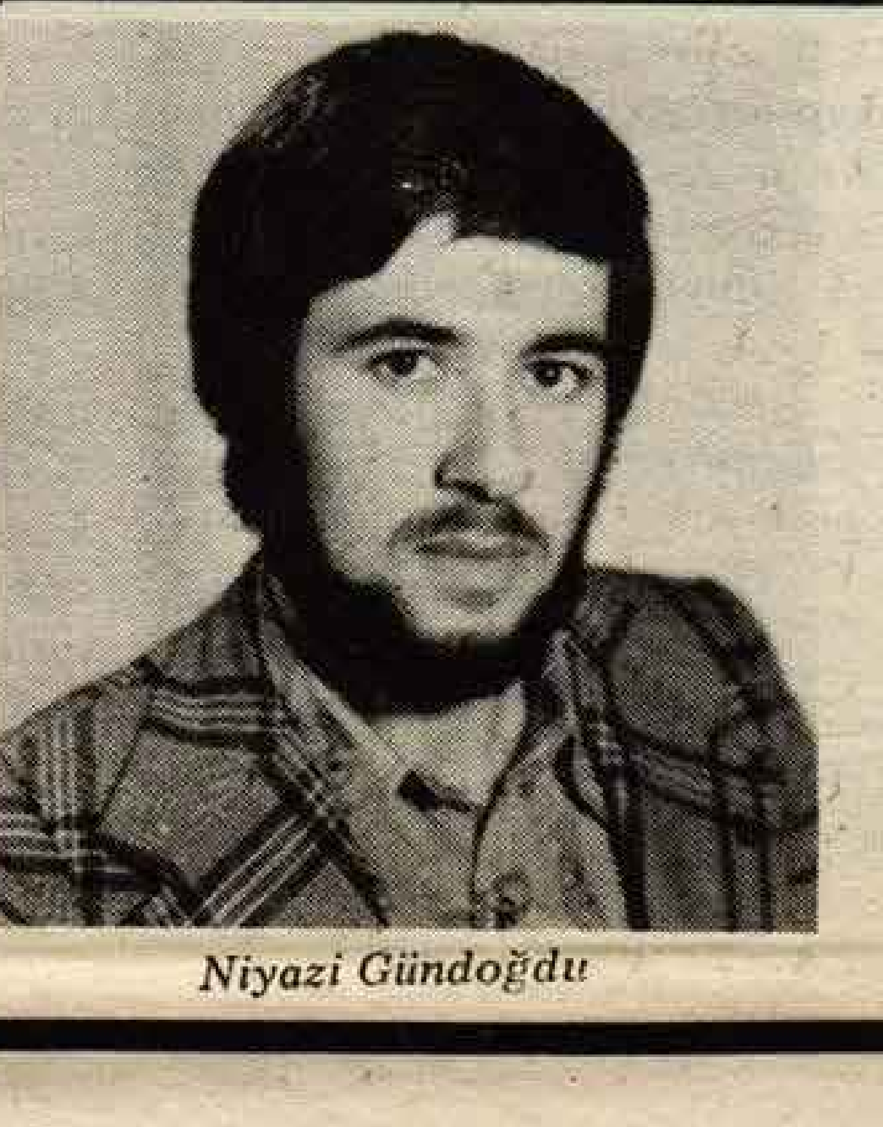

Niyazi Gündoğdu

Ve nihayet 16 Mart günü çok güzel sergilenmiş tüyler ürpertici bir VAHŞET tablosunun manzarası ile karşı karşıya kaldım. 1. Şube yetkilileri oğlumun durumunu bana ancak bir gün sonra haber verdiler. Oğlumun cesedinin bana gösterildiği andaki durumunu anlatmama imkan yoktur. Yine hatırımda kaldığı kadarıyla o anda gördüklerimi kısaca belirteyim. O anda ilk gözüme çarpan konu oğlumun ayaklarının yerde olduğu ve yalnızca topuklarının bir parmak kadar yukarıda olduğu idi. Yine o anda asılı olduğu ipin durumu da bariz olarak göze çarpıyordu. Zira ip o anda bir hayli gevşek duruyordu. Beni karakoldan dışarı bırakmıyorlardı. Cesedi nerede kaldıracağımı sordular. Bende gerekli yere söyleyince de alelacele -yangından mal kaçırırcasına- söylenen yere götürüldük.

Ve sonuçta ilk olarak akla gelebilecek şu sorulara yanıt bulmak zorundayız. Bu soruların açıklanması esrar perdesini az da olsa aralamamıza yardımcı olacaktır.

Şimdi soruyor ve mantıklı yanıtlar arıyorum.

1- NEDEN 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığınca aranan bir şahıs Sivas 1. Şubesinde 15 gün süre ile hücrede tutuluyor?

2- NEDEN oğlum hücresinden çıkartılıyor? Bunda aç ve susuz kalmanın rolü nedir?

3- Vücudunda özellikle sol kulağındaki, hayasındaki morartı ve şişlik, ayrıca dizlerindeki sayılamıyacak kadar çok sayıdaki kimisi mercimek büyüklüğündeki lekeler, yine dizlerindeki çizgiler halindeki izler işkencenin birer emaresi değilse ne ile açıklanır?

4- Boyu 1.75 cm. bir kişinin 183 cm. yüksekliğindeki boruda intihar edebilmesi yeterli mi? Parmak izi arandı mı?

5- İntihar eden bir kişide -isterse kendi isteğiyle olsun- can havliyle çırpınırken yanında bulunan herşeye tutunmaya çalışır. Bu durumda parmak ve tırnak aralarında boya, badana, sıva artıklarına rastlanmazmıydı? Oysa bu kişide böyle izlere raslanmadı.

6- Oğlum darda iken ayaklarının yerde, yalnızca topuğunun bir parmak yükseklikte oluşu neyle açıklanır?

7- Olay mahalindeki **"görevli"** NEDEN görev yerini terkedip **"namaza"** gidiyor.

Kaldıki en uzun bir namaz süresi -20 dakika- içerisinde bütün bu işlerin olması -canının çekilmesi- İMKANSIZDIR diyorum.

Sonuçta şunu söylemek gerekir. Olayda aslında önceden oğluma bir işkence yapıldığı, ancak durumun kötüye gitmesi üzerine paniğe kapılıp bu senaryoyu yazmak ve oynamak zorunda kaldılar.

Biz bugün yine biliyoruz ki İŞKENCE TIBBI bütün yaşatma, yaratma tıplarını çoktan gerilerde bıraktı.

Olayın açıklığa kavuşturulması için gerekli bütün araştırmaları tekrar tekrar yapılmasını bir baba olarak, bir insan olarak bekliyorum.

Saygılarımla arz ederim. 22.3.83

Niyazi GÜNDOĞDU'nun Babası
Hasan GÜNDOĞDU

Üç yurtsever daha işkenceyle öldürüldü

İşkence tezgahlarında işlenen cinayetlerin sonu gelmiyor. Son Elazığ Askeri Cezaevinde **Mazlum Güder**, Sivas'ta **Niyazi Gündoğdu** ve İstanbul'da **Mustafa Hayrullahoğlu** işkencede hayatlarını kaybettiler.

Elazığ Askeri Cezaevinde Devrimci Sol örgütüne üye olduğu iddiasıyla tutuklu bulunan **Mazlum Güder**, 1983 Mart'ı içinde cezaevinde gördüğü işkencelerden aldığı yaralar sonucu öldü. **Mazlum Güder**'in ölümü üzerine cezaevindeki tutuklu devrimci arkadaşlarının öldürülmesini protesto etmek ve cezaevinde işkenceye son verilmesini sağlamak için açlık grevine başladılar.

Diğer işkencede öldürme olayı ise Sivas'ta meydana geldi. Halkın Kurtuluşu taraftarı olduğu söylenen **Niyazi Gündoğdu** işkencede öldürüldükten sonra, ailesine haber bile verilmeden Sivas'a 5 kilometre uzaktaki İşhan köyü mezarlığına gömüldü. Olay şöyle gelişti: **Gündoğdu**, 1 Mart 1983 gecesi, İstanbul bölgesinden aranıyorsun gerekçesiyle evinden alındı. Ailesi Sivas 1. Şube ekiplerinin götürdüğü devrimciden 15 gün boyunca hiçbir haber alamadı. 15 Mart günü babası karakola çağrılarak, oğlunun hücresinde kendisini asarak intihar ettiği bildirildi.

Öte yandan Ekim 1982'de gözaltına alınan ekonomist **Mustafa Hayrullahoğlu** uzun aramalar sonucunda Kasımpaşa Kimsesizler mezarlığında gömülü bulundu. Yetkili makamlar mezarın açılmasına izin vermediler.

5 Nisan 1983 günü bir basın açıklaması yapan DİSK Bank-Sen Genel Başkan Danışmanı Sıtkı Coşkun Mustafa Hayrullahoğlu'nun öldürülmesiyle ilgili olayların gelişmesini şöyle açıklıyor.

1982 Ekiminde gözaltına alınan arkadaşım Mustafa Hayrullahoğlu, ailesinin bütün aramalarına rağmen bulunamadı. İstanbul güvenlik makamları ailesinin başvurularına önce hiç yanıt vermezken daha sonra ısrar üzerine Selimiye Askeri Tutukevinde olabileceği bilgisini veriyorlar. Tutukevinde yapılan başvuru sonucunda ise arkadaşımın ismi M. Hayrullahoğlu olarak saptanıyor, ancak sıkıyönetim yetkilileri görüşmelerine izin vermiyor.

Bundan sonraki iki ay boyunca, arkadaşımın ailesinin tüm girişimleri yanıtsız bıraklıyor. Buna rağmen Hayrullahoğlu'nun ailesinin sürekli girişimleri sonucu, İstanbul Morg'undaki fotoğraf arşivlerinden arkadaşımın fotoğrafı teşhis ediliyor. Bunun üzerine yapılan araştırmalar sonucunda Kasımpaşa Kimsesizler Mezarlığında arkadaşımın mezarı bulunuyor ama yetkililer mezarın açılmasına izin vermiyorlar.

Bütün bu gelişmeler sırasında Hayrullahoğlu'nun ailesine, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca, Hayrullahoğlu'nun 21 Ekim 1982 tarihinde gözaltına alındığı ve 26 Ekim tarihinde intihar ettiği yolunda bilgi verilirken, İstanbul Sivil Cumhuriyet Savcılğı ise Hayrullahoğlu'nun 5 Kasım tarihinde gözaltına alınıp, 16 Kasım tarihinde hastalandıgı ve hastahaneye kaldırılırken yolda öldüğü bilgisini veriyor."

Öte yandan, geçen sayımızda haberini ve soyadını yayınlayabildiğimiz,

Muş Emniyet Müdürlüğü'nde öldürülen devrimcinin adının **Feyzullah Bingöl** olduğu ve 25 Kasım 1982 tarihinde öldürüldüğü anlaşıldı. Çevresinde PKK sempatizanı olarak bilinen **Feyzullah Bingöl**, 23 Kasım'da Varto'dan ailesiyle birlikte kaldığı evinden alınarak Muş'a götürülmüştü.

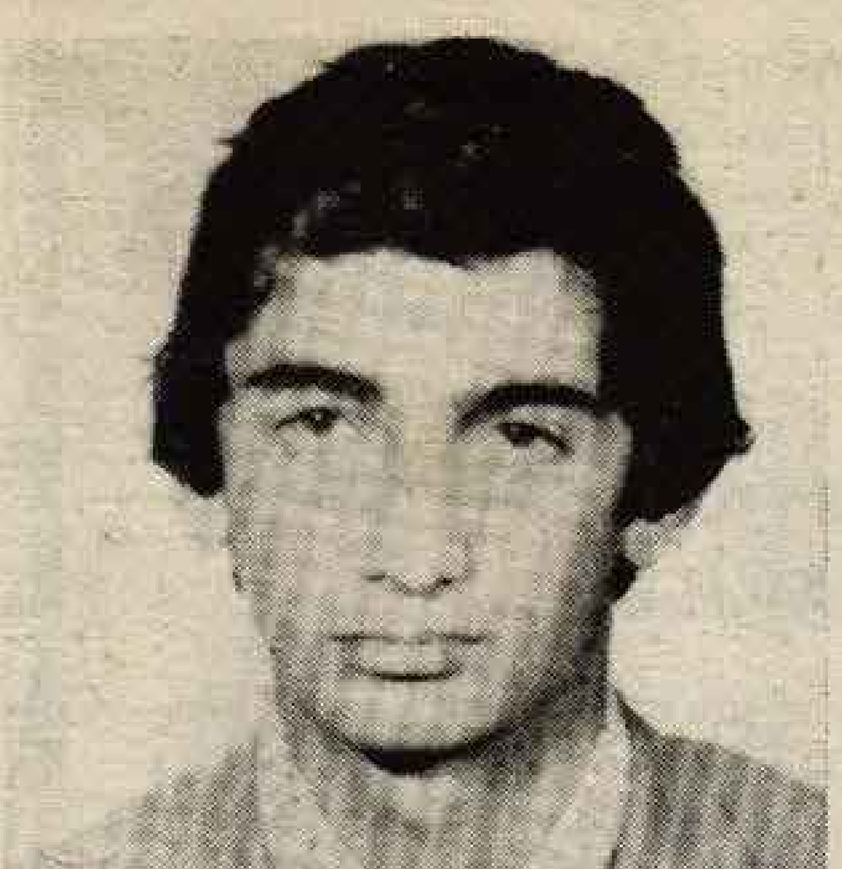

Feyzullah Bingöl

Güvenlik güçlerinin devrimci avı devam ediyor

Cunta güçlerinin **"operasyon"** adını verdikleri devrimci avı sürüyor. Son olarak Sefaköy-Bakırköy'de bazı evleri basan polis 3 devrimciyi öldürdü. Bu operasyonlardaki çatışmalarda 1'i MİT görevlisi 3 kişi de vurularak yaşamlarını yitirdiler.

İlk çatışma 24 Mart 1983 günü meydana geldi. Gece saat 01.20'de polis Bakırköy-Sefaköy'de bir eve baskın yaptı. Burada, Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği'ne üye olduğu ileri sürülen devrimcilerle polis arasında çatışma çıktı. Bir saat süren çatışmada isimleri saptanamayan iki devrimci hayatını kaybetti, ikisi ise kaçmayı başardı. Bu arada biri MİT görevlisi, ikisi polis üç kişi de öldürüldü.

Olay üzerine hemen basına sansür kondu. Polislerin öldüğü kamuoyundan saklandı. Ancak aradan üç gün geçtikten sonra çatışmada üç polisin öldüğü açıklandı.

Operasyonlar devam ediyor

Sefaköy'deki operasyonun devamı olduğu tahmin edilen, ikinci bir çatışma da 6 Nisan günü Bakırköy'de meydana geldi. Saat 13.30 dolayında bir eve baskın yapan Güvenlik Kuvvetleri bir devrimciyi öldürdüler. Evde bulunan bir bayan da yakalanarak gözaltına alındı.

94 kişi daha sıkıyönetim komutanlıklarının yaptıkları operasyonlarda yakalandı.

Cunta kolluk kuvvetleri Ankara'da Devrimci Yol'a üye olduğu ileri sürülen 12 kişiyi tutukladı. Diyarbakır'da da Kava ve TKSP taraftarları olduğu öne sürülen iki kişi yakalandı.

Üniversiteler de proföser kıyımı sürüyor

Boş geçen dersler için dışardan öğretim görevlisi ithaline başlandı. Yabancı görevliye ayda bir miyon aylık ev, araba veriliyor.

Üniversitelerde yetişkin kişiliği ve bilimsel yeterliği ile saygınlık kazanmış profesör ve öğretim görevlilerinin görevden atılmaları sürdürülüyor. Bu nedenle fakültelerde dersler boş geçiyor. Bazı kürsüler profesörsüz kalmıştır. Özellikle ODTÜ ve SBF'de bilimsel çalışmalar durmuştur denilebilir. YÖK, ünivcersitelerdeki bilim adamı boşluğunu yabancı ülkelerde ithal edeceği görevlilerle dordurmaya çalışmaktadır.

Türkiye'de bu gelişmeler yurt içinde, yurt dışında protestolarla karşılanmaktadır. İndiltere'ye görevli olarak gönderilen Doç. Gürüz ve Teza, gelişen tepkilere karşı, Türkiye'deki üniversitelerin durumunu savunmak için bir dizi konferanslar tertiplemişlerdir. Yine bu görevliler İgiltereden Türkiye'ye öğretim görevlisi ithal etmek için görüşmeler yapmaktadırlar. İki öğretim görevlisi ile anlaşma yapılmıştır.

Yurt dışında getirilecek öğretim üyelerine özendirmek için kendilerine, ev, araba verilmesi ve ücret olarak da ayda bir milyon TL ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Bilim adamlarına karşı açılan savaşın yanında, eğtim kurumlarının da faşistleştirilmesi çabaları hızla devam ediyor. YÖK'ün rektör ve dekanlıklara gönderdiği, **"uygulamada kolıklara gönderdiği, "uygulamada kullanılacak netinlerle ilgili kitaplar ve ölğrenciye tavsiye edilecek eserler" listesinde, Türk Edebiyatında yeri olmayan tutucu ve gerici yazarlar çoğunluğu oluşturmaktadır.**

Atatürk hokkabazlarının hazırladığı listenin 25. sırasında yer alan Prof. Erol Güngör'ün "Türk Kültürü ve Milliyetçilik" adlı kitabı ise faşist ideoloji bir başka kılıf altında sunan bir belgedir.12 Eylül öncesi Kültür Bakanlığındaki sağcıların destekçilerinden Bülent Yavuz Bakiler yine listede yer alan isimler arasında. Adının saklı tutulmasını isteyen yaşlı bir öğretim üyesi, bu konuya ilişkin görüşünü **"Yankı"**dergisinde şöyle açıklıyor: **"Göreve getirilen ve hala orada tutulan bazı rektör ve dekenlara baktıça, bu listenin hayret edilecek bir yanı olamaz diye düşünüyorum."**

Yasanın 15. maddesi gereğince 192 araştırma görevlisi ve yardımcı doçenç açıkta kaldı. 300'ün üzerinde üst dereceli öğretim üyesi görevinden alındı, bazıları da istifa etmek zorunda kaldı. Yalnıtca A. Ü.S.B.F'den tasfiye edilenlerin sayısı 50'yi aşmaktadır. Bursa Eğtim Fakültesinden 43 öğretim görevlisi M.E.B'na bağlı orta dereceli okullarda görevlendirildi.

"Yemek boykotuna katıldıkları ve öğrencileri boykota zorladıkları" gerekçesiyle S.B.F'den 9 öğrencinin okulları ilişkileri kesildi, 9 öğrenciye de bir yıl okuldan üzaklaştırma cezası verildi. Bütün bunlar öğretim üyelerinin yanında, **"Anarşiye karışmış"** ya da **"karışan"** öğrencinin okulları ilişkisi kesilmesi anlayışıyla yapılıyor. Geçtiğimiz bir ay içinde istifa edenlerin ve görevinden alınan öğretim üyelerinin dağılımı şöyle:

İstifa edenler: A.Ü.S.B.F.:Doç.Dr. Metin Kazancı, Doç. Dr. İlber Ortaylı, Doç.Dr. Hasan Ersel, Doç.Dr. Fazlı Sağlam, Doç.Dr. Nuri Yıldırım. E.Ü.: Prof.Dr. Süleyman Çetinezoğlu, Doç. Dr. Bülent Himmetoğlu, Doç.Dr. Ercan Kızılay, Doç.Dr. Orhan Süren, ODTÜ: Doç.Dr. Kemal Saybaşlı. Dicle Ü; Fen Fak. Doç.Dr. Oğuzhan Özaltın. M.S.Ü; Prof.Dr. Sadun Ersen, Prof.Dr. Neşet Güner, Doç.Dr.Haydar Karabey.

Görevinden alınanlar: E.Ü.: Türkan Süren, Dr. Oya Tangör. D.Ü.: Doç.Dr. İsmail Hakkı Duru. A.Ü.S.B.F: Prof.Dr. Kurthan Fişek, ODTÜ; Doç.Dr. Unal Malbatoğlu. Ege Üniversitesi Psikiyatri bölümünden Prof.Dr. Oya Tuncer de emekliliğini istedi.

Kuruluşunun 43. yıldönümü nedeniyle Köy Enstitüleri ve Tonguç Baba

Ali ARAYICI

Köy Enstitüleri denemesi, siyasi hayatımızda en çok yankı uyandırmış uygulamalardan biridir. Günümüz Türkiye'sinde de bu yankının aktif olarak güncelliğini koruduğu bir gerçektir. Aslında eğitimle ilgili bir girişim olduğu halde, siyasi ve iktisadi hayatımızda bu kadar derin izler bırakmış olması nereden ileri gelmektedir? Kanımca bu soruya doğru yanıt verebilmek için, bu girişimi Türkiye'nin sınıfsal yapısı ve sınıf çelişkileri içinde objektif olarak değerlendirmek gerekir.

Köy Enstitüleri denemesi, iki bakımdan gözlemcilerin dikattini çekmiştir. Bunlardan birincisi, denemenin salt pedagojik değeri ikincisi ise iktisadi gelişmemizdeki rolüdür.

Köy çocuklarının köyde ve tarımsal ekonominin sorunlarını uygulamalı bir biçimde öğrenerek eğitilmeleri ilkesine dayanan Köy Enstitülerinin pedagojik değeri üzerinde durmak istemiyorum. (1) Ancak sorunun bu yönü ile ilgili ve bu konuda hala yapılan birçok tartışmaların kaynağını oluşturduğunu sandığım bir nokta üzerinde durmak isterim. Köy Enstitülerinin kuruluşu çalışmalarına birçok adlar karışmakla beraber, bunlardan bir tanesi vardır ki, bu hiç bir süre iktidarların uşaklığını yapmamış ve çeşitli iktidarların üst yöneticileriyle uzlaşmamış ve de bilimsel uğraşları ile adeta Köy Enstitüleri ile özdeşleşmiştir. Bu ad Tonguç Baba'dır. Mehmet Başaran ne diyor Tonguç Baba üzerine bakınız:

Otlar böcekler gibiydik bozkırda
Acılarda gökyüzü kadardık
Bizden geçerdi zamanın karanlığı
Yorgun öküzler kara sabanlarla
Unutulmuş unutulmuş unutulmuş
köylerdik

Sonra sen geldin insanlar geldi
Durdu o içimize akıttığımız kan
Yenilendi gücümüz bembeyaz
Köyler babası halk babası
Bize çalışmağa başladı tarlalar

Komadı karanlığın ağaları
Halk uyansın ülke çiçeğe dursun
Komadı aydınlıktan korkanlar
Terledin dayattın hep bizim için
Heyyy Cılavuzlar Kepirler Hasan-
oğlanlar. (2)

Bir köy çocuğu olan ve Türk Köylerindeki sömürü ilişkilerini çok net bir şekilde kavramış bulunan Tonguç Baba, Türk köylüsünün bu sömürü mekanizmasının bilincine ulaşmasını sağlıyacak bir eğitim sistemi getirmiştir. Oysa bildiğimiz gibi, o dönemde tarımdaki sömürü düzeninin mimarları olan büyük toprak sahipleri aynı sürede iktidar ortaklığında da ağırlığı olan bir sınıf oluşturmaktadırlar. Bu durumda, tarımda sınıf kavgasını körükleyecek ve demokratik köylü mücadelelerine yol açacak bu kanun, ağaların geniş ölçüde temsil edildiği Meclis'den nasıl geçmiştir. Burada Çiftçiyi Topraklandırma Kanununda olduğu gibi, sadece Milli Şef'in (İnönü'nün) ve bakanlarının baskısını ileri sürmek yetersizdi; çünkü, sonradan Enstitüleri baltalamak için çaba gösteren ve bunda da başarılı olan bir çok toprak ağası (örneğin: Emin Sazak) Meclis'de Kanuna övgüler yağdırmışlardır. (3) Bana göre sorun şöyle açıklanabilir: İkinci paylaşım savaşı başlayınca Türkiye'de iktidarın kontrölünde orta sınıf kökenli bürokratların ağırlığı artmıştı. Öte yandan silah altında tutulan büyük bir ordunun gereksinmelerini sağlamak üzere tarımsal üretimi artırmak gerekiyordu. İşte Köy Enstitüleri savaş yıllarında ortaya çıkan bu iki olguya dayanmaktadır. Gerçekten kuruluş kanununun gerekçesinde belirtildiği gibi, Köy Enstitülerinden beklenen, herşeyden önce, "Köylünün okutulması ve daha iyi bir müstahsil haline getirilmesi" idi.(4) Meclis'deki tartışmalarda birçok milletvekili bu ereği bile dile getirmişlerdir. Doğal olarak bu ereğ büyük toprak sahiplerinin çıkarlarına da uygundu. Öte yandan Köy Enstitüleri, köylüyü toprağa bağlamak süretiyle sınıf kavgasını da önliyecek bir tedbir olarak düşünülüyordu. Toprak ağalarını (ve daha sonrada bir takım "solcu" yazarları) yanıltan yön bu olmuştu. Gerçekten, büyük toprak sahipleri bu konuda çok hassas oldukları için Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, Meclis'de bununla ilgili olarak şunları söylemiştir: "....bizim istediğimiz...köyün içerisinde bilgili, sıhhatlı, memleketine bağlı ve müstahsil vatandaş yetiştirmektir. Yoksa köylüyü, bu istediğim bilgi ve melekelerle teçhiz edip onları şehre akın eder duruma getirmek değildir... (Köy Enstitüleri) yeni bir sınıfın müvellidi addetmeği bendeniz doğru bulmuyorum". Böyle bir anlayış devrin ideolojisine de uygundu. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra "Halkçılık" ilkesini, sınıf mücadelesini gizlemek için kullanan bir iktidar, Köy Enstitülerini ancak bu şekilde savunabilirdi. Kısacası Köy Endtitüleri, sınıflaşmayı da önleyecek bir araçtı. Oysa bu mümkün müydü? Soruna objektif olarak bakılırsa, bunun mümkün olamıyacağı kolayca anlaşılır.

KÖY ENSTİTÜLERİ SÖMÜRÜLEN KİTLELERE SINIF BİLİNCİ VERMEYİ AMAÇLAYAN BİR GİRİŞİMDİ

Köy Enstitüleri, köylünün köy sorunları içinde yetiştirilmesini öngörüyordu. Böyle bir eğitim, belli bir seviyede bir genel kültür verdiği gibi, köy çocuklarını tarımsal ekonominin ve ilkel sanayi biçimlerinin sorunlarını da hazırlar. Bu eğitim tarımdaki sömürücülerin (ağalar, tefeci tüccarlar) elbetteki istiyeceği birşey değildir. Maarif Vergisinin uygulanmasında, eşrafın ilk öğretimi nasıl sistemli bir şekilde baltaladıklarını görmüştük. Bu durumda Köy Enstitülerinin ne gibi bir sonuç vereceği belli idi. Bununla beraber, Kanunun büyük bir muhalefetle karşılaşmamış olması (oylamaya katılmayan ağaların sessiz protestosu dışında), çeşitli nedenlerle açıklanabilir. İlk neden, savaş yıllarında daha da sertleşmiş olan siyasi iktidarın açık tartışmaya olanak vermeyen anti-demokratik niteliğidir. Fakat kanımca en önemli neden, toprak ağalarının kültür ve kavrayış seviyelerinin düşüklüğü nedeni ile, Kanunun sonuçlarını net bir şekilde görememiş olmalarıdır. F. Kirby Kanunla ilgili Meclis'teki tartışmalara işaretle, "Bu tartışmalarda üyelerin tasarının hangi taraflarına dokunduklarına bakarak, Çiftçiler deneyinden çıkan sonuçları anlamaktan ne kadar uzak bulundukları hakkında bir fikir edinebiliriz."(5) demektedir. Gerçekten bu, her bakımda gerçektir. Böyle bir yanılgıyı, devletin sınıf kavgasına karşı olan ideolojisi de kolaylaştırmıştır. Bu açıdan muhtemeldir ki, rejimin küçük burjuva kökenli yöneticileri de yanılmış olsunlar. Daha sonraları toprak ağalarında gelen hücüma direnmeleri de, bu konuda iyimser olmayı olanaksız kılmaktadır. Görebildiğimiz kadarıyla, bu konuda başından sonuna dek ne yaptığını bilinçli bir şekilde bilen tek kişi, bizzat Tonguç Baba'dır. Bizzat Köy Enstitülerinin yaratıcısı O'dur. Köy sorunları ile ilgili olarak, "Canlandırılacak Köy"ün yazarı şunları söylemiştir: "Köy sorunu bazılarının sandıkları gibi, mihaniki bir surette köy kalkınması değil, manalı ve şuurlu bir şekilde, köyün içten canlandırılmasıdır.Köy insanı, öylesine canlandırılmalı ve şuurlandırılmalı ki, onu hiç bir kuvvet, yalnız kendi hesabına ve insafsızca istismar etmesin. Köyün sakinlerine köle ve uşak muamelesi yapmasın. Köylüler, şuursuz ve bedava çalışan birer iş hayvanı haline gelmesinler. Köy sorunu, köyde eğitim problemleri de içinde olmak üzere bu demektir."(6) Öte yandan, E. Tonguç'un belirttiği gibi, "Tonguç'un CHP'de bir türlü aklına yatıramadığı ana noksan, partinin (sınıfsız toplum) ideolojisidir. Tonguç'un bütün hayatı boyunca ve bütün yazılarında sürekli olarak şu ana çelişki işlenir: Türkiye'de sömüren, ezen ve sömürülen, ezilen sınıflar vardır. Köylü sınıfı, Türkiye'nin toplumsal yapısı gereği sömürülen ve ezilen en büyük sınıftır."(7)

Bütün bu açıklamadan çıkarılacak sonuç, Köy Enstitülerinin sömürülen kitlelerde sınıf bilinci yaratacak ve düzene karşı mücadeleyi körükleyecek bir girişim olduğudur. Esasen ilk kuruluş yerleri de böyle bir mücadele açısından çok elverişli bölgelerdi. Gerçekten, kuruluş kanununa göre, ilk iki yıl içinde 14 Enstitü kurulması gerekiyordu. Bunlar için "seçilecek yerlerde su bulunması, işe yarayacak bina ve tarla bulunması, hastane, pazar ve hükümet dairelerine ulaşma olanakları bulunması gerekti."(8) Kısacası Köy Enstitüleri, kapitalizme en çok açılmış bölgelerde kurulacaklardı. Bu olgu, (yani sınıf mücadelesinin objektif koşullarının esasen hazır olduğu yerlerde Enstitülerin kurulması) bu girişimin meyvelerini pek erkenden vermesine yol açmıştır.

Buna karşılık tepkiler de aynı hızla ortaya çıkmıştır. Egemen sınıfların sözcüleri, hücumlarını çeşitli ideolojik kılıflarda sunmuşlardır. Ancak, bunları "...asıl ürküten... enstitü sisteminin ilkelerinin hazırladığı koşulların sonucu olarak çok sayıda köylü aydının sınıf bilincine kavuşması olayıdır."(9) Buna karşılık, bazı "solcu" düşünceler de, ya objektif anlamını görmeyerek, Enstitüleri amaçları açısından değerlendirmişler ve sübjektivizme kapılmışlar; ya da "alt yapı değişmeden, eğitimle birşey yapılmaz" gibi mekanist metaryalist bir görüşle (ki bu da bir çeşit idealizmdir) Köy Enstitülerinin karşısına çıkmışlardır. Her iki görüşte, son tahlilde egemen sınıfların ideolojisi ile aynı paralele düşmektedir.

Doğaldır ki tek başına eğitimle düzen değiştirilmez. Ancak, (resmi ya da gayrı resmi) belli bir eğitimden geçmemiş olanlar da düzen değiştirme kavgası yapamazlar.(10) Unutmayınız ki, Ekim Devriminden önce Sovyetler Birliğinde; okur, yazar oranı ℅60, bu oran günümüz Türkiye'siyle aynıdır. Son, Devlet İstatistik Enstitüsünün verilerine göre, Türkiye'de toplam nüfusun genel olarak ℅60'ı okur, yazar %40'ı okur, yazar değil. Kaldı ki, incelediğimiz dönemde, tarımda eğitimle beraber düşünülmüş başka girişimlerde olmuştur. Örneğin Köy Enstitüleri Kanununun kabulünden bir yıl sonra, Tarım Bakanlığında toprak reformu ile ilgili çalışmalar başlamıştı.(11) Bu çalışmalar 1945 yılında semeresini vermiştir.

Kaynaklar:

1) Bu konuda Bk. Fay Kirby, Türkiye'de Köy Enstitüleri, Ankara, 1962.
2) Mehmet Başaran, Köy Enstitüleri Özel Sayısı, Nisan 1980.
3) Bk. TBMM ZC Devre: VI, Toplantı: I, Cilt: 8, 1940.
4) Taner Timur, Türk Devrimi ve Sonrası (1919-1946) s.249.
5) F. Kirby, a.g.e., s.199.
6) Doğan Avcıoğlu naklediyor, s.238
7) Engin Tonguç, Devrim Açısından Köy Enstitüleri ve Tonguç, Ankara, 1970, Ant Yayınları, s.118.
8) F. Kirby, a.g.e., s.202.
9) E. Tonguç, a.g.e., s.434.
10) T. Timur, a.g.e., s.250.
11) D. Avcıoğlu, a.g.e., s.234.

Demokratik program zorunluluğu

Demir ÖZLÜ

Lenin "İki Taktik" adlı yapıtını, 1905 yılı Haziran-Temmuz aylarında, Cenevre'de sürgünde iken yazmıştı. Kitap, Temmuz ayının sonlarına doğru Cenevre'de yayınlandı. Bilindiği gibi yapıtın esas adı :"**Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasi'nin İki Taktiği**"dir. Yapıt, daha sonra 1907'de, yeni notlar eklenerek, Rusya'da, gizli olarak, yayınlanacaktır.

1905'de, Rusya'da patlak veren olaylar, başkent St. Petersburg'da Ocak 1905'deki "**kanlı pazar**", **Lenin'e, Rusya'nın aktif ihtilâlci bir döneme girdiğini düşündürmüştü. Lenin, İki Taktik**'i yazarken gerçekleşen Potemkin Zırhlısı'ndaki isyan (Haziran 1905), onun düşüncelerinin olumlanması idi. **İki Taktik**'i yazarken Lenin'in araştırdığı sorun : **Rusya'nın girdiği bu aktif ihtilâlci dönemde markistlerin taktiğinin ne olacağı sorunudur.**

İki Taktik, dönemi içinde yapılmış bir polemik yapıtı gibi görünse de, kitabın açımladığı derin teorik perspektifler vardır. Zaten başarılı bir ihtilâle ulaşılmasından sonra, bugün bizi ilgilendiren de, Lenin'in temel düşüncesi içinde yeralan, taktik sorunlarla ortaya çıkan, bu genel düşüncelerdir. Yoksa, 1905 Rusya'sının toplumsal ve siyasal sorunlarıyla, bugünün Türkiye'sinin sorunlarının elbette birbirinin aynı olduğu söylenemez.

*

Lenin, bu dönemde, kendi ihtilâlci marksist düşünceleriyle çelişikmiş gibi görünen şu fikri öne sürüyordu: "**bir anlamda, burjuva ihtilâli, proletaryaya, burjuvaziye sağladığından daha çok yarar sağlayacaktır**".

"**İki Taktik**"te, Lenin'in, o dönem Rusya'sındaki siyasal gruplarla yaptığı polemikleri bir yana bırakıp da, düşüncesinin temel genel-geçer (üniversel) özünü araştırırsak şu düşünceyle karşılaşırız: Marksistler, proleteryayı özgürlüğe götürecek olan yolun, burjuva özgürlükleri yolundan geçtiğini bilmek zorundadırlar. Marksizm, proleteryaya, burjuva devrimini bir yana atmayı değil, tersine, ona en etkin bir biçimde katılmayı öğretir. (Burjuvazi, burjuva devrimine sırt çevirdiği zaman, burjuva devriminin silahını ona doğru çevirmek daha kolaydır.) Lenin **İki Taktik**'in 2. bölümünde açıklıkla şunu söylemektedir: "**Kim sosyalizme siyasi demokrasi dışında, başka bir yoldan varmak istiyorsa, kaşınılmaz olarak, hem iktisadı bakımdan, hem de siyasi bakımdan saçma ve gerici sonuçlara varır**".

Lenin'in, 1905 döneminde, -bu temel düşüncesini marksizmin özünden çıkarması gibi-, (bunun yanında), pratikte yığınları, aktif ihtilâlci mücadeleye, bilinçle, gittikçe daha çok artan bir bilinçle katmak kaygısı vardır: "**yığınların bilinci ve örgütlenmesi olmadan, yığınları burjuvazinin tümüne karşı açık bir sınıf mücadelesi yoluyla hazırlamadan ve eğitmeden, bir sosyalist devrim sözkonusu olamaz**".

1905 Rusya'sının toplumsal-siyasal koşullarıyla, bugünkü Türkiye'nin koşulları arasında önemli farklar vardır. Bu tarihsel, sınıfsal konumların başkalığı yanında, ordunun durumu ve dünya koşullarının farklılığında düğümlenmektedir.

*

Lenin'in **İki Taktik**'te yığınları aktif mücadelenin içine sokmak istediği gibi, Rusya burjuvazisinin liberal kesimlerini de Çarlık otokrasisinden koparmak ve demokratik devrim aşamasında, onu, Çarlık otokrasisiyle bazı siyasal anlaşmazlıklara düşürmek istemektedir. Nitekim de öyle olmuştur: Rusya'da 1917 Şubat demokratik ihtilali ile Ekim sosyalist ihtilali arasında çok kısa bir zaman parçası vardır ve bu zaman parçası, öncesinde olduğundan daha da yoğun olarak Çarlık-liberal burjuvauisi, küçük burjuva devrimciler, reformcular... vb. güçler arasındaki anlaşmazlıklarla doludur.

O dönemde, Rusya'da demokratik ihtilal Çarlık otokrasisinin (despotizm de diyebiliriz buna) yıkılması, bir anlamda kapitalizmin "**en geniş ölçüde, en özgürce ve en büyük hızla**" gelişmesi anlamını da taşıyordu. Bizde ise, burjuvazi 1908'de demokratik devrimi başlatıyor, 1920'lerde "**krallığı**" (padişahlık) tasfiye ediyor; fakat tarihsel yetersizliğinden ötürü, despotizmini yıktığı Abdülhâmit rejimi yerine, **askeri bir otokrasi** ikame ediyordu. Bu geç kalmış "**ilkel**" burjuvazi, bugüne kadar ne hakiki bir anlamda demokratik olabilmiş, ne de başkaca güçlerin demokratik devrimi tamamlamasına izin vermiş, ne de rasyonel bir kapitalizmin özgürce gelişmesini sağlayabilmiştir.

Öyle ki, bugünün Türkiye'sinde, 1905'ler Rusya'sındaki demokratik ihtilâli gerçekleştirmek isteyen **burjuva liberal güçler**, gerçek anlamıyla, hemen hemen mevcut değildir. Bu yüzden, Türkiye'de burjuvaziyi temsil eden güçler, en geniş ölçüde, askeri otokrasi ile iç-içedirler.

*

Bazı genç politik çevreler, askerî darbeden önceki dönemde, Türkiye burjuvazisinin içinde bulunduğu bunalım yüzünden aktif bir devrimci sürecin başladığına inanmış görünüyorlardı. Fakat bu "**devrimci**" sürecin siyasal programını da çeşitli nedenlerle ortaya koyamıyorlardı.

Biz bu sorunu böyle ortaya koymayalım. Sadece, 'Türkiye burjuvazisinin yaşadığı bunalım, devrimci bir sürece dönüştürülebilir bir bunalımdır' diyelim. Nasıl? Parti yoluyla, yani siyasal yoldan, yığınları mücadelenin içine kazanarak, en geniş bir demokratik siyasal programla.

Biraz önce değinmeye çalıştığım yapısal nedenlerden ötürü; Türkiye'de burjuva demokrasisinin gerçekleşmesi, bizzat burjuva sınıfının en aktif kesimlerinin tasfiyesini zorunlu kılsa da, Lenin'in de ortaya koyduğu gibi, marksistlerin siyasal programı **en geniş anlamda bir demokratik program olacaktır.**

Türkiye'de demokratik devrimle, sosyalist devrim arasındaki mesafenin kısalığını burjuvazi ile onun emrindeki güçler uzun yıllardır bilmektedirler. Tarihsel olarak bu 'demokrasi' korkusunu yaşamaktadırlar. Biz, neden bilmeyelim!

YALANA DAİR...

Doğan ÖZGÜDEN

HALK düşmanı diktatörlüklerin en belirgin özelliklerinden biridir yalancılık. Diktatör ve uşakları, gerçekleri gözlerden gizlemek, kamuoyunu yanıltmak için, mutlak kontrol altına aldıkları kitle iletişim araçlarını da kullanarak, her türlü yalanı hayasızca piyasaya sürerler.

Dahası, en hunhar yöntemlerle haysiyetini ve onurunu çiğnedikleri baskı kurbanlarından kişiliğini yokedebildiklerine, kendi yalanlarını papağan gibi tekrarlatırlar. Direncini yitirip "doğruyu bulan" döneklere nedamet türküleri söyletirler.

En son örneği, Tercüman Gazetesi'nde 29 Mart'ta yayınlanmaya başlayan yazı dizisi: "...Ve Metris Gerçeği".

Okuyalım:

"Metris Özel Askeri Cezaevi. 70 bin metrekarelik açık saha üzerinde inşa edilmiş. 80 tutuklu koğuşu, tiyatrosu, kütüphanesi, resim atölyesi ve sağlık ünitelerinden müteşekkil 3 katlı modern bir bina görünümünde...

"Her tutuklu koğuşu 3 bölümden müteşekkil, yatakhane, oturma ve yemek salonu ile tuvalet ve banyo; yani 18 tutuklunun kaldığı her koğuş, 60 metrekarelik küçük bir daire şeklinde. Bu küçük dairelere de bulaşık, banyo ve diğer ihtiyaçlar için öğle akşam haftada bir gün 2,5 saat sıcak su veriliyor. Tutukluların bütün ihtiyaçları ayaklarına kadar getiriliyor. Hergün alınan siparişler (gazete, kantin hizmetleri v.s.) belirli saatlerde, turistik otellerdeki 'oda servisi' gibi koğuşlara kadar getirilip, kişilerin kendilerine teslim ediliyor. Yemek listeleri hazırlanırken özel bir önem gösteriliyor, günlük kalorinin 3.500 olmasına bilhassa dikkat ediliyor. Yönetimin açıklamasına göre, utuklular ile cezaevi personeli aynı yemeği yiyor..."

METRİS'te her koğuşta 18 kişinin kaldığı yalan değil. Yazı dizisinin gerçeğe uygun tek yanı bu. Nitekim, DISK Genel Başkanı Baştürk, *Demokrat Türkiye*'nin geçen sayısında yayınlanan dilekçesinde, bir koğuşta 18 kişi kaldıklarını söylüyor. Kalıyorlar, ama nasıl?

Bir de Baştürk'ten dinleyelim:

"18 kişi olarak tıkıldığımız ve doktorların 'yaşam için tehlikelidir' dediği hücrelerde hava almak bile son derece zordur. Pencerelerin baktığı havalandırma avlusuna kurum ve gaz boşaltan 3 bacanın dumanları nedeniyle yattığımız hücrede yavaş yavaş ölme tehlikesi içindeyiz. Bu koşullarda bizim için haftada toplam 60 dakika olan havalandırmaya çıkmak mümkün değildir. Çünkü havalandırmaya çıkmak daha yoğun biçimde ciğerlere zehirli gaz çekmek demektir. Kanser dahil çeşitli hastalıklara yolaçabilecek bu zehirli gazların yanısıra diğer koşullar da sağlık açısından tehdit edici durumdadır..."

Üç yıla yakın süredir hapishane işkencesinin türlüsüne göğüs geren tutukluların elimize ulaşan açıklamaları olmaza, Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulları bilmeyen yabancılar, faşist cuntanın tutsaklarının "zorunlu turizm" yaptıklarına inanacak. Sanki askeri zından değil, subay aileleri tatil kampı!

"... Ve Metris Gerçeği"nin misyonlu yazarı bir günlük turistik ziyaretinin "gözlem"lerine dönek takımından bir de yalancı tanık bulmuş, konuşturuyor; direnişlerini mahkeme önünde, demir parmaklıklar arkasında yiğitçe sürdüren binlerce devrimciye kara çaldırtmaya çalışıyor.

DİYELİM ki Baştürk'ün dilekçesinde açıkladıkları asılsızdır; diğer devrimcilerin mahkeme önünde haykırdıkları maksatlıdır; doğru olan bir şey varsa, o da Tercüman'ın misyonlu röportajcısının "gözlem"leriyle, "gerçeği bulmuş" döneklerin anlattıklarıdır.

Kendinden emin bir yönetimin yapacağı tek şey, bu konuda objektif bir yargıya varılabilmesini sağlamak için, uluslararası gözlemcilerin askeri hapishaneleri ziyaretine izin vermektir.

Merkezi Paris'te bulunan Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu da öyle düşünmüş, Türkiye'deki hapishane koşullarını yerinde öğrenebilmek için, üç kişilik bir misyon göndermiştir.

18 Kasım'da Ankara'ya giden misyon tam dokuz gün Türkiye'de kalmıştır. Ankara'ya varışında ilk temas ettiği Fransa Büyükelçisi, Türkiye-Fransa ilişkilerinin "Ermeni Sorunu"ndan ötürü gergin olduğunu belirterek yardımcı olamayacağını bildirmiştir. Bunun üzerine İsviçre Büyükelçiliği devreye girmiş, misyonun Dışişleri ve Adalet Bakanlıklarıyla temasını sağlamıştır. Sonrasını Federasyon'un geçen Ocak ayında yayınladığı rapordan izleyelim:

"İki bakanlık da, bizim hapishaneleri ziyaret etmemizi sağlayamayacaklarını bildirdiler. Sivil makamlar nezdindeki girişimimizin boşa çıkması üzerine, askeri makamlara başvurduk. Ankara Bölgesi'nin en yüksek adli amiri olan General Recep Ergün'le görüştük. Herhangi bir askeri hapishaneyi ziyaret etmemizin yasal açıdan mümkün olmadığını söyledi. Bu yüzden, Mamak Askeri Hapishanesi'ni ancak uzaktan görebildik.

"Birkaç gön sonra Dışişleri Bakanlığı tarafından kabul edildik. Bakanlık yetkilileri, sivil Türk makamlarının, ister Kızılhaç'tan gelsin, ister Avrupa Konseyi'nden gelsin, ister Amnesty International'den gelsin, ister Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu'ndan gelsin, uluslararası kuruluşların hiçbir heyetini kabul etmeyeceklerini bildirdiler. Dediklerine göre, bu gibi heyetler Türkiye'ye tamamen önyargılı olarak geliyor ve aynı yargılarla dönüyorlarmış... Üstelik, Türkiye bağımsız bir devlet olarak, hiç kimseye hesap vermek zorunda değilmiş!"

DAHASI var... Yine Dışişleri Bakanlığı sözcüleri, "askeri hapishanelerin, sadece yabancı gözlemcilere değil, Türk hukukçularına, doktorlarına, bilimadamlarına, politikacılarına ve gazetecilerine de kapalı olduğunu" söylemişler...

Bir Baro Başkanı'nı, bir Tabipler Odası Başkanı'nı, yüzlerce bilimadamı ve gazeteciyi, işçi sınıfının politik mücadelesi uğruna özgürlüğünden olan onbinlerce devrimciyi düşününce insan bir an duraklıyor, ama Bakanlığın kasdettiği, askeri hapishaneye tutuklu olarak girenler değil, inceleme yapmak için girmek isteyenler. Gelgelelim askeri cezaevlerinin inceleme yapmak isteyen Türk gazetecilerine de kapalı tutulduğu bir başka şeddeli yalan.

Kanıt mı? İşte Metris'e dönek konuşturma misyonuyla giren Tercüman yazarları. Yazı dizisinin girişinde övünerek söylüyorlar: "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yıpratıp, yıkarak yerine komünist bir düzen getirmeyi amaçlayan faaliyet ve propagandaların gerçek yüzünü ortaya koyabilmek için, Genelkurmay Başkanlığı ve 1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan izin alarak Metris Özel Askeri Cezaevi'ne girdik."

GENERAL'i yalan söyleyen, Dışişleri Bakanlığı yalan söyleyen bir diktadır Evren Diktası!

Misyonlu yazarlara, döneklere ne söyletirse söyletsin, mahpushane zulmünün kara damgası Evren'in alnındadır.

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu'nun raporu şöyle bitiyor:

"Askeri hapishanelerle ilgili vahim açıklamalar, Türk makamları bu konuda objektif bilgi edinilmesine izin vermeğe ve tarafsız gözlemcileri kabul etmeğe yanaşmadıkça, asla çürütülmüş olmayacaktır."

Çürüyen, yalan dolanla ayakta durmaya çabalayan faşist diktadır.

Kültürel direnç, Kürt Kültür Enstitüsü ve CIĞERHUN

Sefa EMET

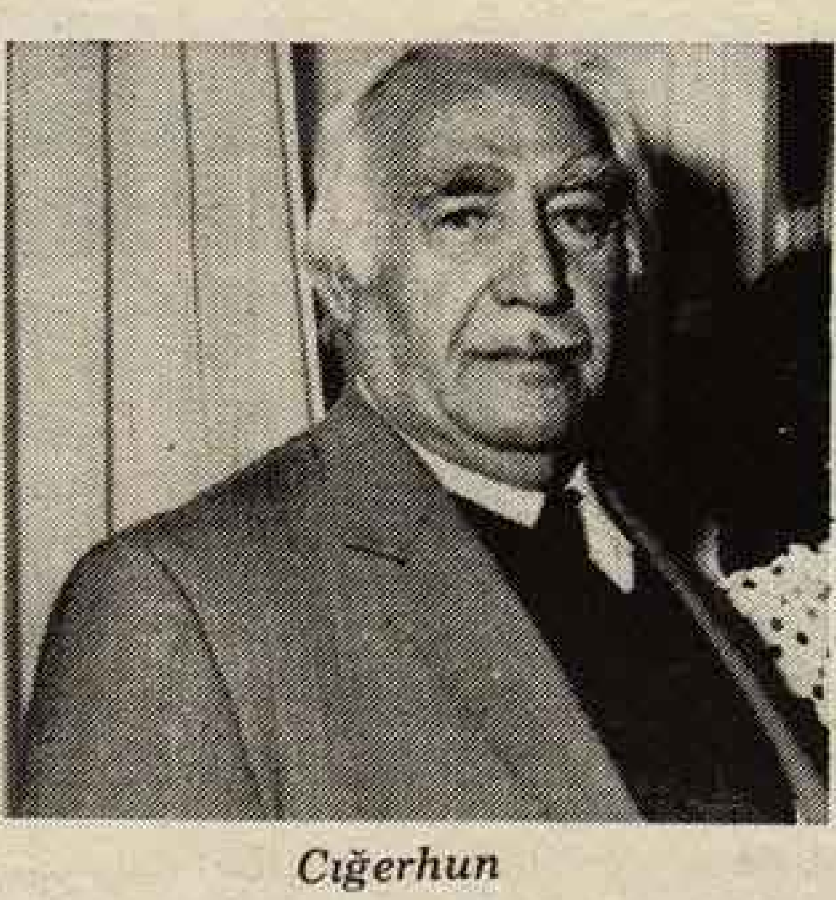

Cığerhun

Yeni oluşumların sancısıyla kıvranan günümüz dünyası, emperyalizmin varlığından kaynaklanan bir dizi maddi açmaz sorunu, Brecht'in deyişiyle "insanın, her alanda, insan üzerindeki korkunç sömürü, baskı ve hegemonyasını" yansıtan bir ayna gibidir. Tüm insani değerlerin değersizleştirilerek, bir bütün olarak halkların ve tek tek insanların özgür ve mutlu bir hayat istemi boğazlanmak istenmektedir. Emperyalistler ve onlara bağımlı güçlerce bu doğrultuda epey "ileri" adımlar atılmış durumdadır.

Herşeyin olduğu gibi kültürel olguların da, zaman içinde eskiyen bir yanıyla ileri dönüklüğü temsil eden yeniye açık bir yanı vardır. Herşeyde olduğu gibi kültür alanında da bu iki yan, yani eski ile yeni, hem içiçedir, hem de uzlaşmaz niteliklerinden ötürü sürekli bir mücadele halindedir: Bu bir egemenlik mücadelesidir.

Toplumsal ilerleyişler, yenileşmeler, esas olarak maddi alt yapının değiştirilmesiyle gerçekleşir. İnsanın özgür olma istemine yanıt veren tüm maddi ve manevi zincirlerin kırıldığı toplumsal yapı, ancak ve ancak gürül gürül akan ve insan dünyasını doyumsuz zenginliklerle güzelleyen yeni bir kültürle bütünleştirildiğinde gerçeklik kazanır, gerileyiş tehlikesinden arınır.

Emperyalistler ve uşakları, taşıdığı tehlikelere karşın, saltanatlarına öldürücü darbeler vurmayan her türlü biçimsel işleyişe yeşil ışık yakabilir, teknolojı alanında olduğu gibi bu türden ilerleyişleri kendi egemenliklerini pekiştirip daha güçlü kılma doğrultusunda kullanır. Ancak onlar, özünde, kendi varlıklarını doğrudan tehdit edilecek her oluşumu daha doğmadan dölyatağında boğazlamak isterler.

Kültürel alan, emperyalistlerin, kendi varlıklarını daha güçlü kılmak için üzerinde titizlikle durdukları bir alandır. Bu alanda eskinin korunmasına ve daha güçlü kılınmasına hizmet edebilecek ne varsa onu bir silah gibi kullanırlar. Bu politika, eskimiş ve insan gelişiminin önüne engel olabilecek ne varsa tümünün yapay ilaçlarla yaşatılmasından, bir ulusal kültürün tümüyle eritilmesine dek değişen ve geniş açılı bir politikadır.

Emperyalizmin bu politikası sonucu, örneğin halklar arası düşmanlıklar yaratır, körüklenir; Türkiye halkıyla Yunan halkı arasındaki gibi... Ya da bir ulusal kültür tümüyle yok edilmek istenir, Kürt kültürü gibi; ki Kürt dilinde eğitimin, kürtçe eserlerin basım, yayım ve dağıtımının Türkiye'de yasak oluşu ve yine Türkiye'de TRT açısından tek yasak dilinin de kürtçe olması bunun somut örnekleridir. Daha pek çok örnek verilebilir.

Kültürel alanın eskiye dönük yanları nasıl ki emperyalistlerin kendi egemenlikleri doğrultusunda kullandıkları güçlü silahlarsa, yeniye açık yanları da, tersine, emperyalist güçleri yıkmak, onların varlığından kaynaklanan her türlü gerici ilişki ve varoluş biçimlerini ortadan kaldırmak, özgür bir dünya yaratmak doğrultusunda demokrasi ve devrimci güçlerinin silahlarıdır. Unutulmamalı ki halk güçlerinin en dağınık, en örgütsüz dönemlerinde bile, devrimci bir kültür adamı, bir sanatçı, egemen gerici güçlerin yüreğini korkulu, halk güçlerinin yüreğini dirençli ve umut yüklü kılabilir. Bunun için de Jose Marti'yi, bir Brecht'i anımsamak bile yeterli...

Tüm bu nedenlerden ötürü, Kürt kültürünün korunup geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak amacıyla, 27 Şubat günü düzenlediği bir şenlikle resmen açılmış olan Paris Kürt Kültür Enstitüsü son derece önemli bir olaydır. Aralarında Ciğerhun, Yılmaz Güney, Hejar, Kendal, Nurettin Zaza gibi ünlü Kürt yazar, sanatçı ve aydınların bulunduğu şeref komitesinin öncü girişimiyle çalışmalarına başlayan bu kurumun kuruluş ve gelişim sürecine destek olan tüm güçler tarihsel bir görevi yerine getirmişlerdir; bundan sonra çok daha zorlu tarihsel-kültürel görevlerle yüklü olacak...

Bu kurumca şenlik günü dağıtılan bir bildiride şöyle denmekte: "Köklerinden koparılmış bir ağaç kurur, ölür. Bir halkın kökleri dili, türkü ve hikayeleri, edebiyatı, tarihi, müziği, sanatı, yaşama tarzı, giyiniş eğilimi ve tutkularıdır: Kısacası kültürüdür.

Kültüründen mahrum bırakılmış bir halk kaybolmaya, ölmeye mahkumdur. Kürdistanı paylaşan devletler bu gerçeği iyi bildikleri içindir ki; 60 yıldır bütün güçleriyle dilimizi kaybettirmeye, eski ve zengin tarihimizi bize unutturmaya, Kürt milletinin varlığını ve kültürünü hatta iz kalıntımızı dünyadan kaldırmaya azmetmekteler."

İşte kurum, bu "genel ölüme" karşı direnmenin bir parçası olabilme amacına yönelik çeşitli görevleri yerine getirme niyetiyle kurulmuş. Dileriz küçük hesapların dışında, tarihe karşı sorumluluk bilinciyle hareket eder, elindeki olanaklardan Kürt halkının özgürlük ve mutlu bir yaşam istemi ve halkların kardeşliği doğrultusunda yararlanır...

Bu kurumca Paris'te düzenlenen şenlik,çeşitli aksaklık ve eksikliği içermesine karşın (ki bunlardan en önemlisi, Kürt kökenli olmakla birlikte Kürdistan sorununu kendi özgürlük ve demokrasi mücadelesinin can alıcı bir parcası olarak gören ve bu uğurda can pahasına kavga veren, değişik uluslardan aydın ve sanatçıların da programda anılmaları gereğiydi.) iyi organize edilmişti ve canlı, sıcak bir atmosfer içinde sürdü. Kürt halk oyunlarından örneklerin sunulduğu, Şivan ve diğer kürt ozanlarının türküler söylediği, Yılmaz Güney'in bir konuşma yaptığı, yine Güney'e ait "Umut" ve "Ağıt" adlı filimlerin izlendiği, Ciğerhun'un da katılımıyla anlamını derinleştirdiği şenlik, devletsiz kürt ulusunun ne denli engin bir kültüre sahip olduğunu simgeleyecek güçteydi.

Katılımıyla şenliğin anlamını derinleştirdiğini söyledik Ciğerhun'dan için... Saygı anlamında değil, bizce geçekten öyle. O dinç yüreğinin heyecanını tüm salona taşıyan Ciğerhun, Kürt ulusunun yaşayan en büyük ozanı olarak varlığıyla Kürt ulusunu onurlandıran bir sanatçı, devrimci bir kültür adamıdır ve kültürel direnç anlamında özel bir konuma sahiptir. Çünkü yıllardır yok edilme çabalarına karşı direnen bir ulusun simgesi, parçalanmış bir halkın tek göğüste çarpan yüreği olarak Ciğerhun, eşine az tanık olur biçimde, devletsiz bir ulusun, o parça parça edilmiş halkın uluslararası ünü olan yetkin ozanıdır.

Onun şiirleri, bir ulusun varolma, bir halkın özgürlük ve mutluluk isteminin ürünleridir; kaynağı derin Kürt kültürüdür, tarihidir. Şiirlerinde, doğaldır ki acı, sevinç, kahır, özlem, direnç ve umut duyguları harmanlanmıştır.

Yaşayan ve hiç ölmeyecek olan şafak rengi bir efsanedir Ciğerhun... Ciğerhun'u olan bir ulus yok edilebilir mi?

Alem gider Mersine...

Dursun AKÇAM

Horoz dövüştürmek, köpek boğuşturmak, at yarıştırmak bizim geleneğimizde vardır. Şimdilerde de çocuk yarıştırmak devlet politikası oldu. Ağzı süt kokan bebeler tazılar gibi yarıştırılıyor ülkemiz Türkiye'de. Eğitim-öğretim adına, bir yabancı dil öğrenebilme adına... Hem de basını TRT'siyle büyük bir gürültü, şamata içinde.

Olayı duymayan bilmeyen kalmamıştır sanıyoruz. Geçtiğimiz günlerde kolejlere, Anadolu Lisesi adı verilen ortaokula dayalı devlet okullarına girebilmek için yarışan 75 bin bebenin 35 bini ikinci sınava girmeye hak kazandı. Bu finalistlerin 28-30 bini de ikinci sınavda elenmiş olacaktır. Böylece onca emek, onca çaba ve onca bekleyişten sonra yarışan 75 bin çocuğun yüzde 90'nı, belki daha fazlası yine açıkta kalacaktır.

Bebelerden sonra abileri de üniversite giriş sınavlarında yarıştılar. Üniversite ve yüksek okullara alınacak öğrenci sayısı bu yıl 70 bin dolayında. Yarışan 361 bin öğrencinin 200 bini birinci sınavda, 91 bini de ikinci sınavda kapı dışarı edilmiş olacaktır. Bir aldatma, bir oyalama oyunudur sürer gider yıllardan bu yana, kitlelerin gözünün içine baka baka...

Her çocuğu dilediği okulda, üniversitede okutmak devletin başta gelen görevi değil midir? Elbet de ama hangi devletin?.. Gerçek o ki egemen sınıflar, yarım yüzyılı aşkın bir süreden beri amaçlı olarak bunu yapmadılar, yapmıyorlar. Çünkü kitlelerin okumasından, bilinçlenmesinden korkuyorlar, aydın kişilerden, sanattan, bilimden, kitaptan korkuyorlar. Bugün zindanları dolduran on binleri gözlerimizin önüne getirelim bir, okur-yazar olmayan kaç kişi vardır içlerinde? Ortaokul, lise, üniversite, yüksek okul bitirmişlerin oranı çıkartılsın da görelim? Yoksa okumak, öğrenim görmek delirmek, çılgınlaşmak demek mi? Sömürü düzeninin istediği model insan olmayanlar, peyk, piyon, yardakçı olarak görev yapmayanlar biraz öyle sayılırlar, birazcık da "**anarşist**", "**Terörist**" olurlar! Kurdukları dernek ve sendikaları gizli örgüt olarak çalıştırırlar, grev, boykot, gösteri yürüyüşleri yaparlar. Bazıları hiç bir şey yapmamış olsalar bile bu örgütlere yardımcı olurlar!

BİRİ ÇUVALDA, ÖBÜRÜ ATLET KATINDA

Skolastik çağda olduğu gibi susmanın, cahil olmanın erdemsayıldığı bir dönemde halk çocuklarının diledikleri okullarda okutulmasını, yüksek öğretim olanaklarının bunlara sonuna değin sağlanmasını beklemek biraz saflık olur. Hele iki buçuk yılda 20 bin öğretmenin işine son veren, üniversitelerden en seçkin profesörleri, öğretim üyelerini kovan, alacağı her beş öğrenciye karşın 105 öğrenciyi yarıştıran bir yönetimden böylesi bir olanak hiç beklenebilir mi?

Nasıl olsa sendika, dernek vb. kuruluşlar kapalı. Açık olanların da varlıkları ile yoklukları arasında fark yok. Grevler, mitingler, gösteri yürüyüşleri gibi demokratik eylemler tarihe karıştı. Sesini çıkaran kodese... Bu sessizik ve dilsizlik ortamında bir oyuncak bulundu işte, bebeleri yarıştırmak!..

Ya boyalı basına ne demeli? İdam haberlerini bile bir kayıp ilanı gibi tek sütun köşelere sıkıştırırken, sınav yarışlarını TRT borazanı ile birlikte günlerce baş haber yaptılar. Gazetelerin birinci sayfalarında iri boy manşetler, çarçaf çarşaf resimler, başarı gösteren çocuklarla, velilerle yapılan röportajlar... Kızı, oğlu bu yarışta üstün derece tutturmuş babaların ağızları kulaklarında. Horozu, komşunun horozunu yenmiş bir köylünün çalımı içinde poz vermişler. Yarış antrenörü öğretmenlerde de ayrı bir böbürlenme. Hepsi de vatan kurtaran aslanlar!

Gelgelelim sınavı kaybeden 40 bin çocuktan, onların ana ve babalarından hiç ses yok. Kimbilir nasıl ezilmişler, üzülmüşlerdir! "**Sen aptalsın!**" diyerek çocuğunu dövenler, iyi yetiştiremediği için öğretmenin yakasına yapışan analar, babalar da vardır kuşkusuz. Ama olan minicik yavrulara olmuştur. Akı-karayı daha seçemeden yaşamlarının cıvıl cıvıl çağında uğradıkları bu yenilgi, bu düş kırıklığı ve bu bu olayın yarattığı aşağılık duygusu belki de yaşamları boyunca sürecek bir yıkım olmuştur. Bu bir yarış değil, çocukları telef etmenin arapçasıdır.

Oysa onların soyut bilgi yarışlarından çok somut dünyaya, besine, sevgiye oyuna, güne güneşe gereksinimleri vardır. Oyundan alarak eve kapamak, okula kapamak, güncel yaşamdan kopuk bilgi artıklarını onların taze belleklerine depo etmeye ya da yazmaya çalışmak çocuk dünyasına ters düşen bir davranış olmaktan öte bir suçtur, çocuğa saygısızlıktır.

Yarıştırılan çocuklar ayrıca eşit koşullar, eşit olanaklar içinde yetiştirilmiş değildirler. Biri büyük kentlerde her türlü olanaklar içinde varlıklı bir ailenin çocuğudur. Beslenmesi, bakımı ana karnından başlamış, özel dadılar, özel okullar, özel öğretmenler elinde özenle yetiştirilmiştir. Öbürü kıyıda köşede dar gelirli, yada yoksul bir ailenin çocuğudur. Bir lokma ekmek bulmuşsa yeterince ders aracı, defter, kalem, kitap bulamamıştır. Belki de rahat çalışacak bir odası, zorluklarında kendisine yardımcı olacak bir kimsesi yoktur. Yetimler de vardır, anası, babası zindanlarda olanlar, üzgün boynu bükük bebeler... Hakkari'de, Çemişkezek'te, Posof'ta, uzak köylerde beş sınıfı bir arada tek öğretmende okuyanlar... Tüm bu çocuklar, yalnız önlerine sürülen sınav sorularında eşittirler... Biri atlet katında, öbürünün ayaklarında çuval, haydi yarışın, kazanın diyorlar!

Yalnız çocuklar değil, her yıl üniversite sınavlarına katılan lise bitirmiş yüzbinlerce genç de aynı koşullar altında yarıştırılıyorlar. Sonuçta kaybeden hep dar gelirli, yoksul halk çocukları, "**mahrumiyet**" bölgelerinden gelen taşralı çocuklar, gençler...

BAKANIN GÖREVİ ÖĞRETMEN KIYMAK SAKAL KESTİRMEK

Madalyonun bir de öbür yüzü vardır. Öğrencileri tazılar ve atlar gibi yarışa hazırlayan özel dersaneler, özel kurslar, test uzmanı esnaf öğretmenler türemiştir. Analar, babalar yarışırcasına çocuklarını bu kurslara yollamaktadırlar. Nafakalarından kestikleri paraları bu kurslara, esnaf öğretmenlere aktarırlar. Varını yoğunu bu uğurda harcamasına karşın yine de çocuğunu dilediği okula yazdıramayan nice aileler vardır... Böylece yönettiği ve yönlendirdiği okullarda halka güven vermeyen devlet, fakir fukarayı bu esnaflara soydurmakta, düzenlediği sınav yarışlarıyla bu soygunu daha da körüklemektedir.

Bu yarış, çocukların yetenekleri doğrultusunda öğrenim yapmak, meslek seçmek yarışı olsa dert değil. Biri yabancı bir dil öğrenmek istiyor, öbürü bir fakülteye, bir yüksek okula kapağı atabilmek... "**Yabancı dil bilmeyen yarım adam sayılır.**" sloganıyla yarıştırılıyor çocuklar. Demek ki devletin üç beş imtiyazlı okulu dışında kalan tüm okullar yarım adam yetiştirmektedir! Öyleyse devlet okullarının tümünde neden yeterince yabancı dil öğretilmez? Ders saatleri artırılır, bir yerine iki öğretmen gönderilir, olur biter bu iş. Milli Eğitim Bakanının görevi yalnız öğretmen kıymak, saç sakal kestirmek mi?..

Düzenlenen bu yapay, göstermelik yarışları kazananlar zeki, kazanamayanlar geri zekalı, yeteneksiz midirler gerçekten? Olayı böyle değerlendirirsek, bu milyonlarca halkımıza, halkımızın çocuklarına hakaret sayılmaz mı? Kentsoylu burjuva, bürokrat çocukları zeki, gecekondularda, kasaba ve köylerde oturanların çocukları da aptal!.. Bir bakıma da doğru. Eğer onlar zeki olmasalardı, milyonlarca halkı, emekçiyi üç kağıda bağlayarak onların sırtında boza pişiremezlerdi!

AYRANI KABARMIŞLAR

Her çocuk ayrı bir değerdir ve hepsinin ayrı bir yeteneği vardır kuşkusuz. Bu yetenekleri geliştirecek olanakları hazırlamak, bu alanlarda çocuk psikolojisine, çocuk gerçeğine uygun pedagojik yarışlar düzenlemek niye yok? Örneğin çeşitli dallarda spor yarışları, resim, müzik vb. yarışlar... Uluslararası spor gösterilerinde adımız yok, yerimiz yok! Ama biz ağzı süt kokan bebeleri yarıştırıyoruz yabancı dil üstüne. Ayranı kabarmışlık buna derler işte! Yabancı dil bilenler, yabancı dilde üniversite bitirenler bir bölümü ile nerelerde şimdi? Onları işkence hücrelerinde, hapishanelerde hallettik nasılolsa! Sıra küçüklerde. Kör bir yarışın ve aldatmacılığın içinde bunların da kişiliklerini yeşermeden öğüteceğiz evel Allah! Yetişmekte olan kuşaklar böyle hizaya getirilir işte!..

Rahat bırakalım çocukları. Biz büyükler, sorumlu yerlerde mangalda kül bırakmayanlar, boyalı basında, TRT borazanında ötenler, yarışabiliyor muyuz uygar dünya ile, bağımsız, demokratik uygar bir ülke olarak? İnsan haklarına gösterdiğimiz saygıda, bilimde, sanatta, teknikte yarışabiliyor muyuz? Hodri meydan!..

Çekin elinizi çocukların yakasından!

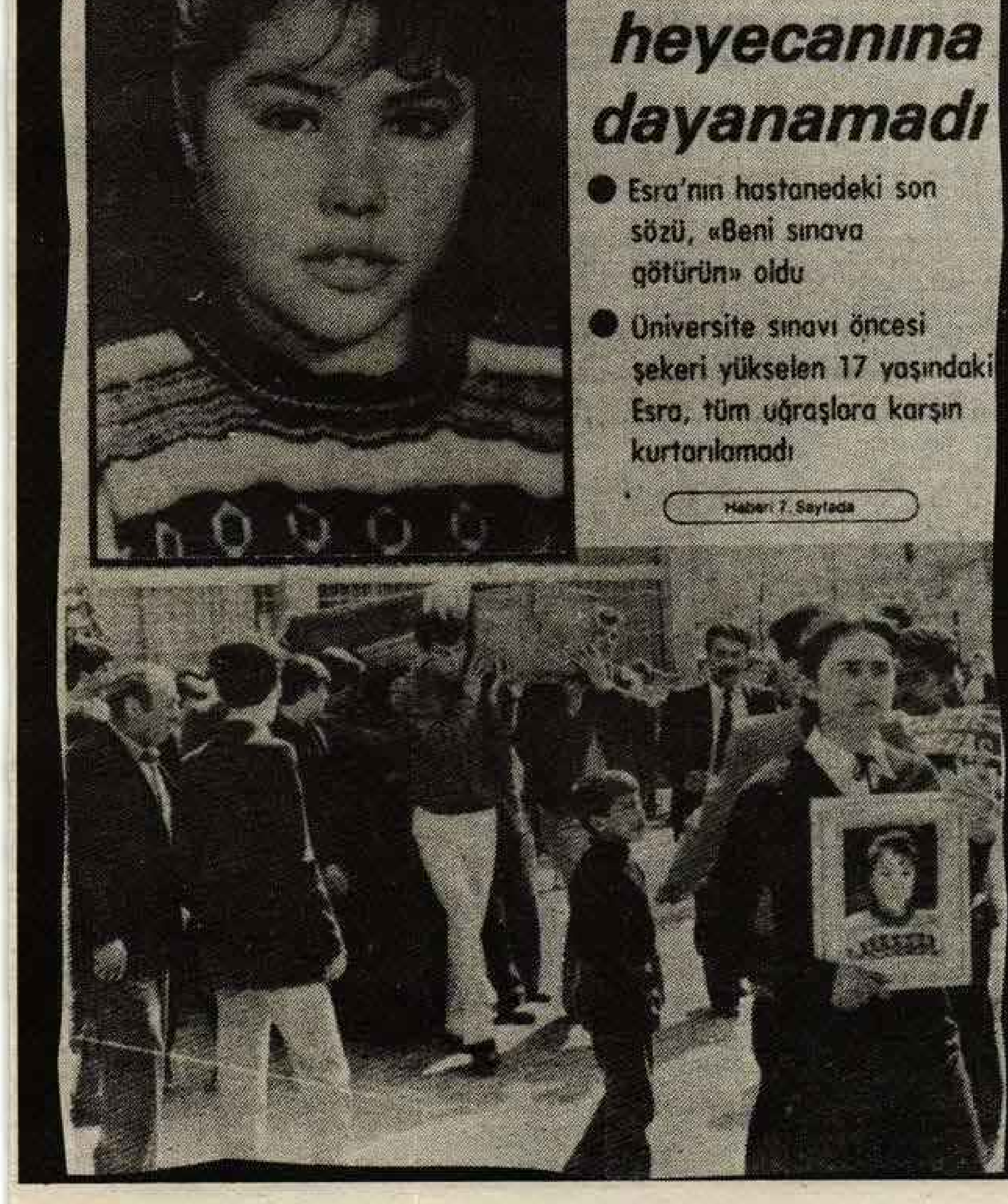

Liseli kız sınav heyecanına dayanamadı

- Esra'nın hastanedeki son sözü, «Beni sınava götürün» oldu
- Üniversite sınavı öncesi şekeri yükselen 17 yaşındaki Esra, tüm uğraşlara karşın kurtarılamadı

Haberi 7. Sayfada

İKİ İDAM KARARI YARGITAYDA ONAYLANDI

1980 yılında Nihat Erim'i öldürmek suçundan haklarında idam cezası verilen Saadettin Güven ve Baki Altın'nın cezaları yargıtayca onaylandı.

DEVRİMCİ YOL ANKARA MERKEZ DAVASI

Ankara Devrimci Yol Merkez davası sürüyor. 574 sanıkla başlayan davada sanık sayısı 611'e, idamı istenen sanık sayısı da 188'e yükseldi.

Geçen ay içinde Almanya'dan gelen bir heyet (Alman Aşağı Saksonya Avukatlar birliğinin 2 yönetim kurulu üyesi, Yüksek Eyalet Mahkemesi Yargıcı, Yeşiller Grubu Belediye Encümen üyesi, Cumhuriyetçi Avukatlar Birliğinden bir avukat ve bir basın mensubu) gözlemci olarak Devrimci Yol Merkez Davası duruşmalarına katıldı.

METRİS CEZAEVİNDE DEVRİMCİLERE 2 HAFTA GÖRÜŞ YASAĞI KONULDU

İstanbul Metris Askeri Cezaevi'ndeki 1116 devrimciye 2 hafta ziyaretten men cezası verildi.

İstanbul Sıkıyönetim komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi 30 Mart'ta slogan atarak cezaevi disiplinini bozdukları gerekçesiyle 1116 devrimciye 2 hafta ziyaretten men cezası verildi.

DEVRİMCİ YOL FATSA DAVASI

Duruşmaya küçük gruplar halinde getirilen Fatsa Devrimci Yol Davası sanıkları ifade vermemekte direniyorlar. Sanıklar mahkemeye toplu olarak getirilinceye kadar protestolarını sürdüreceklerini söylüyorlar. Fatsa Devrimci Yol Davasında şimdiye kadar 81 sanık tahliye edildi.

RIZGARİ İSTANBUL DAVASI BAŞLADI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde Rızgarı üyesi olduğu savıyla 23 sanık hakkında dava açıldı. Sanıklar için 8 ile 30 yıl arasında değişen hapis cezaları isteniyor.

KAWA ELAZIĞ DAVASI SONUÇLANDI

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülmekte olanKawa davası sonuçlandı. 75 sanıklı davada **Muhlis Bozkurt** adlı sanığa idam cezası, 4 sanığa ömür boyu hapis, 38 kişiye de çeşitli hapis cezaları verildi. 32 sanık da beraat etti.

ANKARA HALKIN KURTULUŞU DAVALARI SÜRÜYOR

Ankara Sıkıyönetim 3 Numaralı Mahkemesinde görülmekte olan Halkın Kurtuluşu Davasında 2 sanık için idam cezası istendi, 4 sanık tahliye edildi.

Ankara Sıkıyönetim 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde yargılanmakta olan TDKP (Halkın Kurtuluşu) davasında 22 sanığa 4 ile 17 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi. 2 sanık beraat etti.

Ayrıca Sinop Halkın Kurtuluşu davası da karara bağlandı. 14 Sanığa çeşitli hapis cezaları verildi.

EMEĞİN KURTULUŞU DAVASI SONUÇLANDI

Ankara Sıkıyönetim Komutanlğı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülen Emeğin Kurtuluşu Yolunda Işık Davası sonuçlandı. 21 sanıklı davada 14 sanığa çeşitli hapis cezaları verildi. 7 sanık da beraat etti.

PKK GAZİANTEP DAVASI BAŞLADI

622 sanıklı PKK Gaziantep grubu davası başladı. 6. Kolordu Bölgesinde yeralan 622 sanıklı dava Gaziantep'deki 140'ı tutuklu 162 sanığın yargılanması ile başladı.

DEVRİMCİ YOL KASTAMONU DAVASI

Kastomonu Devrimci Yol davası sonuçlandı. Davada 6 sanığa çeşitli hapis cezaları verildi. 18 sanık beraat etti.

DEVRİMCİ YOL KUMLUCA DAVASI

Kumluca Devrimci Yol Davası Başlıyor. 75 sanıklı davada 72 sanık hakkında 5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezaları isteniyor.

OPERASYONLAR

Adana ve Hatay çevresinde düzenlenen operasyonlarda ise THKP-C Kurtuluş taraftarı olduğu idda edilen 23. Acilciler taraftarı olduğu iddia edilen 32 ve Dev-Sol üyesi olduğu iddiasıyla da 21 kişi yakalandı.

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ

Çalışmalarına başladı
Katalog isteyiniz

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ
ADA Verlag- und Handels GmbH
Postfach 25 04 63   5000 Köln 1

Ölülerimiz bizi seyrediyor

Nihat BEHRAM

"Bingöl anayasa oylamasında hayır oyu kullanan bir kürt işkencede katledildi."

TDKP Merkez Yayın Organı olan Devrimin Sesi'nde okudüm bu haberi. Anayasa oylamasında 'hayır' oyunun çok çıktığı köylerdeki "uygulamalar" sonunda beş köylüyle birlikte jandarma tarafından gözaltına alınan Hüseyin Sertkaya ile ilgili olarak "yetkililer" şu açıklamayı yapmış: "Gözaltında olduğu bir sırada belkemeriyle intihar etmiştir."

Demokrat'ın geçen sayısı da Mutlu Çetin adlı Dev-Yol sempatizanı bir gencin "bir soruşturma için" gözaltına alındığı fakat ailesine ölü olarak teslim edildiğini duyuruyordu.

Geçtiğimiz yıldı. Paris'te bir arkadaşımla yürüdüğüm bir sokağın duvarlarında tanıdık bir yüzle karşılaşmıştım. Öylece bakıyordu, sessiz, birşeyler söylemek ister gibi, bir parçası yırtılmış..."Faşizmin zindanlarında katledildiğini" duyuruyordu resmin altındaki yazı...

197'in kara günlerinde yakalanmış, aylar süren ağır işkencelerden sonra Davutpaşa Askeri Cezaevine getirilmişti. İ. Kaypakkaya'nın yakın silah arkadaşıydı. Aylarca aynı koğuşun havasını paylaştık. Hayatına ilişkin içten, inançla, alçakgönüllü ses tonuyla anlattıkları, ilk devrimcilik yıllarından arkadaşım olan Ibo'nun hayatını yazma duygusunu içimde yeşertmişti. Bunun için birgün birlikte çalışacağımızın sözünü vermiştik birbirimize.

974 afıyla cezaevinden çıktıktan sonra o yine kendi denizine dalmış ve halkı için durup dinlenmeden koşturmaya başlamıştı. Ufacık gövdesi içinde taşıdığı koca yüreğinde zulme karşı isyan ateşi her an harlıydı. Ama bu ateşi o denli gösterişsiz taşıyordu ki onu yakından tanımasanız, sıradan bir halk çocuğu olduğunu düşünürdünüz.

Yıllar sonra arkadaşları aracılığıyla kendisine haber iletmiş, Ibo'nun hayatını anlatmak için konuştuklarımızı hatırlatmıştım. Hemen birkaç gün sonra İstanbul'da, Feneryolu'nda bir sokağın ağzında randevusu geldi. Gittim ve buluştum onunla. Güneşli pırıl pırıl bir gündü. Çamur içindeki ayakkabıları, birkaç günlük sakalı ve mütevazi halk giysileriyle belliki uzak bir yerden geliyordu. Bu görüntüsünün dikkat çektiğini söyledim. Gülümsedi. "Evet"dedi. Ama ne vakti ne de olanağı vardı değişmeye. Konuşmamızdan sonra hemen dönmesi gerektiğini söyledi. Döneceği yer doğunun bir bölgesiydi yine. Giysilerimizi değiştirmeyi teklif ettim. Yine gülümsedi. Duygumun bir hümanizmden kaynaklandığını sandı belki de. Oysa duygun onu sadece polise karşı sakınmaktan kaynaklanıyordu. "Konuşmamız daha yararlı olacak" dedi. Konuşurken öğreten bir insan olma tutumundan çok öğrenen bir insan olma tutumu, konuşmamıza dostça, sıcak bir dayanışma havası veriyordu.

Ayrılırken göz göze baktık uzun uzun. İlk kez o zaman içimden garip bir duyguyla onun çok geç yaşta öldürüleceğini hissettim. Ve bu his ürpertiyle daladı içime. Bu duygumu söylediğimde "boşuna bir ölüm değilse hoş geldi" diye yanıtladı.

Hayatın herkezi değişik gruplarda değişik çalışma bölgelerine savurduğu, çeşitli gruplardan insanların ilişkilerinin katılaşmaya yüztuttuğu günlerde birkez daha gördüm onu. Büyük bir mitingte, kalabalık arasında... Bir gördüm bir kayboldu. Önderlerinden biri olduğu grubun ön sıralarında yürüyordu. Ve şimdi Paris'te karşılaştım. Bir duvarda. Yüzünde ölümsüzleştirmeyi başardığı o belli belirsiz gülümseyişiyle. Öylece, solgun..

Birlikte yattığımız Davutpaşa Askeri Cezaevinde intihar ettiğini duyurmuştu büyük burjuva basını küçücük bir haber olarak. Nice acıların, zor günlerin aşkını İrfan, kimbilir nice alçakça işkenceler altında katledilmişti. Yoldaşı Ibo'yla aynı kaderi paylaşmıştı.

Mütevazi yapısı, fedekarlığı, halkına bağlılığı, çıkar gözetmeden çırpınışı, sözünün eri olduğu içtenliği, korkusuzluğu, kararlılığı... gibi erdemleriyle İrfan gibi devrimciler bir toplumun hayatında zor yetişen, önemli yerleri korunması gereken insanlardır. Bizlere düşen görev onların düştüğü yerden, varlıklarında taşıdıkları erdemleri sürdürmek olmalıdır. Bunun için de bütün küçük hesaplar katlanıp bir kenara konmalıdır.

Nerdeyse üç yıldır ilerici, devrimci bütün yayınlar "12 Eylül darbesinin tahlili ve geçmişin hataları" üstüne görüşlerini yayınlıyor. Devrimci mücadelenin tümüne karaçalan, yoksayan, zararlı bulan gedikli revizyonist tutumu saymazsak, ilerici devrimci bütün yayınlarda "evet, devrimci güçlerin sonderece önemli hataları oldu"ğu konusunda aynı şeyler söyleniyor. Hataların kendilerine ilişkin olanını ise herkes "bu hatalara karşı yeterince uyarıcı olamayışlarında" odaklandırıyordu. Ve yine grupların birbirlerine karşı açık vermeme yarışı, birbirlerine karşı kuşku, tedirginlik, üstü örtülü de olsa birlikte çalışmanın olanakları yokedici bir dil ve salt siyasi devrime ilişkin tezlerin tekrarı, tekrarı....

Okuduğum romanların birinden aklımda kalmış, İspanya iç savaşındayenilgi nedenlerinin önemlilerinden biri olarak randevulara zamanında gelmeyiş gösteriliyordu. Okuduğumda görev duygusunun gerektirdiği titizlik beni çok düşündürmüştü.

Geçtiğimiz dönemde yalancılığın, kendini beğenmişliğin, hava atmanın, görev savsaklamanın, küçük çıkar hesapları gütmenin, yığınla korkak ve tutarsız kişinin kelle hesabı anlayışıyla kadrolara alınmasının, olduğundan farklı görünmenin, kendi dışındakileri küçümsemenin, bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın anlayışıyla hareket etmenin, siyasi devrim tezlerini hafız kafasıyla kuru sıkı ezberleyen herkesin kolayca bölge önderleri oluşunu ve en önemlisi kültür düzeyindeki kofluğun, toplumsal devrim anlayışını derinleştirme çabalarını hafifsemenin, insani ilişkilerin önemini kavramayışın, görev küşümsemenin, beyin yerine çeneyi işlek kılmanın... yığınla hata ve yanlışlığın canbulmasında hiç mi etkisi olmadı?

Resimi sivil faşist çetelerin MHP-li katillerin ev ev dolaşıp katliam düzenlediği dönemlerde, evleri eğer devrimci güçlerin denetimindeki bölgelerdeyse, geceleri yataklarında kitaplarını rahat okuyup uyuyan sahte aydın bugün ağız birliğiyle "12 Eylül öncesi sokak savaşı"nı lanetliyor. Onun en azında bir meşru müdafa olduğu noktasında bile hassas davranmıyor. Gedikli revizyonist lafazanlık da bu burjuva tutuma "siyasi dayanaklar" arıyor.

Geçmişin değerlendirmesi yapılır, hataları araştırırken devrimci, demokrat. ilerici tutum elbetteki farklı bir nitelikle olmalıdır. Bu farklılık sahte devrimciden, sahte aydından sadece biçimde değil. özde bir farklılık olmalıdır. Ve geçmişin değerlendirmesi daha titiz ve açık yüreklilikle ve en önemlisi devrimciliğe ilişkin belli konular çerçevesinde değil, devrimin bütünselliği temelinde ele alınmalıdır. Ancak böylece hatalardan arınış, sorunların özü itibariyle kavranması olasılaşır.

Geçmişin olumlu mirası nedir, hatalar nelerdir? Sözde kaldığı sürece olumlu mirasa sahip çıkmak, hatalardan arınmak olası mıdır? İşte küçük bir örnek:

Geçtiğimiz aylardı. Uluslararası Af Örgütü'nün bir elemanı benimle görüşmek istedi. Tam kararlaştırdığımız saatte buluştuk ve konuştuk. İstediği Türkiye gerçeğine ilişkin belgelerdi. Duvarlarda İrfan'ın, Süleyman Cihan'ın, katledilen diğer devrimcilerin resimlerinin olduğu günlerde.

Derneklere haber ilettim ve Uluslararası Af Örgütü'nden kendilerinin görüşmesi gereken ve belge iletmeleri gereken kişinin adresini bildirdim. Aradan iki ay geçtikten sonra aynı kişi beni yine aradı ve "bana herhangi birşey iletilmedi, sanırım arkadaşlarınız herhangi birşey bulamadılar"dedi.

Düşünüyorum şimdi İrfan'ların devrimci kişiliğinde taşıdıkları erdemlerin hangilerine miras olarak sahip çıkılmış, hataların ise hangileri süremekte diye?

Belki küçük bir ayrıntı, fakat esasın canbulduğu küçük bir parça. Tıpkı bir gövdedeki gözler gibi.

Evren Paşa ile Zeynep Deve

A. DEVECİOĞLU

Germencik köylüleri davullu zurnalı bir karşılama töreni düzenlediler. Evren helikopterden indiğinde deve kesilecekti. Fakat Evren durumu farkedince: "**Bağışladım. Canına kıymayın. Kan akıtmayın. Allah kabul etsin. bağışladım.**"dedi. Evren'in bu sözleri üzerine 16 yaşındaki "**Zeynep**" adlı deve kesilmekten kurtulmuş oldu. Evren daha sonra bağışladığı "**Zeynep**"in yanına gitti. Rengarenk süslenmiş deveye elini uzatarak sevgiyle baktı ve MGK üyelerine de "**Cana kıymak iyi değil, kan akıtmayı sevmiyorum. Zavallı hayvan biraz daha yaşasın**"dedi. (11 Nisan 1983 tarihli Hürriyet'ten)

BAĞIŞLADI Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Ömerbey-
sevmem. Deveyi azad ettim. Allah kabul etsin" dedi. Cum-

Evet Evren Paşa böylece Türkiye halkı bir yanınızı daha öğrenmiş oldu: Hayvancıl yanınızı. Zonguldak konuşmanızdan bir işçi oğlu olduğunuzu. Konya konuşmanızda bir hoca oğlu olduğunuzu, iyi bir baba olduğunuzu, torunlarınızı kucağnızdan indirmediğinizi, yoksul bir aile çocuğu olduğunuzu daha önceden öğrenmiştik. Zati öğrenmeleri içinde hiç bir şey esirgenmedi. Boyalı burjuva basını, radyonuz, televizyonunuz Allah için elinden geleni yaptı. İyiliklerini unutamazsınız.

Ve şimdi Türkiye halkı sizi yoksul hoca, işçi bir babanın oğlu olarak biliyor. Hele hele hayvanlardan deveyi çok sevdiğinizi, kan akıtmayı, yanı deve kanı akıtmayı hiç sevmediğinizi de biliyor. Neden ille deve? Şaştım doğrusu.

Neden koyunu, eşşeği, atı, tavuğu, sizden önceki meslektaşınız gibi kekliği ve sülünü sevmiyorsunuz da deveyi seviyorsunuz? Nesli tükenmek üzere olduğundan mı? Yoksa gerici Arap rejimlerine bir politika mı yapıyorsunuz, petrolü bedevaya getiresiniz diye? Eğer öyleyse yaman adamsınız doğrusu! Yutturmasını iyi biliyorsunuz. Eğer yutuluyorsa tabi. Yutturmak için de her şeyi yapıyorsunuz. Öbür yanlarınızın duyulup öğrenilmesinden korkuyor musunuz yoksa? Korkmuyorsanız neden bunca baskı basın üstüne? Neden her şeyi susturdunuz? Bu da bir başka yanınız. Size ters düşen ufak bir şeyi bile baskı altında tutmak yanınız. Yoksa Türkiye halkından sakladığınız başka yanlarınız da mı var? Mesela, kim bilir, belki de DİSK denilen bir işçi Konfederasyonunun başkanıyla on beş arkadaşını hücrelerinde yavaş yavaş öldürüyorsunuzdur. Kimbilir, belki de başa geldiğinizden bu yana 42 kişiyi yağlı urganlara gönderdiniz? Belki de deve kanı akıtmayı sevmiyorsunuz ama, insan kanı akıtmayı seviyorsunuz. Kim nerden bile, belkim 12 Eylül 1980 yılından bu yana 135 kişiyi işkencelerde, 219 kişiyi de çatışma ve operasyon adı altında kurşuna dizdiniz. Ne bileyim, bunlar aklıma geliverenler. Daha kim bilir ne yanlarınız vardır, ne yanlarınız. Namuslu bir baba, bir dede, yuvasına sadık bir insan olduğunuzdan, çok namus düşkünüsünüzdür de. Belki de namus düşkünlüğünüzden olacak. Kürdistan köylerinde karılarını çırılçıplak soydurup kocalarının sırtında köy meydanlarından taşıttırıyorsunuzdur. Olur mu olur.

Bu yanlarınızı da bu güne dek açıklamadığınız için ayıp doğrusu! Saklayacak ne var bunda? Ayıp mı? Sizin gibi bir cumhurbaşkanı, bir orgeneral bu kadarcık şey yapmış, çok mu? Deve kanı akıtmayıp da insan kanı akıtmayı sevmek sizin suçunuz mu? Yüzbinlerce insanı zindanlara doldurmuşsan, işkencehanelerinden insan kanı akıyorsa, ülkenin aydını, yazarı hapishanedeyse ne olmuş sanki? Türkiye'de adam kıtlığı mi var? Siz bir öldürürsünüz, bin doğar. Elinizden gelse onu da engelleyeceksiniz ama, gücünüz yetmiyor. her gece onun bunun yatağına girip nöbet tutacak değilsiniz ya! Öldürmekle bitiremiyorsunuz. Galiba biraz da korkuyorsunuz. Bu da bilinmeyen başka bir yanınız. Doğanlardan korkmak!.. Senin gibi nice zalim padişahlar, cumhurbaşkanları geldi geçti. Bir elde yüz bin kafa kestiniz. Ama bitiremiyorsunuz. Siz bitiyorsunuz tersine. Adınız lanetliler sayfasına yazılıp gidiyor. Ama onlar kalıyor, halk yaşıyor. Bir ölüyor, bin doğuyor. Korkunuz bundan, baskınız bundan, hoca, işçi oğlu görünmeye çalışmanız bundan. Haklısınız korkmakla. Ama unutmayın, hiç bir korkunun ecele faydası olmamış.

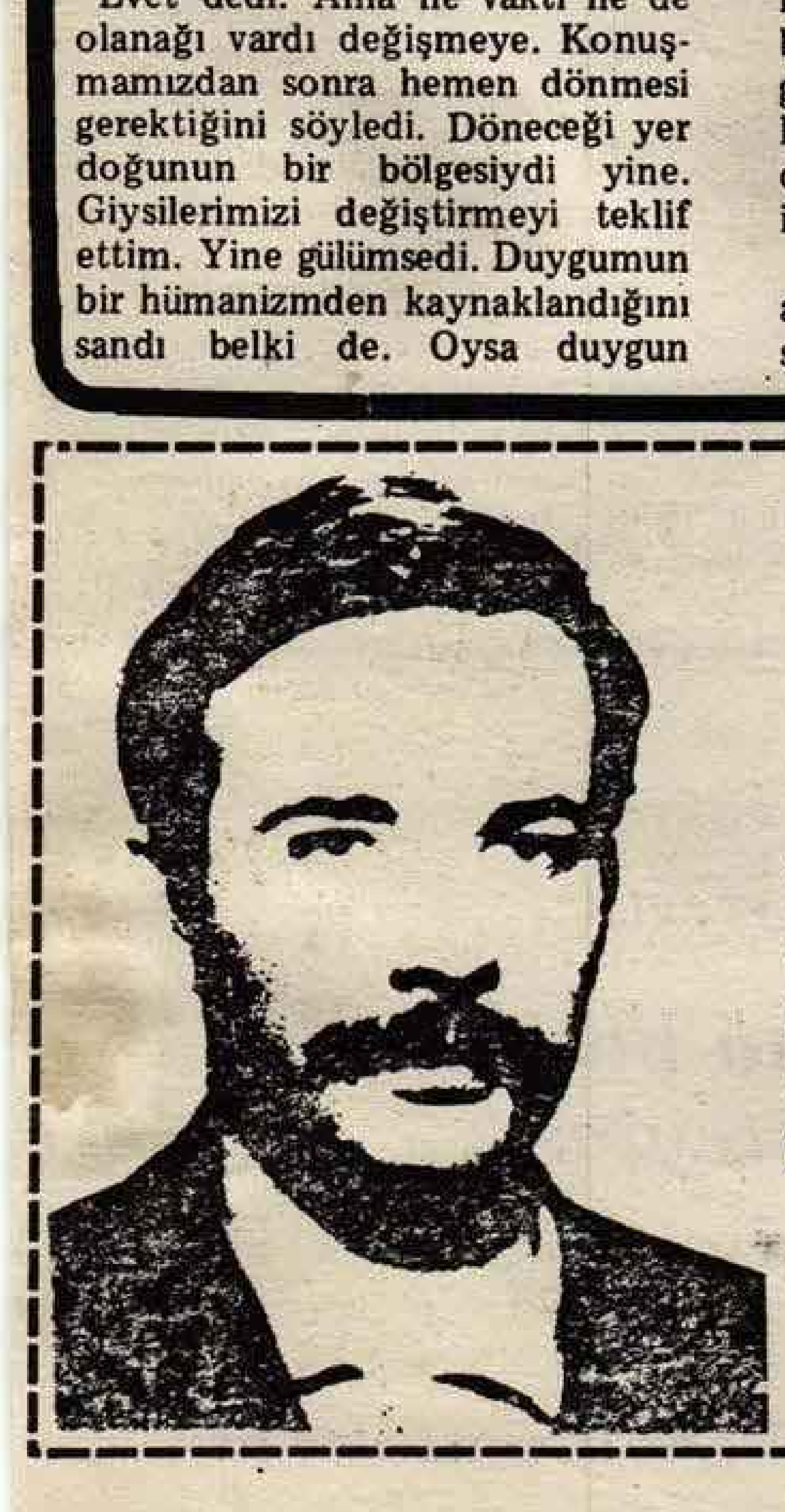

30 MART KIZILDERE UNUTULMADI

"Düşenler devrim için devrim yolunda vuruşarak düştüler, kalbimize ruhumuza ve bilincimize gömüldüler. ON'lar Kurtuluşa Kadar Savaş şiarını, devrim yoluna kanları ile yazdılar. Yolumuz bu yolda düşenlerin yoludur:"

KIZILDERE SON DEGİL SAVAŞ SÜRECEK

Australya/Victoria
Devrimci İşçi
sempatizanları

Kafaoğlu: "Bankaların mülkiyetinde en küçük bir değişiklik bile yapılmayacaktır"

Kafaoğlu ne yapmak için yetki aldı

Bir süre önce, daha Danışma Meclisi Genel Kurulu'na gelmeden komisyonda reddedilen yetki yasa tasarısı, geçtiğimiz günlerde Danışma Meclisinden geçerek yürürlüğe girdi. Uzun süren pazarlık ve tarışmalar, iki bankanın yönetimine maliyece el konulmasıyla sonuçlandı ve hemen ardından Kafaoğlu Meclisten yetki aldı. Kafaoğlu şimdi bankacılarla toplanarak batan şirketler konusunda alınacak önlemleri ve bankalar kanununda yapılacak değişiklikleri tartışıyor.

Bankerler krizi, Banker Kastelli olayıyla noktalanmış ve Başbakan yardımcısı Turgut Özal, Maliye Bakanı'nın istifasıyla sonuçlanmıştı. Maliye bakanlığına gelen Kafaoğlu, ilk demeçlerinde bakancılık sisteminin başı bozukluğundan ve bazı küçük bankaların birleştirilmesi gereğinden sözetmişti. Bakanın bu sözleri bazı çevrelerce tepkiyle karşılandı, hemen bazı bankaların tasfiye edileceği söylentileri yayıldı. Bu gelişmeler karşısında Kafaoğlu arka arkaya yalanlamalar yapmak zorunda kaldı. Daha sonra "bankaların birleştirilmesi fikrinden vazgeçildi", ve "iki özel bankaya, Hisarbank ve İstanbul Bankası'na özel formüller aradığı" haberleri basında yer aldı. Kısa süre sonra bu özel formülün Merkez Bankası'na 24 milyar liraya mal olduğu ortaya çıktı. Bu iki bankaya 12'şer milyar liralık destek sağlandı. Ama bu destekler de pek tutmadı ve bu bankaların yönetimine el konulmak zorunda kalındı.

Türkiye bankacılık sisteminde yeni düzenlemelerin yapılması gereği çok uzun bir süredir mali çevrelerde tartışılıyordu. Bu konuda Maliye Bakanı'nın, Hükümete Kararname çıkartma yetkisi verilmesi isteği bir süre önce Danışma Meclisi Genel Kuruluna gelmeden komisyonda reddedildi. O günden beri bankalar yasası ve batmakta olan şirketlerin kurtarılması tartışmaları ve pazarlıkları sürdürüldü. Sonunda, Yetki Yasa Tasarısı Meclis Gündemine alındığı gün iki bankanın maliyece el konuldu. Yaratılan bu havayla tasarı mecliste kabul edildi. Ama Mecliste Kafaoğlu "banlaların mülkiyetinde en küçük bir değişiklik bile yapılmayacaktır" diye söz vermek zorunda kaldı.

Yetkiyi alan Kafaoğlu, bankacılarla toplantılar yaparak yeni düzenlemeleri tartışıyor. Bu arada da kurtarılacak şirketler konusunda basına çeşitli öneriler ileri sürülüyor.Bir öneriye göre, "Bankaların zor durumdaki şirketlere, alacağı karşılığında belli bir alanda ortak olması öneriliyor. Bu öneriye göre bankalar, hisse oranları ne olursa olsun şirketlerin yönetimde de etkin olabilecekler." Bu öneri bankalar kesimince memnuniyetle karşılanırken, bazı iş çevrelerinin tepkisiyle karşılandı. İş çevrelerine göre, sanayinin bankalaşması ilerde içinden çıkılması zor sorunlar getirecek. Sanayiciler, kendileri krizde olan bankaların, zor durumdaki şirketleri nasıl kurtarabileceğini soruyorlar? Bir başka öneri ise şirketlerin bankalara olan kredi borçları faizlerinin yüzde 10 aşağı çekilmesini öngörüyor. Buna ek bir başka öneriye göre ise, bu borçlar yeniden vadelendirilmeli ancak ilk bir kaç ayı ödemesiz olmalı. Bu önerileri de bankalar tepkiyle karşıladılar.

Anlaşılan önümüzdeki günlerde şirketlerin kurtarılması ve bankalar yasa tasarısı Türkiye ekonomisinin önündeki en önemli sorunlar olarak tartışılacak, Bankalar ve şirketler batsalar da batırılmayacaklar. Ve bunların ekonomiye getirdiği yük yine çalışanların sırtına binecek.

İhracatta tıkanma başladı yeni teşvik tedbirleri isteniyor

"**İhracat patlaması**", "**ihracatta büyük gelişme**", "**Türkiye, örnek ülke gösteriliyor**" biçimindeki haberlere bir süredir pek rastlanmaz oldu. Onların yerini "**Tarım ürünleri dışsatımı ocakta binde dört geriledi**", "**Demir Çelik ürünleri dışsatımında gerileme var**", haberleri aldı. Bu arada 7.1 milyardolar olarak saptanan 1983 yılı dışsatım hedefi önce 6.8 milyar dolara daha sonra da 6.6 milyar dolara indirildi. Şimdi de bu yeni hedefe ulaşmanın zorluklarından sözedilmeye başlandı. Belli başlı dışsatımcıların hemen tümü ağızbirliği etmişcesine, dışsatımda bu yıl ki plan hedeflerine ulaşılmasının çok zor olduğunu belirtiyorlar.

Yaklaşık bir ay önce "**ihracatta artış hızının azalması**" yolunda görülen işaretler üzerine konu ekonomik Kurul gündemine getirildi. Ekonomik Kurul Başkanlığını bizzat Askeri Yönetimin Başbakanı Bülent Ulusu yapıyor. Para Kredi Kurulu Başkanlığını da Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu üstlenmiş durumda. İhracatın arttırılması amacı ile yeni kararname ve yasa tasarıları hazırlanıyor. Bütün bu çalışmalar "**para**" bulunmasına gelip dayandı. Ancak ek kredi kaynakları bulunduğu takdirde ihracat artış hızına yeni boyutlar kazandırabileceği ifade ediliyor.

NEDEN BU DÜŞÜŞ

İhracattaki bu düşüş çeşitli iç ve dış etkenlerle açıklanıyor. Özellikle Türkiye'nin en büyük dış satım müşterisi Irak'ın petrol fiatlarındaki düşüşle karşılaştığı ödeme güçlüğü en önemli etken olarak ortaya çıkıyor. Ayrıca OPEC ülkelerinde de, petrol gelirlerinin düşmesi sonucunda, dış alımın azalması ve pazarın daralması ile AET'nin başta tekstil olmak üzere çeşitli mallara koyduğu kısıtlamalar ihracat düşüşünün nedenleri arasında.

Bu dış etkenlerin yanı sıra Türk Lirasındaki değer kaybının döviz kurlarına yansıtılmaması, Merkez Bankasının dış satım kredilerindeki tıkanıklık ve yerli firmaların dış piyasada birbirleriyle giriştikleri kıyasıya rekabet bu düşüşün iç etkenleri olarak sayılabilir.

YENİ TEŞVİK TEDBİRLERİ HALKIMIZA NASIL BİR FATURA ÇIKARACAK

Üretimde ihraç edilebilir bir fazla yaratmak için, iç piyasanın daha da kısılması alınacak ilk önlemler arasında. Bu da dar gelirlilerin yaşam koşullarının önümüzdeki günlerde daha da kötüye gideceğinin ilk habercisi. Bunun yanı sıra "**gerçekçi kur ayarlaması**" adı altında Türk Lirasının sürekli değer kaybetmesi de beklenen gelişmeler içinde. Bu düşüş, ithal girdileri fiat artışlarını da birlikte getirecek. Yani ihracatı artıracağız sloganıyla emekçilerin yaşam koşulları bir kez daha kötüye gidecek. Yeni yeni zamlarla karşılaşılacak.

LANET KÖR ŞEYTANA!..

CUNTASPOR

NATO'nun Türkiye kışlasında yarış var:

- Basında, TRT'de darbeci generallere dalkavukluk yarışı.
- Zindanlarda işkence yarışı.
- Meydanlarda Kışla şefi Evren Paşa'ya alkış yarışı.
- Okullarda sınav yarışı.
- Sucuk ve pastırmada at eti, eşek eti yarışı.
- Subay ve emekli subaylarda rüşvet yarışı.
- Kömür ocaklarında çökme yarışı, tabut yarışı.
- Piyasada enflasyon, karaborsa yarışı.
- Özel sektörde soygun yarışı...

Birlik ve beraberilk içinde yarışıyoruz.

Cuntaspor

HAYIRDIR İNŞALLAH

MGK. Kat Mülkiyeti tasarısını değiştirerek onayladı. Böylece «kat malikleri» arasında bitmez tükenmez tartışmaları çözüme bağladı.

Bunda ne varmış demeyin! Çeşitli devlet kurumlarında üst düzey yöneticisi olarak dolgun aylıklarla çalışan emekli subaylar eski görevlerine yani apartman yöneticiliğine dönecekler demektir. Çünkü hepsi de apartman yöneticiliğinden alınarak yeni görevlere getirilmişlerdi.

Bizce bu olay demokrasiye geçişin ilk müjdesi sayılmalıdır!

SAHİBİNİN SESİ

Amerika'nın Sesi Radyosu Avrupa'daki Türk işçileri için yayın yapacakmış. İşçilerin çeşitli sorunlarını içeren haber ve röportajlara geniş yer verecek olan Amerika'nın Sesini Avrupa'daki tüm işçiler rahatça dinleyebileceklermiş.

Kusura bakılmasın ama biz pek bir şey anlayamadık. Şu Türkiye'deki TRT zaten Amerika'nın sesi değil midir? O haberler, yorumlar dizi filimler başka kimin sesi olabilir?

Televizyonda sık sık boy gösteren Evren Paşanın sesi de tıpkı sahibinin sesi değil midir?

İki yayın arasındaki fark "**ses**" değil, adları ve adresleridir. Biri İngilizce yazılıyor, öbürü Türkçe, biri Ankara'da, öbürü Washington'da.

Biz ikisinin de adresini İngilizce yazarsak, teknik farklardan birisini ortadan kaldırmış oluruz:

1) Voice of Amerika / TRT Türkish / Service-Ankara / Turkey

2) Voice of Amerika / bn. Türkish Service-Washington / USA

GEÇMEK Mİ GEÇİRMEK Mİ?

Demokrasiye geçişin günleri yaklaştı. Ortada siyasal partiler yok, adları da yok, yalnız söylentisi var: Merkez ve Merkez sağ.. Solun köküne kibrit suyu!..

Kitle tabanında da partileşme girişimi yok, kıpırdama yasak! Yalnız partilere baş olacakların adları söyleniyor, hepsi de general eskisi...

İşte bu ahval ve şerait altında geçiyoruz demokrasiye!

Buna geçmek mi derler, yoksa demokrasiye...

YABANCI İDEOLOJİ MENSUPLARI

Düşüncelerinden dolayı ilk ağızda öğretmenleri kıydılar okullarda. Sonra üniversitelerden profesörleri, öğretim üyelerini... Dersaneler öğretmensiz, kürsüler profesörsüz kaldı.

Şimdi de açığı kapatmak için dışardan profesör ve öğretim üyesi ithal etmeye çalışıyorlar, bir milyon aylıkla (5 bin dolar). Bu amaçla YÖK'ten iki öğretim üyesi Avrupa'ya gönderildi, bir görevli de ABD'ye...

YÖK'ün Başkanı Doğramacı, **"Yurt dışından getirilecek öğretim üyelerinin düşüncelerinden yararlanılacak!"** diyor.

Kafaya bak kafaya!

- Yerli, yerleşik öğretim üyesi yurttaşını kov, yabancıyı getir.

- Evrensel boyutlu yerli düşünceyi "**zararlı**"bul, "**yabancı düşünceden yararlanacağız**" de!

- Yerli'ye 40-50 bin lirayı çok gör, yabancıya bir milyon!..

Ama neden şaşıyoruz? Ülke yönetimindeki generaller yerli mi? Hayır, Nato'lu, yani ABD imalatı, Made in USA. Yani kökü dışarda, yani yabancı!

YÖK Başkanı Doğramacı mı? O da ABD imalatı, markası Made in USA.

Yani kökü dışarda yabancı!

Şimdi anladınız mı Vehbinin kerrakesini!

Sizi gidi yabancı ideolojinin kuklaları sizi!

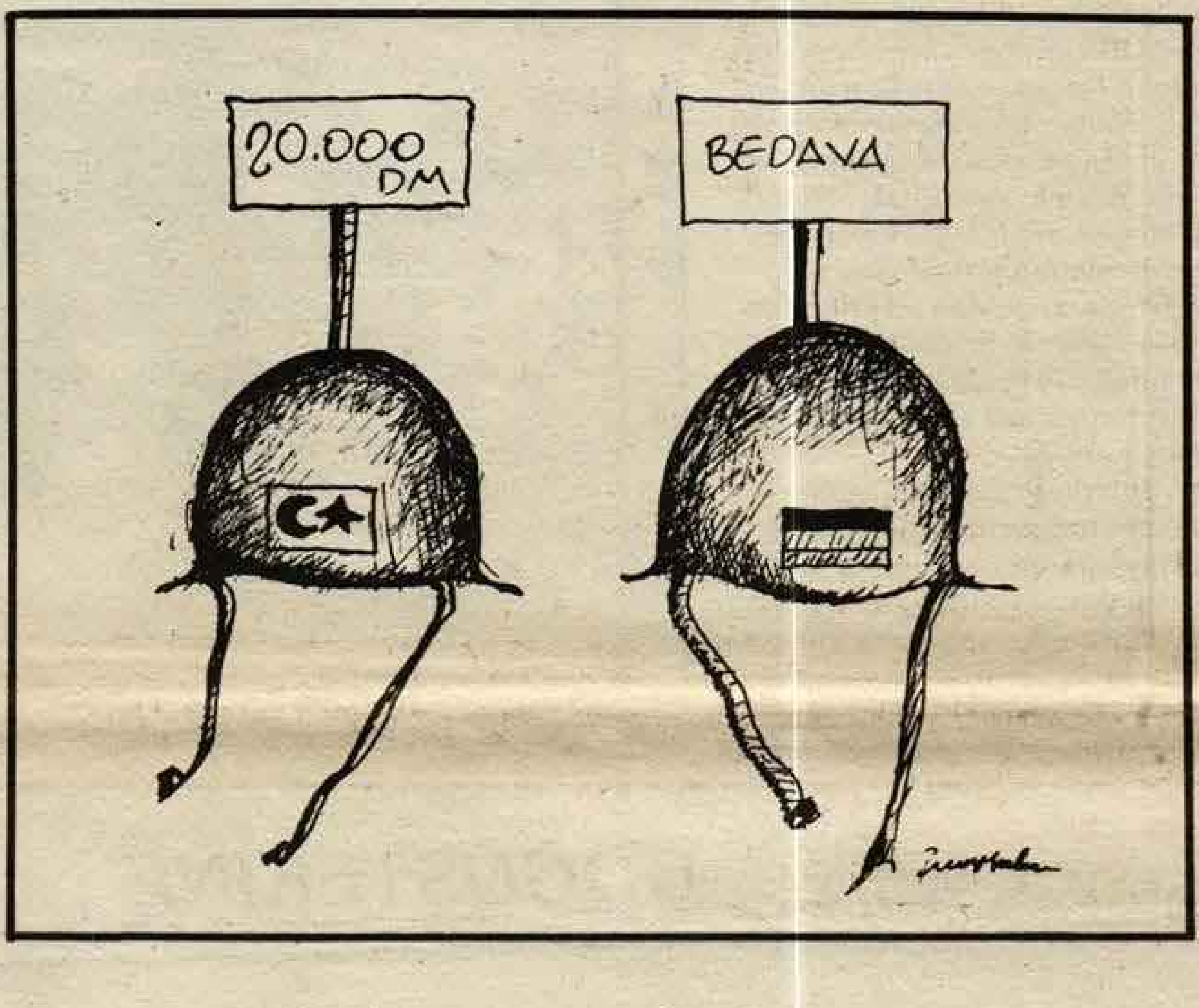

"MEHMETÇİK"DE SATILDI

Hürriyet Gazetesi üç sütun manşet atmış:

"Alman Ordusunda mehmetçikler çoğalıyor!"

Allah Allah!..

Türk Ordusunun destanlar yaratan rütbesiz erleri değil midir mehmetçikler? Anafartalar'a Conkbayırına, Ulusal Kurtuluş Savaşımızda Sakarya, Dumlupınar'a adını kazdırmış olan bu yiğitlerin ne işleri var Alman Ordusunda?

İnanmazsanız haberi okuyalım:

"Bazı Türk gençleri, Türkiye'de kısa askerlik için ödemeleri gereken 20 bin markı verecek güçleri olmadığından Alman uyruğunu alıp bu ülkenin ordusuna katılıyorlar..."

Herkesin bildiği bir haber bu. Mehmetçiğin önce babasını, anasını sattılar Almanya'ya, sonra da kendisine 20 bin DM fiyat biçtiler. Bu ücreti ödeyemeyen mehmetçikler, kurtardıkları vatandan temelli kovdular.

Ol hikaye bundan ibarettir.

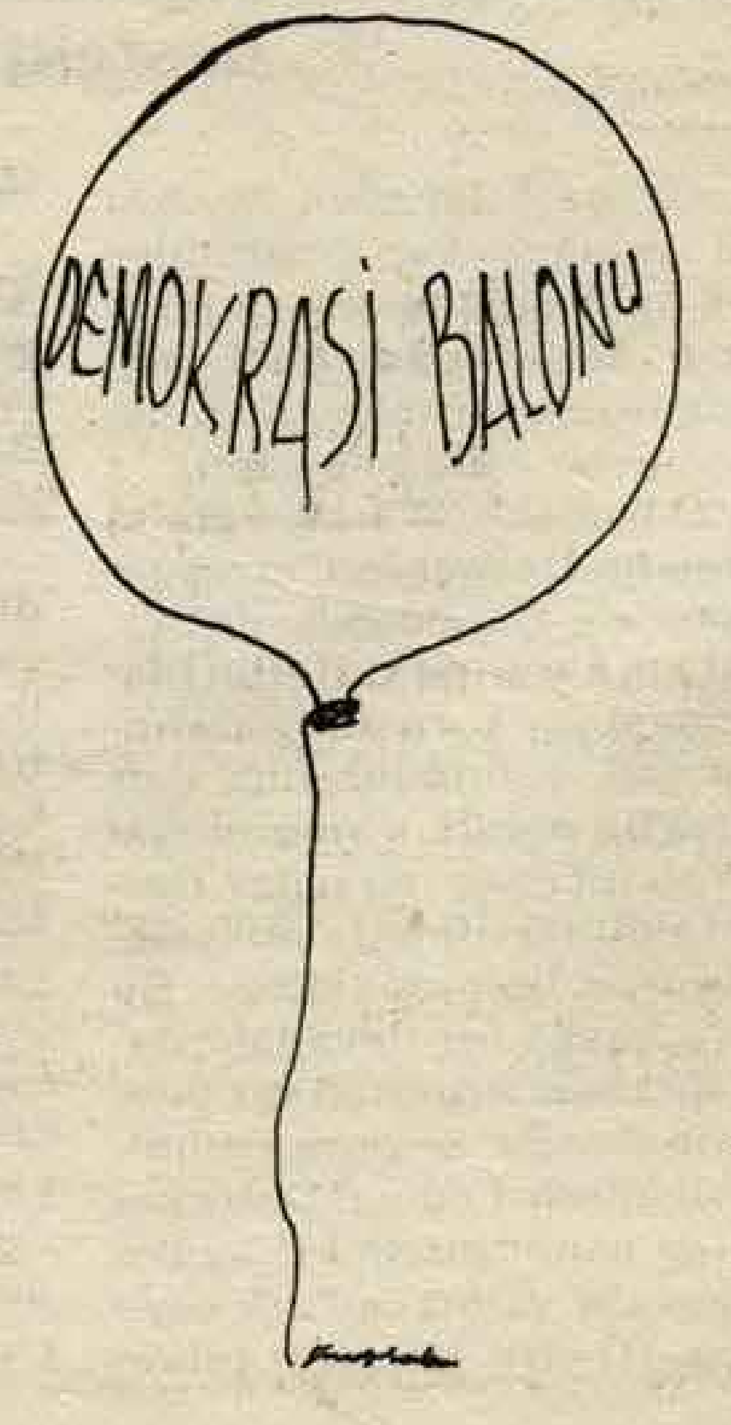

ÜÇ MİLİTAN

Cuntanın maskotu Aldıkaçtı, yurt dışındaki yurttaşlarımızın seçimlerde oy kullanmasına karşı çıktı:

"Seçmen oy kullanırken başına üç militan dikilirse!.." diyor.

Lafa bak! Ya sen **"Anayasa"**yı hazırlarken başına kaç general dikilmişti? Referandum oylamasında seçmenlerin başında rütbeli, rütbesiz kaç süngülü asker vardı?..

Sözüm ona yapılacak milletvekili seçimlerinde de seçmenlerin başını üç militan değil, Nato'ya bağlı üç ordu bekleyecek.

Üç militan, üç orduya bedel mi?

Korkuya bak sen!

İşçiler pazarlık masasında

Alman yönetimiyle cunta arasında trafik sıklaştı

ABD ve Almanya, Cuntayı "içerdekiler"e ve dışardakilere karşı modern silahlarla donatmak için ortaklaşa çalışıyor.

Federal Almanya'da geçtiğimiz Mart ayında yapılan seçimleri Kohl'ün azanmasının Rega'ın kazandığı anamına geldiği biçimindeki yorumlar oğrulanmaya başlandı. ABD yöneiminin son aylarda ülkemize üst düeyde heyetler göndermeye başlaması ündeme geldiğinde, emperyalist sisemin Ortadoğu'daki çıkarları açısınan Türkiye'nin öneminin daha da rttığı açıkça anlaşılabiliyordu. BD'nin Türkiye ile sadece Ortadoğu çısından değil, ülkemizin iç durumu çısından da ilgilendiği biliniyor. Rean, şimdi, Türk ordusunun moderneştirilmesi, silah araç ve gereçlerinin enilenmesi için uğraşıyor. Emperyaizm cuntayı, **"içerdekilere"** ve dışarakilere karşı güçlü ve modern silaharla donatma çabasında.

Bu çabalara Kohl Hükümeti de katııyor.

Federal Almanya ile cunta arasınaki ilişkilerde son aylarda bir canlılık örülüyor. Ülkemize peş peşe heyetler idip geliyor. Bu heyetlerin ikili amacı ar. Birisi, Regan politikaları doğrulusunda cuntaya siyasal, askeri ve iplomatik destek sağlamak. Diğeri se bu desteğe karşılık, Türkiyeli işçierin geri dönüşünü kolaylaştırmak.

Federal Almanya'dan Türkiye'ye idip gelen heyetlerin çokluğuna ve unların niteliğine bakılırsa, işçilerinizle ilgili büyük pazarlıkların yapılığı kolayca anlaşılabilir.

Berlin Belediye Başkanı CDU'lu Veizcsäker'in hemen ardından Deutsce Bank Başkanının yönetimindeki 15 işilik bir bankacı - sanayici grubunun lkemizi ziyareti ilgi çekici bir durum arattı. Her iki heyetin cunta yetkilile ile yaptığı görüşmelerden sızan bililere göre, Almanya cunta için Leopart tankları ile muhrip ve diğer savaş gemileri üretecek. İşçilerimizin geri dönüşü için cuntanın Alman heyetlerine, şu öneriyi yaptığı öğrenildi: **"Türkiye'de yatırım yapar ve bize kredi açarsanız geri dönüş konusunda karşılıklı adım atılabilir."** 15 kişilik işveren heyetinin Almanya'ya döndükten sonra Alman İşverenler Derneği'nin dönüş konusundaki önerileri neği'nin (BDA) dönüş konusundaki önerileri açıklandı. Alman İşverenler, yeni işçi akımına kesinlikle engel olunmasını ve geri dönüşlerin süratle teşvik edilmesini istiyor.

İşverenlerin ve Alman yetkililerin işçilerimize karşı bu kadar acımasız planlar hazırlamalarına cuntanın yeşil ışık yaktığı bir gerçek. TC Devleti yatırım ve kredi pahasına Almanya'daki emekçilerin her türlü baskıya uğramasını açıktan teşvik ediyor.

Türkiye turuna çıkan diğer heyetlerin kimliğine ve niteliğine bakınca, Almanya-Cunta ilişkilerinde başlayan sıcaklığın ve canlılığın süreceği anlaşılıyor. Giden heyetler arasında, bir CDU parlamento grubu, Saarland Eyaletinden bir grup var. Bugünlerde gideceği öğrenilenler ise, Federal Çalışma Bakanı Blüm, Kuzey Ren Westfalya eski Başbakanı Kühn.

Kohl yönetimindeki Almanya'nın ABD politikaları doğrultusunda cunta ile daha aktif bir yakınlaşma politikası izleyeceği kesinlik kazanmış bulunuyor. Bu günlerde kesinlik kazanan bir başka durum da şu: Federal Alman Hükümeti, cuntaya vereceği paraya karşılık işçilerimizi perişan etmek hazırlığında. Kohl'ün yaza doğru bir saldırıya geçeğine mutlak gözüyle bakılıyor.

Yurtdışındaki ilerici, demokrat ve devrimci güçler işçilerimizle birlik olabilirler ve bu birlikteliği Alman solu ve ilericilerine kadar genişletebilirlerse bu saldırıya ancak o zaman karşı koyabilirler.

Bunu herkez anlamış olmalı.

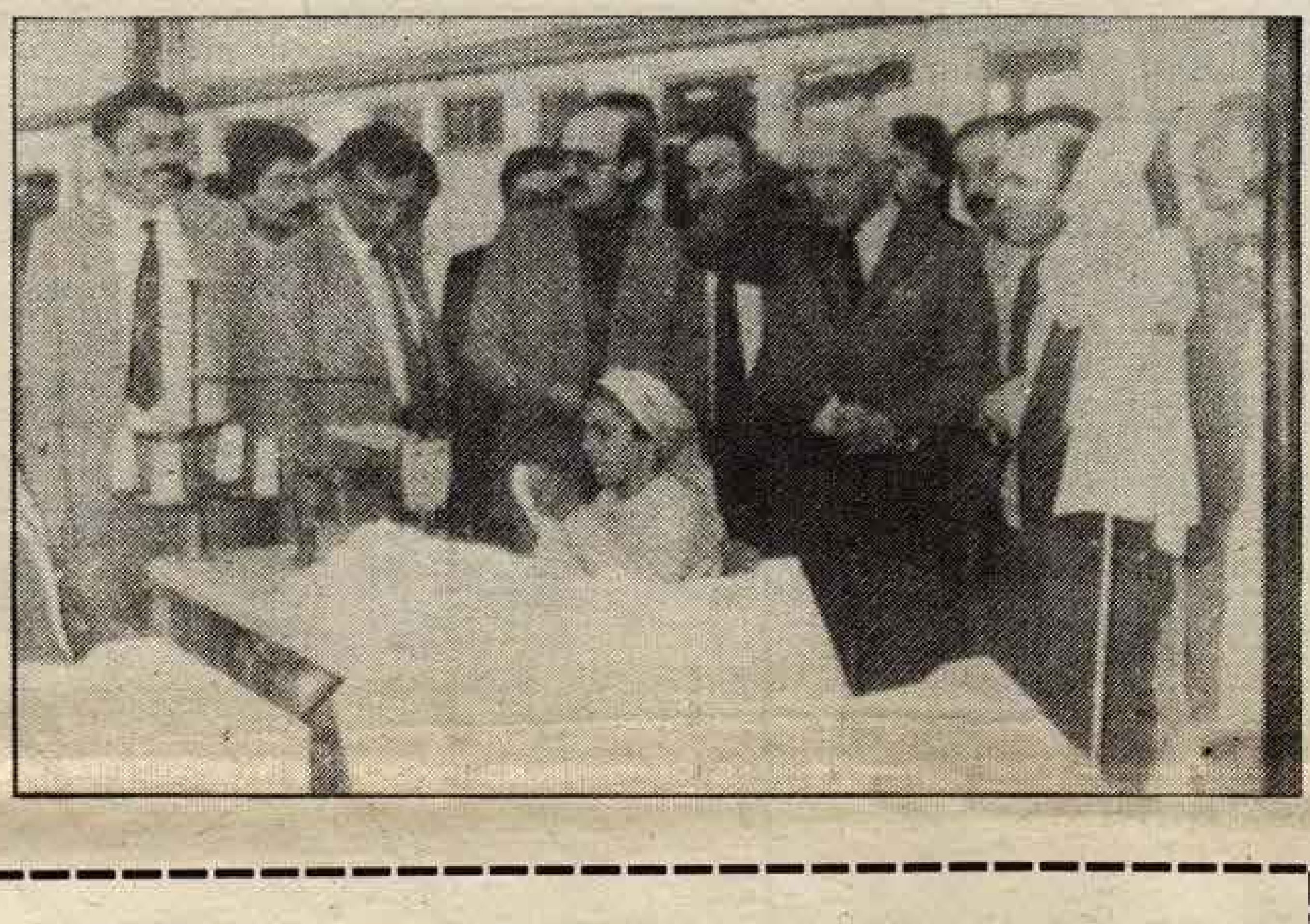

DÖĞÜŞTEKİNE

Hüseyin ERDEM

karanlık boğuyor karanlıkları
söyle çözmesinler
yalnayaklarıyla ısıtıp
buzdan saraylarını devravranın

hısırdatmasınlar
yapraklarını umudun

söyle açmasınlar yumruklarını daha
ucup gitmesin binlerce yılın ışığı

ormanlar tutuşuyor
bir yanık sesle
çıplak ayaklarını öptüğüm
bir dal sevda ver

sesler boğuyor sesleri
yanmayı bilirsin sen

kanlı masallardan geçtin
körlüklerden beyaz bir bayrak taşıdın
binlerce yıl uzak geleceklere

avuçlarında kor ateş bilincin
koşuyorsu daha
soyunup bilinmezliklerden

buğday başaklarınca olgunluklardır
paylaşamadıkların
celladın ellerinde alev alev yanıyor sevdan

Yazdıkları gerçek ama; yazılması yine de yasak!

Kamil TAYLAN

Ne demiş atalarımız? "Gerçeği söyleyeni dokuz köyden kovarlar". İstanbul 1. ağır ceza mahkemesinde açılan davada da gerçeği söyleyenler hesap vermek zorundalar. Alman gazeteci Jurgen Roth ve benim hakkımda Türk ceza kanununun 140. maddesine muhalefetten dolayı açılan davada savcı Necmettin Besni hakkımızda en az 5 yıl hapis istiyor. Suçumuz: Yurtdışında Türkiye Cumhuriyetinin şeref ve itibarını düşürmek. Sanki şeref ve itibar kalmış da biz onu düşürmüşüz. Savcının iddianamesinin ana bölümünü Jurgen Roth ile benim birlikte yazdığım "Die Türkei-Republik unter Wölfen" adlı kitap oluşturuyor.

Dünya tarihinde ilk kez başka bir ülkede yayınlanmış bir kitap ve ülke vatandaşı olmayan bir yazar, şeref vs. yüzünden hapse mahkum olacak. Düşünün bir kez, bir Alman vatandaşı Fransa hakkında bir kitap yazıyor ve Fransa'da hapse mahkum oluyor. Kargalar bile güler buna. Ama ülkemizdeki paşalar ne de olsa hiç eleştiriye gelmedikleri için hem Alman Jurgen Roth hem de benim hakkımda dava açtılar.

Ne demişiz kitabımızda? Örneğin Türkiye'yi "hasta adam" olarak nitelendirmişiz. "Hasta adam" denmeyecekmiş. Sadece biz demiyoruz ki, şu anda önümde duran Frankfurter Rundschau gazetesinin 5 mart tarihli sayısında Türkiye ile ilgili bir yazıda "hasta adam" diyor Türkiye için. Öyle sanıyorum, savcı bey bu haberi bir ihbar kabul ederek Frankfurter Rundschau hakkında dava açmak için harekete geçecektir.

Başka ne yapmışız? "Devlet başkanı sayın Evren'e cunta şefi ünvanı ile" hitap etmişiz. Ne diyecektik peki? Düşünün bir kez, önümüzdeki hafta bir darbe daha oldu Kenan Evren hapiste. Savcının mantığına bağlı kalsaydık, bu kez herif hakkımızda "cunta şefi Kenan Evren'e devlet başkanı sayın Kenan Evren demekten" dava açacaktı. Biz adamın sıfatını doğru olarak yazdık, o yüzden suçlandık. Peki başka ne diye bilirdik?... Yalanı onun dalkavukları yazıyorlar, hemde yeterinden fazla. Ne yapalım, o iş ayrı bir sanat, biz beceremiyoruz. Zaten gerçek dışı bir şey yazdığımızı savcı da iddia etmiyor.

Bakın ne diyor: "Sanıklar gerçeğe uyan rakkamları kötü yolda yorumlayarak çeşitli hastalıkların çocukları kırdığını, nüfusun %80 nin 40 yaşından küçük olduğunu, çocuklar için okul bulunmadığı, Doğu Anadolu gerçeklerini yansıtan araştırmaları nedeni ile Docent İsmail Beşikçi'nin 1971'de askeri mahkeme tarafından 13 yıla mahkum edildiği vs.vs." demek oluyor ki iyi yorumlasaydık dava filan açılmayacaktı. Biraz düşünelim, nasıl iyi yorumlanır gerçekler cuntaya yaranmak için:

"Türkiye'de hasta çocuk yok. Geçen kış Bitlis'in köyünde görülen nezle, Bitlis üniveristesi profesörleri tarafından helikopterle bu köye gidilerek incelendi ve bir kaç saat içinde yok edildi. Nüfusun %80 90 yaşının üstünde. İsmail Beşikçi Doğu Anadolu üzerine yaptığı araştırmaları nedeni ile 13 kez şeref madalyası aldı!" Eğer böyle yazsaydık kuşkusuz kocaman bir "aferim!" Ama savcının dediği gibi gerçeklerin dışında yazmak bizim görevimiz değil bu görev renkli günlük gazetelerde yazan şakşakçıların görevidir.

Başka ne yazmışız?"Kahraman Maraş'ta kitle katliamları düzenlendiği, partiler dışında kurulan örgütlerin sistematik baskı altında tutulduğu, askeri yöneticilerin DİSK,TÖB-DER' i kapattıkları, ayrıca kitapta yer alan tüm resim ve karikatürlerin de emniyet ve silahlı kuvvetleri küçük düşürücü ve ülkenin geri kalmışlığını sergileyecek biçimde seçildiği"ni yazmışız ve bu nedenle hakkımızda hapis cezası isteniyor. Peki ne diyecektik, K. Maraş'ta katliam falan olmadı, tüm bunlar komünistlerin propagandası mı diyecektik? DİSK ve TÖB-DER açık ama bunu hiç kimse bilmiyor mu diyecektik? Resim ve karikatürler Türkiye'de halen serbest olan gazetelerden, bunların yerine ne yayınlayacaktık?

Bu iddianameyi okuduğumuz zaman insanın aklına şu geliyor. Aman yeni kitapta da bir göstergeyle Türkiye'dei geri zekalıların bir tablosunu yayınlayalım da Dünya kamuoyu biraz gülsün, şu karanlık günlerde.

Ama cunta tarafından asıl erişilmek istenen hedef, yurtdışındaki aydınlarımızı susturmak, onlara gözdağı vermek. Bu alanda baz kesimlerde başarı kazandıklarını kabul etmeniz gerekiyor. Cunta gelmeden evvel keskin devrimci yazarlarımız, gazetecilerimiz cunta geldikten sonra Anadolu Ajansının telekslerini yayınlamaktan başka birşey yapmıyorlar. Nede olsa elçilik her yayının, her gazetenin bir kopyasını Ankara'ya yolluyor. Kısacası yurtiçindeki sansür, kendi kendini sansür etme yolu ile yurtdışına nasıl çıkarılır.

Bu da yetmiyormuş gibi şimdi elçilik Türk gazetecilerinin çalıştıkları Alman kuruluşlarına mektuplar yazarak, "Biz bu adamların ne mal olduklarını biliyoruz, ama siz bunları nasıl çalıştırıyorsunuz" diye bu kurumları eleştiriyor. Bu Bonn'daki basın ateşesi zannediyor ki Alman radyoları TRT, sanki hükümetin çiftliği işine gelen çalışır işine gelmeyen atılır. Ama ne yazık ki bu kez biraz aldandı.

Ama cuntanın bu komik hareketleri birşeyi kanıtlıyor. Cunta ve onun kuklaları gerçeklerden çok korkuyorlar. Buda rejimin zayıflığının bir kanıtıdır, çünkü güçlü ve halk kitlelerine dayanan rejimler basından ve bundan gelecek eleştiriden korkmazlar. Ve kitaplarımıza açılan her dava bizim doğru yolda olduğumuzun bir kanıtıdır. Devir susma deviri değil, devir her aydının, her yazarın, her gazetecinin, her demokratın bu cuntayı lanetlemesi gereken devirdir. İlerde halkımız "yahu siz cuntaya karşı ne yaptınız?" diye sorarsa, cevap vermek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

İşveç PEN Kulübü le İsmail Beşikçi'yi nur üyesi seçti

Merkezi Londra'da bulunan, yazarar, çevirmenler, şairler ve yayıncılaın Uluslararası Örgütü PEN Kulübü sveç bölümü de, İsmail Beşikçi'yi "Onur Üyeliği"ne seçti. Türkiye'de azdığı kitaplarından ve mektupiaından yargılanan ve halen cezaevinle olan Beşikçi'yi daha önce de PEN Kulübü Merkezi onur üyeliğine seçnişti.

Pen Kulübü Genel Sekreteri çevirnen Marianne Eyre tarafından basına apılan açıklamada ayrıca, cezaevine hayatından endişe duyulduğu bildiilen yazarla ve ailesiyle doğrudan işki kurmak istediklerini de belirtti.

PEN Kulübünün İsmail Beşikçi ile irlikte "Onur Üyeliği"ne seçtiği ve alen cezaevinde bulunan yazarlar ınlar: **Ukranyalı şair Irena Raıshynska, Rita Ibauburu de Suarez 6 yaşında gazeteci ve yazar Urguy'lı, Vietnamlı şair Le Ha Vinh.**

Gazetemiz yazarlarından Avukat Odendahl: "Türkiye halkları ile dayanışma derneklerine yapılan baskı Türkiye'deki faşist cuntaya bir destektir"

Gazetemiz yazarlarından Avukat Odendahl cuntaya karşı yürütülen faaliyetler hakkında Türk ve Alman Gizli Haber Alma örgütlerinin bilgi alışverişine ilişkin basında çıkan haberler üzerine bir açıklama yaptı.

Avukat Odendahl, **"Türkiye Halkı ile Dayanışma Dernekleri"**ne uygulanan yasağı ele alarak şöyle diyor:

"Yasaklana kararında, -Berlin İdari Mahkemesinin soruşturmalarından önce gizli tutulduklarına dair hiç olmazsa bir umudun bulunduğu- Federal Yabancı Sığınmacılar Dairesi'ndeki politik sığınma dosyalarından alıntılar bulunmaktadır. Bu benim için başka bir davadaki deneyimim ile tüyle ürpertici bir benzerlik taşımaktadır: sözünü ettiğim sığınma işleminde Federal Daire öylesi sorular yöneltmişti ki, bence bunların cevabı, yalnızca Türk Gizli Haberalma Örgütü için bir anlam ifade edebilirdi.

Yasak, sadece Türk Dışişleri Bakanının ziyareti ile değil, yabancılar politikasına ilişkin yeni öneriler taslağı ile de zamansal bir ilişki içindedir. Bu uyumlu ilişki de tesadüf değildir.

"Federal Almanya'nın çıkarları"na dikkat çekilerek verilen ve sadece yabancılara ait dernekler için geçerli olabilecek örgüt yasağı, tüm yabancılara, F. Almanya'da ne denli haktan ve hukuktan yoksun bulunduklarını da göstermeyi amaçlamaktadır. Yabancılar politikası ve yasasına ilişkin yapılan öneriler de aynı amaca hizmet etmektedirler: bunlara, yabancıların statüsü ikinci sınıf insan olarak daha açık-seçik çerçevelenecek ve onlara, -eğer burada kalmak istiyorlarsa- bu statü ile yetinmek zorunda oldukları biçiminde gözdağı verilecektir."

"Altın Zincir" 30 Nisan'da Essen'de...

"ALTIN ZİNCİR", yalnızca Upton Sinclaire'in ünlü kitabının değil, aynı zamanda Melike DEMİRAĞ'ın yabancı seyirciler için hazırladığı dia gösterili konser dizisinin de adı..

"ALTIN ZİNCİR", Anadolu'da kültür ve sanıtın gelişmesini konu alıyor.. 2 saatlik bir konser boyunca, Melike Demirağ'ın şarkıları,13.yüzyıldan bu yana Anadolu'da kültür ve sanatın kısa öyküsünü anlatan - Almanya için Almanca - ses bandı eşliğinde görünen dialarla bir bütün oluşturuyor..

"Die goldene Kette -Altın Zincir" adlı dia-konser gösterisi, 30 Nisan 1983 tarihinde Essen Volkwang Müzesinde başlayacak ve 83-84 yılları boyunca şehir idareleri - Halk yüksek okulları - müzeler paralelinde devam edecek..

Aynı adı taşıyan 1,5 saatlik bir radyo programının studyo çalışmaları, geçtiğimiz Mart ayında tamamlandı. Montajı tamamlandıktan sonra WDR 2ci kanalında - Muhtemelen 1983 sonbaharında - yayınlanacak. Yapımı WDR folklör şubesi yürütüyor..

Gene aynı konu, Hollanda'daki Studio IM adlı kuruluş tarafından 46 dakikalık bir Video yapımı halinde kaydedildi. Bu yapımın avrupa televizyonlarında yayınlanması için gerekli çalışmalar yürütülüyor... İlk olumlu cevaplar İşveç ve Danimarka televizyonlarından geldi. Almanya'da ise WDR ile görüşmeler sürüyor.

Kongre'de yapılacak yardımlar tartışılırken Türkiye'ye NATO dışı görevler de verileceği açıkça söylendi

✸ Türkiye Ortadoğu, Körfez ve Asya'daki ABD çıkarlarına yönelik tehlikelerle ilişkili olarak ele alınıyor.

✸ Uzun tartışmalardan sonra ABD askeri yardımı 40 milyon dolar azaltılarak alt komisyondan geçti.

Geçtiğimiz yılın Kasım ayında Türkiye ile ABD arasında havaalanlarının modernleştirilmesi konusunda bir anlaşma imzalandığı zaman, Türkiye'nin NATO çerçevesi dışında bir takım görevler üstleneceğine dair bazı tahminler yürütülmüştü. Geçtiğimiz ay içinde Türkiye'ye yapılacak yardımlar, ABD Kongresinde tartışılırken bu tahminleri doğrular nitelikteki gizli bir rapor Kongre üyelerine dağıtıldı.

Raporda Türkiye'ye NATO dışında yeni roller verileceği açıkça ifade ediliyor. Bu rolün Ortadoğu, Körfez ve Güneybatı Asya'daki ABD çıkarlarının savunulması yönünde olacağı belirtiliyor. Ancak, görevin niteliğini ve sınırlarının ne olduğu konusu belirsiz bırakılmış. Raporda ayrıca, Türkiye'ye yardım çerçevesi içinde satılan silahların veriliş amacı dışında kullanılamayacağı ve kullanılmasına izin verilmeyeceği koşulunu Türkiye'nin taahhüt ettiği de belirtiliyor. (Bu raporun geniş bir özetini bu sayfada yayınlıyoruz.)

Türkiye'ye yardım konusu, ABD Kongresinde uzun tartışmalara yol açtı. Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Burt ile Savunma Bakan Yardımcısı Perle, Kongre'yi ikna edebilmek için çok ilginç açıklamalarda bulundular.

Kongrede konuşan Richard Burt: **"Türkiye'nin elindeki silahlar çok eskidir. Bu donanımla Türkiye NATO içi görevlerini yerine getiremeyeceği gibi, Ortadoğuda denge ve güvenliği korumaya da çok az katkıda bulunabilecektir"** dedi.

Burg'tan sonra söz alan Perle de, Türkiye'de ordunun donanımının eskiliğini çok acıklı bir dille anlattı ve sözlerini şöyle bitirdi: **"Güvenlik desteklerimizin büyük bölümü garantili ve serbest piyasa faiziyle verilen kredilerdir. Bu krediler Amerikan malı ve servisinin alınmasına yarar. Öteki programların çok azı bu yatırımımız kadar kâr sağlar."**

Bu tartışmalar olurken, bir askeri heyet de Türkiye'de ordunun modernleştirilmesi konusunda araştırmalar yapıyordu.

ABD'NİN YARDIMI BAĞMLILIKLA ORANTILI

12 Eylül'den beri askeri yönetimle ABD arasındaki ilişkiler, bütünüyle ABD'nin güdümünde ve istediği doğrultuda gelişiyor. Generaller yönetimi ABD çıkarları doğrultusunda her türlü görevi üstlenmekten çekinmiyor. ABD Çevik Kuvvetlerin geliştirilmesi konusunda Batı Avrupa'lı müttefiklerinden gördüğü çekimserlik karşısında, Ortadoğu'ya müdahale konusunda Türkiye'yi güvenilir buluyor. Bu yönde Türkiye'ye yapılacak askeri yardımın miktarını da geçen yıla oranla yaklaşık iki katına çıkarıyor. Reagan'ın önerdiği toplam 930 milyon dolarlık yardım. Yunanistan'ın istediği 7'ye 10 oranının sağlanması amacıy ABD Kongresi alt komisyonunda 40 milyon dolar azaltılarak kabul edildi. Yardım üç maddeden oluşyor: 485 milyon dolarlık kredi karşılığı askeri malzeme satışı, 230 milyon dolarlık askeri programa hibe yardımı ve 175 milyon dolarlık ekonomik yardım.

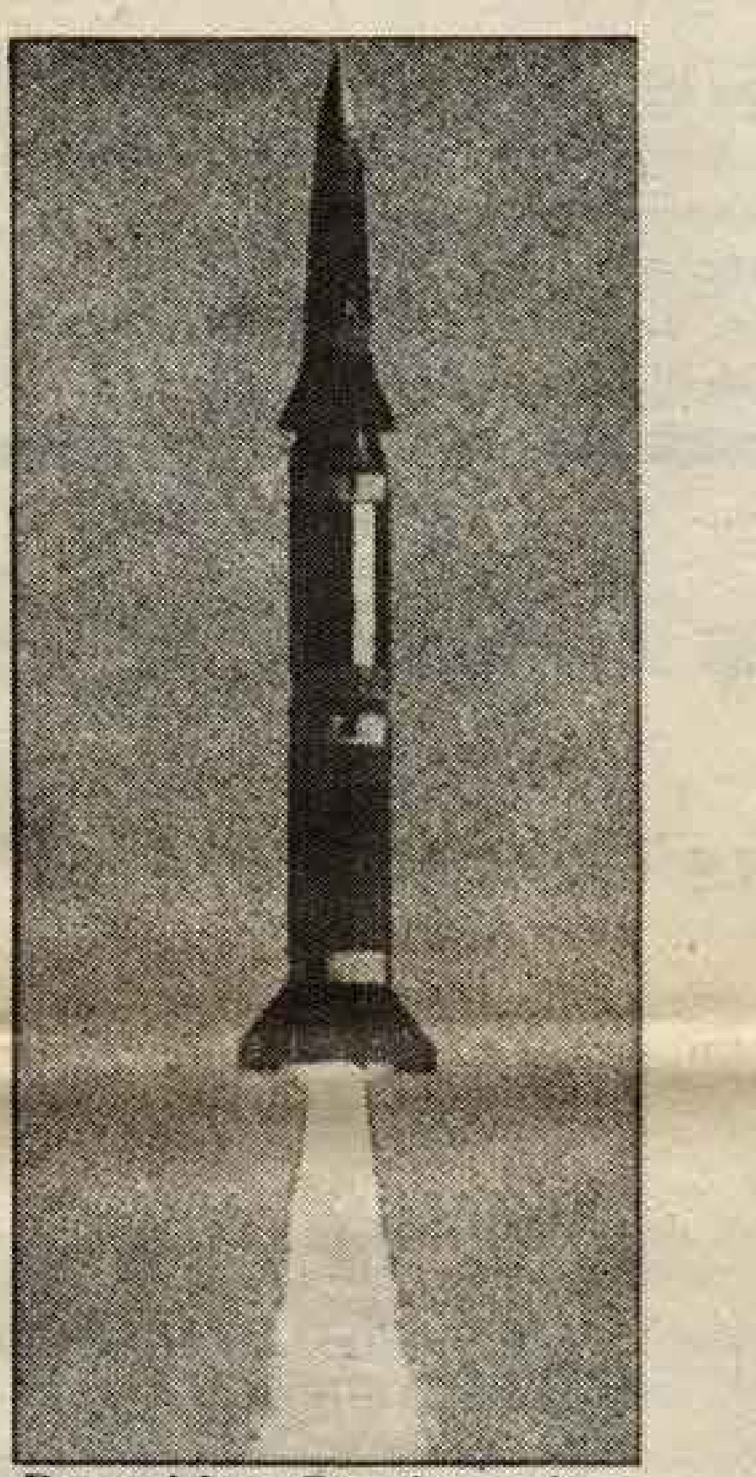

Pazarlıkta Pershing füzesinin Türkiye'ye yerlestirilmesi de yeralıyor.

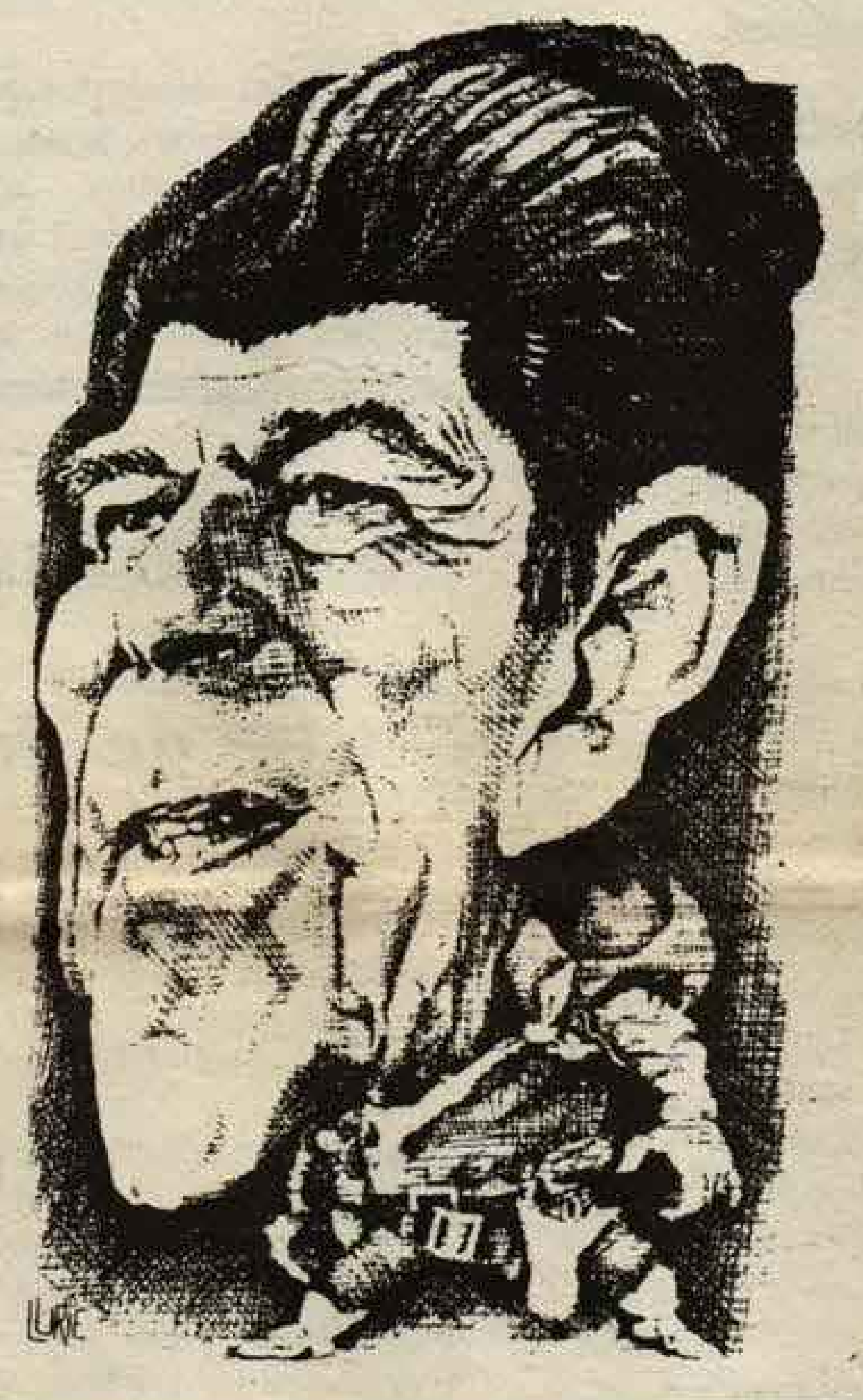

ABD Kongre Üyelerine sunulan

Gizli Rapor

Programın gerekcesi: Türkiye birçok nedenle NATO'nun kritik önem taşıyan bir müttefikidir. Bu ülkenin NATO'nun Güney kanadındaki stratejik coğrafi konumu ile Orta-Doğu ve Güney-Bafı Asya'ya bağlantıları Ankara'nın batıya bağlılığının ve NATO üyeliğinin önemini arttırmaktadır. Üstelik, Türkiye'nin Sovyetler'in Karadeniz'den çıkışını kontrol etmesi ve Transkafkas bölgesine bitişik konumu da aynı ülkeyi Doğu Akdeniz ve Orta-Doğu körfez bölgesine yönelen Sovyet ve Varşova Paktı yayılmacılığının önünde doğal bir engel haline getirmektir. Afganistan'daki Sovyet işgali, İran-Irak savaşı ve Orta-Doğu'da devam eden istikrarsızlık, güçlü, istikrarlı ve askeri yönden güvenilir bir Türkiye'nin önemini apaçık ortaya koymaktadır.

Türkiye'ye karşı uygulanan ABD politikasının amaçları NATO'nun güney kanadının savunma yerteneğin Türkiye'nin kuvvet modernizasyonu çabalarının bir biçimde desteklenmesi yoluyla artırılması, her tarafa da yarar sağlayan ABD-Türkiye üslerinin idamesi, güçlendirilmesi ve genişletilmesi (bunu Türkiye'deki askeri kolaylıklardan ABD kuvvetlerinin sürekli ve giderek genişleyen bir biçimde yararlanması da dahildir). Türkiye'de batılı ve demokratik bir yönelişin güvenceye bağlanması, Doğu Akdeniz'de barış ve istikrara Türkiye'nin olumlu katkısının teşvik edilmesi ve Türkiye'nin ekonomik istikrara, ekonomik büyümeye dönüşünün hızlandırılması, ABD güvenlik yardımı bu politikanın kilit unsurlarından biridir, çünkü bu yardım (a) Türkiye'nin ve NATO Güney kanadının savunmasına ABD desteği somut bir biçimde ortaya koymaktadır, (b) Türkiye'nin nato taahhütlerin yerine getirmede karşılaştığı eksiklikleri azaltmaktadır, (c) her iki tarafa da yarar sağlayan Türkiye'deki AVD NATO valığına güveni güçlendirmektir, (d) ve **ABD'nin bölgedeki öteki amaçlarının gerçekleşmesini kolaylaştırmaktır. Kritik öneme sahip bu müttefik ülkeyi felce uğramış ekonomik ve siyasal sorunlardan kurtulmada 1980 yılından bu yana önemli ilerlemeler kaydetmiştir.**

Türkiye'nin ABD ve NATO ile sahip olduğu savunma bağları, bu ülkenin batıya yönelişinin devamlılığı açısından önemli bir faktördür. 1975-1978 döneminin (Amerikan) kısmı silah ambargosu ve son zamanlarda Türkiye'nin Batı Avrupa ile siyasal ilişkilerinde ortaya çıkan gelişmeler bir çok Türk'ü, ülkelerinin Batıya bağları ve müttefiklerinden hayati öneme sahip güvenlik ve ekonomik yardımı elde edip edemeyecekleri konusunda endişeye sevk etmiştir. **ABD ile Türkiye arasındaki Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEIA) başarılı uygulamasının ikinci yılını doldurmaktadır.** SEIA, kilit nitelikteki kuvvet modernizasyon çabalarına sağlanmakta olan ABD desteği ile birlikte düşünüldüğü zaman, NATO'nun bu kilit üyesine yardım konusunda ABD'nin elinden gelen herşeyi yapacağı yolunda üstlendiğ kesin taahüdü ortaya koymaktadır. Bu ülkede uygulanmakta olan programlar sürdürülür ve yedek parça akışı devam ederken kritik önem taşıyan modern av uçaklarının elde edilmesi amacının da gerçekleşmesi için Türkiye'ye büyük bir askeri yardımın sağlanması gerekmektedir. (....)

Silahların kontrolü ile ilgili mulahazalar: Türk Silahlı Kuvvetlerinin yeteneğinin NATO görevlerinin yerine getirilmesini sağlayacak bir biçimde güçlendirilmesi Doğu Akdeniz/Güney-Batı Asya bölgesinde istikrara önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Türkiye için öngörülen donanmanın tip ve miktarları NATO planlarının esasları çerçevesini aşmadığı gibi bu donanmanın sağlanması modası geçmiş, malzeme desteği mümkün olmayan ve bakımı pahalı donanmanın değiştirilmesini mümkün kılacaktır. Türkiye'ye yapılması önerilen transferler, Türkiye'nin savunma yeteneklerini NATO'nun, donanım rasyonalizasyonu, standardizasyonu ve ortak-kullanılabirliği hedefleriyle tutarlı bir biçimde artıracaktır.

- Türkiye'ye 1984 Mali Yılında sağlanacak Güvenlik yardımı. Federal Yardım Yasası ve Silah İhracatı Kontrol Yasası da dahil olmak üzere, ilgili yasaların hükümlerine uygun ve bağlı olarak verilecektir. Bütün savunma malzemeleri, bunlarla ilgili olarak sağlanacak eğitim ve öteki savunma hizmetleri, kanuna ve genel uygulamalara uygun olarak, **Türkiye'nin bu malzemeyi ilgili eğitim ve öteki savunma hizmetlerini bunların veriliş amacı dışında kullanmama ve kullanılmasına müsade etmeme konusundaki taahhüdü esas alınarak bu ülkeye sağlanmaktadır.**

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

Beynimizin duvarları (II)

"Büyük çoğunluğumuz, çok kötü ve yetersiz egitim görüyoruz okullarda" demiştik geçen yazıda..

"Biligiler, çöp tenekesine gelişi güzel atılmış maddeler gibi, birbirleriyle ilişkisiz, ite kaka tıkıştırılıyor beynimize. Günün birinde, bunların arasındaki bağlantıyı sağlayacak anahtarı-diyalektik materyalizmi-elimize geçirebilirsek ne mutlu!.. Yoksa, "denizde yaşayıp denizi bilmeyen balıklar" gibi, turist gibi geçip gitmek işten bile değil bu dünyadan"

"Ama ANAHTAR'la tanıştığı halde, sıraya dizilecek bilgilere sahip olmayan kişinin durumu da daha az acıklı sayılmaz ötekinden.. Tesadüfen bulduğu anahtarı, bir süre neye yaradığını anlayamadan evirip çevirdikten sonra, bir köşeye fırlatıp atacaktır. Ve ahkam kesecektir çok bilmiş bir tavırla : 19. yüzyılın modası geçmiş doktrinleri, ıvır-zıvır..."

"Bu gene birşey değil, daha da tehlikelisi var: Ya kafasındaki yalan yanlış bilgileri, doğru kullanmasını öğrenmediği anahtara göre saçma sapan sıralar da gerçeği bildiğini zannederse?!.. Ne yazık ki çok sık karşılaştığımız ve geç kalınmışsa tedavisi imkansız bir hastalık bu!..."

100 YIL SONRA MARKS

Marks'ın ölümünden bu yana geçen 100 yılda, neler geçti insanlığın başından!.. Emperyalizm.. İki genel savaş... Milli Kurtuluş Savaşları... Sosyalizmin kitaptan hayata geçmeye başlaması.. Ve hergün hızla gelişen, değişen teknik-ekonomik şartlar; bunların getirdiği yeni problemler.. Enerji bunalımı.. Nüklear dehşet dengesi.. Bilgisayar tekniği tüyler ürpertici düzeyi ve gelişme hızı...

Sermayeden yana kelli-felli profesörler, yazarlar; her gelişmeyi, her değişmeyi fırsat bilip pek bayıldıkları şarkıyı tuttururlar.. "Marksizmin modası geçmiştir. Dünya artık falan-filan aşamadadır.. Yüzyıl öncesinin köhnemiş ideolojileri..vs...vs..."

Oysa Marksizm, "Diyalektik ve Tarihi Materyalizm", herşeyden önce tek BİLİMSE düşünce metodudur, bilimin ta kendisidir.. Hiçbir bilim adamı düşünemeyiz ki, bilimsel çalışmasında Diyalektik Materyalist metodla düşünmesin!.. Şimdi güleceksiniz, biliyorum ama, Necmettin Erbakan hoca bile gerek üniversite sıralarında, gerek daha sonra teknik meselelerle uğraşırken "Marksist düşünce metodunu" kullanıyordu, çaresiz..Mühendis Demirel de, öyle! Hatta Org. Evren de savaş oyunu oynarken Marksist metodla düşünür, düşünmeye mecburdur!.. Çağımız bilim ve tekniğinin uğraştığı sorunlar, Marksizm öncesi düşünce metodunun çözemeyeceği kadar karmaşık bir düzeydedir de ondan.. (Zavallı Evren, bunun farkına varsa nasıl bullak olurdu kafası!.)

Ölümünün 100' cü yılında bilimin elde ettiği tüm buluşlar, Marksist düşünce yöntemini yalanlamak bir yana, tam tersine, tekrar tekrar doğrulamaktadır her defasında !...

MARKSİST STRATEJİ!?

Ama, aynı zamanda bir "Eylem adamı" olan Marks' ın, kendi çağının gerçeklerine göre, işçi sınıfına önerdiği iktidar yolu, tabii ki bugün için geçerli değildir. Zaten o da, zamanında, bunu değişmez bir gerçek diye sunmamıştı. (Kendi felsefesinin temeline ters düşer böyle iddialar.) Marks, Sosyalist topluma geçişi, öncelikle batının sanayileşmiş toplumlarındaki İşçi sınıflarının gerçekleştirebileceğini söylemişti .. Lenin, kendi ülkesinin ve zamanının şartlarında, Köylülerle ittifaktan söz ettiğinde, az eleştiri gelmedi yobaz Marksistlerden.. Başarıya ulaşınca, bu defa da Marksizmin yanılgısına örnek gösterildi, ne gariptir ki!. Oysa Lenin'in yaptığı Marksizmin çürütülmesi değil, günün ve ülkenin şartlarına göre DOĞRU uygulanması idi.

O günden bu yana, her ülkede, o ülkenin gerçeklerine göre bir yol, bir strateji çizmek gerekmiş, bunu başarabilenler sonuca ulaşmış, başaramayanlar ise emek emek birikmiş bir potansiyeli cömertçe harcadıktan başka, uzun yıllar da kaybettirmiştir emekçi sınıfı hareketlerine.

ONLAR DERS ALMAYI BİLİYOR!

Hani meşhur örnektir: "Aynı nehirde bir defadan fazla yıkanılamaz, çünkü nehir artık aynı nehir değildir, değişmiştir.." demiş ilkçağ filozofları... İşte aynen onun gibi, "bir stratejiyi bir defadan fazla kullanmak mümkün değildir" çağımızda!.. Neden mi?.. Çünkü bir ülkede, yeni bir yolla, yeni bir stratejiyle alt edilen emperyalizm, hemen gerekli dersi çıkarıp karşı tedbirlerini geliştiri veriyor.. Bir Viet-Nam yenilğisinin ardından, bir Küba yenilgisinin ardından bir ikinci benzerini yaşatmamak için her türlü önlemi alıyor.. Dikkat edin, aynı oyuna bir daha düşmüyorlar gerçekten. Ama Ho amca'yı Kastro'yu tıpatıp kopya etmeye kalkıp başarısızlığa uğrayan ilerici hareketler sürüyle...

Satranç oynayanlar bilirler, "çoban matı" denin çok basıt bir oyun vardır. Ama bir kere bu oyuna gelen, bir daha gözünü dört açar; aynı zayıf noktadan, aynı oyuna bir daha düşüremezsiniz. Ve "Karşısındakini aptal sanma" kadar büyük hata olamaz, oyunda bile. Kaldı ki yaşadığımız dünyada oynanan şey oyun filan değil.. Terazinin öbür kefesinde gencecik insanların, bilinçli-bilinçsiz ama yürekli insanların canı yatıyor, kanı yatıyor.. Çoluk-çocuk, genç-ihtiyar, milyonlarca insanın göznurunu, alın terini amansızca sömürülmeye devamı yatıyor öbür kefede... Dişle-tırnakla kazanılmış birikimlerin harcanıvermesi yatıyor cömertçe.

DIŞARDAN BAKABİLSEK

Dünyada olup bitenlere ilgisiz, tarafsız bir beyin olsa, -muşmula suratlı E.T.'nin babası gibi mesela-, dünya ve insanlık tarihi hakkındaki tüm bilgileri bir bilgisayardan aktarı versek ona bir anda, her halde gördüğü manzaraya çok şaşırırdı...

- "Bu nasıl iş yahu?" derdi.. "Kendilerine Marksist diyenler en ilkel, çocuksu, metafizik yanlışlara düşüyorlarda; Marksizmi yok etmeye uğraşanlar, bu iş için Marksist düşünce yöntemini kullanıyorlar!?..Şili'de Türkiye'de (son olarak Yunanistan'da) aynı oyunu oynuyorlar: İlerici hareketleri terörle boğma oyunu!.. Başı belli, sonu belli bir oyun. Nasıl oluyorda, kendilerine Marksist diyenler göz göre göre bu oyuna düşüyorlar?.." (E.T.'nin babasına, Yunanistan'daki ilerici güçlerin tecrübeli olduğunu, bu oyuna düşmeyeceğini söyledim.. Aynı filmi 1967 yılında görmüşlerdi!.. Umarım yüzüm kızarmaz...)

Devamı Yalancının Mumun'da

TİP

çen sayıdan devam

Behice Boran, 12 Eylül öncesini ve sonrasını anlatıyor

İşte sorunuzda sözünü ettiğiniz "sol güçler" 1960'larda böyle birbirinden ayrı, birbiriyle uzlaşmaz bir şıtlıkta iki temel çizgi üzerinde oluştu ve gelişti. (Kendi içlerinde ikincil ayrışmalar bir yana). 1970' le bu ayrışma ve karşıtlık ortadan kalkmadı. Bütününde sol hareketten "askeri devrimcilik", "ara tabakaın devrimci öncülüğü" tezleri ve buna dayandırılan "askeri devrimcilik" hareketi 12 Mart döneminden ıra silindi; asker sivil çevrelerde kalıntıları ne ölçüde sürüyor, belli değil. Ama devrimcilik adına dağınık, puk silahlı eylemler sürdü, hatta 1971 öncesinden daha da gelişti. Sayıları ve aralarındaki farklar bilinyecek kadar çok gruplar oluştu.

Bununla beraber, önde gelen önemli bir ikisinin tutumunda ve eyleminde 1971 öncesi eylemciliğinden zı önemli farklar olduğu gözlemleniyordu. Bir kez, öğrenci kitlesi hâlâ ağır basıyor olmakla birlikte, yalzca " öğrenci hareketi " olmaktan çıktı, küçük burjuva aydın bir ölçüde emekçi kesimlerinde, köylerde li işsizler ordusunu oluşturan gençlik arasında yayılmaya yöneldi, işçi sınıfı içinde de köprü başları oluşrmaya girişti, silahsız kitle hareketlerini daha bir dikkate almaya başladı ve silahlı eylemciliğini silahlı fast saldırılara uğrayan kimi mahallelerin, kasabaların savunulmasında kullanarak halkla belli ilişkiler içine rdi. Ne var ki, bu gibi hallerde dahi eğilim, savunma eylemini somut olayın sınırını ve gereklerini aşan bir ahlı çatışma eylemine dönüştürmekti. Bir başka deyişle, devrimci hareketi işçi sınıfının ve müttefiki nekçi kitlelerin sınıfsal hareketi olarak görmemek, sınıf güçleri dışı profesyonel devrimci kadroların silahlı lemi anlayışı sürüyordu. Devrimci eylem–silahlı eylem eşitliği, özdeşliği anlayışı da.

Bireysel terörist eylemler de tırmanıyordu, hangi grubun hangi eylemi yaptığı pek bilinmeden. Bu eylemr kamuoyunun, kitlelerin sempatisini, desteğini kazanmıyor, onları ürkütüyor, uzaklaştırıyordu. Ve de, ıkça, teşvik, yardım gören, örgütlendirilip silahlandırılan faşist terörün gerekçesi olarak ileri sürülüyordu.

1970' lerin ikinci yarısında, önceleri parlamenter mekanizma içinde anayasal özgürlüklerin olabildiğince ısıtlandığı, baskıcı, " otoriter " bir yönetime, bunun başarılamadığı görülünce, 12 Eylül darbesine ve yönemine elverişli ortamı hazırlamak, iç ve dış kamuoyuna haklı gösterebilmek, kabul ettirebilmek için, 12 Eyl darbesinin ve sonrası faşist rejimin planlanmasının bir parçası olarak terörizme bilerek yeşil ışık yakıldı, ışist teröre ise doğrudan omuz verildi.

İşçi sınıfının politik hareketi alanında ise, üç örgütlenme belirdi, üçü de esas olarak, bilimsel sosyalist latform üzerinde. Bu durum elbette işçi sınıfının politik hareketini, emperyalizme, faşizme ve her türlü geciliğe, tekelci büyük sermayenin saldırısına ve şovenizme karşı mücadelesini güçlendirici değil tersine zayıfıtıcı bir etkendi. Hele askeri bir darbenin ufukta göründüğü koşullarda hiç olmaması gereken bir durumdu.

" Sol güçler " konusunda belirtilmesi gereken son bir olumsuzluk gözlemi de şu : Kendi aralarındaki müadele, emperyalizme ve burjuvaziye ve burjuva iktidarına karşı mücadeleden neredeyse daha ağır basıyor ibiydi. Sapmalara karşı ideolojik mücadele, hatta " birlik içinde ideolojik mücadele " doğru ilkelerdir. Ama deolojik mücadeleden maksat, yanlışları açığa vurmak, ortadan kaldırmak, doğruları yerleştirmek ve böylee devrimci hareketin birliğini, güçlenmesini sağlamaktır. Bunun başarılabilmesi objektif, bilimsel, açıklayıı ve kanıtlayıcı analizlere dayanan, ikna etmeye yönelik eleştirileri gerektirirdi. Oysa sol kanatta genellikle örülen, ideolojik mücadele adına, karşı tarafı bir dizi " ... ist"li sıfatlarla etiketlemek, suçlamak, mahkum tmekti. Belli koşullar gözetilerek yapılacak tutarlı, dürüst tartışmalarla, eleştirilerle çözülebilecek görüş ve utum ayrılıkları bile bu sözde " eleştiri " yöntemiyle kemikleşiyor, taraflar karşılıklı hasım konumlara kayordu. Eylem birliği hele örgütlü ve sürekli ortak mücadele Kaf dağının ardında kalıyordu. Diğer nedenlein yanısıra bu iç çekişmeler yüzünden de sol kanadın önemli ölçüde kendi içine dönük kalışı, ülke politik yaşamına, işçi emekçi kitlelere gereğince açılamaması elbette sömürücü, baskıcı, işbirlikçi, demokrasi ve ıalk düşmanı egemen güçlerin işine yarıyordu.

Özetlersek, 12 Eylül darbesinin başarılmasını ancak işçi, emekçi kitlelerin, ilerici, sol güçlerin örgütlü birleşik gücü önleyebilirdi. 12 Eylül öncesinde ise sol güçler birbirinden çok ayrışmış, hatta birbirine karşıt konumlardaydılar. Ne ortak politik bir platform üzerinde anlaşıp gerekli güç ve eylem birliğini oluşturacak, ne de yeterince kitleselleşmiş, kitleleri harekete geçirebilir ve yönlendirebilir durumdaydılar.

Solun bu durumunun nesnel toplumsal nedenleri olmakla beraber sol kanattaki güçlerin de bu konuda öznel sorumlulukları elbette vardır.

Sorduğunuz her iki soru da (2 ve 3) olumsuzluklara ilişkin olduğundan ben de yanıtlarımda ister istemez olumsuzluklar üzerinde durdum. Bundan karamsar sonuçlar çıkarılmamalıdır. Hiçbir toplumda ilerici, devrimci hareketler tam boy bir yetkinlikle doğmamışlardır, doğamazlar da. Gelişmeler hiçbir zaman hatasız, bocalamasız, iç çekişmesiz ve kavgasız, uyumlu bir biçimde ve düzenli yükselen dümdüz bir çizgide olmaz. Bugün de kapitalist dünya ülkelerinin hemen hepsinde birbirinden değişik ölçü, biçim ve önemde de olsa "solun bölünmüşlüğü" olgusu vardır. Sol güçlerin birliği, geniş halk kitlelerinin sınıf mücadelesi içine etken biçimde çekilmesi de hiçbir ülkede kolay ve hızlı olmamıştır, olamıyor. Yalnız kitleler değil, örgütler, kadrolar da kendi deneyimleriyle öğreniyorlar.

4 – 12 Eylül sonrasının sorunları ve olumsuzlukları 12 Eylül öncesininkilerinin uzantısı. Tümüyle yeni " sorunların ve olumsuzlukların ortaya çıkışı denilecek bir durum görmüyorum ben. 12 Eylül sonrasında sorunların çözümü, mücadelenin örgütlendirilip yürütülmesi çok daha zorlaştı, bunun pratikte yarattığı sorunlar var. Sol hareketteki olumsuzluklara gelince, bu darbenin başarılması olgusundan tarafların herbirinin kendi payına düşen dersi alması veya almaya başlamasıyla bu olumsuzlukların büyük ölçüde giderileceğini ve 12 Eylül öncesi olanaksız gibi, veya olanaksız denecek kadar zor görünen eylem birliğinin, giderek sürekli ortak mücadelenin yıllar sürecek bir gecikme olmadan adım adım gerçekleşebileceğini gerçekten umuyorum.

Ne var ki, siz sorunuzda 12 Eylül sonrası ortaya çıkan sorun ve olumsuzluklardan ve bunda partimin ve benim olası sorumluluk payımızdan söz ettiğinize göre, aklınıza takılan ve benim ne diyeceğimi öğrenmek istediğiniz belli bir konu, bir soru var. Bunun ne olduğunu açıklar ve sorunuzu doğrudan sorarsanız, yanıtlarım.

5–6 - Hedefimiz ve görevlerimiz yeterince açık ve yanılmıyorsam bu konuda genelinde bir görüş birliği var. Hedef, tekelci büyük sermayenin ABD' nin ortaklığıyla, hatta hegemonyası altında biçimlendirilen bugünkü açık, " anayasal rejim " tam gerçekleştirildikten sonra kamufle edilmiş yarı-askeri faşist bir biçime bürünecek diktatörlüğün yıkılması, gelişmiş ve gelişmeye açık bir demokrasiye geçiştir. Görev, bu diktatörlüğe karşıt güçleri, azçok bilinçli olarak, veya henüz bilinçlenmemiş de olsa nesnel konumları itibarıyla karşıt olan güçleri örgütlü birleşik güce dönüştürebilmek, ortak mücadeleye sokabilmektir.

Bir başka deyişle, güncel, ivedi görev cuntaya karşı, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkan geniş politik yelpazedeki güçleri olabildiğince geniş çapta toparlayabilmek, kitlelerin somut ihtiyaç ve isteklerini karşılama noktasından hareketle onları sınıf mücadelesine çekebilmektir. Başarılmak istenenle, verili tarihsel koşullarda başarılması mümkün olabileni birbirine karıştırmamak asla gözden kaçırılmaması gereken son derece önemli bir noktadır. Sorun verili somut koşulların olanaklarını varılmak istenen hedef doğrultusunda gerçekci ve geçerli yöntemlerle kullanabilmektir.

Avrupa' da faşist rejimlerin yıkılışı burjuva demokratik rejimlere dönüşmekle sonuçlandı. Türkiye' de nasıl sonuçlanacağı şimdiden kesin söylenemez. Hedefin şöyle tanımlanması doğru bir formülasyon olarak kabul edilebilir sanırım : Nesnel ve öznel koşulların zaman içinde gelişiminin mümkün kılacağı en gelişmiş bir demokrasi. Hedef alınan demokrasi çizgisi nesnel koşulların değişmesi ve ortak mücadelenin gelişmesiyle daha ileri çizgilere doğru kayabilecektir.

Esas görev olan, emperyalizme, faşizme, sınıfsal ve ulusal baskıcı, gerici şoven tüm yönetim biçimlerine karşı mücadeleye en geniş kitlelerin çekilebilmesi ve seferber edilebilmesi görevine önce örgütlü kesimlerin biraraya gelmesi, ortak eylemlere girmesi ve bunları sürekli eylem birliğine doğru geliştirilmesiyle başlanır. Bunun için sol güçlerin ilk görevi kendi aralarında eylem birliğini gerçekleştirmek ve geliştirmektir. Bu eylem birliği, tarafların üzerinde anlaştığı ve kitlelerin ihtiyaçlarına, taleplerine, özlemlerine cevap veren somut hedeflere yönelik olmak zorundadır. Politik mücadele, kitlesel mücadele somut gerçeklik zemini üzerinde yürür ve gelişir, soyut ilkeler, kavramlar düzeyinde değil. Ne var ki, somut ve güncel ihtiyaç, talep ve özlemler somutlukları ve güncellikleri içinde kendi haline elbette bırakılmayacak, kitleler pasiflikten çıkıp hareketlendikçe somut ve güncel olanla genel ve soyut arasındaki bağlantıların bilincine varabilmelerine önemle dikkat edilecektir. Öte yandan barış, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ve bu kategoriden diğer soyut kavramlar, kitlelerin anlayabileceği somutluğa ve güncelliğe indirgenerek ancak genel hedef, soyut kavram olarak kitlelere anlatılabilir, benimsetilebilir.

Örgütlü sol güçlerin eylem birliğinin de olmazsa olmaz koşulları vardır. Birincisi, ortak eylem ve ortak eylemlerin sürekli eylem birliğine dönüştürülmesi alanını taraflardan hiçbiri kendi örgütsel çalışmalarının, hedeflerinin özgün alanı, veya kendi hegemonyasında, tekelinde olması gereken bir alan olarak görmeyecektir. Bu demektir ki, hiçbir taraf kendini öne çıkarma, ortak eyleme kendi damgasını basma gayretkeşliğinde bulunmayacak, hele oyunlar çevirmeye asla kalkmayacaktır. Ölçüt, ortak eylemin en başarılı, en güçlü bir biçimde gerçekleştirilebilmesidir. Bunun gereklerini yerine getirmek için tarafların herbiri tüm olanaklarını seferber etmekle yükümlüdür. Tarafların nicel ve nitel güçleri birbirinden farklı olduğundan ortak eylemdeki, eylem birliğinin gerçekleştirilmesindeki etkinlikleri farklı olabilir, o başka; o doğaldır.

İkincisi, ortak eylemlere, eylem birliğine ilişkin olarak kararlara, anlaşmalara dürüstlükle, kesin uyulmas ve pratikte gerçekleşmesi için canla başla çalışılmalıdır, ihmallere düşmeden, hele kasıtlı savsaklamalara hiç başvurmadan.

Üçüncüsü, karşılıklı güven ve saygının oluşması gereğidir. Yukardaki iki koşula riayet edilerek davranılırsa, çıkan sorunlara ilişkin tartışma ve eleştirilerde karşı taraf veya tarafları etiketlemek, suçlayıp yermek yoluna değil de, sorunu yaratan nedenleri, aksaklıkları, hataları bulmak ve gidermek, böylece sorunu çözmek maksadıyla tartışma ve gerekiyorsa eleştirme yoluna gidilirse, karşılıklı güven ve saygı oluşur.

Ortak eylemlerin birbirinden kopuk tekil eylemler olmaktan çıkıp sürekli ve düzenli eylem birliğine dönüşmesi gereği belli bir politik platform üzarinde birleşik cephenin oluşturulması konusunu gündeme getirir. Bu da ön hazırlık çalışmalarının yapılmasını, bu maksatla üst düzey bir komite kurulmasını gerektirir. Kanımca doğrudan cephe örgütlenmesine gitmek için henüz erkendir. Ama diyaloğ, ilişkiler sürdürülmeli, ortak eylemler sıklaştırılmalıdır. Köln Konferansı, Demokrat Türkiye gazetesinin bu röportaj dizisi tarafların birbirine yaklaşması yönünde önemli ve anlamlı adımlardır. Bu yaklaşma ve birlikteliğe yönelme süreci hızlandırılmalıdır.

Bugünkü tüm olumsuzluklara karşın, 1960' lardan bu yana Türkiye toplumunda demokratikleşme süreci ve politik bilinçlenme büyük mesafe almıştır. Önemli bir demokratik, ilerici, sol birikim vardır. Kitleler tedirgin ve hoşnutsuzdur; yoksullaşma dayanılmaz boyutlardadır. Sistem, keskinleşen çelişkileri içinde bocalamakta, açmazı içinde iyice sıkışmaktadır. Nesnel ekonomik–sosyal koşulllar cuntanın ve ardındaki güçlerin aleyhine gelişmektedir. Yeter ki, Türkiye' nin demokrat, ilerici, sol güçleri bu nesnel olanaklardan akıllıca yararlanmasını, ortak, örgütlü bir mücadele yürütmesini öğrensinler ve yürütebilsinler.

Kurtuluş Örgütü'nün Görüşleri:

Darbe'de dış faktör önemli rol oynamıştır

Tarih olarak 12 Eylül'ü seçmiş olan darbe, Türk burjuvazisinin uzun zamandır içine düşmüş olduğu durum dolaysıyla çoktan bir zorunluluk halini almıştı. Ne var ki her türden zorunluluk bazı koşullar yerine gelmedikten sonra gerçekleşme alanı bulamaz. **"12 Eylül darbesinde de** bu durum gerçekleşmişti. Gerek iç ve gerekse dış koşulların darbenin gerçekleşebilmesi için uygun bir zemin yaratmak üzere kesistikleri bu tarih çoktandır beklenilenin gerçekleştiği an oldu.

Darbenin gerçekleşmesinin önemli bir faktörü, gözü birazcık açık herkes için kabullenilir durumda olan dış faktördür. Ortadoğu'daki bilinen değişiklikler özellikle ABD emperyalizmini eski karargahlarını güçlendirmek zorunluluğu ile yüzyüze getirmişti. İran'da Şah gericiliğinin yıkılışı Ortadoğu dengesinde önemli bir değişiklik yarattı. ABD için eski güçlü konumuna ulaşabilmek ancak elde varolan ileri karakolları güçlendirmekle olanaklı olabilirdi. Saudi, Mısır, İsrail ve Türkiye zinciri yeniden ele alındı ve buralardaki askeri olanaklar son derece geliştirilmeye başlandı.

Ne varki, bunlar içerisinde Türkiye kendi bünyesinde önemli çelişkileri barındırmakta ve gereken askeri ve siyasal güvenilirliği yaratamamaktaydı. Emperyalizm açısındansa en başta zorulu olan siyasal güvenilirlikti. Hernekadar Türkiye'deki çelişkiler rejimin ortadan kalkmasına neden olabilecek boyutlara ulaşmamış ise de görünür bir biçimde siyasal istikrarı ortadan kaldırmaktan ve alternatif konumda bulunan sivil rejimlerin ABD emperyalizminin askeri isteklerine cevap verebilmelerine olanak tanımamaktaydı.

Böyle bir durum ABD emperyalizminin aklına hemen aklından hiç çıkarmamış olduğu pratik bir çözümü getirmekteydi. Türkiye toplumu içerisindeki mevcut güçler dengesinin o andaki durumu da bir çözüm konusunda atılacak adımlara sürekli cesaret verecek nitelikteydi.

Elbette Türkiye'nin kendi iç dengeleri, yani sınıflar mücadelesinin o anki konumu buna elverecek durumda olmasa idi ABD emperyalizminin de sırf darbe yapmış olmak için Türkiye üzerinde inisiyatifler geliştirmesi de sözkonusu da olmazdı. Kendisi açısından gerekli olacak çözümler başka ilişkiler içerisinde gerçekleştirebilmenin yollarını aradı. Ülkenin iç çelişkilerinin çözümünün ancak darbe doğrultusunda geliştiriyor olması ABD emperyalizminin de gerçekçi bir tutum içerisinde inisiyatiflerini bu doğrultuda kullanmasını getirmiştir. Bu nedenle sorunun asıl anahtarını Türkiye'nin kendi iç çelişkilerinin kazanmış olduğu özgüllükte aramak gerekmektedir. Çelişkilerin o anki özgüllüğü aynı zamanda tarihseldir; Toplumsal gelişmenin bir anıdır.

12 Mart darbesiyle bastırılmış olan sınıflar mücadelesi 1974 sonrasında eski ulaşmış olduğu noktadan hemen hiçbirşey kaybetmemişcesine ileriye atıldı. Toplumun tüm çalışan kesimleri biriktirdikleri huzursuzluğu bir anda dışa vurmaya başladılar. Artık dirileceğin pek umutlu olunmayan öğreci hareketi de geçmişe andırırcasına ileriye fırladı. Bilindiği gibi bu hareketlilik ortaokullara kadar uzandı. Kürt ulusal hareketi oldukça sakin aktığı yatağından dışarıya uğradı; siyasal sahnenin önemli bir faktörü haline geldi. Kısaca 1977 yılına gelindiğinde Türkiye Cumhuriyeti sınıfları içerisinde yer alan her kesim önemli bir hareketlilik içerisinde idi. Egemen sınıflar safında hep tekelci burjuvaziyle blok içerisinde kalmış olan orta burjuvazi kısmen bağlarını ondan koparmakta ve siyasal arenada göz önünde bulundurulması gereken bir başka faktör halina gelmekteydi. Bu dönemde, geçmiş tarihimizde kendisine siyasal olaylarda önemli bir yer veremeyeceğimiz bir başka faktör de hızla gelişmekte idi: Sivil faşist hareket. Ve zamanla bu hareket günümüz dünyasında en güçlü faşist hareket olduğunu ortaya koydu. An be an kendisi de iktidar alternatifi olduğuna inanmaya başladığı gibi bunu başkalarına da göstermek için gerekli atılımlara başladı.

Böyle bir tabloya rağmen egemen sınıflar sorunların mevcut rejim sınırları içerisinde çözülebileceğine inanmaya devam ediyorlardı. Ne varki bildikleri bir başka gerçek de yığın hareketlerinin gittikçe gelişen boyutu ve yatırılmış olsa bile, artık düzen sınırları içerisinde kalamayacağının göstermeye başlamıştı. Bu gelişim solda da büyük umutlar doğurmaktaydı. 1974 ertesinde görülen "**birlikçilikler**" yerini "**alternatiflere**" terkediyordu; yani kendisini iktidar karşında fiilen alternatif olmaya gidiyor gören yanılsamalara.

Gerçekten, 12 Mart gibi bir bastırma hareketinin hemen ardından gelişen böylesine bir durum bilimsel bir bakış açısına sahibolmayan , toplumsal hareketin hangi durumlarda, ne konumlara ulaşabileceğini kestiremeyen formel mantıklarca düz bir çizgi üzerinde değerlendirilmekteydi. Genel yargı "**böylesine bir gelişim önüne dikildiği taktirde onu da aşarak onu da aşarak geçer ve daha büyük bir ivme kazanır**" şeklindeydi.

Devamı gelecek sayıda

12 Eylül 1980 darbesine nasıl gelindi?

"**12 Eylül 1980 darbesinin**" maddi temeli konusunda hemen her siyaset **hemfikirdir**. Ayrılıklar, bu maddi temel üstünde sürüp giden sınıflar savaşında **yeralış** ve **bakışlarda** ortaya çıkmaktadır. Kısaca, maddi temele değinelim.

12 Eylülül Maddi Temeli: Türkiye Finans-kapitali bugüne kadar sürdürdüğü soygun düzenini **eski tarzda**, yani o güne kadar izlediği yoldan devam ettiremez hale gelmişti. Bunun ekonomik anlamı: İç pazar sarhoşluğu ve devletçilikle beslenen tekelci montaj sanayi artık, daha **yüksek sermaye birikimiyle "dışa açılmak"**-la yüzyüze gelmişti. Bu, etine göre budu, bizim kıçı kırık finans-kapitalin emperyalist emellerinin yoğunlaşması demektir. Türkiye finans-kapitali dünya finans-kapitaliyle bağlarını daha derinleştirip, sıkılaştırıyor. 24 Ocak kararlarından, en son "**serbest bölgeler**"e kadar alınan tedbirlerin anlamı hep budur.

Bu gelişimin siyasi plandaki yansıması, Türkiye'de finans-kapitalin faşizmi kurumlaştırma özlemlerinin artması yönünde olmuştur. Bu sır değildi ve bu gerçekliği görebilmek için, Ecevit gibi sümüklü bir sosyal-demokrat olmak bile yeterlidir. Şimdi Türkiye finans-kapitali kendisinin bu özlemlerinin önünde en büyük engel olan işçi sınıfı hareketiyle, Kürdistan kurtuluş hareketini belli bir ölçüde bastırarak, yolunda yürüyor. **İç politikada**, 12 Mart'ın yarım bıraktıkları tümüyle tamamlanıyor, **dış politikada** da Orta-Doğu'da jandarmalığa soyunuluyor.

Devrimciler olarak gerçekten yenilgiden ders çıkartacaksak, bu aşikar olanları söylemekle yetinemeyiz. Böyle bir tesbitle yetinmek ilkelliğin, hala kaba gerçeklikler seviyesinde kalındığının işaretidir. Ve yenilgiden öğrenmemişiz demektir. O nedenle, sınıflar savaşının mücadele alanına, oradaki **taktiklere** inmeliyiz. Türkiye finans-kapitali daha 1975'lerde "**Ecevit deneyi başarısız olursa, ordu müdahalesi kaçınılmaz olur.**" (Ertuğrul Soysal) diyordu. Böylece **genel yönelişini** belirtmiş oluyordu. Öyleyse, beş yılı aşkın mücadelede nasıl 12 Eylül 1980 noktasına gelindi?

Sınıflar Savaşının Genel Taktikleri Açısından 12 Eylül'e Bakış: Soruyu başka bir şekilde de sorabiliriz. Baştan gidiş yönü belli olan bu noktaya varmak kaçınılmaz mıydı? Şimdi pekçok siyaset yayınlarında 12 Eylül'e gelişi **önceden** gördüklerini, **hatta** (!) faşizmin MHP ile değil de "**ordu eliyle**" kurulabileceğini söylediklerini, siyasi öngörülüklerinin bir delili olarak ileri sürüyorlar. Biz bu hoş avunmalara gülüp geçmek zorundayız. Faşizm kulaklarını gösterdiğinde onu **görmek** yetmez; **hangi taktiklerle durumu değiştirmek** için mücadele edildiği önem kazanır. Ve devrimci güçler gerçek sınavı bu alanda vermişlerdir. 1970 öncesi dönem ve 12 Mart, devrimci hareketin **stratejik plandaki** görüşlerini sınavdan geçirmiştir: Türkiye'de kapitalizmin yapısı, egemen sınıflar, işçi sınıfının konumu vb. Ve bu sınavdan az çok olumlu dersler çıkartabilen siyasetler bu konulardaki görüşlerini Türkiye gerçekliğine biraz daha yaklaştırabildiler. Ve **esas** olarak bu dönem **aşılıdı**. 1980 öncesi ve 12 Eylül ise, siyasetlerin **taktik tutumlarını** sınavdan geçirmektedir ve bu konudaki tartışmalar ve anaforlar hala sürmektedir. Konunun içine girip 1980 öncesi finans-kapitalin ve devrimcilerin genel taktiklerine göz atalım.

Finans-kapitalin 1974'ler sonrası **yükselen halk hareketini** engellemek için temelli iki taktiği vardı: 1) CHP'ni kendisi ile uzlaşmaya zorlamak, 2) Devrimci güçleri halktan tecrit etmek. Bunu uygulayabilmek için yükselen hareketin karşına sivil faşist milislerini sürdü. Böylece sınıflar savaşı gerçekliği toz duman arasında gizlenecek, halk yığınlarının kafaşı bulanıklaştırılacaktı. Bu konuda en önemli adımını 1978 başındaki Ecevit koalisyonuyla atmıştır.

Sosyal-demokrasi 12 Mart'tan çıkarken Ecevit'in ağzından iki parola atmıştı: "**Genel Af**" ve "**AP ile Koalisyon Hayaldir**". Bu parolalar gericiliğe, faşizme karşı yükselen halk hareketini belli bir dönem peşine takabilmiştir. Çünkü, o dönemde devrimci hareket daha yeterli gücü toplayıp mücadele alanına çıkamamıştı. Fakat aradan 3 yıl geçince hem finans-kapitalin faşizm tehdidinden hem de halkın devrim tehdidinden ürken sosyal-demokrasi finans-kapitalle **uzlaşıp** halk hareketini yatıştırma görevine talip oldu. Böylece finans-kapital kendi taktikleri açısından önemli bir adım atmış oluyordu.

Yine bu uzlaşmaya varıncaya kadar finans-kapital, MHP eliyle sivil terörünü yükseltmiş ve devrimcilerin mücadele **perspektifini daraltmak** gibi bir sonuç doğuran taktiğini sürekli arttırarak uygulöamıştır.
arttırarak uygulamıştır.

Devrimcilerin bu taktikler karşısında yakalıyacakları en önemli halka CHP'nin halk yığınları içindeki etkinliğini kırmak ve zayıflatmaktı. Bu etkinliğin "**sosyalizm**" içinde TİP, TSİP TKP'yi Kürdistan'da ÖY ve DK'yıda kapsadığını düşünürsek önemi açıktır. Bunu yapabilmek ise, mücadelenin bütün alanlarında devrimci güçler **cephesinin** bu uzlaşmayı deşifre eden savaşa girmesiyle mümkündü. Oysa MC'ler döneminde belli bir kıpırdanma gösteren cephe çalışmaları CHP koalisyonu dönemine terkedildi. Burjuva solları hükümetin "**iyi ve kötü**" icraatlerini ayırmakla meşgul olmaya başladılar. Küçük burjuva solları **genellikle** faşist milislere karşı mücadele dar perspektifinden kurtulamadılar. Pratik göstermiştir ki, yığınlar üstündeki bu sosyal-demokrat ve burjuva sol etkinliği kırmanın **yalnızca** bu tarz bir mücadele ile başarılmayıp, hatta böyle tek yanlı bir mücadele taktik olarak **abartıldığında** tersine sonuçlar doğurabilmektedir.

Hareketin aşamalarını izlersek, devrim ve karşı-devrim güçlerinin taktiklerinin durumu daha iyi anlaşılacaktır.

Genel halk hareketinin seviyesini dikkate alırsak, 1974 sonrası yükselişte Ecevit "**umudu**" ve onun gölgesinde TKP'nin "**atılımı**" yaşanmıştır. Bu "**umut**" ve "**atılım**" araya iki tane MC Hükümeti girdiğinden 1978 başındaki CHP Koalisyonuna, hatta 78 sonlarına kadar sürmüştür. Ecevit Hükümeti ile birlikte yükselen halk hareketi yatıştırılamamış, fakat "**umudun**" boşa çıkışın boşa çıkardığı moral çöküntüler kara yığınlar açısından kaçınılmaz bir şekilde yaşanmıştır. Bu dönem siyasetler içinde de bölünmelerin yaşanmaya başladığı bir dönemdir.

Bu dönemin en önemli karakteri: o tarihe kadar sosyal-demokrat ve burjuva sosyalist umutlarda inmelendirilmiş olan halk hareketi yaşanan Ecevit hükümeti, Kahraman Maraş Katliamı, sıkıyönetim uygulamalarıyla ister istemez bu zeminden kopuşmaya, düzenin sınırlarını zorlamaya başlamıştır. 1979'larda yaşanan halk hareketlerinin **karakteri** kesinlikle artık öncekinden farklıydı. Sosyal demokrat ve burjuva sosyalist umutların yıkılışı üzerine yeni devrimci-radikal bir **mayalanma** şekilleniyordu.

Bunun işaretleri her yandan ortaya çıkıyordu: Sıkıyönetim koşullarında Tariş-Gültepe direnişine kadar yükselen işçi ve halk direnişleri devrimci mayalanmanın objektif göstergeleriydi; öte yandan subjektif planda bu dönemde Kürdistan'da PKK hareketi; Türkiye'de de Direniş Cephesi'nin ilk filizleri doğmuştur.

PKK, Kürdistan koşullarında o güne kadar ki burjuva küçük-burjuva oyalama ve hareketi çürütme eyilimine karşı bir devrimci tepki olarak şekillenmiştir. Doğuşundaki kaçınılmaz sekterlik, bu hareketi o günlerde bir0den bire bir tecrit çemberine almıştı. Fakat bu tecritin tek nedeni PKK'nın doğuş karekteristiği değildi. Kürt Ulusal Kurtuluşçu Hareketi devrimci bir zeminde, eski çürümüşlüğün içinden hızla doğarken, aynı momentte Türk Devrimci Hareketi moralce yıpranma çözülme içine giriyordu. Yani Kürt Devrimci Hareketi karekterce kendini yükseltip belli bir atılıma girerken, hem genel olarak Türkiye'de hareket hem de özel olarak Türk Devrimci Hareketi bir çözülme, bocalama dönemine girmekteydi. Kürt hareketindeki atılıma, batıdaki harekette sancılı bir inişe geçiş denk düşmekteydi. O nedenle bağlar hemen kurulamadı, hatta kopuk kaldı.

Aynı dönemde **genel** halk hareketinde üç eğilim mücadele içindeydi. Sosyal demokrasi, finans-kapitale karşı **teslimiyeti** savunuyor, hergün Demirel'e uzlaşma dilekçesi veriyordu. Sosyalizmı içinden ise **kararsızlar**; TKP'den TİP'e kadar faşizme karşı CHP'ni **ikna etmekle** oyalanıyorlardı. Bunlara karşılık henüz cılız, koordinasyonsuz bu çöküntü ortamında var olan **direniş eğilimi** yeni yeni şekillenmeye başlıyordu.

İşte 12 Eylül'ün gelişi, genel halk hareketinin sosyal-demokrasi ve burjuva sosyalist umutlardan **sıyrılıp**, daha devrimci-demokrat bir şekillenmeye yöneldiği, **özce** düzenin sınırlarını aşmaya başladığı; ama moral çöküntüleri içinden doğmaya başladığından henüz cılız olduğu bir döneme denk düşer. Tam böyle bir momentte finans-kapital **kesin vuruşunu** yapmıştır.

Fakat halk hareketinin özündeki bu **yükselmeyi** az çok kavrayan **direniş eğilimi**, bunu ilerletip yaymakta ne kadar **yetersiz olduğunu hemen 1980 başlarında göstermiştir. 1980 Ocağında komutanların muhtırasına kadar yetersiz** olduğunu hemen 1980 başlarında göstermiştir. 1980 Ocağında komutanların muhtırasına hemen hemen hiçbir tepkisi olmamıştır. Ardından kendiliğinden patlayan Tariş Direnişi yangınını diğer şehirlere yayamamıştır. Demek hareket ikinci yükseliş için **yeteri kadar güç toplayamamıştı**, ve böyle bir moment finans-kapital için en uygun vuruş anı oldu.

Genel sonuçlar: 12 Eylül kapıya gelip dayandığında devrimci hareket bir yenilgi yaşamıştır. Fakat, hareketin genel anlamda **güçlü** ve **zayıf** yanlarını tespit etmezsek, önümüzdeki mücadele süreci için **çıkış** noktalarımız kalmaz.

Hareketin güçlü yanları: a) 12 Eylül öncesi, devrimin objektif temellerinin ne kadar genişlediğini, ve derinleştiğini göstermiştir. Özellikle 12 Eylül öncesi yükselen harekete işçi sınıfı damgasını vurmuştur. 12 Mart öncesi harekette gençlik alev alev yanmıştı.

Oysa son yaşadığımız dönemde işçi sınıfı, sınıf olarak öncülüğünün önemli deneylerini yaşmıştır. Hareket aynı zamanda özellikle şehir ve kasabalardaki küçük burjuva katmanları da sarmıştır. b) 12 Eylül öncesi hareketin genel seviyesi: **devrimci-demokratik** bir mücadele seviyesine yükselmiştir. 12 Mart öncesi gençlik hareketinin seviyesi "**Amerikan işgaline**" karşı az çok küçük burjuva milliyetçi bir "**kurtuluş**" hareketi seviyesinde idi. 12 Eylül öncesi işçi hareketi sosyal-demokrasinin etkinliğinden sıyrılarak "**tekelci kapitalizme**" ve onun siyasi mızrap ucu "**faşizmi**" karşı bir devrimci-demokratik hareket seviyesine yaklaştı. Hemen her "**sosyalist**" siyaset 12 Eylül gelmeden "**halk demokrasisi**" programını ilan etti. Bu ideolojik olarak bir **yükselmedir.** c) Mücadele araçlarında da 12 Eylül öncesi bir yükselme yaşanmıştır. Barışçıl gösterilerden silahlı timlerin mücadelesine varılmıştır. Elbette henüz cılız, düzensiz olarak. Ama bazı yoksul mahallelerinde yönetimin devrimcilerin etkinliğine geçmesi, Fatsa deneyi ve Tariş-Çorum barikatları, 12 Eylül mücadele araçlarımızdaki bir karekter değişikliğinin **filizleriydi.** Filiz olduklarından **hızla** yükseltilemediklerinden ezildiler. Bunlar, aynı zamanda devrimci hareketin, genel taktik seviyede, gericilik karşısındaki savunma konumundan saldırıya geçme yoklamalarının da filizleriydiler.

Hareketin zayıf yanları: a) Devrimin objektif temellerinin genişleyip derinleşmesi henüz geniş **köylü tabakalarını** sarmamıştır. Bu 12 Eylül öncesinin en önemli zaafıydı. Kürdistan'daki PKK hareketi bile henüz kabarışıyla içine geniş köylü tabakalarını çekememişti. Şehirlere göre kırlar oldukça sakindi. Ve bugün 12 Eylül ün manevra imkanını bu sessiz kırlar oluşturmaktadır. b) Hareket 12 Mart öncesine göre milli kurtuluşçuluktan, gerçek demokrasi mücadelesine yükseldiyse de, bu yükseliş henüz kaba anti-faşistlikten öteye gidememiştir. Devrimci siyasetlerin pek çoğu 12 Eylül kapımıza dayandığında, ancak o zaman bir programa varabildiler. Yani "**halk demokrasisini**" mücadele parolaları özellikle küçük burjuva hareketi bilincinde yeni yeni şekillenmeye başlamıştı. c) Mücadele araçları açısından, devrimci hareket **genel olarak** düşmanın taktik zemininden kendini koparamadı, onun sürüklediği alanda döğüştü. Bu, **burjuva solları** için CHP'nin yatıştırmasına **tabii olmak; küçük burjuva solları** için mücadeleyi faşist milislere karşı döğüş açısına **daraltmak** anlamına gelir.

II

YENİLGİNİN NEDENLERİ

12 Eylül öncesi mücadelenin gelişim seyri ortaya konulunca, yenilginin nedenleri, ya da gazetenizin sorduğu biçimde "**faşist darbenin başarılı olmasında solun izlediği politikanın rolü**" kendiliğinden belirginleşmektedir.

Bu konuda devrimci hareket kendi muhasebesini yaparken yenilgi nedenleri olarak bazı konular **öne** çıkartılmaktadır.

Bunlardan ilki **devrimci hareketin bölünmüşlüğüdür. "Fraksiyonculuğun"** hem devrimcileri birbirine düşürdüğü, birbirleriyle "**rekabete**" sürüklediği, hem de bu çekişmelerin yığınlar içinde devrimcilerin, sosyalizmin itibarını zayıflattığı söylenmektedir. Bu söylenenler bir gerçekliktir. Ama gerçekliğin yalnızca bir tek yüzüdür. Çünkü hiçbir **dilek istek** yada **zor** bu "**bölünmeleri**" engelleyemez.

Bu bölünmeler sınıflar kopuşmasının ve mücadelenin **dönemeçlerinin** kaçınılmaz sonuçlarıdır. Evet bu "**çok siyaset**" yığınların işini zorlaştırmaktadır, onlarda karamsarlık yaratabilmektedir. Fakat eğer yığınları bu gerçeklikle eğitmek yerine boş "**birlik**" hayalleriyle avutursak en hayati anlarda korkunç moral çözülmelerle yüz yüze gelmek kaçınılmaz olur. "**Birlik**" hayalleriyle çelişkilerin örtülmesi yerine **açık** mücadele yığınları herzaman daha hızlı eğitecektir. Farklı siyasetlerin kaçınılmazlığı farklı sınıf ve tabakaların varlığından kaynaklandığı göre, her sınıf ya da tabakada ister istemez kendi sınıf çıkarına ve kendi tarzına göre mücadele edecektir. Bir küçük burjuvadan "**rekabetçi**" davranmamasını istemek, birazda ondan proleterya gibi mücadele etmesini istemekle aynı şey değil midir? Cesaretle, dönemin doğru devrimci taktiğini yüz çeviren siyasetlerle hem onları eğitmek, hem de tutumlarında ısrarlı olduklarında yalıtlamak için mücadele etmek tek yoldur. Şimdi değil farklı siyasetlerin varlığı, neredeyse süreç bizleri farklı cepheleşmelere götürüyor. Bunun nedenlerini yığınlara açıklamaktan ve doğru devrimci taktiği **güçlendirmek** için mücadele etmeden başka bir yol var mı? Yenilgiyi bölünmüşlükte aramak, bir siyasetin dışındaki siyasetlerle açık mücadele ve ittifak için enerjisini yitirdiğinin belirtisidir. Yani **kendi** yenilgisinin dile getirilişidir. Yargılama, farklı siyasetlerin varlığına rağmen neden 12 Eylül öncesi bir cephe örgütlenmesine gidilmediği temelinde yapılmalıdır.

İkinci olarak "sağ-sol terör"'ün yığınları yıldırdığı ve faşizmin bunu kendine demogoji aracı yapması, yenilgiye neden olarak gösterilebilmektedir. Devrimci hereket faşist milislere karşı böyle bir terör uygulamaktan değil, bu terörü gerektiği momentte - sosyal-demokrat hayallerin yıkıldığı 1978 sonu, 1979 başında- **yükseltememekten, yığın zoruna vardıramamaktan**, en azından bu yönde hızlı ve atak davranamamaktan suçludur. Bu yapılamayınca, şimdi yenilgi ortamından bakılarak o günün mücadelesi suçlanır ve "**bireysel terör değil geniş yığın eylemi yapılmalıydı**" denirse önce geniş yığın zoruna ancak böyle filizlenmelerden geçilebileceği kavranmamış, sonrada mücadeleden ileriye yönelik değil, Plekhanov gibi **geriye dönük** bir "**ders**" çıkartılmış olur. Finans-kapital, halkın geniş bir şekilde silahlanma eğiliminden ödü koptuğundan, bugün yenilgi günlerinde ençok korktuğu bu yönelişe karşı en fazla yaygarayı yapmaktadır. Yine 12 Eylül öncesi bu çatışmaların, kararsız savunucuları bu eylemleri **yalnızca** faşistlerin saldırısına karşı "**savunma**" eylemleri olarak göstermekte, ancak böyle bir sınırlama ile bu eylemler "**savunulmaktadır**". Evet çatışmalar böyle başlamıştır. Ve genel olarak böyle sürmüştür. Fakat bu çatışmaların içinde filiz halinde ve bazı bölgelerde etkin bir şekilde kullanılan, devrimcilerin örgütlenmelerinin önündeki engellere karşı bilinçli ataklar da vardır. Yani bir karşı devrimci saldırı beklenmeden, bu güçlerin sindirildiği aktif ataklar yaşanmıştır. Ve finans-kapitali çılgınlaştıran bu filizlerdi. Devrimci hareket bütün bu filizleri yükseltememekten suçludur. Bunun için yeteri öngörüyü ve bu filizleri yaygınlaştırmak için atak davranışı gösterememekten yargılanmaktadır.

Öyleyse yenilginin temeli nerede yatmaktadır?

"**Rus Devriminin ikinci döneminin, 1906'nın ve 1907'nin dersi şudur: Anayasaya bir inancın hakim olduğu, yarı-anayasal mücadele metodlarının egemen olduğu, çarlık rejimini yıkmaya meyletmiş daha kesin ve saldırgan bir devrimci atılım için karşı konulmaz şekilde geniş yığınları ayaklandırmak için zorla dayatılmış yenilgilerden yığınları kurtaramadıgı ve proleteryanın kendi güçlerini toplayamadığı sürece, bütün bu dönem boyunca olan devrimin geri çekilmesi ve gericiliğin aynı sistematik saldırısı kaçınılmazdı.**" (Lenin, Cilt 13)

Yenilginin nedenleri bir yada birkaç siyasete yüklenemiyecek kadar derindir: Türkiye'de de "**yarı-anayasal mücadele metodları**" egemendi. Ve işçi sınıfı "**güçlerini**" toplayamamıştı. Biz ancak 12 Eylül öncesi yükselen halk hareketini siyasetlerin hangi yönlerden "**eğittiğiyle**" yargılayabiliriz. Hareket sosyal-demokrat kanallardan akıtılırken "**sosyalist**" eğilimler içinde bu gidişe karşı başlıca iki hatalı taktik tutum şekillendi. **İlki, burjuva sollarının** CHP'ni faşizme karşı mücadele için ikna etme, dolayısıyla sosyal-demokrasi ile ilgili hayalleri besleme; ikincisi, küçük burjuva sollarının sırf faşist milislere karşı döğüşüyle halk yığınlarının mücdele alanını daraltıcı, mücadeleyi ilkelleştirici taktiklerdir.

Özellikle sosyal-demokrasinin finans-kapitalle kesin uzlaştığı ve sıkıyönetime varıldığı 1978 sonlarında devrimci güçler **objektif olarak** iktidar mücadelesine itiliyordu. Bütün burjuva partileri paçavra olmuş, en son "**umut**"ta yitirildikten sonra geniş halk yığınları için artık parlamento içinde herhangi bir hükümetin bir anlamı kalmamıştı. Tam bu momente, devrimci güçlere eskisiyle kıyaslanamayacak boyutlarda görevler düşüyordu. Bu görevler ise, ne CHP'ne dilekçe vermekle, ne de faşist milislerle mücadele dar alanında kalmakla yerine getirilemezdi. Geniş boyutlu görevler devrimci harekete yüklenince, bu dönem siyasetlerin bölünmeye başladığı, birbirleriyle çatışmaların hızlandığı dönem olmuştur. Ve siyasetlerin iç sancıları ardından gelen yıllarda durmadan sürmüştür. Demek ki devrimci hareket genel seviyesi bakımından objektif olarak yüzyüze geldiği görevleri henüz göğüsleyebilecek hareketi daha yüksek adımlara vardırabilecek, yetenekte değildi. Bunu başarabilmek için bir sancılı doğum dönemine girdi. Ve sancılarını en son Tariş Direnişini yayma adımına kadar da aşamayıp bu taktik noktasını kaçırınca yenilgi kaçınılmazlaşmıştır.

III
GÖREVLER

Şimdi objektif olarak iktidar mücadelesine itildiğimizin kavranmasının iki kriteri vardır. İlki, faşizme karşı **halk demokrasisi** bayrağını yükseltmek, ikincisi bu mücadeleyi bir **Cephe** adımıyla taçlandırmak. Yitirdiğimiz momentleri yeniden elde edebilmek için **güç biriktirme** ve **hazırlık** dönemindeyiz. Ve bu hazırlık özellikle F.K.B.D.C.'nin varlığı ile daha hızlı ve örgütlü olabilir. Bugün mevcut cepheler: "**burjuva demokratik hakları elde etme**" parolasıyla yan çizmek, eski CHP'ne dilekçe verme taktiğini günümüz koşullarında tekrarı olur; ya da "**Cephe koşulları yoktur**" deyip şimdi asker-miliser güçlere vur-kaç saldırılar düzenlemeyi taktikleştirmek, eski dar bakışı bugüne taşımak ve intiharı taktikleştirmek demektir.

Hayat eski hataları aynen tekrarlamamıza acımasızlığıyla yeterince engel olabilir. Ama mesele ne yapmamız gerektiğini kavrayıp bilinçlice davranabilmektir. F.K.B.D.C. örgütlenmesi ve programıyla bunun zeminidir. Ama yalnızca zemini. Daha üstüne inşa edilecek çok şey var.

Sosyalist Vatan Partisi

Cihan Arın seçim sonrası durumu ve Alman solunu anlatıyor:

"Olaya ezenler-ezilenler olarak bakarsak, işçi sınıfından çok daha kötü kesimler var"

Arif Özserin'in röportajı

**emokrat Türkiye: Geçen gö-
şmemizden sonra yapılan par-
mento seçimlerinde Yeşiller
5 barajını aşarak Bonn'da par-
mentoya girdiler. Sizce bu ö-
llikle yabancılar açısından
ler getirebilir?**

Cihan Arın: Geçen görüşmemizde
şillerin parlamentoya gireceklerini
hmin ettiğimi belirtmiştim. fakat
DU/CSU ve SPD'den sonra üçüncü
litik güç olacakları kanısında oldu-
mu söylemiştim. Hernekadar yeşil-
r parlamentoya girdilerse de üçüncü
litik güç olamadılar. liberal parti
P parlamentoya Yeşillerden daha
k oy alarak girdi. Gariptir ki aynı
rti parlamento seçimlerinden he-
en bir hafta sonra Schleswig-Hols-
in eyaletinde yapılan eyalet seçimle-
nde %3 oranında bile oy alamadı.
. seçmenlerin ülke çapındaki siya-
l olayla yerel siyaseti birbirinden
rabildiklerini göstermektedir. Ye-
llerin parlamentoya girmeleri ülke-
ki sol muhalefet olayının ve parla-
ento dışı muhalefetin parlamentoya
nsıması açısından sevindirici olsa
bu konuda yapılacak değerlendir-
elerin seçim sonucu oluşan yeni par-
mento aritmetiğini gözardı etmeme-
gerekmektedir. Batı Avrupa Sanayi
lkelerinde son yıllarda oluşan ve e-
nomik krizden kaynaklanan toplum-
l kriz kendisini siyasal alanda güçlü
r sağa kayışla belli etmektedir. Bu
nuda Fedaral Almanya bir ayrıcalık
luşturmamaktadır. Seçimlerden tu-
cu güçleri zaferle çıkmaları ve Sos-
l Demokratların büyük oranda oy
aybetmeleri SPD'nin kötü bir seçim
ktığı kullandığı görüşüyle açıklana-
az. Böyle açıklamalar yüzeysel ve
olitik olmayan açıklamalardır. Se-
im sonuçları kriz dönemlerinde diya-
ktik zıtlaşmaların daha belirgin hale
eldiklerini açıkça sergilemektedir:
ermaye yanlısı güçler seçimi kazan-
ışlardır ve sol bir muhalefet olan
'eşiller de bu sağa kayışa rağmen
arlamentoya girebilmişlerdir. En ö-
emlisi. SPD gibi temelde sermaye
anlısı olmasına olmasına rağmen
alktan yanaymış gibi tavır koyan bir
artinin bu zıtlaşmada kesin taraf ol-
nadığı için büyük oy kaybına uğra-
nasıdır.

Yeşiller gibi bir küçük sol muhalefet
rubunun neler yapabileceğini bu ge-
nel çerçeve içinde değerlendirirsek faz-
a umutlu olmanın zorluğu kendiliğin-
len ortaya çıkar. 80'li yıllarda Federal
Almanya'da ezilen ve sömürülen sınıf-
ar için karanlık bir döneme girilmiş-
ir. Yeşillerin böyle bir dönemde uygu-
anacak hakim politikaya önemli bir
tkilerinin olacağı beklenemez. Bence
u dönemde Yeşillere düşen en önemli
arihsel görev, varolan toplumsal çe-
işkilerin belirginleşmesine, tüm çıp-
aklığıyla ortaya çıkmasına katkıda
ulunmak görevidir. Yeşiller bu dö-
nemde ödünsüz ve geniş bir muhalefet
oluşturmak gibi çok güç bir ödevle
karşı karşıya olacaklardır. Örneğin
nüfus sayımı. Atom başlıklı Pershing
I Amerikan füzelerinin Federal Al-
manya'ya yerleştirilmesi gibi konular-
da Yeşillerin koyduğu tavır parlamen-
oyu aşmakta ve toplumsal ölçekte
önemli boyutlar kazanmaktadır.

Yabancılar açısından önümüzdeki
lönem kara bir dönemdir. yabancıla-
ın varlık mücadelesi vermeleri gere-
ken bir dönemdir. Yabancılar politi-
kasına ilişkin hükümet planları, kapi-
alist burjuva demokrasilerinin sınır-
arını belirleme açısından önemlidir:
Yabancıların temel haklarınının elle-
inden tamamen alınması bu demok-
asileri zedelememektedir. CDU ve
CSU 1990 yılına dek ülkedeki Türki-
e'li sayısını yarıya indirmeyi politik
bir amaç olarak belirlemiştir. Tüm bu
gelişme yabancılar politikasının önü-
nüzdeki dönemde ne denli önem ka-
anacağını ortaya koymaktadır. Ye-
iller bu konuda henüz kesin bir tavır
ortaya koyamadılar, yabancıları sa-
lece azaltmaları gereken sayılar ola-
ak gören bu politikanın ne denli teh-
ikeli olabileceği ve Alman tarihinin
n karanlık döneminin de 20'li yıllar-
la buna benzer başladığı gerçeğine
gerekli ağırlığı henüz veremediler.
Buna rağmen şüphe götürmeyen bir
nokta vardır, o da Yeşillerin yabancı-
ar politikası konusunda parlamento
çinde işbirliği yapabilecek, yabancı-
arla dayanışma sağlayabilecek en
önemli grup olduğu gerçeğidir. Ya-
bancılar olarak bizlere düşen görev,
böyle bir dönemde Yeşiller arasında
bu konuda daha geniş bir bilincin
oluşmasına katkıda bulunmak ve Ye-
şillerin diğer alanlarda olduğu gibi
planlanan insanlık dışı yabancılar po-
itikasına karşı da kararlı bir mücade-
le vermelerini sağlamaya çalışmaktır. Bu konuda Batı Berlin'de Alternatif Liste'nin bugüne dek sürdürdüğü çalışmalar ve eylemler oldukça önemlidir ve Yeşiller için yol gösterici olabilmelidir.

D.T.: AL'nin örgütsel yapısını açarmısınız?

C.A.: AL diyor ki (bu Yeşillerin büyük bir kısmı içinde geçerli) herhangi bir olay konusunda politika yapmak için o olaydan direkt etkilenen kişiler en fazla söz sahibi olsunlar. Bundan dolayı da onların oluşturacağı fikirler, politikalar parti kanalı ile temsil edilsin. Buna taban demokrasisi diyorlar. Alttan, direkt yaşam ilişkilerinden gelen bir demokrasi modeli var kafalarında. (Tabi bu model de tartışılma durumunda. Bu noktada şunu belirtmek istiyorum. AL'nin olumlu bulduğum yönü çok açık bir tartışma platformu oluşturması. Yani isteyen istediği fikri getirebiliyor AL'e ve tartışabiliyor. Kabul edilip edilmemesi ayrı bir olay ama tartışma olanağının çok geniş olması diğer bir sürü partiye göre en büyük özelliği.) AL taban demokrasisi modelini şöyle uyguluyor: Her ilçede bir ilçe çalışma grubu var. Bu coğrafi örgütlenme biçimi, yani yöresel örgüt biçimi. Bir de bunun dışında konulara yönelik çalışma grupları var. Örneğin yabancılar çalışma grubu, demokratik haklar çalışma grubu, kadınlar çalışma grubu...

"Yabancılar açısından önümüzde kara bir dönem var: Yabancıların varlık mücadelesi vermeleri gereken bir dönem.

Yabancıların haklarının ellerinden alınması Alman demokrasisini zedelememektedir"

D.T.: Yönetim nasıl oluşuyor?

C.A.: Çalışma grupları kendi aralarından iki temsilciyi temsilciler kurulu dediğimiz bir kurula gönderiyor. Bu kurul 15 günde bir toplanıyor ve kendi grubunu temsil hakkına sahip olan her temsilci kendi grubunun görüşünü orada yansıtıyor. Ve orda oluşan çoğunluk da politik çizgiyi belirliyor. Yani temsilciler kurulu AL'in politik kararlarını veren kurul. Bunun dışında teknik işleri yürütmekle görevli bir yürütme kurulu var. Ve bunun politik karar yetkisi yok. Ayrıca parlamento fraksiyonu var. Bu parlamento fraksiyonu da temsilciler meclisinde oluşturulan politikayı parlamentoya aktarıyor. Önemli kararlar alınması gerektiği zamanlarda bütün üyelerle birlikte Genel Kurul yapılıyor. Bu tip Genel Kurullar AL içinde özellikle diğer partilere oranla daha sık yapılmakta. Genel Kurul AL'in en üst karar organıdır.

Sonuç olarak Genel Kurul ve temsilciler kurulunda alınan ve geniş bir tabana aktarılan politik kararlar AL'in politik çizgisini belirliyor. Buna da işte taban demokrasisi diyorlar.

D.T.: AL ve Yeşillerle ilgili önemli bir eleştiri, bir aydın hareketi olması. İşçi sınıfı, işçiler ve sendikalarla önemli bağlantıları bulunmaması.

C.A.: Burda oldukça önemli bir noktaya geliyoruz. Yüzyıl başında işçi sınıfı denilen kavram, toplumun büyük ölçüde ezilen kesimlerini dile getiren bir kavramdı. Fakat bugünkü **"Post Modernismus"** (modern çağ sonrası dönem) denilen dönemde batılı sanayi toplumlarında sınıfların kesin sınırlarını çizmek kolay değil. Almanya'da işçilerin gelirlerini ölçek olarak alırsak bir sürü diğer kesimlere oranla daha yüksek olduğunu görürüz. Yani sosyal yardım alanlara bakarsak, yaşlılara bakarsak, öğrencilere bakarsak, v.b. işçi sınıfı kavramı aslında bugün bu toplumlarda tarihsel konumunu aşmış, geçmiş durumda. Olaya ezilenler-ezilmeyenler diye bakarsak işçi sınıfından çok daha kötü konumu olan toplumsal kesimler var.

Dolayısıyla bundan yüzyıl önce üretilmiş ortodoks bir sınıfsal yaklaşım bugünkü Almanya için geçerliliğini koruyamıyor. Yani sınıflar arasında geçiş noktaları var. Bir ölçü olarak bazı kişiler sınıfı üretimde aldıkları yer olarak belirliyorlar. Yani üretim güçlerine hakim kesimler, hakim sınıflar, üretim araçalarına hakim olmayan kesimlere de ezilen sınıf demek mümkün. Yalnız bunun bir güçlüğü var. Bugün sayısal olarak işçi sınıfından daha fazla tutan bir memur sınıfı var ki bu memur sınıfı gelir olarak da işçi sınıfından çok iyi durumda değil. Bugün Alman toplumunda işçi sınıfı toplumsal dönüsümlerin liderliğini yapabilecek konumda değil, çünkü işçi örgütü sendikalara sistemi savunan çizgiler hakim. İşçi sınıfıyla AL arasındaki ilişkileri toplumun mevcut yapısı temelinde değerlendirmekte yarar var bence. Bu açıdan baktığımızda 1968'lerde ortaya çıkan parlamento dışı muhalefet olayında olanlarla Yeşillerin farklı bir gelişimi olduğunu görüyoruz. Parlamento dışı muhalefet olayı bildiğiniz gibi entellektüel kesimin yürüttüğü bir olaydı ama işçi sınıfı adına yürütülen bir olaydı. Yanı işçi sınıfından kesik bir olaydı o. Bundan dolayı da parlamento dışı muhalefet olayı bir toplumsal dönüşüme yönelik olmayan bir olay oldu. Fakat mutlaka bir temel teşkil etti Yeşiller için. Bütün bunları anlatmamın nedeni, hala geçen yüzyılın içinde ve yüzyılın başlarında üretilen kavramlarla bugünkü toplumsal yapıları irdeleyemeyeceğimizi anlatmak. Yani marksist öğretiyi bugünün koşullarında irdeleyebilecek bir biçimde kullanmak, geliştirmek. En son kim çıktı? En son Lenin çıktı, parti ve parti örgütlenmesi teorisi ile. Lenin 1924'te öldü. Ondan bu yana bu konuda bir gelişim yok. Bugün 1980'li yıllarda o zamanın ölçülerini kullanmamız çok zor. Doğudaki sistemin belki en sıkışık noktası da Leninist anlamdaki parti yapısında hala kalması. Kendilerine işçi sınıfı partisi diyen bu partiler hakim bir konum oluşturmaktadır. Oraya gelen eleştiri zaten oradan doğuyor. İktidar ilişkilerinde tabandan kopma var. Yeşil hareket buna karşı **'taban demokrasisi'** kavramını getiriyor. Getirdiği olay kim bu harekete katılırsa eylemde yapma durumundadır diyor. Yani işçi sınıfını temsil ediyorum diyen hiyerarşik yapıları reddediyor. Bundan dolayı da işçi sınıfından bazi kesimler, ilerici kesimler Yeşil hareketi destekliyor. Fakat Yeşiller henüz daha çok protesto grupları ve sisteme eleştiri getiren kesimler. Bunlar büyük çoğunlukla entellektüel ve ve eleştirel kesimler ama CDU seçmenlerinden dahi -çok az da olsa- Yeşillere oy verenler çıkıyor. Bunun nedeni Yeşillerin somut ve yaşamdan gelen sorunlara yönelmesi.

Arif Özserin Cihan Arın ile yaptığı söyleşi sırasında

Sendikal olaysa, biliyorsunuz sendika yönetimleri SPD'ye genellikle çok yakın. Yani mevcut sistemin koruyucu kalelerinden en azından. Bu nedenle sistemi eleştirme yönü ağır basan AL ve Yeşiller'le ilişkileri pek yoğun değil.

D.T.: AL ile Yeşiller arasındaki temel ayrılık noktalarını açıklarmısınız?

C.A.: Bu soru henüz tam olarak açıklığa kavuşmuş değil. Berlin ve Hamburg'ta Yeşillerle birlikte çalışan Alternatif kesim Yeşillere oranla daha çok politik kökeni olan gruplardan oluşuyor. Politik anlayış içinde kapitalizmi reddeden gruplar bunlar. Yani Marksist öğretiyi temel alan ve marksist öğretiyi günümüz koşullarında geliştirmeye çalışan gruplar. Buna karşın Yeşiller içinde bazı eyaletlerde gerici unsurlar olabiliyor. Örneğin Atom santralı yapımını protesto yürüyüşlerinde Yeşillerle birlikte CDU'ya oy veren bazı kesimlerde katılabiliyor.

Dolayısıyla politik konumları açısından Alternatiflere göre daha karmaşık durumda. Yeşiller ve hatta AL içinde "yabancılar sayısal olarak **çok oldular bunları yurtdışına atmak lazım**" diyenler bile oldu. Bu tip insanlar Yeşiller içerisinde biraz daha çok gibi geliyor bana. Ondan dolayı da zaten Yeşillerle AL arasında organik bir bütünlük yok. Sadece birbirini destekleyen bir tavır var. Ve ortak noktaların, faydaların bulunmaya çalışmasına yönelik çalışmalar var.

D.T.: AL 2 senedir Berlin parlamentosunda çalışıyor. Bu çalışmada elde ettiğiniz sonuçlar, başarılar nedir?

C.A.: AL bir muhalefet grubu olarak parlamentoda çalışmakta. Kentin 3. büyük siyasal örgütü. 2 sene içinde AL politik kararları önemli ölçüde etkileyici bir unsur olamadı. Fakat en azından politik eleştirilerin kamuoyunda yaygınlaşması ve parlamento içine aktarılması için çok iyi bir araç oldu. Burada şun belirtmek gerekir. AL parlamentoyu yaptığı politik çalışmanın merkezi olarak gören bir kuruluş değil. AL parlamenter çalışmanın ötesinde olarak da parlamento dışı çalışma, politik hareket ve muhalefet olayına önem vermekte. Örneğin ev işgalcileriyle dayanışması, Tegel'de oto yol yapmak için ağaç kesmeye karşı yapılan hareketteki katkısı. AL parlamento dışı bir sürü eylemi destekliyor ve bunlara katılıyor. Ayrıca bunu parlamento içine de yansıtıyor. Böylece parlamentoyu sadece araç olarak kullandığı içinde etkin bir konum kazandı. Bu da doğal olarak burjuva kesimin AL diş bilemesine yol açıyor. Bugün hala bir sürü gazeteler AL'in getirdiği ilanlara yasak koymuş durumda. O kadar ki burada kendini liberal diye satan gazetelerde bunlara dahil. Tagesspigel 9 tane AL ilanını reddetti.. AL'in somut işlerde somut başarıları oldu. Örneğin kira konusunda SPD ile yapılan bir işbirliği sonucunda kira sınırlanmasının tamamen ortadan kaldırılmaması başarıldı. Yabancılar politikası konusunda çok yoğun bir çalışma ile bir sürü sınır dışı edilmesi düşünülen ve hatta edilme durumuna getirilmiş kişilerin yurt dışı edilmeleri engellendi.. Buradaki önemli özellik, AL'in parlamentoda yapılan politika ile parlamento dışı var olan eleştiriler arasındaki ilişkiyi yoğunlaştırması, yani **"parlamentoda politika yapılıyor millet işine gücüne gidiyor"** düşüncesini aşmaya çalışması.

D.T.: Kreuzberg'te Türkler Alternatifçilere HİPPİ diyorlar. Acaba bu bir gerçeğin ifadesi mi? Bu anlamda alternatifçilerin geliş kökenleri Hippi'lere mi dayanıyor?

C.A.: Oldukça zor bir soru. Hippilik olayının temeline inmek gerekiyor. Hipplik olayı geçen yüzyılın sonlarından bu yana gelişmiş bir olay ve Türkiye'de ve Türkiyeliler arasında pek bilinmeyen bir olay. Türkiyeliler arasında normal dışı görünen herkes Hippi. Saçı biraz uzun olan ya Turist ya da Hippi. Hippi kavramı aslında Türkçe de kullanıldığı biçimiyle normların dışında kalan kişiler için kullanılan genel bir kavram. O anlamda kullanırsak, kravat takmayan, bıyığı olmayan, sakal bırakan hatta erkek olarak küpe takan, yani görünüş olarak değişik olan kişilerin hepsine Hippi dersek o zaman bütün Alternatiflere Hippi diyebiliriz. Ama Hippilik olayının ideolojisi, toplum tarafından belirlenmiş yaşam çizgilerine uymayıp, bir lokma bir hırka yöntemine dayalı olarak deneyim yapmak, sürekli deneyim yaparak yaşamı sürdürmek ve bu arada kendini ve diğer insanları tanımak.. Halbuki Alternatif hareket politik bir hareket. Bütün politik hareketler gibi içinde son derece yoğun tartışmaların olduğu, bir sürü fikrin üretildiği, politikanın yapıldığı bir yer. Bu yüzden Hippilik ideolojisi ile Alternatif hareket arasında hiçbir bağlantı yok.

D.T. Türkiyeliler arasında yaygın bir kanı Alternatifçilerin uyuşturucu madde kullandıklarıdır. Acaba bu bir gerçek mi?

C.A.: Bunlar son derece asılsız ve garip ön fikirler, ön yargılar. Biraz değişik görünümlerinden dolayı Hippilerde uyuşturucu madde kullanır deyip bunların hepsini aynı pakete koymak mümkün ama sakat bir mantık. Bugün uyuşturucu maddenin kullanıldığı, satıldığı ve yaygın olduğu kesimlere bakarsak bunların Alternatif kesimdeki kişilerle hiçbir ilgisi olmadığını görürüz.

GELECEK SAYIDA

D.T.: Türkiye solu genel olarak AL ve Yeşillere biraz mesafeli davranıyor. Burda genel kanı şöyle. Bir orman kesimine karşı veya bir atom santralı yapımına karşı onbinlerce insanı yürüten bu hareket Türkiye'deki faşist cuntanın protesto edilmesine karşı bu tür insanları yürütmüyor veya yürütemiyor. Bu anlamda siz AL olarak Türkiye soluna nasıl bakıyorsunuz? Bu ilişkiler nasıl gelişebilir?

Dünya kadın mücadelelerinin geçmişi (II)

Ayşe DANIŞ

1798 Feminizminin taşıdığı devrimci karakter, kadınların sadece bir kaç sözcüsünün taleplerini dile getirmekle yetinmeyip, kitle halinde harekete geçmelerinde yatar. Kadınlar, gazeteler çıkardılar, siyasal klüpler kurdular. Bastille ve Versay gösterilerine aktif olarak katıldılar. Barikatlarda proleteryanın yanında dövüştüler.

1791'de "**Kadın Hakları Beyannamesi**"ni yazarak, krala sunan, Olympe de Gourge, kadınlar meclisi kurulmasını, kadınlara oy hakkı tanınmasını talep etmekteydi. "**Madem ki kadına giyaotine çıkma hakkı veriliyor. Öyleyse kürsüye çıkma hakkı da verilmelidir.**" diyen de Gourge yayınladığı siyasal bir broşür nedeni ile tutuklanarak yargılandı ve 3 Kasım 1793'de giyotine gönderildi. 1836'da kadınların kendilerine sunduğu bir dilekçeye liberal kral Luis Philippe'nin ünlü cevabı "**kadınların ve proleterlerin eşit haklardan yararlanmaları için henüz zaman erkendir. Daha bir süre eğitilsinler, çalışsınlar sosyal ve mali mevkilerini sağlamlaştırsınlar**" biçimindedir. Aynı özdeşliği Fruyeci sosyalist Flora Tristan'da kurarak kadınların ve proleterlerin haklarının ortak bir biçimde savunulduğu "**işçi birliklerinin**" kurulmasını savunur.

1848'de iki kadın tarafından çıkarılan "**La Voix des Femmes**" gazetesi etrafında 103 işçi derneği bulunmaktaydı. Bunlar, kadın ücretlerinin yükseltilmesi, iş gününün kısaltılması ve kreşler kurulması için mücadele verdiler.

1848 devrimi sırasında kadınlar, gösterilerde ve barikat savaşlarında yer aldılar. Kurulan işçi komisyonlarına kadın delegeler katıldılar. 1848 devrimi işçi, burjuva ve küçük burjuva kadınları arasında beraberliği getirdi.

3. Napolyon'un diktatörlüğü döneminde geriliyerek yavaşlayan kadın hareketi, 1870'deki işçi sınıfı iktidarı deneyinde yeniden canlandı. İşçi sınıfı kadınları yoğun biçimde komün hareketine katıldılar. Kadınlar komüne erkeklerle eşit haklara sahip vatandaşlar olarak kabul edildiler. Seçme ve seçilme hakları vardı. Barikat savaşlarına ve siyasal tartışmalara katıldılar. Komünün yenilgisi ile onların da binlercesi sürgüne ya da hapishaneleregönderildiler. Fransız kadınları 21 Nisan 1944'de de Gaulle'un geçici hükümeti tarafından kabul edilen bir kararnameyle seçme ve seçilme hakkın kavuştular.

Fransa'da kadınların kaderlerini proleterya ile bağlı görmelerine karşı, Amerikan kadınları kaderlerini "**siyah esirlerin kurtuluşuna**" bağlamışlardı.

1848'de New York'da Senaca Falls'de ilk kadın hakları konvansiyonunun toplanmasınayol açan olaylar esaretin ilgasını sağlamak için düzenlenen bir kongreye katılan kadınların, kadın olmaları nedeniyle delege olarak kabul edilmemeleriyle başlamıştır. Kadınlar, Amerika'da "**zenci kölelerin yanı sıra, kadınların da kurtulmaya muhtaç olduklarını**" keşfetmişlerdi.

Ancak Amerika'daki feminist hareket, genel olarak işçi kadınların hareketinden kopuk bir gelişme göstermiştir. Örneğin, 1857'de New York'da tekstil işçisi kadınların grevleri ve giriştikleri gösteriler polisle çatışmaları dünya işçi ve diğer ülkelerin kadınladünya işçilerini ve diğer ülkelerin kadınlarını Amerikan burjuva sınıfından feministleri etkilediğinden daha fazla etkilemiştir.

Kadın hakları mücadelsinde burjuva kadınlarının mücadelesini "**Suffraget**" (oy hakkı için mücadele) hareketi simgeler.

İngiltere'de başlıyarak yayılan bu burjuva akım, yarım yüzyıldan fazla etkili olmuştur. Burjuva ve küçük burjuva kökenden gelen okuma ve meslek edinme olanağını bulan kadınlar, aile hukukunda çocukların vesayetinde, mirasda, erkeklerle eşit duruma gelebilmek ve doğum kontrol olanaklarından yararlanabilmek için en başta siyasal hakların alınması gereğinden yola çıkarak, oy hakkı için yoğun mücadele verdiler. İngiltere'de Emmeline Pankhurst ve kızları Christabel ve Sylvia tarafından kurulan "**Kadınların Sosyal ve Politik Birliği**" WSPU, sayılan önlemlerin alınması doğrultusunda şiddet eylemlerine de başvurarak militanca mücadele ettiler. Ancak zamanla işçi sınıfından kopan WSPU giderek sağ terörist bir yeraltı örgütüne dönüştü. 1914'de ise tamamen taktik değiştirerek savaş hükümetini ve savaşı desteklemeye başladılar. Savaş sonunda ise mülk sahibi ve mülk sahipleri ile evli kadınlarla, üniversite mezunu kadınlara oy hakkı verilerek ödüllendirildiler. Böylece burjuva kadınları kendi sınıfından erkeklerle hemen hemen eşit bir statüye kavuştular. Böylece 57 yıldır sürdürdükleri mücadeleyi sona erdirdiler.

STRAUSS'U TANIYALIM

"Doğu ile Batı arasındaki soğuk savaş devam etmelidir"

Stauß: "Ben bir Alman Milliyetçisiyim", "Şili demokratik ve özgür bir ülkedir. Bazen demokrasi kan ile yıkanmak zorundadır... Şili buna açık bir örnektir."

Bugünkü Alman Hükümetinin önemli ortaklarından CSU'nun başkanı ve Bavyera Başbakanı Strauss'un ilginç bir hayat öyküsü var. Bu öyküyü öğrenmek bize bugünkü Alman hükümetinin yapısı ile ilgili bazı ipuçları verecektir. "**Ben bir Alman milliyetçisiyim**", "**Şili demokratik ve özgür bir ülkedir. Bazen demokrasi kan ile yıkanmak zorundadır... Şili buna açık bir örnektir**", gibi sözleri Strauss'un ideolojik kimliğini vurgular.

Frans Josef Strauss, 1915 yılında Münih'te dünyaya geldi. Lise öğreniminden sonra, Alman Kültürü, Klasik diller, edebiyat ve ekonomi öğrenimi yaptı.

Yüksek öğrenimini bitirdikten sonra 1937 yılında Nazi Kamyon Sürücüleri Birliğine üye oldu. Kısa sürede kendini göstererek Hitler'in Nazi Partisi içinde önemli görevlere getirildi. Daha sonra MSDAP Münih Bölge Sorumlusu oldu. Burada Nazi Gençlik Hareketini yönlendirdi. Savaş sırasında bir süre Doğu Cephesinde görev yaptı. Ayak parmaklarında meydana gelen bir iltihaplanma nedeniyle tekrar cephe gerisine döndü ve Nasyonel Sosyalist Öncüler Birliğine subay olarak ataması yapıldı. Burada, askerlerin ideolojik eğitimlerini yönlendiriyordu.

Savaşın sonuna doğru, 27 Nisan 1945'de Bavyera Amerikalılar tarafından işgal edilince, Strauss ABD Askeri Komutanlığında tercüman olarak çalışmaya başladı. Amerikalılarla olan bu iyi ilişkilerinden dolayı, Nazi Partisince hiçbir soruşturmaya uğramadı. 1946'da ilk kez bir devlet kurumunda görev aldı ve Tarım Bakanlığında çalışmaya başladı. Strauss iyi ingilizce bildiği için Amerikalılar tarafından Tarım Grubu Başkanlığına getirildi ve Belediye Başkan Yardımcılığı yapmaya başladı. Bu sıralarda CSU'nun kuruluş çalışmalarına katıldı.

Savaş sonrası kurulan Adenauer Hükümetinde Savunma Bakanı olarak görev yaptı. Alman uçak sanayisinin kurulmasında hem Savunma Bakanı daha sonra da Maliye Bakanı olarak aktif çabalar harcadı. Bu dönemde, savaş yıllarında birlikte çalıştığı Amerikan istihbarat subayıyla bir kez daha karşılaştı. Bu kez bu yüksek rütbeli subay E. Hauser Strauss'un karşısına Lockheed Uçak Firmasının bir temsilcisi olarak çıkıyordu. Lockheed Firması bu karşılaşmadan oldukça kazançlı çıktı ve Strauss, Firmanın bir temsilcisi olarak Alman hükümeti ile (kendi hükümetiyle) milyonlarca markı aşan anlaşmalar imzaladı.

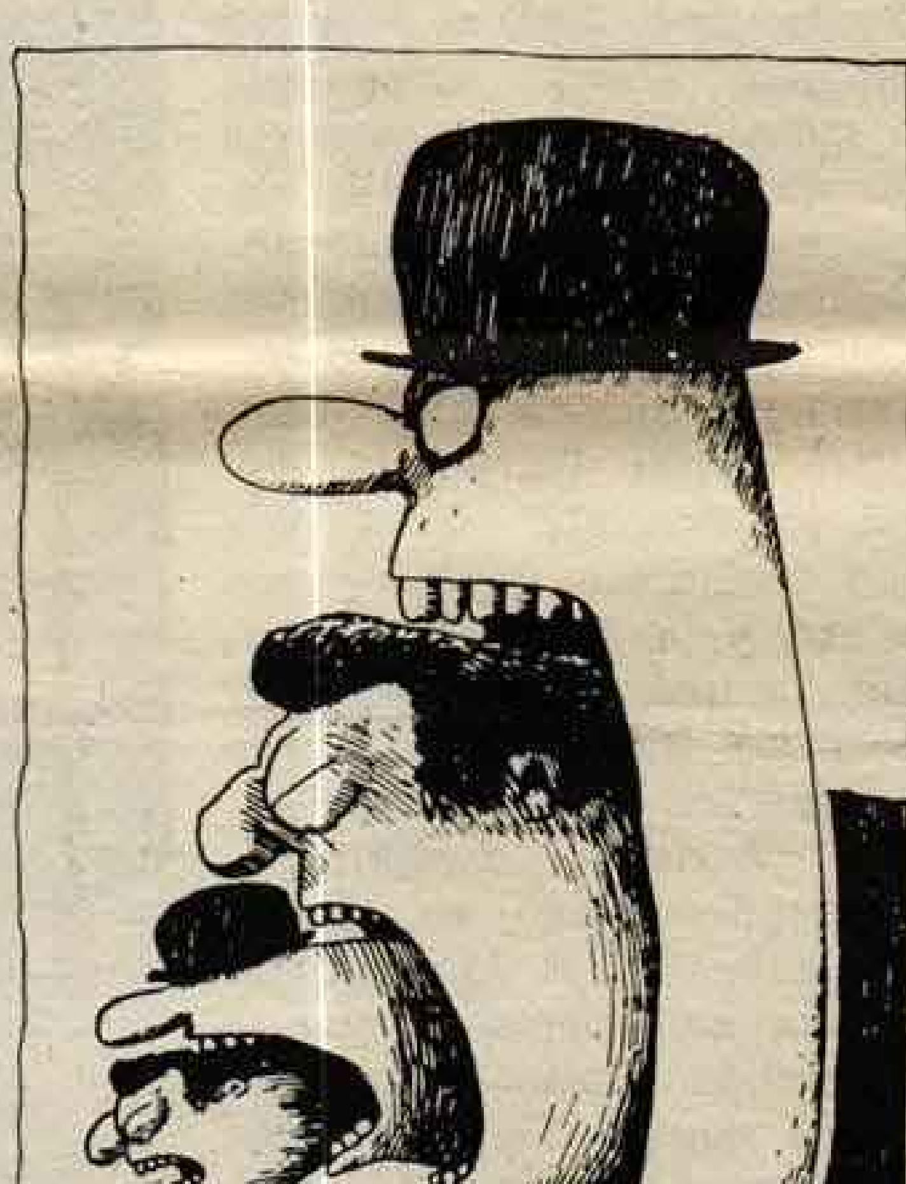

STRAUSS VE CSU

Savaş sonrasında, demokratlar özellikle nazi artığı kesimler, hem CSU, hem CDU içinde yer aldılar. Ama CSU içinde gerici kesimleri etkinliği daha fazlaydı. "**Kapitalizmin egemenliğini sınırlamak, ekonomide eşit bölüşümü sağlamak ve Sovyetlerle yumuşama politikasını başlatmak**" tezlerin savunan sosyal-demokrat kanat ancak dört yıl barınabildi ve sonunda tasviye oldular. Böylece CSU bütünüyle Strauss ve ekibinin eline geçti.

Strauss, 1952'den beri CSU'nun Genel Başkanlığını yapıyor. O günden günümüze, CSU içinde sağcı milliyetçi unsurlar daha da gelişmiş ve bugün milliyetçi ideoloji CSU'nun temel niteliği olmuştur. CSU Bayern'de milliyetçi unsurlarla birleşmiş ve bugün gördüğümüz tipik bir Bayern politikasını ortaya çıkartmıştır.

Bugün hükümet içinde sağın ucundaki kesimin öncülüğünü yapan Strauss, Türkiye'deki sivil faşist örgütlenmenin Başkanı olan Alpaslan Türkeş'in de dostudur. 12 Eylül öncesi Türkeş'le özel görüşmeler yapmış. F. Almanya'daki Türk faşistlerinin koruyuculuğunu üstlenmiştir.

Yabancı düşmanlığının, özellikle Türkiyelilere karşı sürdürülen düşmanlığın başını çeken Strauss'u antifaşist yabancılar iyi tanımalıdır.

ÇOCUKLARA MASALLAR

KELOĞLAN ALMANYA YOLUNDA (II)

Yücel FEYZİOĞLU

Ama bu kez Kartal abi ne ileri, ne geri gitmiş, olduğu yerde dönmeye başlamış. Polisler ise aşağı inmişler, yukarı çıkmışlar, bir türlü onları bulamamışlar. "Mutlaka Avusturya'ya geçmişlerdir" deyip oraya doğru uçup gitmişler. Bir süre daha bekleyen Kartal abi ile Keloğlan Almanya'da yollarına devam etmişler.

Uçmuşlar, uçmuşlar... Keloğlan'ın babası Köln kentindeki Ford fabrikalarında çalışıyormuş. Bir yandan aşağıları seyrderken bir yandan da:

- Ah, ah! diyormuş, bir babamı bulsam. Bir boynuna sarılsam. Doya doya öpsem. Sonra da onu alıp köyümüze, anamın yanına götürsem!

Böyle düşünürken aşağıda kocaman bir şehir görmüş.

- Kartal abi geldik galiba. Şu şehre bak. Kocaman.

Hadi inelim.

Kartal abi inmeye başlamış. İnmiş, inmiş, şehrin büyük caddesine konmuş. Şehir öyle kalabalıkmış ki Keloğlan şaşkına dönmüş. Otomobiller, insanlar, tramvaylar, otobüsler... Herkes merakla onlara bakıyormuş. Hele çocuklar!.. Hepsi Keloğlan'la Kartal abinin başına toplanmışlar. Hepsi birbirine gösteriyormuş. Bir yandan da:

- Woher kommt ihr, diye soruyorlarmış.

Keloğlan aşağı inmiş. Bir Alman'a yaklaşmış:

- Babam nerede çalışıyor biliyor musun?
- Was?
- Babamı soruyorum. Nerede çalışıyor?
- Was sagst du? (Ne diyorsun?)
- Yahu anlamıyor musun, babamı arıyorum.

Alman'ın bir türlü anlamadığını görünce Keloğlan çaresizlik içinde bakınmaya başlamış. Bir yandan da *"Ne yapsam acaba?"* diye düşünüyormuş. Tam o sırada bir Türk'ün yaklaştığını görmüş. Hemen ona doğru koşmuş:

- Emmi, emmiiii, diye bağırmış.
- Ne var?
- Ben babamı arıyorum, babamı.
- Nereden anladın Türk olduğumu?
- Bıyıklarından.
- Adresi var mı?

Keloğlan hemen ceplerini karıştırmış. Babasının çok önceden gönderdiği bir mektubu bulup göstermiş.

- İşte burada adres var.

Adam adrese bakmış. Sonra:

- Keloğlan, senin baban Köln'de çalışıyor. Burası Köln değil ki.

Keloğlan çok üzülmüş.

- Peki ne yapayım ben şimdi?
- Senin Köln'e gitmen gerek.
- Ben bilmiyorum ki.
- Ben sana yardım ederim ama yarın gece işe gideceğim.
- Yarın gece mi gideceksin?
- Evet.
- Biz seni götürelim. Sen bize yardım et. Yarın seni yine getiririz.

Adamın pek aklı yatmamış.

- Bak Keloğlan, eğer işe yetişmezsem olmaz. En iyisi ben sana tarif edeyim. Sen yine Kartal abine bin. Bu tarafa doğru bir saat kadar uçun. Sonra bir büyük şehir daha göreceksiniz. Bu şehrin ortasında kocaman bir kilisevar. Camiden de büyük. Kuleleri var minare gibi. Oraya gelince hemen inersiniz. Babanın çalıştığı Ford fabrikasını da görürsün, demiş bir kağıda "Ford" diye yazmış Keloğlan'a vermiş.
- Ben okuma bilmem ki.
- Canım aynı bu yazıya benzeyen yazı görünce inin.
- Olur.

Hemen havalanmışlar. Uçmuşlar, uçmuşlar. Bir süre sonra kocaman bir şehir görmüşler. Bu şehrin ortasında çok büyük bir kilise varmış. Kilisenin biraz ilerisinde de "Ford" yazısı görünüyormuş. Keloğlan *"tamam"* demiş kendi kendine. *"Burası Köln. Orada da Ford fabrikası".*

- Kartal abi geldik, geldiiikk!
- Ne?
- Geldik, gedik. İnelim aşağıya.

İnmeye başlamışlar. Keloğlan'ın sevinçten içi içine sığmıyormuş. Babası gittiğinde daha birbuçuk yaşındaymış. Beş altı yıl olmuş gideli ve bir daha hiç dönmemiş. *"Babamı nasıl tanıyacağım?"* diye merak ediyormuş.

Devamı gelecek sayıda

Eğitim

6 Mart seçimlerinin eğitime yansıması

SEÇİM SONUÇLARI

Bilindiği gibi, 6 Mart günü yapılan seçimler, yıllardır koalisyon ortaklığıyla da olsa sürmekte olan sosyal-demokrat iktidara seçim yoluyla son verdi. Hristiyan Birlik Partileri seçim öncesi yapılan kamuoyu yoklamalarında açıklanan en iyimser yüzdeleri bile aşarak Federal Alman parlamentosuna iktidarın güçlü ortakları olarak girdiler. Bazı eyaletlerde etkin siyasal yaşamdan silinen liberaller, yüzen oyların desteğinde koalisyonun üçüncü ortağı oldular. 1983 seçimleri, yabancı yanlısı tutumlarıyla azınlıkların sempatisini kazanan çevre korumacı /aydın partisi görünümünde olan 1968'in parlamento dışı muhalefetçilerine temsil olma olanağını sağladı. Yabancılar gene, geçtik yerel yönetimlerin seçiminde söz sahibi olmalarından, izleyici konumlarından kurtulamadılar. Herzaman olduğu gibi kendileriyle ilgili olarak alınacak kararlarda onlardan ayrı herkes görüş belirtecek, yasaları ve kararları uygulamaya koyacaktır.

"Eğer yabancılara, özellikle Türklere oy hakkı verilmiş olsaydı, ne olurdu?" sorusunun yanıtını arayan renkli basının Avrupa'da çok satanlarından birinin yaptığı araştırmada sosyal-demokratlara %60'ın üzerinde oy çıkacağı anlaşıldı. Toplum bilimcilerin Avrupa'da yaşayan Türk işçileriyle ilgili olarak ileri sürdükleri "sınıf bilinci oluşmamıştır" tezinin ne denli bilimsel (!) dayanaklı olduğu bir kez daha kanıtlandı.

SEÇİM ÖNCESİ

Son iki yıldır önce ABD'de başveren ve kaçınılmaz olarak Avrupa'daki gelişmiş sanayi ülkerlerine yansıyan ekonomik durgunluk ve işsizlik sosyal-demokrat/liberal koalisyonu sarsmaya başlamıştı. Petrol tüketiminde tüketicinin tasarruf eğilimiyle, petrol üreten ülkelerin dışalım gücü, dolayısıyla ileri sanayi ülkelerinin dışsatım gücü zayıflamıştı. Ayrıca para babalarının zincirleme üretim yapan tesislerde grev yapmayan, hastalanmayan, günde 24 saat çalışabilen robotlara yönelmeleri büyük sayıda işçinin işten çıkarılmasına yol açmıştı. Geçtiğimiz yıl Avrupalı, özellikle F. Almanyalı işçileri saran en önemli korku işsiz kalmaktı. F. Almanya'nın tek sendikalar konfederasyonunun eğilgen tutumundan destek bulan kapitalistler işçiyi aşmaza düşürmüş, "paral zamdan feragat etmek ya da işyeri güvenliğini korumak" ikilemi içine sokmuştu. Ancak görünüm yanıltıcı olmakla kalmamış işçi sınıfının bir adım daha gerilemeye zorlamıştır. On emirden biri olan "komşunu gözet" komutu hristiyan birlik partileri tarafından "komşu patronu gözet" ama tüm varlığının nedeni olan "işçinin tepesine bin" biçiminde yorumlanmıştır. Ayrıca resmi istatistik bilgiler tahrif edilmiş ve seçim öncesi kısa süreli iktidarları sırasında, işsizlerin de aylık fiyat artışı yüzdelerinin azalmąkta olduğu izlenimi yayılmaya çalışılmıştır. Üstüne üstelik "bağımsız" mahkemelerden "hristiyan birlik partilerinin seçimi kazanması halinde eski işinde çalışabilir" şeklinde çıkan eşi-örneği görülmemiş kararlarla işçilerin oylarının yönü etkilenmiştir.

Burada işaret etmek istediğimiz bir önemli nokta da, örneğin Britanya İmparatorluğunun zor zamanlarında işçi partisinin iktidara getirildiği, ekonomik rahatlığa kavuşulduğunda kendi kendine işkenceden zevk alırcasına tutucuların seçildiği olgusudur. Gene örneğin, İsveç'de 1978 yılında 60 yıllık sosyal-demokrat iktidar, seçmenin bunalımı sonucu devrilmişti.

Ancak İsveç'liler yaptıkları yanlıştan zamanında dönmeyi bilerek dört yıl sonra Olaf Palme'yi yeniden başbakan seçtiler. Umalım, Alman seçmeni de gerçekleri görmekte gecikmez.

VARSAYIMLAR

Petrol üreten ülkelerin fiyatlarda kaçınılmaz olarak yaptıkları indirimin bile batı dünyasının ekonomik yapısındaki genel bozukluğunu olumlu yönde etkileyeceği düşünülmez. Sanayi ülkelerinin kapitalist/emperyalist ötesi ekonomik ve toplumsal düzene geçişin sancılarınıçektiği önümüzdeki yıllarda, işsizlik tırmanmasını sürdürecektir. İlk aşamada bloklar içinde gözükse dahi, ülkeler ekonomik sorunlarını bireysel düzeyde çözme yollarını arayacaklar ve bunun sonucunda ulusçuluk eğilimleri artacaktır.

Kolay çözüm arayışlarından birisi de yerli işçiyi yabancıyla karşı karşıya getirmek, yabancının ülkesine geri dönmesini sağlamaktır. Uygulamada yabancı işçinin ülkesine sermaye ihracı yolu seçilecek, eskimiş teknolojilerin aktarılması ve ucuz insan gücünün katkısıyla ucuz mamul madde üretilecek, üçüncü dünya ülkeleri sömürülürken, yerli işçiler suçlayacak yabancı işçiyi bulamadıklarından ya yazgılarına küsüp daha çok başeğecekler ya da yönetimleri kendi ellerine alacaklardır.

Yeni iktidar uzun dönemde iktidar olmayı hedefleyerek tüm verilerin alınması ve yeni stratejik/taktik yöntemlerin belirlenmesi için ayrıntılı bir sayım eylemine girişmiştir. Sayım sonucu bilinmedik tüm veriler öğrenilip anaparacıların hizmetine sunulacaktır.

İlk adımda işsizlik oranı ve sayısı giderek artan yabancılar geri dönmeye zorlanacaktır. F. Alman Yabancılar Yasasının ilgili maddesi açıkça "sosyal yardım alanların Alman devletine yük oldukları" gerekçesiyle sınır dışı edilebileceğini yazmaktadır. Yasa maddesi bugüne değin genel anlamda uygulamaya sokulmamıştır. Bundan sonra olacakları kestirmek güç değildir. Bilindiği gibi, işsiz kalan kişi bir yıl süreyle işsizlik parasına, iş bulamaması durumunda bir yıl sonra öldürmeyecek ama süründüracak sosyal yardıma hak kazanıyordu. Böylelikle, görünürde Alman işçisinin ekmeğini elinden alan, çalışan ya da çalışmayan Almanın parasıyla varlığını sürdüren yabancı, somut anlamda Almanların hiçbirine yük olmayacaktır. Bu konuda yapılmış bilimsel çalışmalar, duygusal yanılgıları ve önyargıları gidermeye yetmemektedir.

Yabancı azınlıkları geri göndermenin yollarından birisi de parayla kandırmaktır. İşçinin kendi emeğinin ürünü olan parasal haklarından bir bölümü tazminat adı altında ödendiğinde, ülkesinde bugüne kadar yatırım yapabilenlerin geri dönme eğilimleri kamçılanacaktır. Herhangi bir tazminat ödenmemesi durumunda bile yaratılan olumsuz havanın etkisiyle dönenlerin sayısının bugünlerde büyük ölçülerde attığı gözlemlenmiştir. Örneğin, geçen yıla kadar 40.000 dolayında olan işçi kesin dönüşleri 1982'de 70.000'e fırlamıştır. 1983'de bu sayının 100.000'i aşacağı varsayımı büyük bir öngörüyü gerektirmektedir.

Basına yansıyan kadarıyla Federal İçişleri Bakanı Zimmermann ve partisi, olası sosyal-demokrat/yeşiller muhalefetine ve koalisyon işi liberal muhalefete karşın, 6 yaş sınırını koyarak ailelerinin parçalandığı kaygısına kapılanları en çok iki yıl içinde geriye göndermiş olacaklar. İlk adımda Türk işçi ve ailelerini hedefleyen bu önlemler sonucu Türklerin, Alman kaynaklarına göre, sayıları 300.000'i bulan 6 yaşın altındaki çocuklarını yanlarına getirmeleri olasılığı zayıftır. Önceliklekonut sorunu ve işsizlik bu türden uzun dönemli planlamalara olanak tanımamaktadır. Ayrıca her yeni gelen çocuk ek masrafa uyumsuzluklara yolaçacaktır.

EĞİTİME ve GELECEĞE YANSIMALAR

Hristiyan birlik iktidarının - gerçek anlamıyla uygulamaya sokulması halinde bütçeye karşılanamaz yükler getirecek - Kühn raporu sonucu ve sosyal-demokrat/liberal koalisyonun ürünü olan "uyum politikasını" rafa kaldıracağı ya da donduracağı düşünülebilir. "Farklı kültürlerin birarada ve içiçe yaşaması" biçiminde tanımlanabilecek uyum politikası, özdeşleme ya da Almanlaşma şeklinde yorumlanacaktır. Almanlaşmanın kesin öl—çüleri olmadığı için federal düzeydeki somut uygulamaların ne olacağı kolaylıkla söylenemez. Ancak kökü Türkiye'de kendisi buradaki ilk kuşaktan tümden umut kesilecek, ikinci kuşağın Alman vatandaşlığına geçme koşulları kolaylaştırılacaktır.

Öz kültürün korunması amaçlanarak görevlendirilmiş Türk öğretmenleri kısa dönemde tedirgin edilerek, uzun dönemde işine son verilerek ikinci kuşak Türk çocuklarının benlikleri, bulundukları ülkeye yönelik olarak biçimlendirilecektir.

Din dersleri ilk adımda Almanca dilinde verilecek daha sonra toptan kaldırılacaktır.

Bu önlemlerle, işsiz Alman öğretmenlere sözümona iş alanları açılacaktır. Bilinçli Alman öğretmenler bu yalana kanmazken, yalnızca görevli gelecek kaygısıyla bu mesleği seçenler ve atanma sırası bekleyenler içten içe sevinecekler ve fakat gerçekle yüzyüze gelince sevinçleri kursaklarında kalacaktır.

Tüm bu olumsuz görünüme karşın sosyal-demokratların iktidar olduğu eyaletlerde azınlıklardan gelecek ve iktidarların desteğini bulacak olumlu etkinlikler karamsar bulutları dağıtmaya yetecektir. Yeter ki yabancılar kendi içlerinde ve birbirleriyle dayanışma halinde, mevcut demokratik olanakları sonuna dek zorlayarak, "kendileri için en iyi çözümü gene kendilerinin bulabilecekleri" savıyla önce düşünce sonra eylem alanında girişimciliği ele - yerli aydınların desteğini yanlarına - alsınlar.

Umutsuzluğa, bezginliğe gerek yok.

Ne diyor Fransız atasözü: *"Yağmurun ardından güneş açar."* Güneş ise bizim ellerimizde, yüreklerimizde ve beyinlerimizdedir.

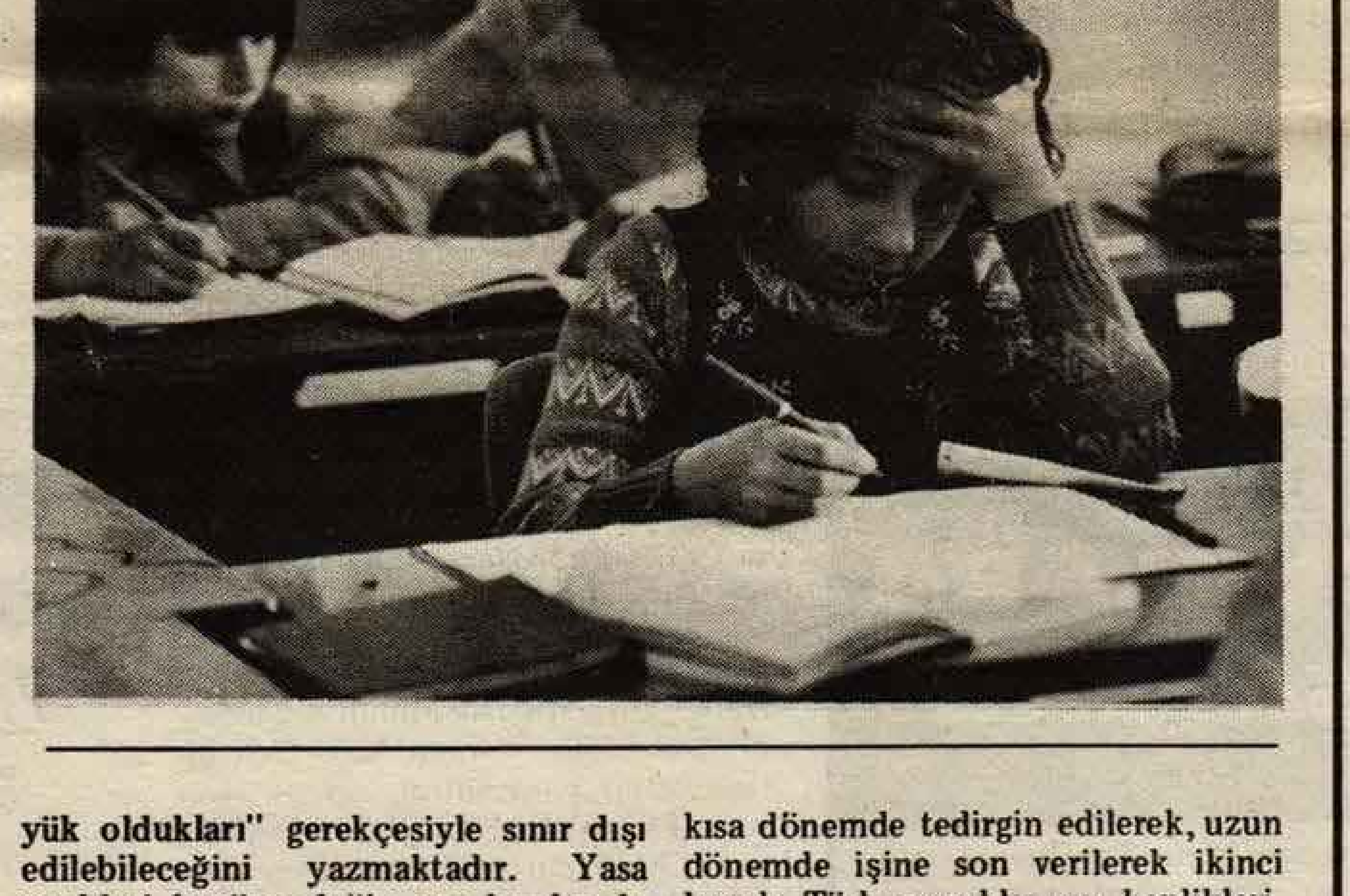

---

avukatınız diyor ki

Hans OHM

YABANCILARIN DERNEK KURMA HAKLARINI DÜZENLEYEN YASALAR

Alman Anayasa'sında belirlenen kişi temel hak ve özgürlülerinden yabancıların yararlanma şansları kısıtlı bulunmaktadır. Örneğin, dernek kurma haklarını düzenleyen yasalardan yabancıların da aynı Almanlar gibi yabancıların da yararlanmaları mümkün değildir. Yabancıların dernek kurma hakları, özel düzenlemelerle sınırlandırılmıştır.

Dernek, örgüt, birlik kurma hakkı Alman Anayasasının 9. maddesinde belirlenmiştir.

Bu madde şöyle:

MADDE 9. Birlik kurma özgürlüğü. Tüm Almanlar, dernek ve topluluklar oluşturma hakkına sahiptir.

(2) Amaç ve faaliyetleri ceza yasalarına aykırı olan, anayasal düzene veya halklar arası dostluk ve anlayış ilkesine karşı birlikler yasaktır.

(3) Çalışma ve yaşama (ekonomik) koşulların korunması ve iyileştirilmesi yönünde birlik oluşturma hakkı, her kişi ve meslek dalı için güvence altına alınmıştır. Bu hak kısıtlanamaz ve engellenemez. Kısıtlamaya yönelik önlemler yasalara aykırıdır. (...)

DERNEKLER YASASI

5 Ağustos 1964'de kabul edilen Dernekler Yasasında, yasaklama ile ilgili düzenlemeler 3. madde de belirleniyor.

MADDE 3. - YASAKLAMA (I) Bir dernek ancak, amaçları ve faaliyetlerinin ceza yasalarına aykırı, anasal düzene veya haklar-arası dostluk ve anlayış ilkesine karşı olduğu, yetkili mercilerce saptanmışsa yasaklanabilir. (Anayasa, madde9, paragraf 2'ye uygun olarak) . Yasaklamayla birlikte, kural olarak derneğin servetine el konulur.

YABANCI DERNEKLER ÖZEL TALİMATNAMESİ

Alman dernekler yasasına göre yabancılar dernek kurabilirler. Ancak yabancıların çoğunluğun oluşturduğu bir derneğin faaliyetlerinin heran yasaklanmasımümkündür. Yabancı derneklerin faaliyetleri, dernekler yasasına aykırı özel talimatlarla düzenlenmiş bulunmaktadır. Özel talimatların 14. maddesine göre;

(I) Üyeler veya yöneticileri tamamen ya da ağırlıkla yabancılardan oluşan dernekler Dernekler Yasasında yer alan özel talimatlar uyarınca - Anayasa'nın 9. maddesinin 2. paragrafında yer alan nedenlerin dışında - ayrıca, eğer politik faaliyetleri ile Federal Almanya Cumhuriyeti'nin ya da onun herhangi bir eyaletinin iç veya dış güvenliğini, kamu düzenine veya başkaca öneme haiz çıkarlarını zedeliyor veya tehlikeye düşürüyorsa yine yasaklanırlar.

(2) Bunun haricinde, kamu güvenliği ve düzeninin korunmasına yönelik yasal talimatlar yabancı dernekler için aynen geçerlidir.

MADDE 19. - YABANCI DERNEKLERİN KAYIT OLMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Dernekler Yasası'nın tatbik alanı içinde bulunan Yabancı Dernekler, kurulduktan sonraki hafta içerisinde derneklerin bulunduğu bölgenin yetkili makamına müracaat ederler. Dernek yönetim kurulu - eğer derneğin Yönetim Kurulu yoksa - derneği temsil hakkı bulunan üyeler, - müracaatta bulunma yükümlülüğünü taşırlar.

MADDE 20.- YANANCI DERNEKLERİN BİGİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Dernekler Yasası'nın tatbik alanıiçinde bulunanYabancı Derneklerin sorumluları 19. maddede belirlenen yekili makama, bu makamın talebi halinde

1 - Faaliyetleri hakkında,

2 - Eğer politik faaliyette bulunuyorlarsa;

a) Üyelerinin isim ve adresleri hakkında,

b) Ellerindeki araçların geldiği yer ve kullandıkları alanlar hakkında, bilgi vermek zorundadırlar.

(2) Bilgi verme yükümlülüğünü MADDE 19, paragraf I, cümle I'de tanımlanan şahıslar taşırlar.

YABANCI DERNEKLERİN BİLGİ VERME ZORUNLUĞU

Yabancı Derneklerle ilgili diğer bir denetleme hükümü de, beyan verme zorunluğudur. Politik faaliyette bulunan bir dernek, polisin istemesi halinde, dernek üyelerinin isim ve adreslerini bildirmekzorundadır.

Bu yükümlülük Dernekler Yasasına eklene özel Talimatnamenin, beşinci bölümünde yer alan MADDE 19'la hükme bağlanmıştır.

Hakkarı'de bir Mevsim

Sema POYRAZ

Bir sinemacı olarak başka bir sinemanın yapıtı üzerine yazı yazmak çok güç. Hele Internasyonal bir Festiva olan 33. Berlin Film Festivalinde 5 ödül birden alan bir film üzerine eleştiri yazmayı denemek.

Filmin yönetmeni Erdem kıral'la bir söyleşi yaptıktan sonra görüşümü dile getirmeyi istedim.

Türkiye'nin bugünkü koşullarında ne tür zorluklarla film yapıldığını bildiğimden, yönetmenin kendisinden ne göstermeyi amaçladığını ve amacın ne derece başardığını dinlemek daha iyi olurdu kanısındaydım.

"Hakkari'de bir Mevsim" Ferid Edgün'ün "O" adlı romanından sinemaya aktarılmış.

Genç bir aydın Hakkarı de bir dağ köyüne sürgüne gönderiliyor, yolu, ışığı olmayan hırçın ve çetin bir kışın karlarla kapladığı ve sanki uygarlıktan kıskançlıkla sakladığı bir köye.

Köyün insanları, hele çocuklar pek memnunlar yeni gelen öğretmenden. Tek sınıflı okul temizlenip, ısıtılıp hemen ders için hazırlanıyor. Öğrenme sevinci içinde.

Film büyük kentten gelen bir aydının bu **"uygarlık"**'tan uzak köyde ona her türlü yabancı olan dağa ve insanlarla yaşamaya mahkum edilmiş olmasından doğan zorlukları işlemek istiyor.

"Hakkari'de bir Mevsim" de yeni bir biçim denenmiş. Türkiye sinemasının geleneği dışında.

Belgesel yanı ağır basan görüntüler, uzun ve sessiz planlar, görüntülerin üstündeki iç monolog filme şiirsel bir tat veriyor.

Film de bana çarpıcı gelen iki sahne var.

İlki, dağların tepesinde toplanıp kızaklar üstünde dik yamaçlardan aşağı korkunç bir hızla köye getirilen, kışın soğuğuna dayanabilmek için gerekli olan odun yığınlarını ve kızakların hızını hayatlarını tehlikeye atarak frenlemeye çalışan insanları gösteriyor.

Diğer sahnede ise, ilk defa kağıt, kalem ve boya hediye alan çocukların heyacanını, herşeyi unutarak yazı yazmayı ve resim yapmayı deneyen güzel çocukları izliyoruz.

Tüm bu olumlu ögelere rağmen yine de filmi eleştirme gereksinimini duyuyorum.

Jüri filme GÜMÜŞ AYI ödülünü verirken, gerekçesinde Hakkari'nin festivalin en eksotik filmi olduğunu vurguladı. İster istemez kafalarda şu soru beliriyor. Yine batı toplumları ve batı film pazarı için hazırlanmış bir film mi? Filmde gösterilen doğanın hırçın güzelliği ve tabi ki yine ezilen horlanan genç bir kadının çaresizliği batının insanları için ilginç ve çarpıcı. Hakkarı'de de köyün muhtarı karısının üstüne, eve yeni bir kadın alır.

Kadınların dünyanın her ülkesinde ezildikleri, hele Türkiye gibi hala feodal ahlak anlayışının egemen olduğu ülkelerde daha da ezildiklerini biliyoruz. Fakat bu ezilmişlik metaya dönüştürülüp avrupa film piyasasında para kazanmak için satılırsa, kadın hakları için savaşım veren kadınların artık sinemacı arkadaşlara dur demeleri gerekiyor. Hakkari'ye yapılacak en önemli eleştiri ise filmin amacı eğer köydeki insanlarla uyuşum sağlıyamıyan aydını eleştirmekse, bunu başaramamış olması.

Köyün insanları geçimlerini nasıl sağlarlar, nasıl yaşarlar, aralarındaki ilişki nedir, film bunları bize göstermiyor. Kendi kişisel bunalımları içinde kıvranan, odasına kapanıp yazı yazan, onu aralarına alan insanlarla insancıl ilişkiye giremeyen öğretmen gibi, köyde çekim yapmaya giden sinemacılar da yabancı kalmışlar olaylara ve insanlara.

Köyden ayrılacağı gün gözleri yaşararak, onun dilini bile anlamayan çocuklara nutuk çekiyor öğretmen ve son olarak bir hatıra fotoğrafı çekmek için sıralıyor çocukları.

"Hakkari'de bir Mevsim"de bir hatıra filmi olarak kalacak yapımcıları için.

Kırmızı saçlı kadın

"Eğer haksızlık kanun olacaksa, direniş bir görevdir"

Film direniş savaşçısı kadın Hannie Schaft'ın yaşamını anlatıyor. Hollanda ikici dünya savaşında Alman askeri birlikleri tarafından işgal ediliyor. Kırmızı saçlı Hannie bu dönemde Hukuk Fakültesinde okuyor. Fakat savaştan dolayı öğrenimini yarıda bırakıyor ve daha sonra Komünist Direniş Birliği'ne katılıyor. Hannie şunu biliyorki, komünist militanlar örgüt içinde ülkedeki faşist işgale karşı zor yöntemlerin uygulanması bir temel ilke alıyor, fakat başlangıçta mücadelenin zafere ulaşması için devrimci zor yöntemlerini kabul etmeyen kırmızı saçlı kadın daha sonra devrimci şiddetin bağımsızlık savaşında uygulanması bir zorunluluk ve görev olduğunu kabul ediyor. Kırmızı saçlı kadın partisel anlamda görevlerini başarırken-özellikle işkenceci ve yönetici SS subaylarını halk adına cezalandırırken oldukça heyacanlı ve büyük bir tedirğinlik içinde- bir yandan direnişin Hollanda halkı adına yasal bir görev olduğunun bilincinde ama bir kaç ay sonra kırmızı saçlı kadının bir sevgi ve politik ilişki içinde olduğu arkadaşı Hugo bir SS subayı tarafından öldürülüyor. İşte bu andan sonra kırmızı saçlı kadın da tedirginlik yok oluyor. Heyacan toplumsal bilinçte çelikleşiyor ve düşmana karşı acımasızlık başlıyor. Artık kırmızı saçlı kadın için HESTAPO'ya karşı ölüm, sabotaj kampanyası başlamıştır. Birkaç ay sonra Gestapo Hanni'yi kırmızı saçlı kadın olarak bütün Hollanda'da arıyor, operasyonlar sonucu Hannie başkentte yakalanıyor, tüm sorgulamalarda, hapiste, hücrede Hannie oldukça sakin bu düşmanı rahatsız ediyor. Parti ve halk adına sorgulamadaki cesareti, üstün psikolojik direnişi ve kararlılığı Gestapo'yu çözümsüzlüğe bırakıyor, nitekim 2. Dünya savaşının bitmesine kısa bir süre kala kırmızı saçlı kadın bir deniz kenarında kurşuna diziliyor ve sayilde Gestapo tarafından ·gömülüyor.

Film, bir savaşçı kadının duygularını, düşüncelerini çok net olarak açıklıyor ve bu kadının verdiği mesaj şöyle: Haksızlık asla kabul edilemez, fakat direniş savaşta onaylanması gereken bir ilkedir.

Onbinler Atom Füzelerinin Almanya'ya yerleştirilmesine karşı yürüdü

NATO'nun ve özellikle ABD'nin Avrupa'ya, özellikle Almanya'ya yerleştirmek istediği füzelere karşı Paskalya tatilinde dizi yürüyüşler düzenlendi. Bu yürüyüşler, Almanya'nın bütün belli başlı kentlerinde yapıldı ve onbinlerce kişi katıldı. Yürüyüşleri sendikalar ile kilise de destekledi.

Paskalya (Ostern) tatili sırasında yapılan bu barış yürüyüşlerinin ilki 1952 yılında yapılmıştı. 1952 yılında, Alman Ordusu'nun yeniden kurulmasi çalışmaları başlatılınca, buna karşı Almanya çapında bir kampanya başlatılmış. Açılan imza kampanyasına 7 milyon kişi katıldı. Savaşa ve silahlanmaya karşı bu kampanya Paskalya tatilinde yapılan yürüyüşlerle son buldu. Bu tarihten sonra, Paskalya Yürüyüşleri Hareketi (Osternmarchbeğegung) savaşa ve silahlanmaya karşı bir hareket olarak gelenekselleşti.

1957 yılında, Alman Ordusuna atom silahları verilmesine karşı tekrar canlanan bu hareket, daha sonra "Vietnam Halkına Özgürlük" hareketine dönüştü. Vietnam savaşının zaferle sonuçlanmasıyla Paskalya yürüyüşleri canlılığını kaybetti.

Bugün, Paskalya yürüyüşleri, özellikle sol güçler tarafından yeniden canlandırıldı. Artık bu yürüyüşler savaşa karşı bir eylem olarak gelenekselleşti.

Hamburg ve Kiel tersanelerinde 3600 işçiye çıkış verilmek isteniyor

HDV firmasının Hamburg ve Kiel tersanelerinde toplam 3600 işçiye çıkış verilmek isteniyor. Bunların arasında bulunan 450 Türkiyeli işçiden en aşağı üçte birinin işten çıkarılacağına kesin gözüyle bakılıyor.

İşverenin bu girişimine karşı, 28 Nisan sabahı fabrikanın yemekhanesinde toplanan işçiler, bir uyarı grevi yaptılar. Dayanışma için çeşitli müzik grupları da greve müzikleriyle katıldırlar. Türkiyeliler de uyarı grevine 20 kişilik bir grupla katıldılar ve folklör gösterileri yaptılar. Grevle dayanışma için gelen Türkiyeli devrimcilerle işçiler arasında şu ilginç konuşmalar geçti:

- Geç kaldınız kardeşim, geç. Bakın biz yıllardır buradayız, bizimle gelip ilgilenmediniz. Hakkımız mı yeniyor, ne yaparız, ne ederiz?.. Kan mı kusarız, ağumu içeriz? Şimdi gelmişsiniz ne yazar, bizim çıkışımızı verdiler bile..

- İyi ettiniz de geldiniz. Bakın sabahtan beri Almanların müzikleri çalıyor eğleniyorlar.. Biz susuyoruz.

Bu arada salona iki kişi tarafından, "Mücadeleniz bizim mücadelemizdir" pankartı asıldı. Bir grup buna karşı çıktı ve işçileri "Kim getirdi bunları buraya, bunlar bizim kızlarımız olamaz. Alman kadınları bile yok aramızda. Bunlar namusumuzu lekeliyorlar. Hem de Almanların karşısında göbek atıp oynayacaklarmış." sözleriyle kışkırtmaya çalıştılar.

Bunun üzerine Sendika temsilcisi araya girerek, dayanışma için gelenlere teşşekür etti "bize moral verdiniz" dedi.

Yemekhanedeki gösterilerden sonra, işçiler toplu halde işyerinden ayrılarak, şehir merkezine doğru yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş şehir merkezinde yapılan konuşmalarla son buldu.

Politik ilticacıların iade edilmesi çabalarına karşı Berlin'de açlık grevi yapıldı

Almanya'da son günlerde politik ilticacılara karşı hükümetin geliştirdiği tavır, çeşitli çevrelerce tepkiyle karşılanıyor. Alman Hükümetinin özellikle bazı politik ilticacıları geri gönderilmeye kalkışması üzerine 15 Türk, Alman, Kürt ve İran örgütü Berlin'de 24 Nisan günü bir açlık grevi başlattılar.

Son günlerde yeni Alman hükümeti ile Türkiye'deki cunta yönetimi arasında ilişkilerin yoğun bir işbirliğine dönüşmeye başladı. Özellikle politik ilticacıların durumları üzerinde sürdürülen çeşitli pazarlıklar açıkça sürdürülmektedir. Bunun en açık örneği Kemal Altun olayında yaşanmıştır. Alman hükümeti, cuntaya, Altun'un iadesini isteyip istemedikleri sorarak, cuntanın işini kolaylaştırmıştır. Yine Alman Hükümeti, Cunta'nın yalan yanlış bilgilerle dosyalarını doldurduğu ve geri istediği anti faşistler hakkında tutuklama kararları çıkartmaktadır.

Bu gelişmelerden sonra, demokratik güçler Almanya'da gerici güçlere karşı harekete geçtiler.19 Nisan günü bir araya geldiler. Aynı gün, Türkiye'ye iade edilmek üzere Havaalanına götürülen Altun'un, özellikle Avrupa Parlamentosu'nun girişimiyle iadesi durdurulabildi. Bunun üzerine 15 Alman ve yabancı örgüt bir açlık grevi başlattılar. Açlık grevinin başlıca talepleri şunlar:

SEIT 10 TAGEN unbefristeter
HUNGERSTREIK

- Cemal Altun'un Türkiye'ye iadesi durdurulmalıdır ve derhal serbest bırakılmalıdır.
- Tutuklu bulunan bütün politik ilticacılar serbest bırakılmalıdır.

Açlık grevleri çeşitli eylemlerde destekleniyor. Berlin, Kurfürsten-Damm'daki büyük kilisenin önünde 13 saat süren bir gösteri düzenlendi. Paskalya yürüyüşünde konuyla ilgili pankartlar taşındı.

LÜBECK'TE PROTESTO GÖRTERİLERİ

Cemal Altun'un geri gönderilmesine karşı Lübeck'de protesto eylemleri yapıldı. Lübeck belediye binası önüne "Geri göndermek, teslim etmek-ölüm demektir" yazılı pankartlar bırakıldı. Bu gösteriler üç gün sürdü.

BULMACA

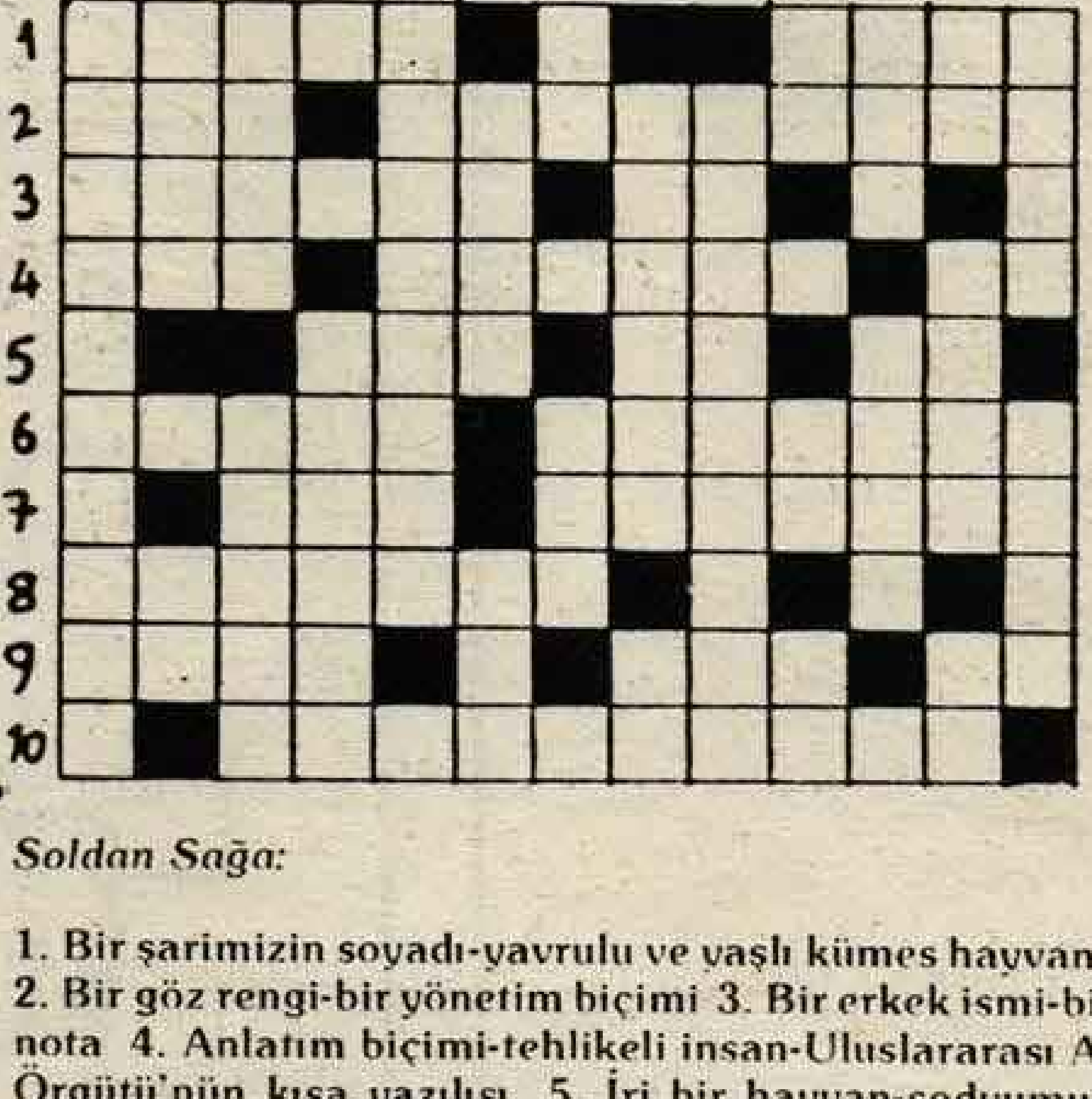

Soldan Sağa:

1. Bir şarimizin soyadı-yavrulu ve yaşlı kümes hayvanı 2. Bir göz rengi-bir yönetim biçimi 3. Bir erkek ismi-bir nota 4. Anlatım biçimi-tehlikeli insan-Uluslararası Af Örgütü'nün kısa yazılışı 5. İri bir hayvan-sodyumun simgesi-tersi, bir nota 6. Tersi legal-kibar davranmak 7. İspanya'da mücadele veren bir örgüt-bir yüksek öğretim kurumu 8. Bir şirket biçimi 9. İlim adamı-tüyün kalını-bir renk 10. 12.yüzyıda yaşamış bir düşünürden ismini almış Anadolu'da şirin bir kasabamız

Yukardan aşağıya

1. Özgürlük savaşçıları 2. İnsan hayatının sonu-şehir 3. Para ve değerli eşyaların konulduğu yer-bir erkek ismi 4. Fatma isminin evrime uğramadan önceki hali 5. Bir sanat biçimi 6. Avrat adı-tarihte bir devlet adı 7. Tersi bir nota-bir bianadaki bölümlere verilen ad 8. Mümkün olma hali-tersi ilave 9. İnsan çoğunluğu 10. Namus-isim-tersi Türk parasını simgeleyen harfler 11. Ündünya 12. Bir kürk hayvanı-zıddı satım-yemek 13. Çakılan şey-tersi din ve devlet işlerini ayırmak

GEÇEN BULMACANIN YANITI

Soldan Sağa:

1. Merkantilizm. Aş 2. Alarm. Aleni. Te 3. Nebi. Elektroliz 4. İm. M. Ya. İade. I. 5. Feminizm. Ka. Eko 6.Enane. Esatir. N 7. Stronsiyum. S. G 8. T. Alet. B. Eter 9. Oslo. Amay. Libas 10. T. Jübile. İkame 11. Devinim. Narkoz 12. İra. İlakla. A. To 13. Log. Tiroit. ZN. N 14. Elo. Ezilgen. En 15. K. Ns. E. İ. Mintan

Yukardan Aşağıya:

1. Manifesto. Dilek 2. Element. Sterol 3. Rab. Maral. Vagon 4. Kriminoloji. S 5. Am. Nane. Ünite 6. N. Evi. Stabilize 7. Talaz. İ. Mimari 8. İle. Mey. Al. Koli 9. Lek. Subye. Lig 10. İntiakam. Natem 11. Ziraat. Elia. Ni 12. M. Od. İstikraz. N 13. Leer. Ebak. Net 14. Ati. K. Ramot. Na 15. Şezlong. Sezon. N.

BİBER

BİBER
acı söyler
ama
doğru söyler

Sevgili Biber Okuyucuları

Mizah dünyanın neresinde olursa olsun insanların, bireysel ya da toplumsal çelişkilerini çarpıcı bir şekilde ortaya koyarak çok önemli gerçekleri gözler önüne serer. Gerçeklerin çarpıcı bir şekilde gözler önüne serilmesi, ayrıcalıkların işine gelmez. Gerçek karikatür dünyanın her yerinde ezilenlerin yanında yer almıştır.

Viyaceslav Sisoyev'de ülkesindeki çelişkileri yakalamaya çalışan bir Sovyet karikatüristi daha çok insanların bürokratlaşmasını karikatürlerine konu alan çizer, çeşitli iddialara göre tutuklanmıştır.

Aşağıda Sisoyev'in karikatürlerinden bir örnek yayınlıyoruz.

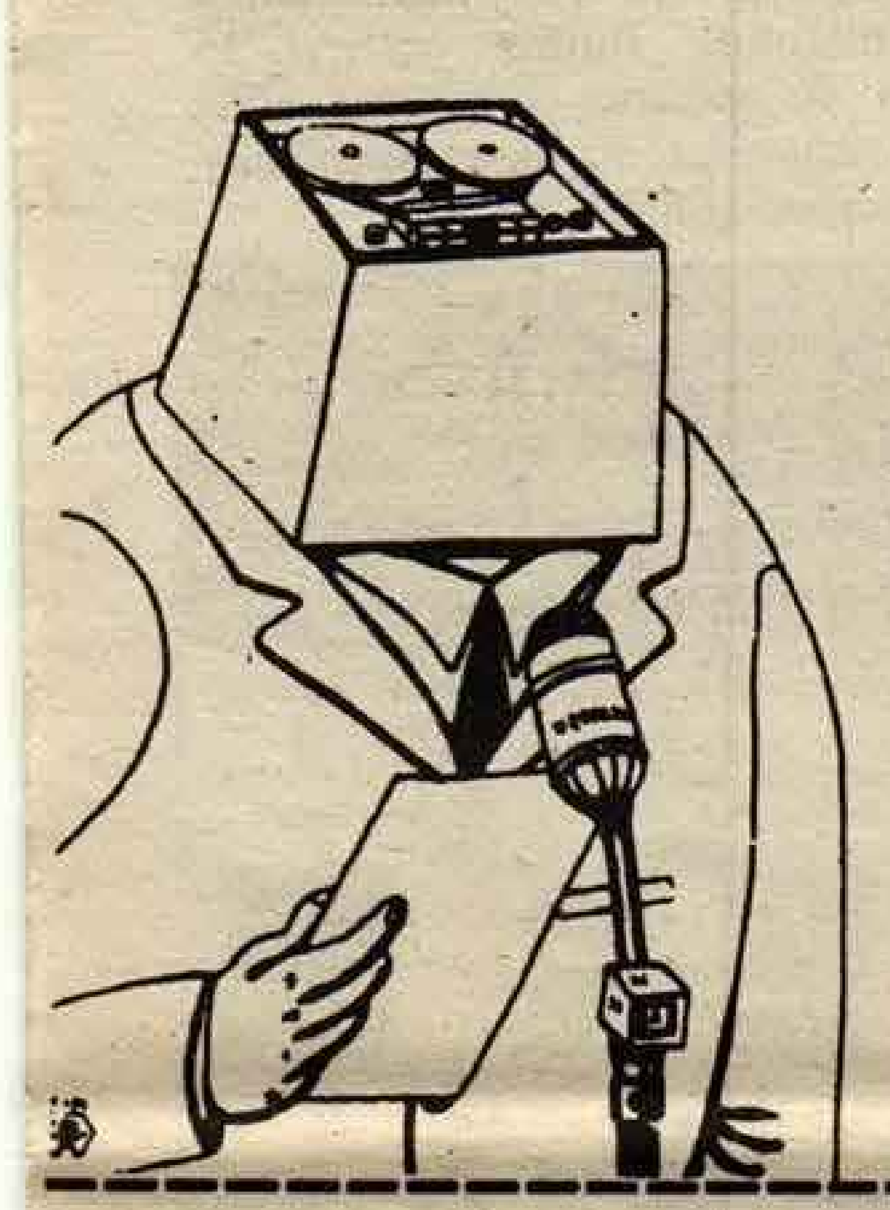

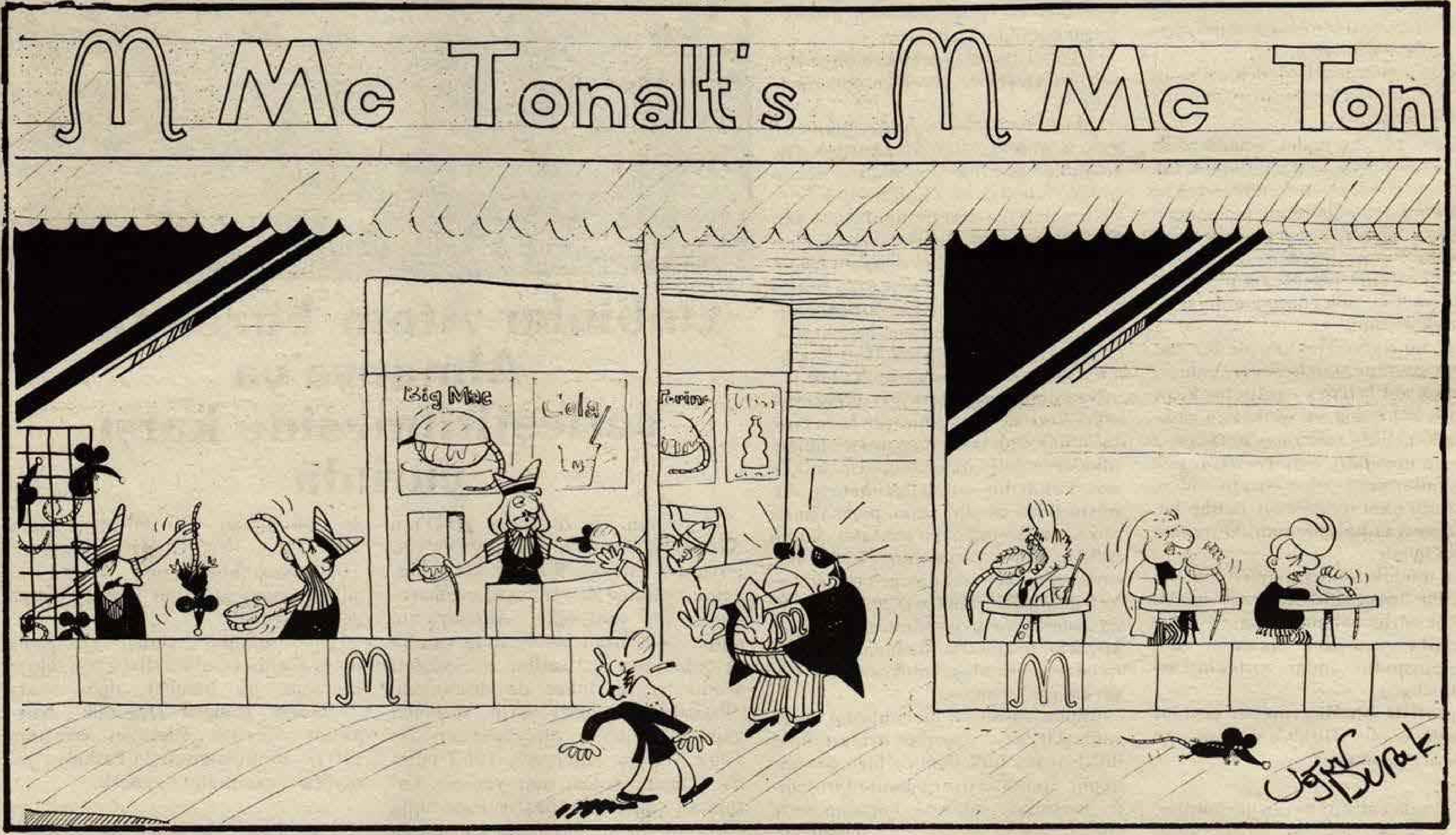
Mc Tonalt's
Mc Ton
Big Mac
Cola
Uğur Burak

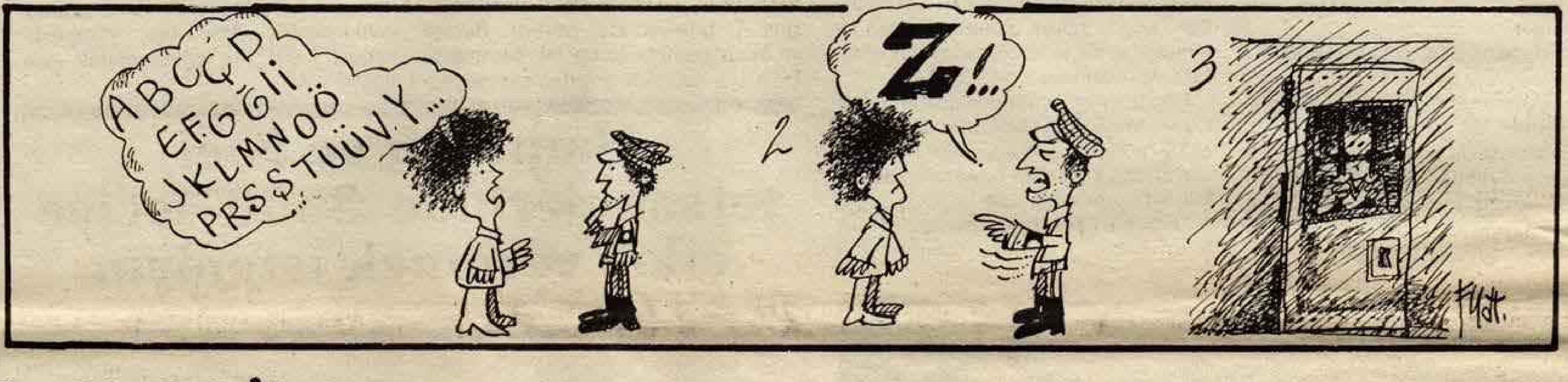
ABCÇD EFGĞIİ JKLMNOÖ PRSŞTUÜVY...
2
Z!..
3
Fuat

DOSTUMUZ AMERİKA!..

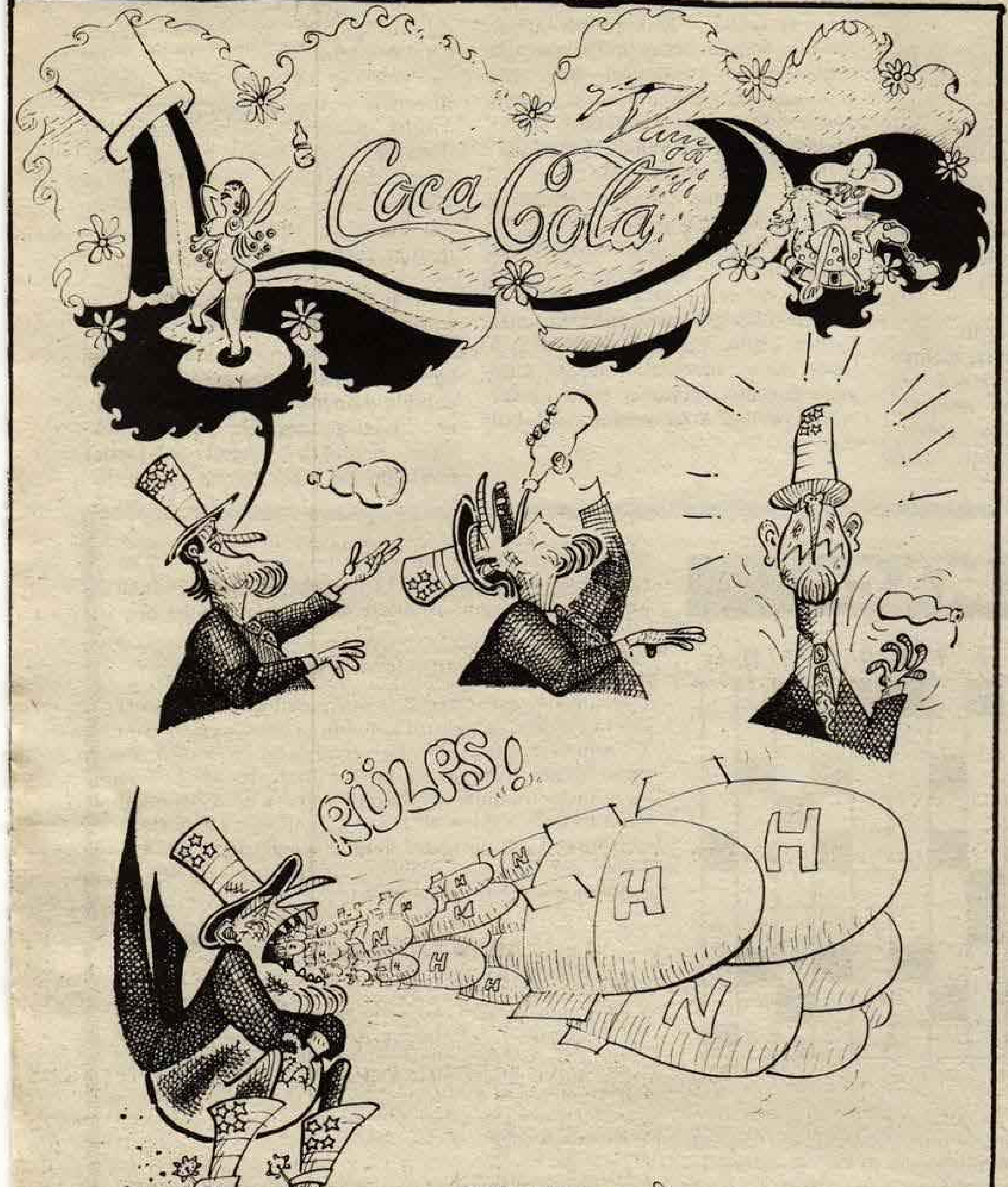
Coca Cola
Vaya
RÜLPS!
H
N

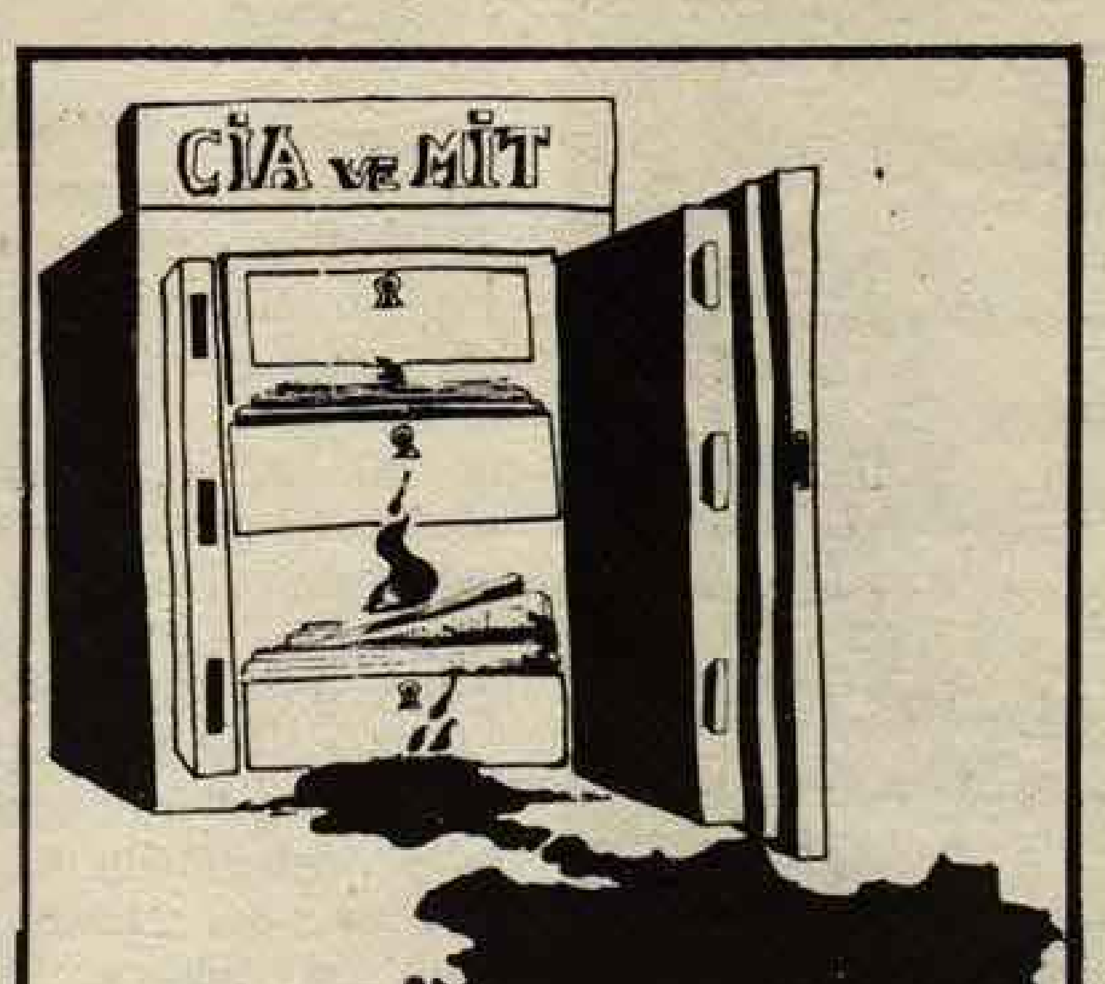

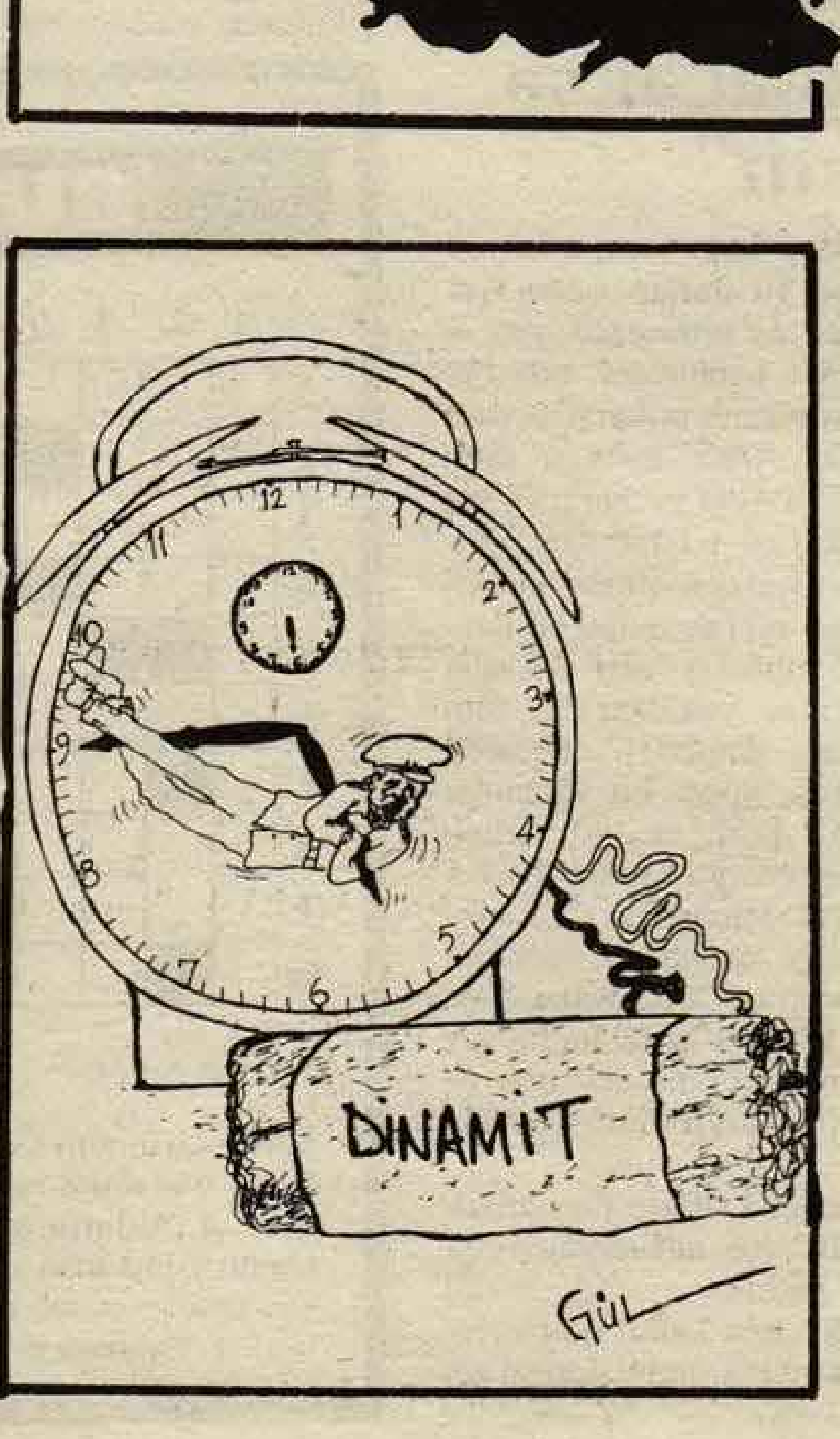
DINAMIT
GÜL

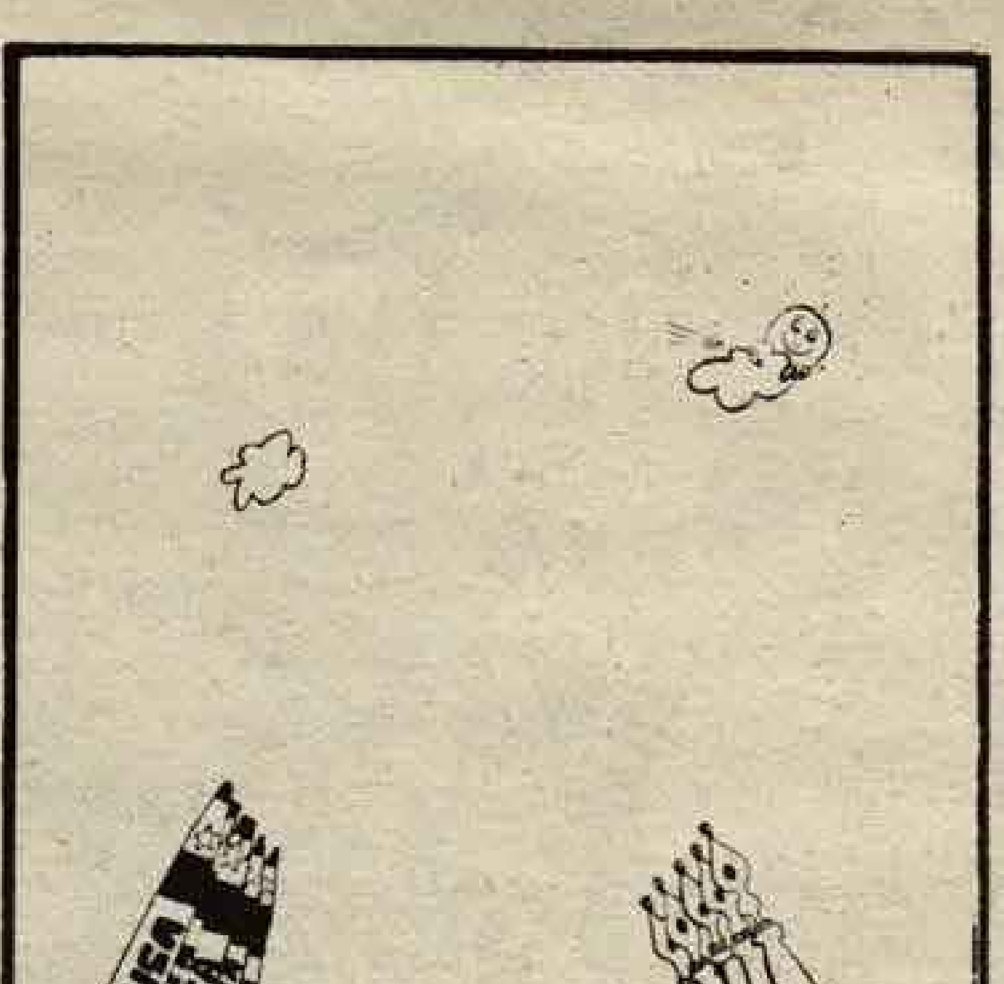

BİLMECE:
DOĞMADAN KAFESE NE KONUR?

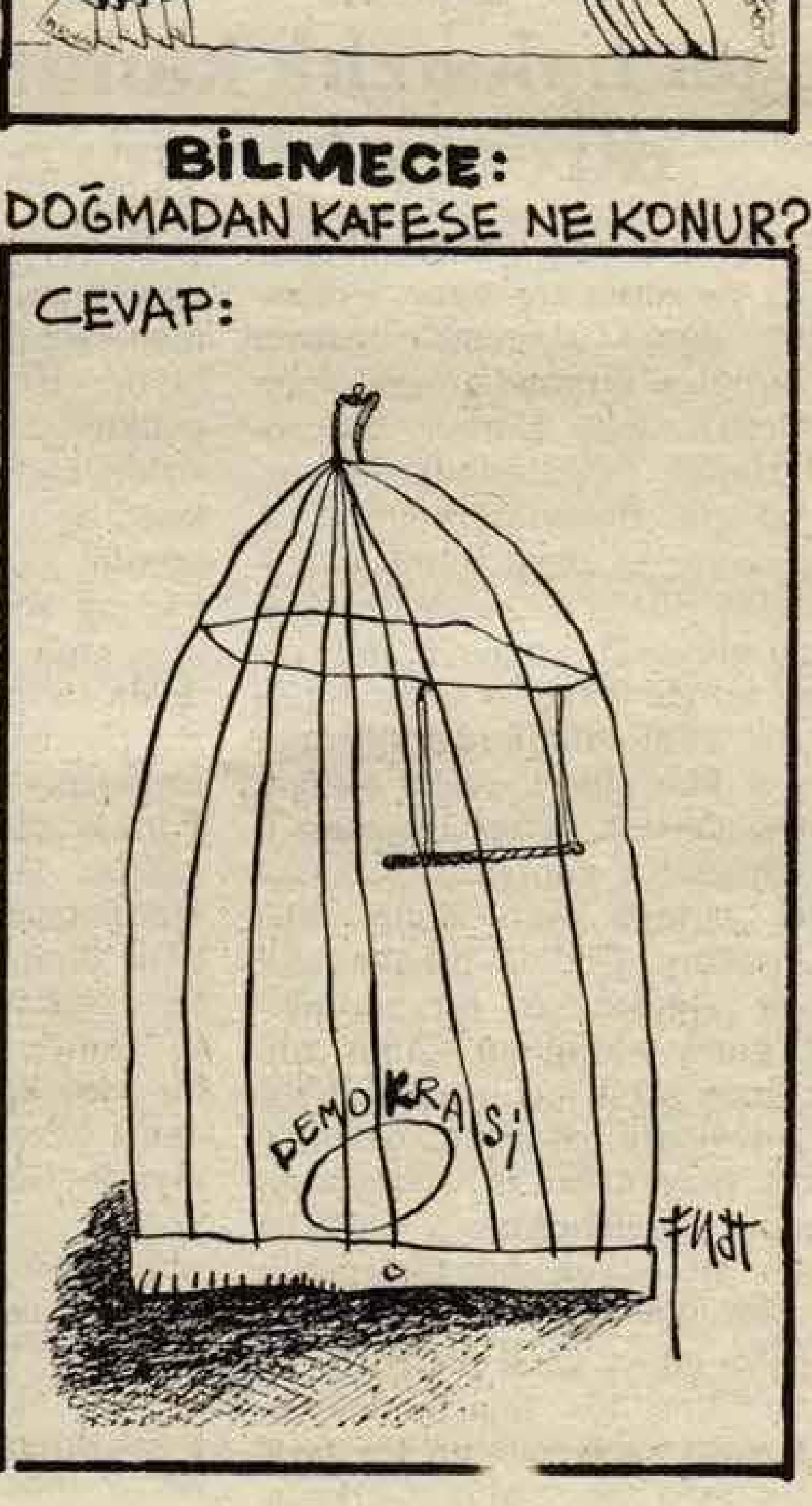
CEVAP:
DEMOKRASİ
Fuat

Sayın ve şerefli Türk basınından gelişi güzel seçmeler

YALANCININ MUMU

Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa rotatifler

Olsa olsa yatsıya kadar söyler.

SPOR
"yani futbol" SAYFAMIZ

SPOR mu, ISPOR MU?.....

Bilmiyorum, sporseverler çok kızar sayfalarına el uzatılmasına.. Çünkü "Ben de sizlerden biriyim" ey spor severler!.. Küçücük yıllarımdan beri, bir gazeteyi elime alır almaz, önce ön sayfasına değil, arka sayfasına bakarım, önce spor sayfasını okurum... Hangi futbolcu dün geceyi nerde geçirmiş, hangi çetenin himayesindeymiş, ayıp değil ya, bunları merak ederim. Ama bir süre önce fena halde aklıma takıldı.. "Yahu, neden spor sayfalarında en önde ve en büyük futbol haberi gelir, öteki sporlar üvey evlat mıdır?".. Ayıp değil ya, böyle düşündüm....

Bu düşünce basbayağı keyfimi kaçırdı.. Eh, biraz boks, biraz güreş, basketbol, hentbol var amaaaa... Sahi neden atletimiz bu kadar az yer kaplıyor?.. Neden buz patenine ancak televizyon yer verdikçe yer veriyorlar?.. Neden yer cimnastiğe arada bir boy gösteriyor?... Futbol spor da bunlar spor değil mi?.. Bir türlü çözemedim bu soruyu.. Bizim mahallede bir Oktay ağabey var.. Zürriyet gazetesinin bizim ora muhabiri.. (Hatta bir defasında bizim ora derneğinin kongresi yapılmıştı da, Oktay abinin yolladığı haber fotoğraf, Zürriyet gastesinin 3. sayfasında çıkmıştı.) En sonunda ona sordum:

- *Yaa, Oktay aabey, neden gasteler hep futbol yazar sayfalarında?.. Öteki sporlar adam diil mi?..*

Oktay aabi, ne da olsa tecrübeli, güldü:

- *Oğlum, Futbol dediğin ıspordur. Ötekilere benzemez....*

Eskirimi kaç kişi seyreder?.. Üç-beş kişi,.. Futbol??. Binlerce kişi!.. Biz gazeteciyiz, halk neye ilgi duyarsa biz onu yazarız, anladın mı?.. Yoksa bu işte ekmek

İşte böylece ağzımın payını almış oldum, bir daha da böyle soru sormadım kimseye... Buyurun şimdi ISPOR SAYFAMIZI sayın okurlar:

- LİĞ ÇETİN GEÇECEK!.. Fotoğrafta MEBAN'la İSTANBUL BANKASI'nın kıyasıya mücadelesini görüyorsunuz...

Gençlerimiz Yunan'ı dize getirdi

- Fenerbahçe Stadı'ndak tribünleri dolduran 30 bi seyirci tek bir kalp, tek b vücut olmuştu, dünk futbol gösterisinde. "E büyük Türkiye, başk büyük yok" diyorlardı. Attığımız her gol sank Yunan'a atılan bir toka gibiydi. (Orta Sayfada
- Maç yazısı ve diğer fotoğraflar 12'nci sayfad

EN BÜYÜK TÜRKİYE, BAŞKA BÜYÜK YOK....

Oh, yaaa!.. İşte böyle inlettik tribünleri... Fenerbahçe stadını dolduran 30.000 kişiydik o gün.. Gazetenin yazdığına göre, "Bir tek kalb, bir tek vücut" olmuştuk Yunan genç takımına karşı.. Sahi neden öyle olmuştuk?. Ne alıp veremediğimiz vardı ÖZELLİKLE Yunan Genç takımıyla?.. Neden bu takıma karşı ÖZELLİKLE kabartılıyordu tüylerimiz?.. Neden İrlanda'ya karşı değil, neden Almanya'ya karşı değil de illa Yunanistan'a karşı?.. Valla bu işin içinde bir bit yeniği var.. Besbelli ki BÜYÜKLERİMİZ bizi uyanık tutmak istiyorlar Papandreu tehlikesine karşı... Yerden göğe de hakları var.. Aslında biz komşumuz Yunanlılarla iyi dost olabiliriz ama onların başında Papandreu diye bir kominist varmış, onu bir alaşağı etsek her iş hallolacak.. Amaaan, bana ne politikadan.Nasıl 4-1 geçirdik Yunana ama?EN BÜYÜK TÜRKİYE, BAŞKA BÜYÜK YOOOK... Ne?.. Vize mi?.. Ne vizesi be?.. Ne demek bu?....

Fenerbahçe'de olaylar vardı...

Cem bir taraftarla yumruklaştı...

Valla ben de şaştım, kaldım... Cem abiye hiç yakıık almıyor bu yaptığı ama, doğrusunu isterseniz asıl abahat gazetecilerde... ..ok var sanki bunu manşet apacak!.. Ne olmuş Cem ağabey bir yumruk atmışsa?..

anki Mecliste birbirlerini yumruklayan mebuslar örmedik!.. Ne?.. Eskiden mi?.. Sen onu külahıma nlat.. Şimdi olmuyorsa, yumruk atacak takımlardan irini saha dışı bıraktılar da ondan... Bir yıl sonra görüürüz, tamam mı?...

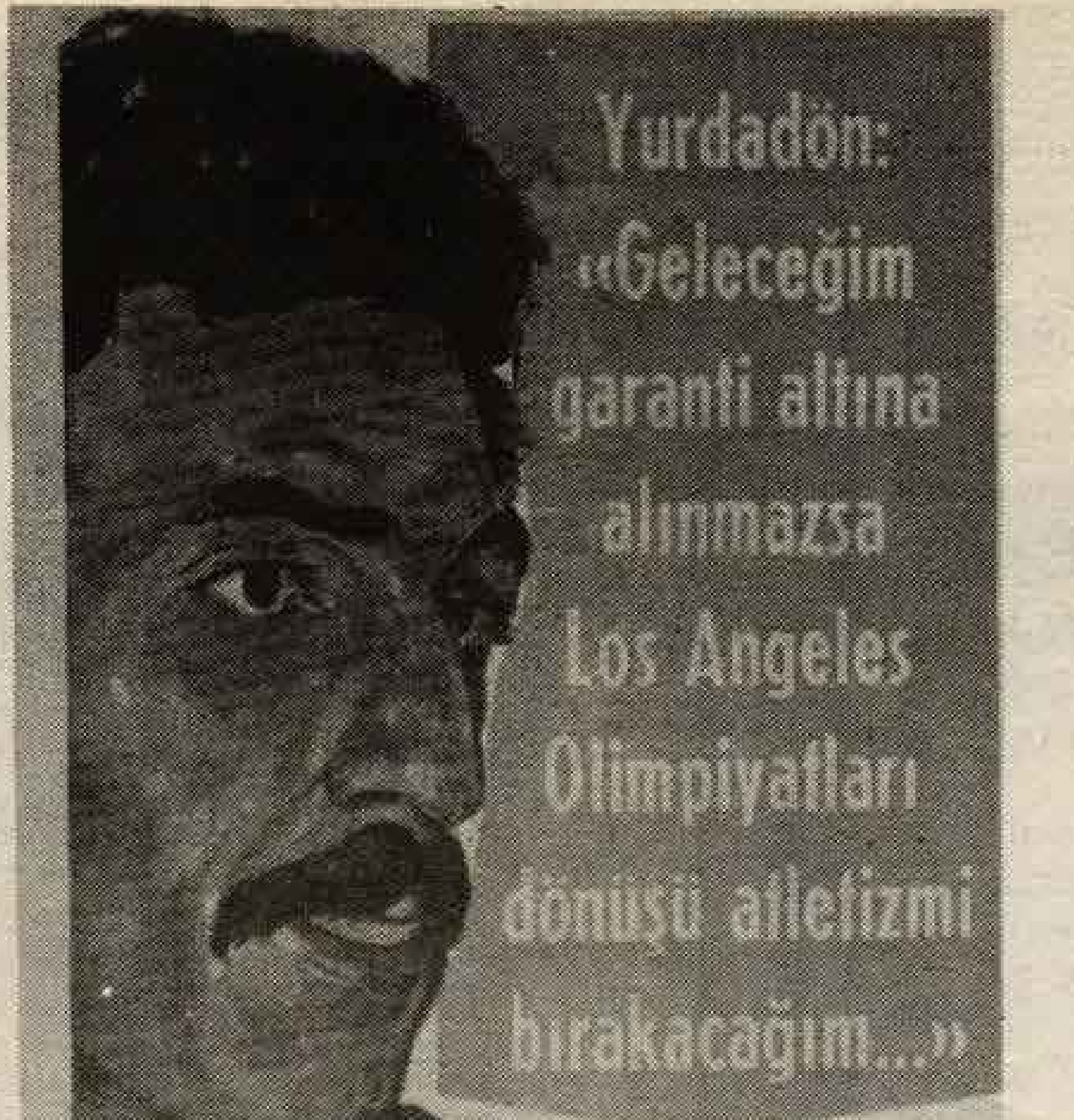

Yurdadön: «Geleceğim garanti altına alınmazsa Los Angeles Olimpiyatları dönüşü atletizmi bırakacağım...»

Hop, hoop!.. Yahu Yurdadön'ü unutmuştuk ne zamandır.. Ne demiş? "Geleceğim garanti altına alınmazsa, Los Angeles Olimpiyatları dönüşü atlatizmi bırakacağım".... Tüh be , yazıklar olsun.. Millet sana bunca ümidini bağlasın da sen hala böyle maddiyatçılık yap... Adına şanına yakışır mı hiç?.. Bak bunca futbolcumuz var, iyi günde de kötü günde de aslan gibi koşuyorlar sahada.. Sen mi kaldın eski köye yeni getirmeye?.. Laf!.. Geleceği garanti altına alınacakmış!.. Kardeşim, bizim ülkede kimin geleceği garantide ki seninki olsun?...

Baştarafı sayfa 11'de

KARAGÖZ - HACIVAT DİYALOĞU

Karagözle Hacıvatın ünlü bir diyalogu vardır. Kitaplarımızın tümü İstanbul'da kaldığı için doğru metnini veremiyeceğim. Ama kabaca şunun gibi bir şeydi:

Hacıvat: Ah, Karagözüm, hava ne güzel, değil mi?..
Karagöz: He ya!..
Hacıvat: Aman Karagözüm, hiç öyle denir mi?..
Karagöz Ne denir?.
Hacıvat: Oh, ne güzel, iliklerim ısındı denir.
Karagöz: Oh, ne güzel, iliklerim ısındı...
Hacıvat: Ama gene de başımdan geçen felaketi unutamıyorum.. Biliyorsun geçen ay bir yangın çıktı, evim cayır cayır yandı..
Karagöz: Oh, ne güzel iliklerim ısındı!..
Hacıvat: Aman Karagözüm, hiç öyle denir mi, ne ayıp!..
Karagöz: Ne denir?
Hacıvat: Vah vah, geçmiş olsun, Allah kimsenin başına böyle bela vermesin denir..
Karagöz: Vah vah, geçmiş olsun, Allah kimsenin başına böyle bela vermesin...
Hacıvat: Neyse ki zengin amcam imdada yetişti. Onun sayesinde yeni bir ev aldım ve amcamın kızıyla evlenip mesut bir yuva kurdum.
Karagöz: Vah vah, geçmiş olsun, Allah kimsenin başına böyle bela vermesin!...

Böylece sürüp giden diyalog.. Bir durum için geçerli bir sözün, papağan gibi ezberleyip bir başka durumda kullanılmasından doğan komiklik; minicik çocukları bile güldürdü Karagöz perdesinin karşısında.. Ama aynı çocuklar büyüdüler, 18-20 yaşlarına vardılar 1969-70'lerde.. Her biri bir Kastro, her biri bir Che idi.. Onlarla, değil tartışmak, yanlarına varamazdınız.. Halbuki Emperyalizm, Küba'daki yenilgisinden gereken dersi öğrenmiş, bütün tedbirlerini almıştı yeni Kastro'lar, yeni Che'ler .yeşermemesi için halk toprağında!. Yüzyıllar öncesinden Yunus'un dediği gibi:

Dünle beraber gitti, ne kadar söz varsa düne ait!..
Şimdi, yeni şeyler söylemek gerek....

BEYNİMİZİN DUVARLARI:

Bir anket yapsak, sorsak okuyucuya: "En büyük düşmanımız kim" diye?.. Evren, cunta, burjuvazi, kompradorlar, oligarşi, emperyalizm, USA... benzeri birçok cevap gelir.. Yanlış değildir bu cevaplar, doğrudur... Aynı şeyi belirlemeye çalışıyordur da, kavram karışıklığına bir de dil karışıklığı eklenince aynı cevaplar çıkıyordur ortaya, yanlış diyemeyiz.. Ama eksik diyebiliriz!. Asıl suçlunun dışarda olduğunu bilerek ve unutmayarak, şunu da ekleyebiliriz:

BİZ de düşmanıyız kendimizin!.. Beynimizin etrafına yobazlığın duvarlarını ördüğümüz için.. Veya bu duvarlar örülürken içimizden yükselen sesi susturduğumuz için!..

Oysa bir kere yükseldi miydi bu duvarlar, bir daha kolay kolay yıkılamıyor.. O duvarda gedik açmaya çalışanlar da bir sürü "Dost" saldırısını göze almak zorunda kalıyor sonra.. Hoşça kalın....

Yarınlar kimin?...

Haaaaayt be aslanlarımmm!... Tai-gin-seng!.. Toranaga'. AI'... (Oh, biraz içim ferahladı..) Hiç değilse yarının iyükleri iyi yetişiyor.. Bu aslanlar, yarın kahramanca ldırarak Çin seddini yerle bir edeceklerdir, buna hiç mse kuşku duymasın.. Sağlam vücut, sağlam kafada ılunur diyen atalarımız herhalde birşey biliyormuşr!.. Bari bebeklerimizi böyle saldırgan yetiştirelim ki, in düşman bizden korkup saldırmaktan vazgeçsin..

z de ona saldırıp "Yurtta sulh, cihanda sulh" prenini öğretelim, eşşek sudan gelinceye kadar döverek düşmanı.. Bu hain mahluk başka türlü laf anlamaz!...

Allah nazardan saklasın

RAKİBİNİ SIKIŞTIRIYOR

8 yaşındaki Çiğdem'in 1 Türkiye, 3 İstanbul Şampiyonluğu; 6 yaşındaki Funda'nın 1 İstanbul Şampiyonluğu var

ÇİĞDEM'İN ESTETİĞİ

FUNDA VURUYOR

Minik şampiyonlar

Yılmaz Güney ile bir konuşma

Mahmut BAKSİ

"Kürt sorunu sadece bir kültürel baskı sorunu değildir. Kürtsorunu bir Türk-Kürt, Kürt-Arap, Kürt-Acem çatışması da değildir. Kürt sorunu Bağımsızlık ve Özgürlük sorunudur..

Kürdistan sosyal, siyasal, coğrafi açıdan olsun; taşıdığı devrimci potansiyal açısından olsun Orta Doğu'nun bel kemiğidir. Eğer bu konu doğru bir biçimde değerlendirilebilinirse, Ortadoğu devriminin kiliti buradadır. Bu nedenle soruna salt ulusal anlamda değil, Türkiye, İran, Kürdistan, Suriye ve Irak halklarının ortak çıkarları açısından bakmak gerekir. Yaşasın Birleşik, Bağımsız ve Demokratik Kürdistan..."

Yukarıdaki paragraf, Yılmaz Güney'in Paris'te açılan Kürt Enstitüsünün açılış konuşmasından bir alıntı. Binlerce kişinin heyecanla izlediği bu Kürt şenliğinde Yılmaz GÜNEY, Kürt sorununa ilişkin görüşlerini bir kez daha belgeledi.

Enstitüye onlarca Kürt sanatçı, yazar, ozan, resam çağrılıydı. Bu, Kürdistan tarihinde ilk kez oluyordu. Gecede Kürt sanatçıları, yurtseverleri, demokratları, işçileri, kendi kültürlerine, tarihlerine, değerlerine sahip çıkmanın bilinci içinde elele vermiş kenetlenmişlerdi. Kürdistan'ı kendi aralarında paylaşan ülkelerin yasaklama çabaları, bir halkın kültürünü yoketme tehditleri, Paris Kürt Enstitüsünün koridorlarında, kütüphanesinde, dershanelerinde can veriyordu böylece. Özellikle Kürt Rejisörü Yılmaz Güney'in bu işte aktif olması ve ezilen halkından yana tavır koyması, bu yolda yürümesi, kavga vermesi tarihi bir olaydı.

Ben şenlikten sonra Yılmaz Güney ile bu konuda uzun uzun konuştum. Konuşmamızın kısa bir özetini aşağıya alıyorum:

- Kürdistan Tarihinde, ilk kez Paris'te bir Kürt Enstitüsü açılıyor. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

- Bana göre bu çok geç kalmış bir kuruluş. Ancak bugünkü Fransa'nın politik durumu ile, daha önceki politik durumu arasındaki farkı göz önüne alırsak, bu bir bakıma normal karşılanabilir. Bu Enstitü Avrupa'nın bir başka ülkesinde daha önce kurulmalıydı bence. Çünkü binlerce yıllık bir kültürü olan bir halkın gerek kültürel değerleri, gerekse tarihi ve sanatsal değerleri derlenip toparlanmalıdır. Gelecekte kurululacak olan Bağımsız bir Kürt Devletinin oluşmaşında bu çalışmaların önemi büyüktür. Bu açıdan Enstitü, Kürt halkının tarihi içerisinde önemli bir yere sahip.

- Sizi Kürt Enstitüsünde çok aktif görüyoruz?

- Ben Enstitünün kurucu üyelerindenim. Ben bunu, Kürt halkımın bana yüklediği görevlerin bir parçası olarak görüyorum. Yani bir Kültür ve sanat adamı olarak, bu alanda payıma düşeni yapacağım. Siyasi alanda da bu konu ile ilgili çalışmalarım var. Bu daha çok diğer arkadaşlarla birlikte oluşturacağımız ilişkilere bağlı.

- Generaller sizleri vatandaşlıktan attılar. Buna ne dersiniz?

- Zorluklarla karşılaşmam yeni değil. Pasaport sorunumu daha çözemedim. Uluslararası anlaşmalara göre, siyasi olarak aldığım cezalar kabul olunmakla birlikte, son olayın bir cinayet olayı diye nitelenmesinden dolayı belli tereddütler var. Bu nedenle hala pasaportsuzum. Ancak geçici olarak belli şeylere sahip oluyorum. Şu ya da bu ülkeye gidebilmek için, özel izin alıyorum. Yerleşik bir ülke henüz yok. Bundan dolayı da zorluklar çekiyorum.

- Türkiye'ye teslim edilmeniz durumu var mı?

- Benim için bu tehlike her zaman söz konusudur. Ancak ben bundan ürkmüyorum. Türkiye'ye gönderilsem bile gene gücüm oranında mücadeleyi sürdüreceğim. Ben oniki yıl cezaevinde kaldım. Bundan sonra da kalabilirim.

- Korkmuyor musun Yılmaz Güney?

- Ben onsekiz yaşından bu yana polis takibi altında olan bir insanım. Ve o zamandan bu yana hayatım çeşitli tehlikelerle geçti. Bir insanın görebileceği bir çok zorluğu gördüm. Korkuyu tanımıyorum. Korkmuyorum. Korksaydım, daha Türkiye'de ikén teslim bayrağını çekerdim. Yani bu durumda korkup geriye çekilmek benim için onursuzluktur. Ben doğru bildiğim yolda, her türlü şeyi göze alarak yürüyorum. Ben ancak halkımdan ve tarihten korkarım. Bunların dışında hiç bir şeyden korkmuyorum...

- Yeni filminizle ilgili bir ön bilgi verebilir misiniz?

- Filmim "Duvar" sanıyorum Mayıs'ta gösterime çıkacak. Orada çocukları, kadınları ve erkekleri anlatıyorum. Hikayenin merkezinde çocuklar var. Çocuklar o kadar kötü şartlar altında yaşıyorlar ki, o cezaevinden kurtulmak için her yolu deniyorlar. Ama başaramıyorlar. Film, kurtuluşu özgürlükte arama çağrısı yapıyor..

İŞKENCE ÜZERİNE

Abbas Hautzinger

Kendisine, sahibi Alman kadın tarafından işkence yapılan köpeğin hikayesini duymuş olmalısınız. Biraz garip, biraz da anlaşılmışın dışında bir olay olmalı ki, basın bu konuya gereğinden fazla yer verdi.

Almanya'nın en ciddi haftalık haber dergisi Der Spiegel, 12/83 nolu sayısında **"zavallı Köpek"** başlığı altında bu konu ile ilgili bir konu yayınladı. Özetlersek; kocası tarafından terkedilmiş, 5 çocuk annesi ekonomik problemleri içinde bunalan işsiz kadın, köpeğine sürekli işkence yapmış. İki kız kırda gezinirlerken, köpeği kafasına kadar sağ olarak toprağa gömülü halde bulunca, olay mahkemeye intikal etmiş. Ve Hambur Asliye Mahkemesi, temyiz yolu kapalı olmak kaydıyla kadına, köpeğe kötü muamele ve işkence etmekten birbuçuk yıl hapis cezası vermiş.

Diyeceksiniz ki, efendim, nedir bunda garip olan? Ortada bir yanlışlık mı var? Yoksa köpeğe işkence yapılmasını haklı mı buluyorsun? Biz elbette, ne insanlara, (ki bunlar dünya görüşlerimize tamamen karşı olsalar bile) ve ne de hayvanlara işkence yapılmasını haklı bulmuyoruz. İşkencenin bir insanlık suçu olduğunu, kime yapıldığına değil, işkencenin kendisine karşı olduğumuzu da belirtelim. Ancak garip olan, Hamburg Asliye Mahkemesi'nin çağrışımını yaptığı başka mahkeme kararlarıdır. Mesala Mannheim'deki Eyalet Yüksek İdari Mehkemesi'ninki (VGH) gibi.

Ayrıca insan "zavallı Köpek" hikayesini ve Hamburg Asliye Mahkemesi'nin insancıl kararını okuyunca, ister istemez Türkiye'deki "yargıçları"da hatırlıyor. Evet, işkencecileri ödüllendiren, namuslu ve dürüst insanları zindanlarda çürüten, Evren'in kapı kullarını anımsamamak, elde değil.

İşte böyle bir anımsama ve ardından da kara bir karşılaştırma, insanı nereдeyse batı (burjuva) demokrasilerindeki hukuk sistemine imrendiriyor. Öyle ya, biri hayvanlara karşı kötü davranmayı ağır birşekilde cezalandırırken; diğeri savunmasız insanlara işkence yapılmasını "adalet" adına onaylıyor. Ama gel gelelim ki, mesele bu kadar da basit değil. Kesin kararımızı vermeden önce, kafamızı şöyle ellerimiz arasına alıp, ufkumuzu genişleterek olguları daha geniş bir çerçeve içinde inceleyelim.

Örneğin, Almanya'nın devlet olarak Türkiye cuntasına karşı tutumu herkesçe bilinmektedir. Sayıları 40'ı aşan infaz ve yüzlerce siyasi idam kararına, 500 üzerinde devrimci-yurtseverin baskınlarda ve işkence tezgahlarında katledilmesine, yüzbinlercesinin zindanlarda tutulmasına, belli bir plan doğrultusunda Kürt ulusunu imha etme politikasına v.s. rağmen, NATO üyesi olduğu için, cuntanın Türkiye'deki insan haklarını çiğnediğini bir türlü kabul etmiyor. Bununlada kalmayıp cuntaya ekonomik ve siyasi desteği ile suç ortaklığı yapıyor. Batı demokrasisinin beşiği ABD'de ise, insan hakları konusunda cuntaya geçerli not veriliyor.

Neyse fazla uzatmadan esas konuya dönelim. Hamburg Asliye Mahkemesi'nin bu "hayvansever" kararı, kişiyi ister istemez "Acaba Almanya'da insanlara verilen değer nedir" sorusuyla karşı karşıya bırakıyor. Bir örnekle açıklayalım.

Basına yansıdığı kadarıyla, Hasan Aksoy adındaki Kürd'ün iltica dilekçesi çeşitli aşamalardan sonra, karar için Mannheim'deki Yüksek İdari Mahkeme'ye intikal ediyor. Dilekçe sahibi politik takibata uğradığını ispatlamış olacak ki, mahkeme davayı red edecek haklı bir gerekçe öne sürmeyince, işkencenin sadece Türkiye'de politik olarak aktif olan Kürt'lere değil, (demek ki politikayla pek uğraşmayanlara da A.H.) yapılan fevkalede bir şey olduğunu söyleyip işin içinden çıkıyor. Karara bakın hele! Cunta'nın politik ilticacıları ele geçirmek için, düzmece belgeler ve uluslararası tutuklama kararları çıkarttığı mahkeme kararlarınca da ispatlanmış olmasına rağmen, (Berlin İdari Mahkemesi-Salih Karakaya davasında) adamlar Kürt'lere işkence yapılmasını onaylamakla kalmıyor, cuntaya işkence etmesi için yeni kurbanlarda gönderiyorlar.

"Zavallı köpek, kimbilir ne kadar çekmiştir" sözlerinin arkasındaki sahte gözyaşlarına bakın hele. Toplumun değer yargılarını ve insancıl duygularını sömürmek buna derler işte.

Acaba savunmasız bir ulusa reva görülen bu saygısızlık, Türkiye'deki birkaç **"köpeğe"** olan sevgiden mi ileri geliyor?

ÇOCUKLARLA BERABER

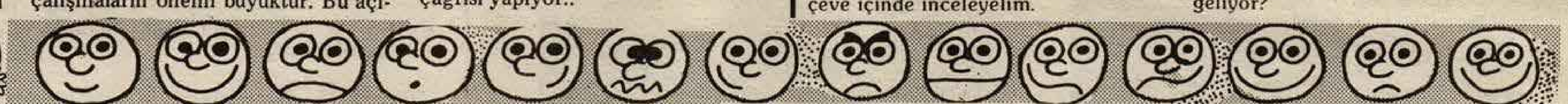

TANIYALIM ÖĞRENELİM

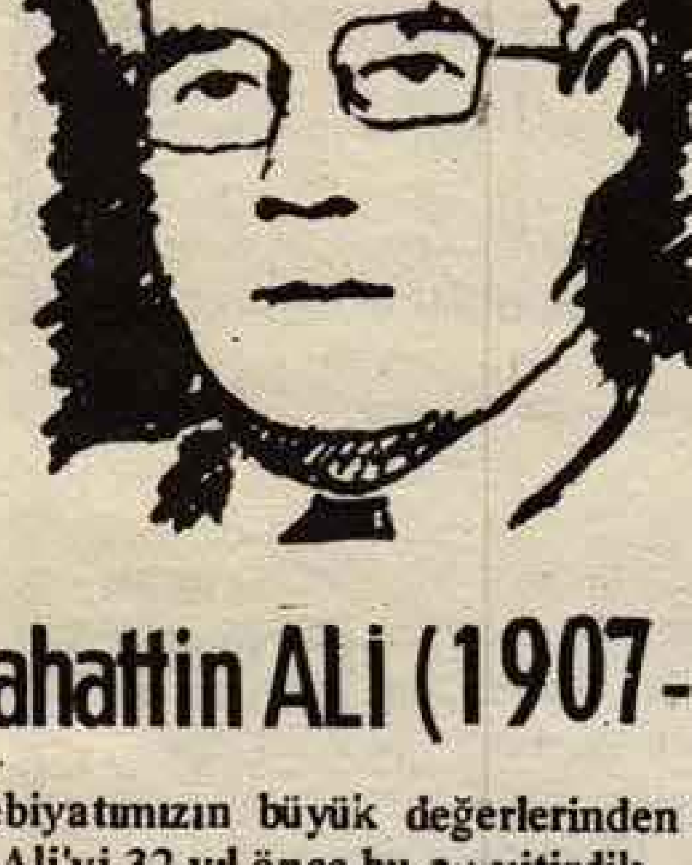

Sabahattin ALİ (1907-1948)

Edebiyatımızın büyük değerlerinden olan Sabahattin Ali'yi 32 yıl önce bu ay yitirdik.

Sabahattin Ali, edebiyat yaşamına şiirle başladı. Sonra öykü ve romana geçti. Çeviriler de yaptı. Asıl gücünü gösterdiği öykülerin konularını Anadolu'dan, Anadolu insanının yaşantısından aldı.

Ankara, Aydın ve Konya Ortaokullarında bir süre Almanca öğretmenliği yaptı. Daha sonra görevinden ayrılıp İstanbul'da Marko Paşa adlı mizah dergisinde yazmaya başladı. Bu dergi kapatıldıkça, başka adlar altında yayınlanarak mücadelesini sürdürdü. Sabahattin Ali de bu dergilerde yazdığı yazılar nedeniyle sürekli kovuşturmaya uğradı.

1948'de yurt dışına gitmek isterken, sınırda öldürüldü.

Yapıtları şunlardır: Hikayeler; Sırça Köşk, Yeni Dünya, Ses, Kağnı, Değirmen, Romanlar; Kürk Mantol Madonna, İçimizdeki Şeytan, Kuyucaklı Yusuf, Şiirler; Dağlar ve Rüzgâr.

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

HAYVANLAR ARASINDA YAŞLILIKTAN ÖLMEYENİ VAR MIDIR?

Amip denilen tek hücreli hayvan yaşlılıktan ölmez. Bunlar bölünerek çoğalır. Eğer yaşama şartları uygunsa her hücre çekirdeği ortadan bölünerek iki yavru amip meydana getirir. Bunlar da çarçabuk büyüyerek tekrar bölünürler. Bölünerek çoğalan canlılar sadece açlıktan ölürler.

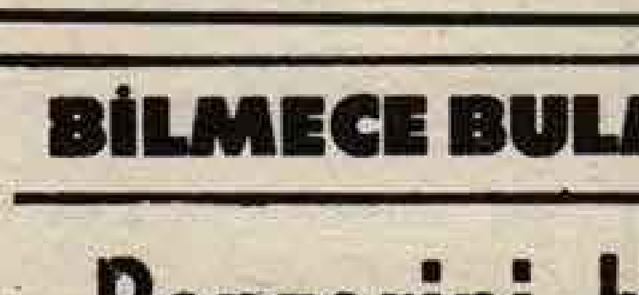

BİLMECE BULMACA

Benzerini bulun

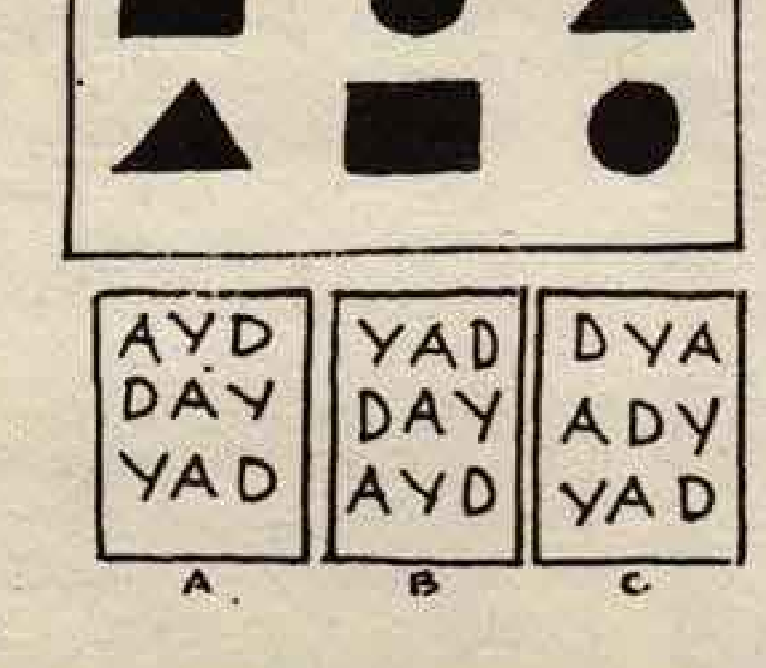

CEVAP:C

AMPUL

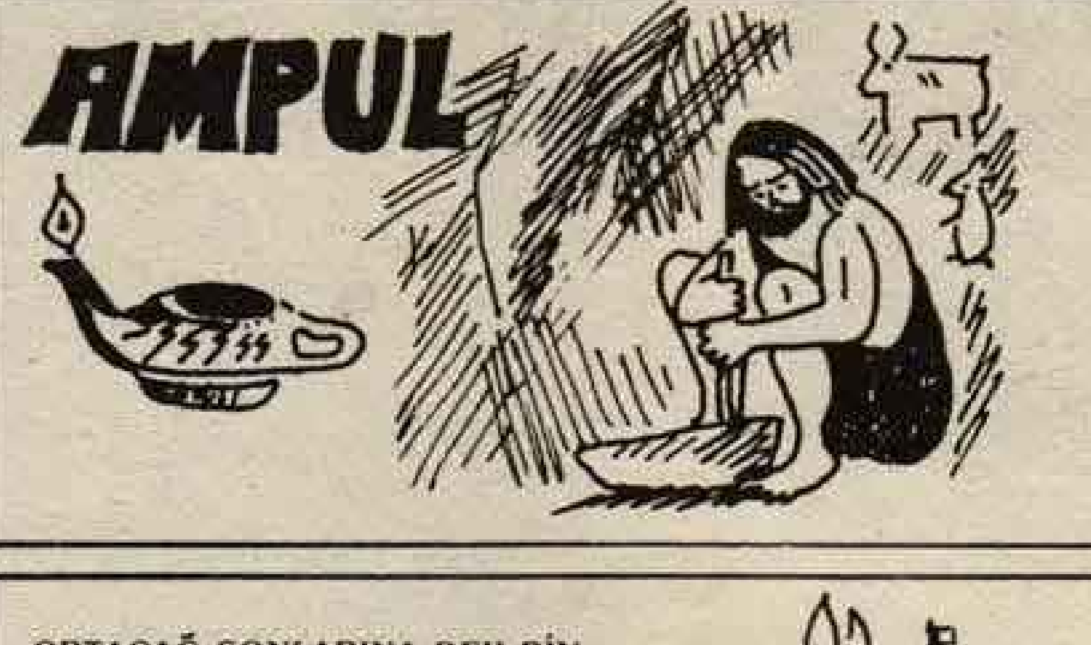

ÇOK ESKİ ÇAĞLARDA İNSANLAR GECELERİNİ KARANLIKTA GEÇİRİRLERDİ. KARANLIKTAN KURTULMANIN YOLLARINI ARAYAN İNSAN ATEŞİN BULUNMASINDAN SONRA MAĞRALARDA ÇIRA VE ODUN PARÇALARI YAKARAK AYDINLANDI. AVLANDIKLARI HAYVANLARIN YAĞLARINI YAKARAK DA AYDINLANMA YÖNTEMİNİ BULAN İLK İNSANLARDAN...

ORTACAĞ SONLARINA DEK BİNLERCE YIL REÇİNELİ AĞAÇ DALLARI VE BALMUMUNA BULANMIŞ ODUNLAR MEŞALE GİBİ YAKILARAK AYDINLANILDI. 19. YÜZYILDA TEKNİK ALANDAKİ İLERLEMELERLE AYDINLANMADA GELİŞMELER OLDU. PETROL LAMBASI, HAVAGAZI LAMBALARI AYDINLANMADA BÜYÜK ÖLÇÜDE YER ALDI.

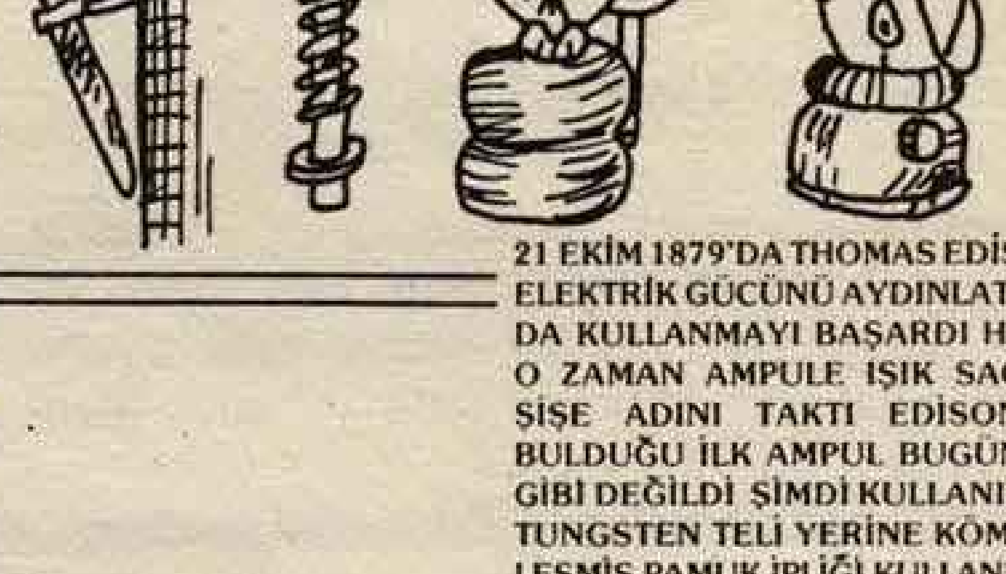

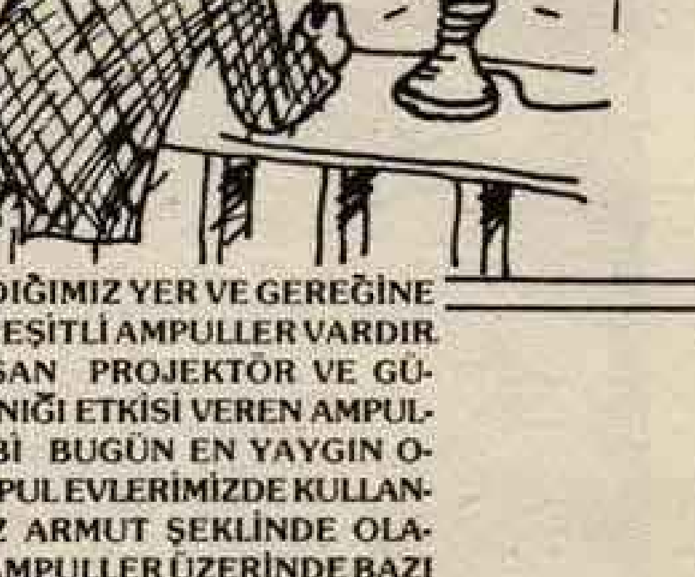

21 EKİM 1879'DA THOMAS EDİSON ELEKTRİK GÜCÜNÜ AYDINLATMADA KULLANMAYI BAŞARDI HALK O ZAMAN AMPULE IŞIK SAÇAN ŞİŞE ADINI TAKTI EDİSONUN BULDUĞU İLK AMPUL BUGÜNKÜ GİBİ DEĞİLDİ ŞİMDİ KULLANILAN TUNGSTEN TELİ YERİNE KÖMÜRLEŞMİŞ PAMUK İPLİĞİ KULLANMIŞTI İLK AMPUL 40 SAAT DAYANMIŞ EVLERİMİZİ İŞ YERLERİMİZİ KARANLIK OLDUĞU ZAMAN ÇEVREMİZİ AYDINLATMAK İÇİN KULLANDIĞIMIZ AMPULLER MAKİNALARLA OTOMATİK OLARAK YAPILIR.

KULLADIĞIMIZ YER VE GEREĞİNE GÖRE ÇEŞİTLİ AMPULLER VARDIR. FLORESAN PROJEKTÖR VE GÜNEŞ YANIĞI ETKİSİ VEREN AMPULLER GİBİ BUGÜN EN YAYGIN OLAN AMPUL EVLERİMİZDE KULLANDIĞIMIZ ARMUT ŞEKLİNDE OLANIDIR AMPULLER ÜZERİNDE BAZI SAYI VE YAZILAR GÖRÜRÜZ BU YAZILARDAN WATT (MUM) BİR AMPULUN AYDINLATMA GÜCÜNÜ DOLAYISIYLA BİR SAATTE HARCADIĞI ELEKTRİK ENERJİSİNİ GÖSTERİR AMPUL BULAMADIĞIMIZ ZAMAN YA DA ELEKTRİKLER KESİLİNCE ÇEVREMİZLE BİRLİKTE İÇİMİZDE KARARIYOR DEĞİL Mİ?..

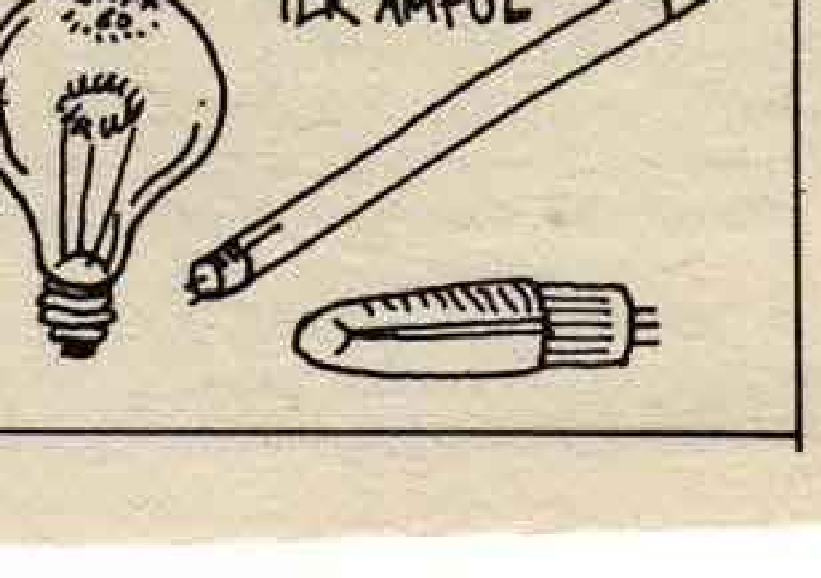

Tülay German - Erdem Buri:

Görevimiz, Türkiye'deki devlet terörüne karşı mücadele

Fransa'da halkına bağlı iki sanatçı Tülay German - Erdem Buri Demokrat Türkiye'nin sorularını yanıtladılar:

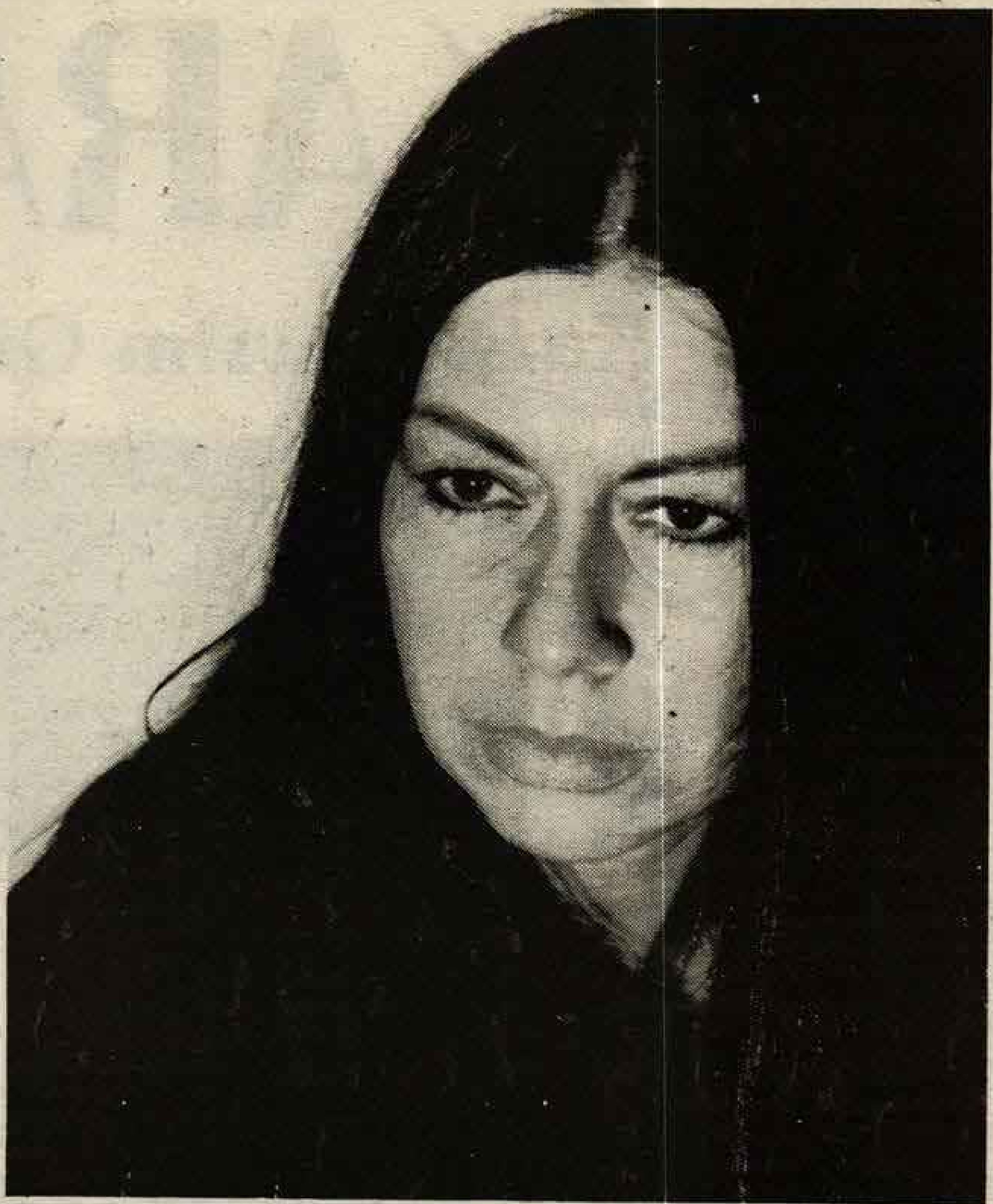

Tülay GERMAN

"Bizlerin görevi Türkiye'deki devlet terörüne karşı bütün olanaklarımızla mücadeledir."

Tülay German ve Erdem Buri 20 yılı aşkın bir süredir ürünlerini birlikte oluşturan, sanat çalışmalarını birlikte sürdüren iki sanatçımız.

17 yıla yakın bir süredir de çalışmalarını "Fransa'da sürdürüyorlar", demek yeterli değil... Brezilya'dan Tunus'a dek dünyanın birçok ülkesinde verdikleri konserlerde halkımızın sesini duyurdular.

Halkımızın sesini, diyoruz çünkü bu ikilinin müzik anlayışlarında çıkış noktaları Türkiye Halk müziği... Ve hemen her konserin öncesinde Erdem Buri halk müziğimiz üzerine konuşmalar yapıyor. Pir Sultan'ı, Köroğlu'nu, Karacaoğlan'ı, Dadaloğlu'nu, Nazım Hikmet'i anlatıyor uzun uzun. Onların görüşlerinden duygularından, anlayışlarından söz ediyor.

Yerel halk kültürümüzü çağdaş bir anlam ve içerikle yoğurup yorumlayan bir müzik yapıyorlar, evrenselleştiriyorlar bu müziği.

Bugüne dek Belçika, Brezilya, Polonya, Tunus, Arjantin, Fransa Radyo ve Televizyonlarında birçok konserler veren, konuşmalar yapan, geçtiğimiz yılda Charles Cros Akademesi'nin Plak Büyük Ödülü'nü almış olan Tülay German ayrıca sayısız halk konserlerinde de gurbetteki Türkiyeli işçi ailelerinin karşısına çıktı.

Demokrat bu iki sanatçımızla hem çalışmaları hem de günümüze ve geleceğe ilişkin düşünceleri hakkında konuştu.

Demokrat- Cunta özellikle yurt dışındaki sanatçıların çalışmalarından rahatsızlık duyuyor..

Erdem Buri- Halkına gerçekten bağlı sanatçılardan cunta'nın rahatsız olması çok doğal... Çünkü bu sanatçılar çalışmalarıyla onların halka karşı olan rejimlerini en etkili bir biçimde teşhir ediyorlar.

Tülay German- Beri yanda cunta ne yapıyor? Tutturmuş, yurt dışında Türkiye aleyhinde propaganda yaptı diye dava açıyor. Ben yurt dışında Türkiye aleyhine propaganda yapan bir devrimci-sanatçı görmedim. Unutmasınlar ki, ülkemizin ve halkımızın başında yönetimde olan cunta Türkiye değildir.

Demokrat- Sanat çalışmalarınızın ana niteliğini kısaca nasıl özetlersiniz?

Erdem Buri- Çıkış noktamız halkımızın özü, halkımızın değerleri ve de halk sanatımızdır. Sanatta öz evrenseldir. Yerel olan sadece biçimdir. Biz elimizden geldiğince biçimi de evrenselleştirmeğe çalışıyoruz.

Tülay German- Bu arada popülizm'e düşmemek gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum. Popülizm devrime zarar veren, büyük zarar veren bir anlayıştır.

Erdem Buri- Ayrıca tüm zenginlikler, tüm güzel şeyler devrimcilerin hakkıdır. Namussuzca davranan, durmadan üçkağıt çevirerek parasına para katmaktan başka bir amacı olmayan, bir de utanmadan kendilerine "iş adamı" diyen tüccarların oyununa gelmeyelim ve popülizmi unutalım. Yineliyorum: "tüm zenginlikler devrimcilerin hakkıdır", diyorum.

Demokrat- Günümüzde Türkiyeli bir sanatçı için başka ne gibi pratik görevler var?

Tülay German- Gerçek bir sanatçının, halkına bağlı Türkiyeli bir sanatçının görevi bugün bütün olanaklarıyla devlet terörüne karşı mücadeledir. Bu konuda bütün aydın, ilerici, demokrat, devrimci güçler birlik olmalıdır.

Erdem Buri- Namuslu bir sanatçı, hatta namuslu bir insan halkının acılarına sırt çeviremez.

Tülay German- Dünya kamuoyunu harekete geçirmeliyiz. Devrimcilerin hiçbir zaman terör yapmadığını, asıl terörü faşistlerin, cuntanın, devletin yaptığını dünya halklarına duyurmalıyız.

Demokrat- Doldurduğunuz plaklar dışında son yıllarda Fransa'da ne gibi çalışmalarınız oldu?

Tülay German- Fransa'nın çeşitli kentlerinde Türkiyeli işçi ailelerine ve Fransız halkına konserler verdim. Bu arada Nazım Hikmet'in birçok şiirini besteleyen Erdem Buri Fransa radyolarında halkımızdan, halk müziğimizden söz ederek devrimci içerikle görüşleri uzun uzun dile getirdi.

Erdem Buri- Asıl önemlisi, Ocak ayında Fransa-Kültür radyosunun davetlisi olarak proğrama katılan Tülay German konuşmasının uzun bir bölümünü ülkemize ayırdı ve cuntanın akıl almaz terörünü rakamlar vererek anlattı.

Demokrat- Şu sıralarda ne gibi hazırlıklar içerisindesiniz?

Tülay German- 12 Nisanda başlayıp oniki gün sürecek olan bir seri konserin hazırlıkları içindeyiz. Bu konserler Theatre de Paris'de (Paris Tiyatrosu'nda) olacak. Böylelikle Paris'te Türkiyeli bir sanatçı ilk kez oniki gün süreyle Fransızlara da Türkiyelilere de halkımızın acılarını, coşkularını, kardeşlik duygularını, isyanını dile getiren türkülerini dinletme olanağını bulacak.

Mayıs ayında ise yine Paris yakınında bir konser ve de iki TV programının çekimi var. Bu programlarda Türkiye'nin bugün bir yasaklar ülkesi haline getirildiğini, sanat yapma olanağının kalmadığını, özgür düşüncenin olmadığı bir yerde gerçek sanatçının yaşayamıyacağını vurgulayıp, **"Türkiye onların değil bizimdir"**, diyeceğim.

NEREDEN NEREYE!..

Açıkça da söylüyorlar, utanmadan!..

Melike DEMİRAĞ

Milleti nasıl da aptal yerine koyuyorlar, nasıl da utanmadan, açık açık söylüyorlar. Söyledikleri yalnızca ilerici-demokrat gazete ve dergilerde değil, boyalı basının da ilk sayfalarında yer alıyor artık. İşte 27 Mart 1983 tarihli gazetelerin ön sayfalarından:

TÜRKİYE, NÜKLEER FÜZELERİN
YAPIMINA 1,5 MİLYON
DOLARLA KATILACAK...

Vay anam vay, vay babam vay!.. Yahu biz kim, füze masrafına katılacak kim?. Kendi ülkemizde bunca dert varken, işsizlik varken, perişanlık varken, dışarıya borçlarımızı ödemekle güçlük çekerken, bu nereden çıktı başımıza?.. Bak, baaak; neler de diyor gazete:

"Tamamen Amerikan kontrolü altındaki bu füzeler, (Cruise ve pershing II) tüm NATO ülkelerinin belli oranda katkılarıyla yerleştirilecek. Türkiye'nin payına 1,5 milyon Dolar düşüyor!...

Burada dur bakalım, dört dörtlük DUR'... Niçin, NEDEN?...

Neden kardeşler, niçin anneler, babalar?....

Evren'ler, Ulusu'lar, Türkmen'ler, Kafaoğlu'lar, Koç'lar değil?..

SİZ CEVAP VERİN, ANALAR, BABALAR, KARDEŞLER... NİÇİN?.....

Bu paralar yukarıda adını saydıklarımızın değil, sizin cebinizden çıkacak çünkü.. Kararı sizin adınıza onlar verecek ama, faturayı önce siz ödeyeceksiniz, nakit para olarak.. Nerden mi?.. Daha elinize geçmeden kesilecek maaşınızdan, ücretinizden.. Yani devlet bütçesinden çıkacak bu paralar.. Yani büyük çoğunluğunu sizden kesilen paraların oluşturduğu devlet bütçesinden!.. Onun için dosdoğru size soruyorum soruyu! Boyalı gazetenin açıkça yazdığı gibi, "Tamamen Amerikan kontrolü altında" olacak bu ölüm füzeleri!..

NE ZAMAN VE NEREYE
ATILACAK?...

Tamamen Amerikan kontrolü altında başlayacak bir savaşta, Sovyet insanlarının, analarının, çocuklarının tepesinde patlayacak nükleer bombaları taşıyacaklar!.. Ya onların eli armut mu toplayacak, onlarda yok mu kendilerini savunacak füzeler, tabii ki var..Ameriken füzeleri yola çıktığı an, onların füzeleri de yola çıkacak.. Kimin tepesine?.. Kim bu füzeleri toprağında barındırmışsa onun tepesine... Kim bu füzelerin yapımı için para vermişse, onun tepesine.. Bundan dolayı onları suçlayabilir miyiz?.. Bize aynı şey yapılsa, aynı tedbiri almaz mıyız?...

Size soruyorum analar, babalar, kardeşler!.. Fikrinizi soran oldu mu bu füzeler için karar verirken?.. Ama sizin paralarınızı harcayacaklar bu füzeler için ve sonunda - öyle bir sonu düşmanıma bile dilemem - füzeler gene sizin tepenizde patlayacak!.. (En ufak bir kuşkunuz olmasın ki, o meşum anda Evren'ler, Ulusu'lar, Türkmen'ler, Koç'lar, Sabancı'lar, yerin yedi kat dibindeki sığınaklarında olacaklar..) Tekrar tekrar soruyorum: Niçin, NEDEN?...

Bizim kesemizden füzeler için ödenecek 1,5 milyon dolar ne demek?.. Bugünün parasıyla, yaklaşık 300 Milyon lira demek. Ama bu sayıyı aklımız kolay almaz, daha elle tutulur hale getirelim ki anlayalım dersiniz, yazının sonundaki şiiri okuyun, ondan bir fikir edinebilirsiniz.. Biz gene konumuza dönelim.. İşte Evren, 9 Nisan 1983 tarihli gazetelerin ilk sayfasında, alıştığımız şeyleri söylüyor:

Evren: TUĞLA VE KÜREKLE Mİ SAVAŞACAĞIZ, TANKLA MI?..

Ordumuzun elindeki silahların eskiliğinden şikayet ediyor ama gene de bir güvence vermekten alamıyor kendini:

"Emin olun ki, Türkiye, elinde ne varsa onunla savaşır.."

Evet, Sultan 1.Kenan'ın haklı olduğu bir taraf var.. Türkiye, elinde ne varsa, ama kazma-ama kürek, onunla savaşır. Fakat ne zaman ve kime karşı?.. Yurdu zaptedilirse, istila edene karşı savaşır kadın-erkek, çoluk çocuk!.. Tarihte de olmuştur Kenan sultan!.. Arabistan çöllerinde, Kafkas dağlarında değil, ama anayurdundu, kendi evini-toprağını savunurken dişiyle tırnağıyla savaşmıştır insanlarımız.. Yarın NATO'nun, daha doğrusu Amerika'nın menfaatleri için başka topraklarda ayni fedekarlıkla çarpışacağınızı sanırsanız aldanırsınız.. Sizin mantığınız buraya kadar işliyor tabii: "Sayın yurttaş" diye yalancıktan övdüğünüz insanlar, yarın cepheye yollayacağınız dama taşları sizin için!.. Şimdi onların kanları-canları üstüne pazarlık ediyorsunuz efendilerinizle.. Pazarlığın can noktası da, insanlarımızın canı değil, canların kaç para edeceği!... Mantığınız savaşmayı almıyor.. Sadece, savaşacak MAL'larınızı iyi fiyata satmayı düşünüyorsunuz.. Ama bakın ne diyolar: (6 Nisan 1983 tarihli gazeteler) Gn. Rodgers: Türkiye, savunma masraflarını kendisi yüklenmelidir!"

Oldu mu şimdi!?.. Bunu diyen general Rodgers herhangi biri değil, NATO'nun Avrupa kuvvetleri başkomutanı olan Ameriken paşası!.. Yapma paşam, etme paşam!. Hiç böyle oyunbozanlık olur mu?.. Hazır 45 milyonluk koca millet yarın senin çıkarların için çocuklarını ölüme göndermeye "HE" demişken, sırf "Bekçi parası"na tamah edip oyunbozanlık yapmak yakışır mı senin gibi "Dünya ağası"na?.. Bak, senin yüzünden, zavallı dışişleri bakanı Türkmen açıklama yapmak zorunda kaldı:

6 Nisan 1983 yani aynı gün: Türkmen: Gn. Rodgers'i yanlış anlamayın. Kendisi, Türkiye'ye yılda 1 milyar dolar yardım edilmesini destekliyor.

Vay canınaaa!. Meğer bu Rodgers ne kadar Türk Dostu bir paşaymış da biz bilememişiz kıymetini... Tüh tüh tüh, yazıklar olsun bize... 1 Milyar dolar demek?.. Gerçi henüz teklif elinde, kabul edilip edilmeyeceği belli değil Ameriken Senatosu tarafından ama, ya bir de kabul edilirse!?... Az önce füzeler için 1,5 milyon masraf edeceğiz demiştik.. Nerede 1,5 milyooon, nerede 1 milyar... Tam 333,3 katı.. Yani bu işe 1 koyup 333,3 alacağız... Yaşadık, desenize!.. Ama durun bir dakika.. Başka bir gazete çarptı gözüme, Zeyneb'in oyuncaklarını Örmişim üstüme.. Ne diyor, ne diyor? Vay canınaaa!. Tarihi de eski değil hani: 12 Mart 1983.. İlk sayfada iki tane uçak fotoğrafı:

160 SAVAŞ UÇAĞI ALIYORUZ!.. (Değeri en az 4 Milyar Dolar)...

.... (Bu gördüğünüz noktalar, dudağımın uçuklayıp bir süre ağzımdan ses çıkamadığının resmidir!.)

Ya F-16 alacakmışız, ya da F-18... Bütün iş, hangisini alacağımıza karar vermekteymiş!. Bu uçaklar çok lazımmış, çünkü NATO savunma planları için veya hain Yunanlıların saldırırsa karşı birebirmiş!... (Aynı günlerde zavallı Yunan kardeşler de hain Türk saldırısına karşı birebir gelen Amerikan uçakları almakla meşgul ya, o da ayrı bir konu.)

Yahu kardeşler, durun bir dakika... Tam seviniyorduk, yılda 1 Milyar Dolarlık yardımı belki Amerikan Senatosu kabul eder diye, daha gözümüzü açıp kapamadan, 4 yıllık yardım parası gidiverdi Amerikan uçaklarının alımına.. (Ordumuzun öteki ihtiyaçları olduğu gibi duruyor, zavallı Mehmetçik fasuyle-pilava talim ededursun) Kusura kalmayın, belki ben biraz kalın kafalıyım ama, ister istemez aklıma hep aynı soru takılıyor: Bu ne biçim yardımdır dostlar?. NATO uğruna kocamızı-çocuğumuzu kurbanlık koyun gibi hazır tuttuğumuz için.......işte bu sebeple, Amerikan uçak sanayiine yardım ediyoruz... Nasıl buldunuz bu cümleyi?.. Saçma mı?... Ohalde dönün başa ve yazıyı bir daha okuyun... Ben sözü büyük usta'ya Nazım-a bırakıyorum.. Bakın neler yazmış 62 yılında:

'62 yılında 2 avcı uçağını sofraya
koysak,
çevirsek ete, ekmeğe, şaraba,
salataya
40 milyon adam doyasıya yer,içer
40 milyon kediye de artar
ekmekten, etten
kediler salata yemez, şarap içmez.
kedileri ben kattım ziyafete!...

'62 yılında yapamamışız, bari 83 yılında koyalım şu uçakları sofraya.. Bari bu yıl karnımız doysun birazcık?.. Doymasın mı?:.....

NİKARAGUA:

Karşı Devrim Güçleniyor mu?

Nikaragua'daki devrimci Sandinist yönetime karşı eski diktatör Somoza yanlışı FDN (Nikaragua Demokratik Ordusu) güçlerinin saldırıları Mart ayı başlarında yoğunluk kazandı. Komşu Honduras'ta ABD ve CIA tarafından eğitilen FDN güçleri, sınırı geçerek Nikaragua'ya girdiler. Bu durum, iki ülke arasında savaş tehlikesinin çıkmasına yol açtı. Çeşitli basın ajanslarının haberlerine göre, konuya ilişkin bir basın toplantısı yapan Nikaragua hükümeti sözcüsü, ülkeye saldıran Somoza yanlısı sağcı FDN güçlerinin Honduras hükümeti ile işbirliği içinde olduklarını açıklayarak, Honduras'la aralarında ciddi bir savaşın çıkabileceğini belirtti.

Somoza yanlışı güçlerin saldırıları, ABD yönetiminin Nikaragua devrimci hükümetine karşı uyguladığı planın yeni bir aşaması olarak nitelendirildi.

Somoza yanlısı karşı devrimciler CIA kamplarında eğitiliyorlar

ABD AMBARGOSU NİKARAGUA EKONOMİSİNE ÖNEMLİ DARBE VURDU

Bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'da 1979 yılında devrimci Sandinist güçleri Somoza diktatörlüğünü yıkarak siyasal iktidarı ele geçirmişlerdi. Devrimci hareketin diğer Orta Amerika ülkelerine de yayılacağından korkan ABD yönetimi, bu tarihten sonra Orta Amerika politikasını daha sertleştirdi. Elçilikleri ve CIA aracılığıyla bölgedeki gerici diktatörlüklere yardımlarını arttırdı. Buna, Carter'e göre dış politikada daha sertlik yanlısı Regan'ın Devlet Başkanlığına seçilmesi de eklenince, Nikaragua devrimi ABD yönetiminin iyice gözüne batmaya başladı. Reagan yönetimi, Nikaragua'ya ekonomik ambargo uygulamaya başladı. Carter döneminde imzalanmış anlaşmaları iptal ederek, Nikaragua'ya kredi verilmemesini sağladı, 10 Milyon dolarlık kredisinden vazgeçti. Daha sonra, Nikaragua ile Küba arasındaki ekonomik ilişkileri bozmak amacıyla ekonomik şantaja başvurdu. Bütün bu önlemlerle, iç savaştan zayıf düşmüş Nikaragua ekonomisine önemli darbeler indirmeyi başardı.

"ULUSAL MUHAFIZLAR" TEKRAR TOPARLANIYORLAR

Nikaragua'daki Sandinistler devrimden sonra Somoza yanlısı Ulusal Muhafızlar dağılıp, çeşitli Orta Amerika ülkelerine kaçmışlardı. 1982 başında Honduras'taki iktidar değişikliği ile birlikte bunlar Honduras'ta toplanmaya başladılar. Reagan'ın 19 Milyon dolarlık yardımı ile güçlenen Somoza yanlıları, çeşitli kamplarda anti-gerillacı CIA uzmanları tarafından eğitildiler.

Bu güçlere, Nikaragua'nın Atlantik kıyısında yaşayan yerliler de katıldı. Afro Amerikan ve Kızılderili kökenli **"Mesquitos"** yerlileri, ülkenin batı yakasında yaşayıp Ispanyolca konuşan kesime öteden beri entegre olamamışlardı. Sandinist devrimden sonra bağımsızlık isteklerini arttırdılar. Yönetimle aralarında bu yüzden çıkan çatışmalar sonucu dağınık gruplar halinde Honduras'a geçerek Somoza yanlıları ile beraber eğitim görmeye başladılar.

MEKSİKA
Belize
Belmopan
Belize (ing.)
ORTA AMERİKA
GUATEMALA
Huehuetnango
Guatemala
San Pedro Sula
HONDURAS
Tegucigalpa
ATLAS OKYANUSU
San Salvador
EL SALVADOR
León
NİKARAGUA
Managua
Puntarenas
Kanal Bolgesi
BÜYÜK OKYANUS
San Jose
Kosta
KOSTARİKA
PANAMA
Panama
COL.

Honduras'ta toplanan bütün bu anti-sandinist güçler, Nikaragua'daki devrimci yönetime karşı FDN (Nikaragua Demokratik Ordusu) isminde politik ve askeri birlik oluşturdular.

KARŞI DEVRİMCİ FDN'NİN YAPISI

FDN'nin başında bir politik koordinasyon komitesi var. Bu komitenin içinde son yıllarda Nikaragua'dan kaçmış, Somoza döneminin ileri gelenleri bulunuyor. Ayrıca, askeri hareketleri yönlendiren üç tane kurmay var. Bunlardan bir tanesi Somoza'nın ulusal muhafızlarından oluşuyor. Bunlar Somoza döneminde katliamları ve halka karşı kanlı eylemleriyle tanınıyorlardı. Diğer bir kurmayda ise Honduras ve Arjantin ordularının temsilcileri ile CIA ajanları bulunuyor. Üçüncü kurmay ise, tamamen Amerikalılardan oluşuyor. Burada CIA uzmanları ve Panama'da bulunan ABD Güney Ordu Komutanlığı temsilcileri var. Bu kurmay bütün hareketin beyni olarak görev yapıyor.

Somoza yanlısı anti-sandinist hareket, devrim öncesi dönemin iş adamlarından büyük maddi yardım görüyor. Bunlardan bir tanesi Coco Cola fabrikasının eski işletme müdürü Adolfo Calero Rortocarrero. Somoza'nın da yakın akrabası olan Rottocarrero, bundan bir süre önce Managua'yı terkederek FDN'ye katıldı.

FDN'nin asıl askeri ve maddi yardım kaynağı ise ABD. 1982 başında Reagan hükümeti FDN'ye 19 milyon dolarlık bir yardım yaptı, 11 milyon doların daha bu iş için ayrıldığı bildiriliyor. Reagan hükümeti döneminde önemli ölçüde silah ve askeri malzeme yardımı da yapıldı. FDN kuvvetlerinin kullandıkları tüm silahlar ABD yapısı, bir kısmı da NATO damgasını taşıyor. Anti-sandinist güçlerin askeri eğitimini de CIA üstlenmiş durumda. Bu güçler Amerika ve Honduras'ta anti-gerilla savaşı yöntemleriyle eğitiliyorlar.

ABD'nin Honduras Büyükelçisi John Negroponte de bu konuda önemli diplomatik görevler üstlenmiş durumda. En önemli görevi, Honduras'ın desteğinin devamını sağlamak.

Devrimci Sandinist güçler

ABD'nin FDN'ye diğer bir yardım da Sandinist güçlerin yerleri ve durumları hakkında istihbarat sağlamak şeklinde oluyor.

Sandinist hükümet tarafından yakalanarak basına gösterilen iki FDN yanlısı, Nikaragua'ya Honduras'tan geçtiklerini, Honduras'ta CIA ve Honduras Gizli Servisi elemanları tarafından eğitildiklerini itiraf ederek , **"amacımız, Nikaragua'da bir bölgeyi ele geçirdikten sonra ABD, Honduras, Arjantin ve İsrail gibi dost hükümetleri yardıma çağırmaktı"** dediler.

ÇATIŞMALAR YOĞUNLAŞTI

Mart ayı başında, çatışmaların artması üzerine Nikaragua hükümeti Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinden acil oturum istedi.

Görüşmeler tartışmalı bir şekilde bir kaç gün sürdü. ABD ve Sovyetler Birliği temsilcileri karşılıklı birbirlerini suçlayarak, kimin daha çok "**müdaheleci**" olduğunu tartıştılar. ABD temsilcisi, Nikaragua'yı destekleyen Sovyetler, Çin ve Meksika temsilcilerini **"entellektüel terörizm"**le suçladı. Nikaragua'daki yönetimin El Salvador, Honduras ve Kosta Rika için tehlike olduğunu iddia etti.

ABD'nin müttefikleri İspanya, İtalya ve Hollanda görüşmeler boyunca çekimser tavır alırken, F. Almanya temsilcisi konuşmasında Nikaragua'yı sert bir dille suçladı.

Görüşmeler sonuçsuz bitti. Gözlemciler, ABD'nin izole edilmiş olduğunu belirtiyorlar.

TEPKİLER

ABD yönetiminin Nikaragua'daki yönetimi devirme çabası Amerika'da büyük yankı uyandırdı. Ülkenin Time, Newsweek gibi büyük dergileri konuya geniş yer vererek, CIA'nın FDN ile ilgisini açığa çıkaran yayınlar yaptılar.

Olay, ABD Kongresinde de tepkiyle karşılandı. Ancak buradaki tepkinin büyük bölümü, CIA'nın Kongrenin haberi olmadan hareket etmiş olmasından kaynaklanıyor. Kongre üyeleri, CIA'nın anti-sandinist hareketi desteklemesinin ABD kanunlarına aykırı olduğunu ileri sürüyorlar. 1974'de alınan bir kararla, **"CIA'nın Kongreye danışmadan başka bir ülkenin hükümetini devirmesinin yasaklandığını"** hatırlatıyorlar.

ABD Temsilcileri Meclisi Amerika Ülkeleri Arası İlişkileri Alt Komisyonu, Washington'un Nikaragua hükümetini devirmek için eylemlere girişmesini yasakladı. Bu karar, ABD yönetimi tarafından tepkiyle karşılandı.

DÜNYA'DAN KISA... KISA...

ARJANTİN'de seçimlerin 30 Ekim 1983'de yapılacağı açıklandı. Seçimlerden 90 gün sonra sivil hükümetin işbaşına gelmesi planlanıyor. Öte yandan ülkede grevler ve gösteriler sürüyor. İşçiler, askeri yönetimin yasağına karşın 24 saatlik bir genel grev gerçekleştirdiler. Grevci işçiler hakkında bir soruşturma açılmadı. Kaybolan 30 bin kişinin akibetini sormak amacıyla başkentte düzenlenen yürüyüşe ise binlerce kişi katıldı.

* * *

FRANSA'da ikinci tur seçimlerde sol güçlenerek oyların çoğunluğunu aldı.

* * *

REAGAN'ın, savunma bütçesini yüzde 10 arttırma önerisi Senato Komitesi tarafından reddedildi. Reagan ayrıca uzaya yerleştirilecek dev aynalr yoluyla savunmayı öngören yeni bir sistem önerdi. Bu, **"Reagan uzay savaşını başlatıyor"** biçiminde yorumlara yol açtı.

* * *

İŞGAL ALTINDAKİ Batı Şeria'da 1000'i aşkın Filistin'li öğrencide zehirlenme belirtileri başgösterdi. Bu olayı protesto etmek amacıyla düzenlenen gösterilerde, yer yer İsrail kuvvetleriyle halk arasında çatışmalar çıktı. Bazı şehirlerde sokağ çıkma yasağı ilan edildi.

* * *

VİETNAM, Sihanuk yanlısı Kızıl Khmer kuvvetlerine karşı Kamboçya topraklarında bir askeri harekete girişti. Önemli askeri üsleri ele geçirdi. Askeri hareket zaman zaman Tayland topraklarına da yansıdı. Tayland'a giren Vietnam kuvvetleri ile Tayland kuvvetleri arasında mevzii çatışmalar çıktı. Tayland'la Vietnam arasında doğrudan bir çatışma söz konusu değil. Bu olaylar olurken, Çin de Çin-Vietnam sınır çatışmalarından dolayı Vietnam'a nota verdi.

* * *

SOSYALİST ENTERNASYONAL'in Portekiz'de yapılan 16. Kongresinde FKÖ delegesi Sartaui öldürüldü. Sartaui, FKÖ'nün ılımlı kanadının lideriydi. Kongreye önce delege olarak çağrılmış, ancak İsrail'in baskısı sonucu sadece gözlemci olarak katılmasına karar verilmişti. Suikastı Abu Nidal isimli Filistin'li örgütün üstlendiği haberi gazetelerde yer aldı. Filistin'liler ise olayda İsrail'in parmağı bulunduğunu iddia ettiler. Ancak, iddiaların hiçbiri doğrulanmadı.

* * *

EL SALVADOR İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Garcia Villas, hükümet kuvetleri tarafından öldürüldü. Villas, hava bombardımanlarının ve kimyasal silahların halk üzerindeki etkisini incelemek üzere savaş bölgesinde bulunuyordu. Kafasına yakın mesafeden ateş edilerek öldürüldüğü, daha önce de işkenceden geçmiş olduğu saptandı. El Salvador gerilla liderlerinden **"Kumandan Ana Maria"** (Melida Anaya Montes) ise Nikaragua'nın başkentinde öldürüldü. Olayın CIA tarafından planlandığına kesin gözle bakılıyor. ABD'nin, bu yolla Nikaragua halkında **"El Salvador'lu gerillaları desteklemezsek, Amerika bizi rahat bırakır"** telkini ile korku yaratmaya çalıştığı belirtiliyor.

* * *

ATİNA'da sağ eğilimli **"Vradini"** gazetesinin sahibi Athanasyadis öldürüldü. Olayı bir sol örgütün üstlendiği haberleri yayıldı. Soruşturmayı derinleştiren Yunan polisi, sağcı olduğu tesbit edilen katili yakaladı. Aynı günlerde muhalif partinin toplantısına bombalı bir saldırı oldu. Son zamanlarda Yunanistan'da gelişen bu olayların, Papandreu hükümetini yıpratmaya yönelik sistemli eylemler olduğu belirtiliyor.

OKURLARIN DİLİNDEN

Bir "yazara" cevap

Gazetenizin 14. sayısının 17. sayfa-
nda "İ.FIRAT" imzasıyla yayınla-
ın yazıya cevap vermeyi bir devrimci
arak kendime görev biliyorum.

Yazının "yazarı" bilinen somut ger-
ekleri büyük bir kayıtsızlıkla çarpıta-
ık bir takım çevrelerin gözüne gir-
eye çalışıyor. Yazarımız sanki yeni
r şey kesfediyormuş gibi büyük bir
imlik havası yaratarak gerçekleri
ımura belemeye çalışıyor. Aslında
enim "yazarımıza" sormak istedi-
m sınıf mücadelesinden ne anladı-
dır?

Evet sorun tam da gelip buraya
ıyandığında gerçekler bilinçli ola-
k karaltılmaya çalışılıyor. Bütün ya-
ımlarını sınıf mücadelesine hasret-
iş, sınıf mücadelesinin ateşi içinden
kmış, hatta uluslararası sınıf müca-
elesinde, yazmış oldukları şiirleriyle
aylara büyük duyarlılıklar göster-
iş insanlarımızı sadece birer sanatçı
erecesine düşürme yetkisini "yaza-
mız" acaba kimden alıyor? Kendisi
i icat ediyor, yoksa? "Yazarımıza"
öre belki de bir Pablo Neruda'da
anatçıdır, bir Bertolt Brecht bir Mak-
m Gorki de... Çünkü bu insanlarımı-
n hepsi de sadece yazmışlar ona
öre tabii. Ama bize göre, bizim açı-
ızdan bu insanlarımız bütün yaşam-
arını sınıf mücadelesine hasretmiş;
ınıf mücadelesinin gereklerini yerine
etirmiş dünya Proleteryasının yiğit
ilitanı, bilinçli birer savaşçıları ola-
ık yerlerini almışlardır. "Yazarımı-
a" söyleyeceğim şudur. Güneş bal-
kla sıvanmaz...

Coşkun Fırat
Kiel

NLATAMIYORUM

Öyle bir arzu var ki içimde
matbaa ve kitaplar,
anlatamıyorum...
Nokta, nokta, nokta..." deyip
geçiyorum;
anlatamıyorum...
çimdeki bu arzuyu'yu
matbaa ve kitaplara
sığdıramıyorum...
Nokta, nokta, nokta..." deyip
geçiyorum...
anlatamıyorum!.

Fehmi Eruçar

YARININ NEFERLERİ"

Bizler gelecek güzel günler için
yetişiyoruz,
Bir avuç toprağa ekilen
Bir avuç tohum gibi.
Bir tohumdan yetişen bin tohum gibi.
Yeni ve de gür
Çiğnense de Boynu bükülmeyecek
kadar gür.
Bizi engelleyemez ne toplar, tüfekler.
Yıldıramaz işkenceler.
Geleceğe güvenle bakıyoruz
Çünkü biz, YARININ NEFERLERIYIZ..

Ö.Akhan

Halk cephesinde bir fişek!

Kasım 1980'de faşist güçlerle giriştiği silahlı çatışmada şehit düşen sevgili kardeşimin ardından.

(Halk cephanesinde bir fişek)
Halkın cephanesinden
Bir fişek gitti Adana'ya
Kasım dokuzyüz seksen
bir fişek yirmisinde
sekiz yıl önce diktiği
ceviz ağacı gibi
fışkırıyordu alaca karanlıkta
tam beş saat
bir de yoldaşı
omuz omuza düştü
güneş doğarken
yarı canlı
parke taşları üstüne
diyorlardı görün kömünist'in sonunu
sürüklediler panzer arkasında
mahalle aralarında
sokak boylarında
seni hey yiğidim seni
toroslara gömdük
çukur ovanın
beyaz altını ve kızıl gülleri arasına
bir gün buralarda kızıl kızıl
çiçekler açacak gülecek insanlar
güleceğiz biz.

Abisi

HASRET

Mapustayız gülüm, sen Türkiye'nin
zindanlarında,
ben Almanya'nın batısında.
Zordayız gülüm; sen, işkence
masasında,
darağacında, çökükde,
ben, işsizlikte, aç kalmada.
Ortağız gülüm; ölümlere, acılara,
zorluklara, özlemlere.
Ağıt tutmadayız gülüm; Maraş'da,
Çorum'da, Zonguldak'ta
işkencelerde, darağaçlarında
öldürülen yoldaşlarımızdan uzakta.
Savaştayız gülüm, dünyanın dörtbir
yanında.
Hasretiz gülüm; güzel günlere,
eşit günlere
...ve GÜNEŞ'E
Hasretiz.

M.Abal

D. Türkiye gazetesine

Demokrat Türkiye Gazetesine,

İşçiler, köylüler, emekçiler bütün yurtseverler uluslararası işçi sınıfının birlik dayanışma ve savaş günü *1 MAYIS hepinize kutlu olsun.*

Emekçiler bu yılki 1 Mayısın bir özelliği var, çünkü ülkemiz çok zor günlerde karmaşık bir dönemde geçiyor, yarım yüz yıla aşkın bir süredir 1 Mayısı yasaklayan faşizm artık eski yasaklama dönemlerinin geçerli olamayacağını gördüğü için var gücüyle halkımıza saldırmaktadır. Bugün bütün Avrupa'da birlik mücadele dayanışma bayrağını yükseltelim. Faşist zorbaların onlarla işbirliği içinde olan tüm insanlık düşmanlarının ve gericilerin saldırganlıklarına boyun eğmeyeceğimizi gösterelim. Bağımsızlık sosyalizm mücadelesini zafere ulaştırana dek savaşacağımızı ispatlayalım. Almanya'da sesimizi dünyaya haykıralım.

Çermo Dayı

"BABAMIN ŞİİRİ"

Oldenburg'tan bir okurumuz babasının yazdığı şiiri bize yolladı. Şiirde babasıyla arasında geçen tartışmayı şöyle anlatıoyr okurumuz: Babam şiiri size göndermeye hakım olmadığını söyledi. Ben 'Bizler toplumsal ve siyasal olayları bir devrimci ve demokrat olarak algılayabiliyorsak, sonuçta düşüncelerimizi bir şiir olarak ifade edebiliyorsak, bu demektir ki bu ürün bizim değil, tam tersine halklarımızındır.'' diye israr ettim. Sonuçta babam ikna oldu.

Şiir şöyle:

Vurduğun hedef doğurgandır
çoğalıyor sen vurdukça.
Vurduğun hedef gelencik rengi,
her kurşunla kanıyor, yanıyor...
Ahmak cellat,
hedefi yokettiğini sanıyor
hedef doğurgandır, doğurgan.
Gözlerimizden yaş yerine
akan kan...
Can veriyor devrime,
hedefe atılan her kurşun
uçuyor hızla evrime.

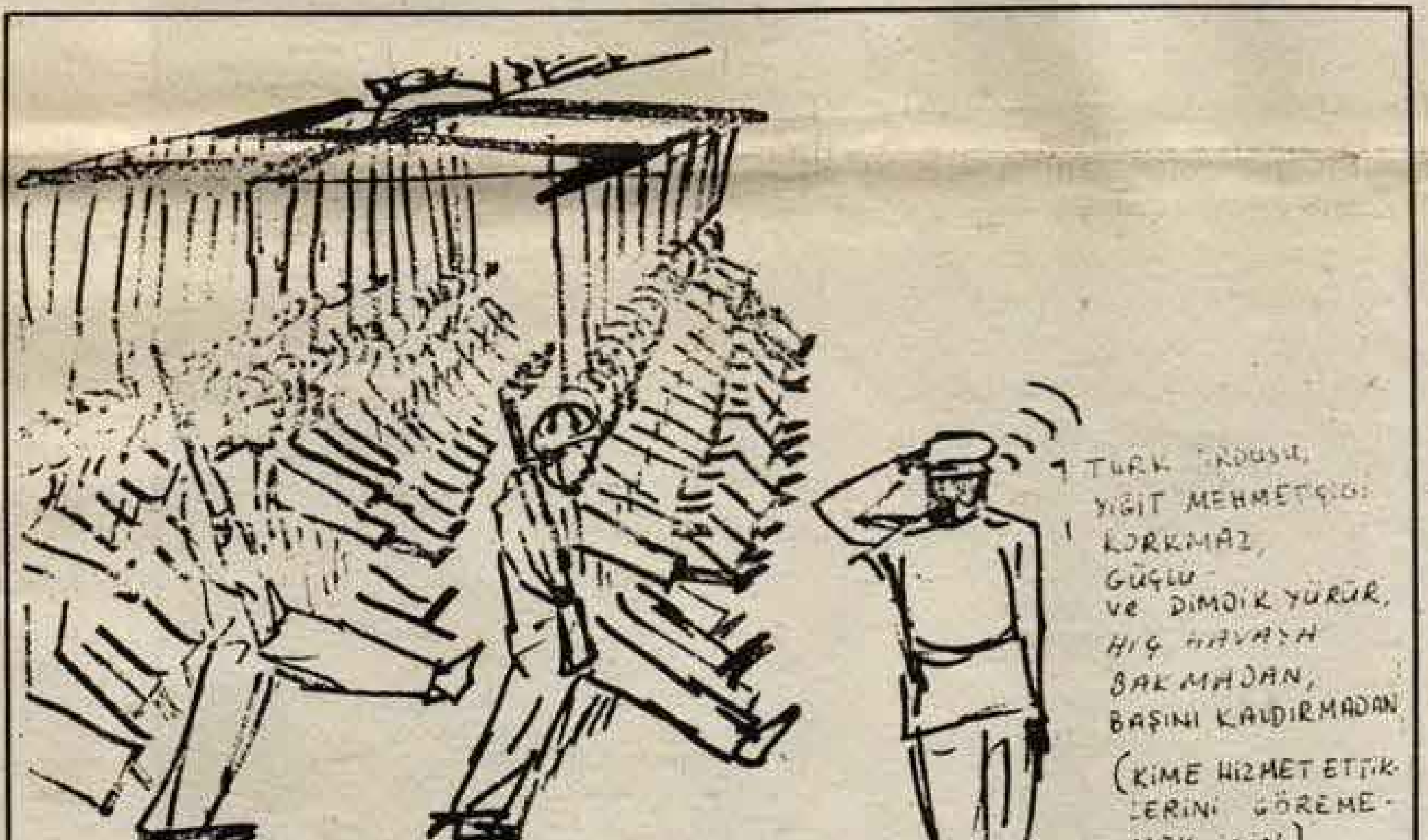

GÜLÜM
Sana bir diyar vadetsem
Adı mutluluk olan
Sana çiçekler sunsam
Hiç solmayan
Kuşlar versem, ötseler
Gece gündüz durmadan
İnsanlar göstersem
Barış şarkıları söyleyip
Hepberaber kardeşçe
Sımsıcak geçinen
Çizsem içimi sana
Kalbimi versem
Bir yol gösterip
Elimi uzatıp, gel desem
Verirmisin elini?
Anla beni GÜLÜM
Sen umudum
Saydıklarım UMUT dünyam...

Köln
GÜNER

Silahı yerde kalmaz

Her damla kan bir çiçeği
sular yeşertir.
Silahı dağda, düzde
dolanır özgürlüğün
Aç karına,
çiplak ayakla
Yiğidin ahı
ne silahı yerde kalır
derler ya...

Umut şahin olur
aşar dağları
varıp dosta söyler
selamı
Dost yüreği tutuşur
çıkası bir can olur

Osman Çil

TÜLAY GERMAN

12 Nisan'dan
23 Nisan'a
kadar (12 gün)
18.30'da
THEATRE DE PARIS
15, rue Blanche 75009
Telefon: 874 10 75

bütün ülkelerin işçileri, birleşin!

ENTERNASYONAL

devrimci - marksist dergi

Ocak 1983 sayısında: *Cephe, genel grev, seçim, K. Maraş olayı, Sür-Dev bildirge v.b. oluşan 1978-80 yazılarından bir derleme sunan ENTERNASYONAL'in Mart sayısında durum değerlendirmesi ve görevlerimiz (Ekim 1982), Anayasa ve Siyaset, Referandum sonuçları, 12 Eylül, Hitlerin iktidara gelişinin 50. yılı, Fransız seçimi üzerine yazılar yer almaktadır.*

İsteme adresi:
Libraire La Breche 9
rue de Tunis
75011 PARİS

Anketimize katılın

Okurlarımıza,

Demokrat Türkiye bir yıllık yayın yaşamını geride bıraktı. Olanaklarımız ölçüsünde sizlere daha iyi bir gazete sunabilmek ve özlemlerinize, sorunlarınıza daha tutarlıca yaklaşabilmek için atılımlarımızı sürdürmek çabası içindeyiz. Bu amaçla hazırladığımız anketi aşağıda sunuyoruz.

Anketin sorularını yanıtlayan okur arkadaşlarımız, ilgili anketi doldurarak, **"Demokrat Türkiye Anket Servisi, Postfach 25 04 63 5 Köln 1"** adresine geciktirmeden gönderilirse bizlere yardımcı olmuş olurlar. Soruların tüm okurlarımızca doğru ve noksansız yanıtlanması dileğimizdir. Demokrat Türkiye'ye omuz veren ve onun güçlenmesini isteyen arkadaşlarımızın bu katkılarını bizlerden esirgemiyeceklerine inanıyoruz.

Selam ve saygılarımızla
Demokrat Türkiye

1- Yaşınız: ☐ 20'nin altı ☐ 21-40 ☐ 41 ve yukarı

2- Yaşadığınız ülke: .... **Cinsiyetiniz:** ☐ K ☐ E

3- Kaç yaşında yurt dışına çıktınız? ☐ 0-5 yaş arası ☐ 5-10 yaş arası ☐ ☐ 11-17 yaş arası ☐ 18 yaşından sonra

4- Mesleğiniz: ☐ işçi ☐ öğrenci ☐ memur ☐ diğer:.................................
☐ diğer:...

5- Öğreniminiz: ☐ ilkokul ☐ ortaokul ☐ lise ☐ mesleki okul
☐ yüksek okul ☐ üniversite

6- Yaşadığınız ülkenin dilini biliyor musunuz?
- ☐ Hiç bilmiyorum.
- ☐ Ancak günlük işleri görecek kadar biliyorum.
- ☐ TV.radyo ve gazete haberlerini izleyecek kadar biliyorum.
- ☐ Bilimsel kitapları izleyecek kadar biliyorum.

7- Türkçe günlük gazete okuyor musunuz? ☐ evet ☐ hayır ☐ bazen

8- Demokrat Türkiye gazetesini sürekli mi okuyorsunuz?
☐ evet ☐ hayır

9- Demokrat Türkiye gazetesini nereden satın alıyorsunuz?
☐ aboneyim ☐ derneklerden alıyorum ☐ bayiden alıyorum
☐ diğer...

10- Aldığınız Demokrat Türkiye gazetesini sizden başka kaç kişi okuyor?..

11- Demokrat Türkiye gazetesinde gereksiz bulduğunuz yazılar var mı? Varsa hangileri?..
....
....

12- Demokrat Türkiye gazetesinde hangi tür yazıların noksanlığını duyuyorsunuz?..
....
....
....

13- Demokrat Türkiye gazetesinde kullanılan dili nasıl buluyorsunuz? ☐ daha yalın ve anlaşılır olmalı
☐ iyi buluyorum
diğer:...

14- Demokrat Türkiye gazetesinde önce hangi yazıları okuyorsunuz? İlgi sıranıza göre 1'den başlayarak numaralayın:
☐ Türkiye haberleri ☐ Almanya haberleri ☐ Dünya haberleri
☐ Makaleler ve fıkralar ☐ İnceleme yazıları ☐ Biber ☐ Çocuk köşesi
☐ Avukatınız diyor ki.. ☐ Mahkeme haberleri ☐ Röportajlar
☐ diğer...
....

15- Demokrat Türkiye'de sürekli dizi yazılar yayınlanmasını arzu eder miydiniz?
☐ hayır
☐ evet: ☐ Hikaye ☐ Roman ☐ Masal ☐ Fotoroman

16- Gazetemizin daha geniş kitlelere yayılması ve okunması için önerileriniz var mıdır? Varsa nelerdir?..................................
....
....
....
....

17- Demokrat Türkiye'nin 1983 yılı cep takvimini nasıl buluyorsunuz? Gelecek yıl için önerileriniz:...................................
....
....

18- Türkçe kitap okuyor musunuz? ☐ evet ☐ hayır ☐ bazen

19- Hangi tür Türkçe kitaplar okuyorsunuz?
☐ Hikaye ☐ Roman ☐ Çocuk kitabı ☐ Şiir ☐ Röportaj
☐ İnceleme ve araştırma ☐ Bilimsel kitaplar

20- Demokrat Türkiye gazetesinin siyasi gruplara karşı tavrını nasıl buluyorsunuz?..
....
....

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

ABONE FİŞİ

Adı ....
Soyadı ....
Adresi ....

	Almanya	Avrupa	Avustralya	USA/Kanada
6 Aylık	15,- DM ☐	18,- DM ☐	30,- DM ☐	24,- DM ☐
-1 Yıllık	30,- DM ☐	36,- DM ☐	60,- DM ☐	48,- DM ☐

Abone parasının gönderileceği yer:
ADA Vrlags- und Handels- GmbH

Postscheckamt Köln
Konto Nr.321568-508
BLZ 370 100 50

Deutsche Bank Köln
Konto Nr.3302551
BLZ 370 700 60

Gençler kendi dilleriyle kendilerini anlatıyor...

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

ALMANYA'DA YOK OLAN KUŞAK

Anaları babaları ayrı bir konu,ezilmeleri, horlanmaları, yıllarca alınteri döktükleri ülkeden sakat, hasta, yaşlı kapı dışarı edilmek istenmeleri... Biz haberi verelim onların çocuklarından, yani gençlerden.

Ne Almanya'lı, ne Türkiye'li. Ne Türkçeyi doğru konuşabiliyorlar, ne Almancayı. Ne Türk kültürü, ne Alman... Belleklerinde bir değer yargısı yok, inanç yok... İnsanı insan olmaktan uzaklaştıran kirli selin içinde bir çoğu...

Demokrat Türkiye muhabiri bu gençlerin arasına girdi. Onlarla arkadaş oldu. Birlikte dolaştı, konuştu, konuşturdu, yazdı. Onların ifadelerine, düşüncelerine hiç dokunmadı. Yalnız çok "müstehcen" sözcükleri, bir de polisce kovuşturma açılabilecek ifadeleri ayıkladı.

Bu sayfa'da gençleri kendi dillerinden tanıyacaksınız.

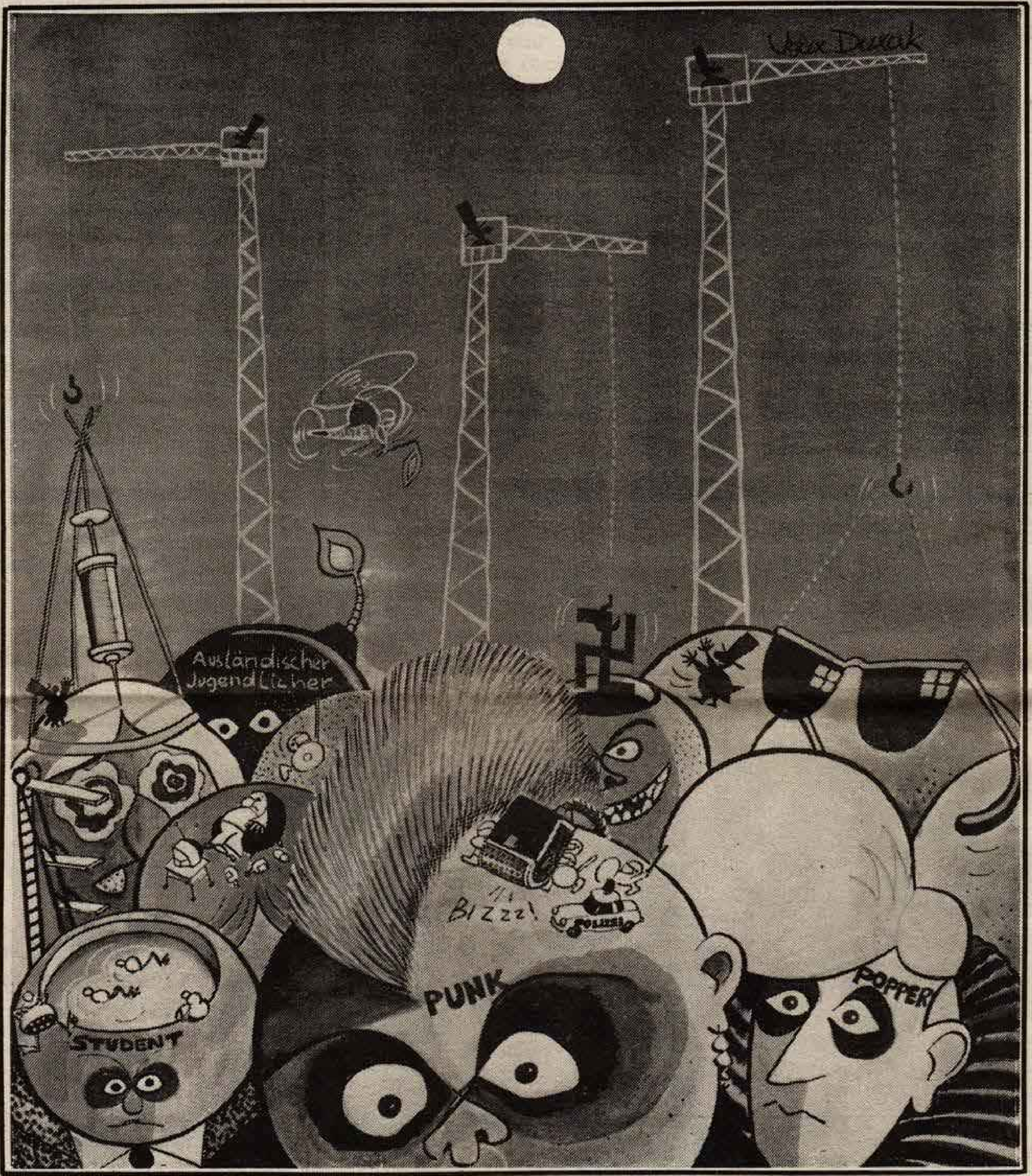

HADİ OĞLUM KEMİK

İhsan Subaşı (16) :

Burada gençlik mi yaşanır be! Türkiye'de olsaydım gençliğimi yaşardım. Sabah çık evden, kahve köşelerinde yat akşama kadar, ondan sonra dön eve, tepemde 50 yaşında bir baba.

Arasıra fena dertleniyoruz. Geçenlerde arkadaşlarla geziyoduk. Parkda bir Alman'la dalaştık. Şimdi mahkemedeyiz. Orhan Gençebay, Kadir İnanırı çok severim. Kahvede tavla atmak da zevkli oluyor. "Hadi oğlum kemik" demek ne güzel be!

Almancam idare eder. Kendi seviyemden fazlası yasak! Bu Almanların binde biriyle ilişki kurabiliyorum. Kız arkadaşım hem var, hem yok, karmakarışık şeyler. Ben de anlamıyorum! Alman gençleriyle arkadaşlık istemiyorum. Ben bir Türk gençiyim, askerliğimi yapacağım. Okulda birazcık bir şey öğreniyoruz. Kafa yorsam belki bir şeyler öğrenirim, ama ben çalışmıyorum.

Siyasi miyasi konularla ilgim yok. Siyaset nedir bilmiyom. Ama Alman milliyetçilerinin analarını... Bizim gibi garipten ne istiyorlar. Analarını...

RESMEN KOVMALARINI BEKLİYORUM

Halim Tunç (17) :

Beş yıldır Almanya'dayım, beş yıldır okuyorum (Hauptschule). Ben gelmek istemedim, annemler getirdi. 12 yaşındaydım. Burayı beğenmedim. Havasından mıdır, insanlarından mıdır, hiç hoşuma gitmedi!

İlk geldiğimde Almanya hevesi vardı. 3 yıldır dönmek istiyorum. Gençlik yıllarım gitti. İhtiyarladım...

Aç da olsam vatandan vazgeçmem. Türkiye ye dönüp bir fırın açacağım, ekmek satacam. Belki de kahve açacam. Burdan bıktık, vatan hasreti, aah!..

Benim aklım politik molitik şeylere ermez. Almanya ne yaparsa yapsın, isterse kovsun. Türkiye'de nası olsa aç kalmayız. İlticacı akımı oldu, yabancı düşmanlığı arttı. Bizi atmalarını istiyoruz. Ne ıh mıh edip, Türken raus falan diyorlar. Tutup atsınlar. Zati kovmaktan beter ettiler! Memleketime dönmek istiyorum, resmen kovmalarını bekliyorum.

GENÇLERİN YARIDAN COĞU İBNEYE GİDİYOR

Hasan Bel (16) :

Burda yarıdan çoğu Türk gençleri ibneye gidiyo. En çok Elvisçilere katılanlar yapıyo bunu. Duyduğuma göre bi şyine 50 mark alıyorlar. Hiç o yol yapılır mı, o yol bok yolu! Türk gençleri Alman gençleri gibi yapamıyo hep Alman'lara özeniyorlar. Türk gençlerinin bi problemi de uyuşturucu madde. Çekeni de var satanı da var. Çoğu ailesinden habersiz yapıyorlar. Ben hiç hayatda ağzıma almam. Benim kalbim temiz.

Maceralarım: Hapislerden başlıyak. Bi gün otomatik soydum. 2 kişi parayı çıkarttık(50, 60 mark) Her gün alıştık, bir iki kere yaptık. Üçüncüsünde yakalandık, cebimden sustalı çıktı. Polis bana bi tekmük vurdu. Bir iki gün nezarette yattık. Bizi kayıdladılar. Türkiye'ye salarız deyip bıraktılar. Bildiğimce çok Türk genci otomat soyuyo. Bir gün gençlik merkezinde diskotek yapıyorduk, Alman'lar kabadayı olmak istediler. Biz Türk'ler hepsini dövdük. Bi hafta hapis yattık.

PARALI İBNE ARADIK

Cemil Kazan (17) :

Analarını... Hepsi arschlock. Ekmek parası, halde çalışıyom adamın kıçından ter geliyor. Meçbur... Türkiye'de bok mu var? Rahat geçinemezsin. Burda daha rahat. Alamanın parası güzel, kendisi çirkin. Burda gençliğimi yaşıyamıyom. İşten eve, evden işe bi bok yaptığımız yok.

Yabancı düşmanlığını naziler yapıyor. Devletin de işine yarıyor. Çünkü devlet bizi kovalamak istiyor. Nazileri kışkırtıyor. Türk devletinin de buna karşı bi bok yaptığı yok.

Yaz Hoca, Cemil'in İbnelerle Tanışması: Birgün saat gece 1 Fransa'dan geldik. Deutz Brücke'nin orda, sigara içiyorduk. O anda bi adam geldi. Ne yapıyosunuz diye sordu. Oturuyoruz dedik. Birer sigara istedik. Adını soyadını söyledi. O anda cebimden kalemim arkaya düştü. Ben almaya gidince herif arkamdan geldi. Bi şeyler söyledi, uçkuruna davrandı. Hiç şaşırmadım. Daha önceden duymuştum bu dalgaları. Ertesi gün arkadaşlarla paralı ibne bulmak istiyorduk. Hauptbahnhof'un arkasındaki ibnelerin bol olduğu yere gittik. Kanepenin birine oturduk. Adamın birisi geldi. İstedi. Bizim arkadaş beni gösterdi. Adam arkada çalılara gitti. Bizim aramızda sen git, ben git kavgası başladı. Kaç para verecen diye sorduk. Ohne geld dedi. Biz de yok dedik. Gitti. Türk gençleri devamlı Banhofa gidiyorlar. Hem de para karşılığı yapıyorlar. Ortalama 50 marka. Bir kere de kahvede videoya bakarken adamın biri geldi ve bize dik dik baktı. Takip etti. İşi hallettik. 50 kafa verdi. Bana hiç bi şey yapamazlar, onlardan hiç korkmuyorum çünkü bıcağım var. Denk gelirse hepsini yaparım.

NEONAZİ NEDİR BİLMİYORUM

Cem Karakaya (16) :

9 yıldır Almanya'dayım. Almanya'nın dıştan görünüşünü seviyorum. Ama insanların içi kötü. Türk'ler falan bütün Auslanderler eski püskü elbiselerle geziyorlar. Köln'ün içi şehir bakımından çok güzel, yolları filan yani. Almancam çok iyi. Doğrusunu söylersem, hem Türk hem Alman arkadaşım var. Burada öğrenim görüyorum. Dünyayı pek tanımam, çok gezmedim ama burası gençlerin rahat edecekleri en iyi yer. Türkiye'ye şimdiye kadar iki kere gittim. Bu yüzden orada yaşamanın nasıl olacağını bilemiyorum. Yabancı düşmanlığı beni çok etkiliyor. Alman arkadaşlarla beraberken şaka maka bizi küçük düşüren şeyler söylüyorlar!

Yabancı düşmanlığının sebebi: Türkleri uzaktan görsen hemen belli olurlar. Mesela bıyık takarlar. Yüzleri karadır. Bi de işin politik yanı var. Bi grup var "Ausländer Raus" diyorlar.

Almanların beşte biri iyi olabilir. Bir olay çıkınca hemen suçlu yabancılar. Şimdi de politikacılar çıktı. Ausländer raus dediler. Millet de peşinden. Yani Alman'lar kendi hislerini dışarı vermek için bundan yararlandılar.

Bi bakımdan biraz da yabancıların sucu var... Ama küçük bi bakımdan. Almanya'da işsizliğin artmasının sebebi yabancılardır diyor Alman'lar. Bu doğru mu bilmiyorum? Yabancıların hepsini atsalar yerine insan bulamazlar.

Neonazi nedir, bilmiyorum? Tahminim gizli taraftan Türklere karşı olanlar. Bi çıkarları olduğunu zannetmiyorum. Doğduktan sonra kötü örnekler almışlar, kalbleri kötü. Fırsat verirlerse burada uzun yıllar kalırım.

Türkiye'de generallerin yönetimi ele alması bence yanlış. Çünkü böylece kendi işlerini yapamazlar. Ben politikaya hiç karışmak istemiyorum. Ne yaparlarsa yapsınlar.

ALMAN'LAR TÜRK'LERE GICIK GİDİYOR

Almanya'yı beğenmiyom. Almanları yedisinden yetmişine sevmiyom. Bana bi şey yapmadılar ya. Türklere gıcık gidiyorlar. Ben de gıcığım İtalyan'lara hiç kızmıyorlar, hep bize.

Bu Alman'ların hepsi robot olmuş. Yollarda, tramvaylarda robot gibi geziyorlar. Salakların bi de şu yaptığına bak: Ford fabrikasındaki robotlara Türk ismi koymuşlar.

22 bin askerlik için çok para hayatta vermem. Alman'ların her köşede Türken raus demeleri beni rahatsız ediyor. Askerlik olmasa dönmek istiyorum.

KERİZ ALMAN'LAR BİLMİYORLAR

Ali Cıbıl (17) :Yabancı düşmanlığı yüzünden gençliğimizi yaşayamıyoruz. Almanya krize girince, ille birine yüklemek lazım. Türk'ler olmasa İtalyan'ların üstüne atacaklardı. Nazileri kurdular. O kuruldu, bu kuruldu hep Türklere karşı. Ama bunların altında büyük patronlar var. Keriz Alman'lar da inanıyorlar. Suçu hiç patronlara yüklerler mi? Almanya batıyo işte. Alman'ların problemleri var. İssizlik, var, nötron var, atom var. Türkler diyip meseleyi kıvırıyorlar.

BİZİ NAZİLERE DÖVDÜRÜYORLAR

Panka Hüseyin (18) :

Ulan bizi gönderseler Türkiye bile kabul etmez. Ben zaten ölmüşüm. Bana hiç bi şey sorma. Ben fakirleri, pankaları seviyom, yedi senedir Almanya'dayım. Benim için her yer bir. Dönmek isterim ama nere ekmek verse ordayım. Biz gençlerin çok problemleri var. İşsizlik, kız problemleri, askerlik falan. Ama askerliğe gitmek istemiyorum. Ne biliyon belki 29'a kadar ölürüm. Askerde basıyorlar küfürü, dövüyorlar. Gelenler anlatıyorlar.

7 sene önce Anadolu'nun bir köyünden getirmişler bizi buralara. 9. sınıftaydım Türk hocam beni ne olduğunu bilmediğim bi okula gönderdi. Orada daha iyi Almanca öğrenirsin dedi. Meğersem Sonder Schule imiş. Ben aptalmıyım be? Bıraktım Sonder'i.

Çok sıkılıyordum. Modaya uysam, her gün bi şey istiyodum 200, 300 marklık. Annemgilde vermiyordu, dedim en iyisi panka oluyum. Pankalık ucuz bi moda. Türk arkadaşlar panka oldum diye kızıyorlar ama benim için hava hoş. Benim için Türk de bir İtalyan da bir.

Günde 2 saat temizlik yapıyom. 300 mark alıyom. Bi günde hepsini harcıyom. Şindik köyüme dönsem böyle yaşayamam. Köyde tarlada çalışabilirim ama param olmaz.

Yabancı düşmanlığı kötü bir şey. Fabrikatörler ve Kohl yabancı düşmanlığı yapıyı. Bizi Elvisçilere (Giyimi moderen, bi elbisesi 1000 mark, ayakkabısı sivri insanlardan meydana gelen aralarında Türk'lerde bulunan bir grup) Nazilere dövdürüyorlar. Ama pankaları dövemezler. Elvisciler pankalardan çok korkarlar. Pankalar oturuyo, içiyo, konuşuyo, haftada bir gün diskotek oluyo, geziyorlar, kavga ediyorlar, onlara iş vermiyorlar. Onların istediği düzene karşı, anarşistliği seviyorlar, eğlenmek gibi mesela macera gibi bir şey.

Türkiye'de hep devrimcileri eziyorlar. Ülkücüleri salıyorlar. Bu yüzden iyi değil. Türkiye'de demokrasi olması lazım. 22 bin askerlik için veremem.

TÜRKİYE'DE OLŞAM DİSKOTEYE GİREBİLİRİM

Hüseyin Kır (14) :

İki senedir buradayım. Almanya'da canım sıkılıyor. Her istediğimi yapamıyorum. Kendi vatanımdaki gibi değil. Türk kız arkadaşım var. Alman gençleri bizden daha özgür. Her istediklerini yapabiliyorlar. Mesela tramvayda bağırıp, şamata yapıyorlar ama bunu bir Türk yapamaz. Yanlış bir hareketin olsa kötü bakıyorlar. Türkiye'ye dönmek isterim. Ailem dönerse ben de döneceğim. Türkiye'de olsam herhangi bir diskoya gidebilirim. Belki iş bulabilirim. Vakit doldurabilirim. Bizim millet giyim yüzünden, yaptıkları yüzünden, böyle böyle kötüleniyorlar. Bence yabancı düşmanlığının sebebi bu. Okulumda Türken raus yazan Türklere bile rastladım. Ne yapıyorsunuz diye soraydım beni döverlerdi.

Ama bu yabancı düşmanlığı kimin işine yarıyor bilmiyorum? Ha bir şey daha söyleyim. Türkiye'dekiler için böyle bir şey yokken burdakilerin 22 bin verip askerlik yapmaması doğru bir şey değil. Kelamım bu kadar arkadaş!